

KBC Bank

Jaarverslag 2009

Opmerkingen voor de lezer van dit jaarverslag

Naam van de vennootschap

Overal waar in dit jaarverslag sprake is van KBC, de groep of KBC Bank, wordt de geconsolideerde bankentiteit bedoeld, dat is KBC Bank NV inclusief al haar dochter- en kleindochterondernemingen. Waar sprake is van KBC Bank NV wordt alleen de niet-geconsolideerde entiteit bedoeld. Met KBC Groep of de KBC-groep wordt de moedermaatschappij van KBC Bank bedoeld. In het laatste hoofdstuk (vennootschappelijke jaarrekening) gaat het altijd over de niet-geconsolideerde entiteit.

Verschil KBC Bank – KBC Groep

De KBC-groep ontstond op 2 maart 2005 uit de fusie van KBC Bankverzekeringsholding en haar moedermaatschappij, Almanij. De juridische structuur van de groep wordt in de tekening weergegeven en bestaat vereenvoudigd uit één enkele entiteit – KBC Groep NV – die drie onderliggende vennootschappen controleert: KBC Bank, KBC Verzekeringen en KBL European Private Bankers (KBL EPB). De aandelen van KBC Bank zijn 100% (direct en indirect) in handen van KBC Groep. Sommige schuldinstrumenten van KBC Bank zijn beursgenoteerd.

Toekomstgerichte mededelingen

De in dit jaarverslag geformuleerde verwachtingen, prognoses en uitspraken over de toekomstige ontwikkelingen zijn vanzelfsprekend gebaseerd op veronderstellingen en zijn afhankelijk van een aantal toekomstige factoren. Het is dan ook mogelijk dat de werkelijkheid hier (sterk) van afwijkt.

Verklaring van verantwoordelijke personen

"Ik, Luc Philips, chief financial officer van KBC Bank, verklaar dat, naar beste weten, de jaarrekeningen, die zijn opgesteld overeenkomstig de toepasselijke standaarden voor jaarrekeningen, een getrouw beeld geven van het vermogen, de financiële toestand en de resultaten van het bedrijf en de in de consolidatie opgenomen ondernemingen en dat het jaarverslag een getrouw overzicht geeft van de ontwikkeling en de resultaten en de positie van het bedrijf en de in de consolidatie opgenomen ondernemingen, alsook een beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee zij geconfronteerd worden."

Glossarium van gebruikte ratio's

CAD-ratio: $\frac{\text{geconsolideerd reglementair eigen vermogen KBC Bank}}{\text{[totaal gewogen risicovolume KBC Bank]}}$. Gedetailleerde berekening in hoofdstuk Waarde- en Risicobeheer.

Dekkingsratio: $\frac{\text{[individuele bijzondere waardeverminderingen op non-performing kredieten]}}{\text{[uitstaande non-performing kredieten]}}$. Voor een definitie van non-performing, zie Non-performing ratio. De noemer kan in voorkomend geval worden uitgebreid met de individuele bijzondere waardeverminderingen op performing kredieten en de op portefeuillebasis geboekte bijzondere waardeverminderingen.

Kosten-inkomstenratio: $\frac{\text{[exploitatiekosten]}}{\text{[totale opbrengsten]}}$.

Kredietkostenratio: $\frac{\text{[nettowijziging aan de individuele en op portefeuille gebaseerde bijzondere waardeverminderingen op kredietrisico's]}}{\text{[gemiddelde uitstaande kredietportefeuille]}}$. De kredietportefeuille wordt gedefinieerd in het hoofdstuk Waarde- en risicobeheer.

Non-performing ratio: $\frac{\text{[uitstaand bedrag van non-performing kredieten (leningen waarvan rente- of hoofdsombetalingen meer dan 90 dagen achterstallig of in overschrijding zijn)]}}{\text{[totale uitstaande kredietportefeuille]}}$

Tier 1-ratio: $\frac{\text{[geconsolideerd Tier 1-kapitaal KBC Bank]}}{\text{[totaal gewogen risicovolume KBC Bank]}}$. Gedetailleerde berekening in hoofdstuk Waarde- en Risicobeheer.

Contact Investor Relations Office

investor_relations@kbc.com

www.kbc.com

KBC Groep NV, Investor Relations Office, Havenlaan 2, 1080 Brussel, België.

Contact Persdienst

Viviane Huybrecht (directeur Communicatie Groep, woordvoester)

+ 32 2 429 85 45

pressofficekbc@kbc.be

KBC Groep NV - Communicatie Groep - Havenlaan 2 1080 Brussel België

Inhoud

Korte voorstelling p 4 • Bespreking van de geconsolideerde jaarrekening p 7 • Belangrijkste ontwikkelingen p 11
• Waarde- en risicobeheer p 18 • Samenstelling van de Raad van Bestuur p 42 • Geconsolideerde jaarrekening
p 47 • Vennootschappelijke jaarrekening p 115.

Korte voorstelling

Werkgebied en activiteiten

KBC Bank is een multikanaalbank voor hoofdzakelijk retail-, KMO- en privatebankingcliënteel. Geografisch focust KBC op België en Centraal- en Oost-Europa voor zijn retailbankverzekerings- en vermogensbeheeractiviteiten en diensten aan bedrijven, en bekleedt in deze twee thuismarkten vooraanstaande tot zelfs topposities. In de rest van de wereld is de groep selectief aanwezig in bepaalde landen of regio's.

Aandeelhouders

Aandeelhouders, 31-12-2009	Aantal aandelen
KBC Groep	915 228 481
KBC Verzekeringen	1
Totaal	915 228 482

Alle aandelen zijn stemgerechtigd. De aandelen zijn niet genoteerd.

Netwerk en personeel

Netwerk en personeel

Bankkantoren, 31-12-2009

België	861
Centraal- en Oost-Europa en Rusland	1 381
Personeel, in VTE, gemiddelde over 2009	40 735

De nieuwe strategie van de KBC-groep

Eind 2009 kondigde KBC Groep, de moedermaatschappij van KBC Bank, een vernieuwd strategisch plan aan voor de komende jaren. Die vernieuwde strategie heeft tot doel de groep – en dus ook KBC Bank - verder om te vormen tot een meer gefocuste, regionale Europese speler met een lager risicoprofiel, maar met behoud van de sterktes uit het verleden, meer bepaald het unieke en succesvolle bankverzekeringsconcept en de extra groeimotor via de aanwezigheid in Centraal- en Oost-Europa.

Het strategische plan diende als basis voor de Europese Commissie om te beoordelen of KBC Groep in staat is de effecten van de overheid binnen een redelijke termijn terug te betalen, wat gebruikelijk is voor Europese financiële instellingen die hebben deelgenomen aan economische stimuleringsplannen opgezet door EU-lidstaten. Het plan werd eind november door de Europese Commissie goedgekeurd. U leest meer over de kapitaalversterkende maatregelen met de Belgische en Vlaamse overheden in het jaarverslag van KBC Groep, in het hoofdstuk 'Onze strategie en management', onder 'Overzicht van de kapitaaloperaties met de overheid'.

De kernactiviteit van de vernieuwde KBC-groep blijft het verstrekken van bankverzekeringsdiensten aan retail-, kmo- en midcapcliënten in België en een selectie van landen in Centraal- en Oost-Europa, meer bepaald Tsjechië, Slowakije, Hongarije, Polen en Bulgarije. Om het risicoprofiel van de groep verder te verlagen en de overheidssteun binnen een redelijke termijn te kunnen terugbetalen, worden in de komende jaren een aantal activiteiten afgebouwd, stopgezet of verkocht. In totaal leidt dat tot een geschatte vermindering van de risicogewogen activa van de KBC-groep met ongeveer 25%. De afbouw van niet-kernactiviteiten wordt gecompenseerd met het op de beurs brengen van een minderheidsaandeel in de Tsjechische bankdochtermaatschappij. Het plan bevat bovendien voldoende flexibiliteit om mogelijke tegenslagen – zoals slechter dan verwachte macro-economische groeicijfers – op te vangen.

De komende jaren streeft de groep naar groei op autonome basis, zonder grote overnames. De groep mikt op een Tier 1-kapitaalratio van minimaal 10% (onder de huidige Basel II-regels). Voor elke bedrijfstak worden doelstellingen vastgelegd, aangepast aan de ontwikkelingsfase waarin die zich bevindt. Bovendien zullen gepaste kostenbeheersingsprincipes consequent worden toegepast in de hele groep. Dat moet leiden tot een kosten-inkomstenratio tussen 50% en 55% zodra de economische omstandigheden opnieuw redelijk normaal worden.

Financiële kalender

De financiële communicatie wordt op KBC Groep-niveau georganiseerd. De Algemene Vergadering van KBC Bank wordt gehouden op 28 april 2010. Het jaarverslag van KBC Bank is beschikbaar op 9 april 2010.

Financiële kalender KBC Groep

Boekjaar 2009	Publicatie resultaten: 11 februari 2010
	Publicatie embedded value levensverzekeringen: 31 maart 2010
	Jaarverslag en Risicorapport (Risk report) over 2009 beschikbaar: 9 april 2010
	Duurzaamheidsverslag (CSR report) over 2009 beschikbaar: 22 april 2010
	Algemene Vergadering: 29 april 2010
1kw2010	Publicatie resultaten: 12 mei 2010
2kw2010	Publicatie resultaten: 5 augustus 2010
3kw2010	Publicatie resultaten: 10 november 2010
4kw2010	Publicatie resultaten: 10 februari 2011

De meest actuele versie van de financiële kalender is beschikbaar op de website www.kbc.com.

Langetermijnratings

Langetermijnratings, 31 december 2009

Fitch	A (stabiele outlook)
Moody's	Aa3 (negatieve outlook)
Standard & Poor's	A (stabiele outlook)

Belangrijkste ontwikkelingen in 2009: in januari 2009 paste Moody's de rating met 1 notch naar beneden aan • in maart 2009 paste S&P's de rating met 1 notch naar beneden aan • in mei 2009 paste Fitch de rating met 1 notch naar beneden aan.

Financiële kerncijfers

Financiële kerncijfers op groepsniveau, IFRS	2008	2009
Balans op einde periode, in miljoenen euro		
Balanstotaal	318 550	281 613
Leningen en voorschotten aan cliënten	156 163	152 301
Effecten	71 880	71 528
Deposito's van cliënten en schuldpapier	190 153	188 504
Eigen vermogen van de aandeelhouders	10 728	12 168
Resultaten, in miljoenen euro		
Totale opbrengsten	4 349	3 907
Exploitatiekosten	-4 411	-4 241
Bijzondere waardeverminderingen	-1 439	-2 400
Winst na belastingen, groepsaandeel	-1 521	-2 491
Solvabiliteit		
Tier 1-ratio KBC Bank (Basel II)	9,6%	10,9%
CAD-ratio KBC Bank (Basel II)	13,2%	14,4%

Bespreking van de geconsolideerde jaarrekening

Overzicht van de geconsolideerde resultaten

Resultaten van KBC Bank (geconsolideerd, volgens IFRS, in miljoenen euro)	2008	2009
Nettorente-inkomsten	4 020	4 920
Dividendinkomsten	131	80
Netto (niet-) gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	-2 100	-3 126
Netto gerealiseerde winst uit voor verkoop beschikbare financiële activa	-11	174
Nettoprovisie-inkomsten	1 769	1 545
Overige netto-inkomsten	538	313
Totale opbrengsten	4 349	3 907
Exploitatiekosten	-4 411	-4 241
Bijzondere waardeverminderingen	-1 439	-2 400
Waarvan op leningen en vorderingen	-760	-1 901
Waarvan op voor verkoop beschikbare financiële activa	-613	-84
Waarvan op goodwill	-19	-402
Aandeel in resultaat van geassocieerde deelnemingen	2	-11
Winst vóór belastingen	-1 500	-2 745
Belastingen	216	237
Nettowinst na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	0	0
Winst na belastingen	-1 283	-2 508
Toerekenbaar aan minderheidsbelangen	238	-17
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	-1 521	-2 491

Toelichting bij de resultaten

De nettorente-inkomsten bedroegen 4 920 miljoen euro in 2009. Wanneer onder meer de tradinggerelateerde rentewinst wordt uitgesloten en het renteresultaat met betrekking tot bepaalde ALM-afdekkingsderivaten aan de rentewinst wordt toegevoegd¹ stijgt de 'onderliggende' rentewinst met 11% tegenover het jaar voordien. Dat is vooral te danken aan een gestegen nettorentemarge (van 1,67% naar 1,82%) als gevolg van onder andere gezondere krediet- en depositomarges in 2009 (onder meer in België, waar bijvoorbeeld de basisrente op de klassieke depositoboekjes is gedaald tot 1% na de historische piek van 4% in de zomer van 2008) en een verschuiving naar depositoproducten met een hogere marge voor de groep (onder meer van termijnrekeningen naar depositoboekjes). Algemeen gesproken daalden de krediet- en depositovolumes tegenover het vorige jaar (beide met ruwweg 4%). De kleine stijging van de Belgische retailkredieten (+3%) werd tenietgedaan door een intentionele afbouw van bedrijfskredieten op enkele Centraal-Europese markten (-6%, vooral Rusland en Hongarije) en in de internationale kredietportefeuilles buiten de thuismarkten (-7%), als gevolg van de strategische herfocussering op de thuismarkten.

De nettoprovisie-inkomsten bedroegen 1 545 miljoen euro in 2009, 13% minder dan in het jaar daarvoor. Op kwartaalbasis echter is er opnieuw een geleidelijke stijging van de provisie-inkomsten vanaf het tweede kwartaal, na het bijzonder zwakke eerste kwartaal. Deze herleving van de provisie-inkomsten vanaf het tweede kwartaal is hoofdzakelijk te danken aan de stijging van de provisie-inkomsten uit assetmanagementactiviteiten, dankzij de geleidelijke verbetering van het beleggingsklimaat en een verschuiving naar producten met een hogere marge voor de groep. Eind 2009 bedroeg het totale beheerd vermogen van de groep (beleggingsfondsen en vermogensbeheer voor particuliere en institutionele beleggers) om en bij de 158 miljard euro, een lichte daling (-3%) tegenover het niveau van een jaar daarvoor (waarbij de netto-uitstroom voor een groot deel werd gecompenseerd door een stijging van de prijzen van de betreffende activa). Het grootste deel van het beheerd vermogen heeft betrekking op België (146 miljard euro); Centraal- en Oost-Europa en Rusland tekende eind 2009 reeds voor 12 miljard beheerd vermogen.

¹ In de IFRS-cijfers wordt een groot deel van de ALM-afdekkingsinstrumenten (die welke niet vallen onder de zogenaamde reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille) aangezien als tradinginstrument en bijgevolg wordt rente in verband met dergelijke instrumenten vermeld onder Nettowinst uit financiële instrumenten tegen reële waarde, terwijl de rente in verband met het onderliggende actief is vermeld onder Nettorente-inkomsten. In de berekening van de onderliggende resultaten wordt de rente van de betreffende ALM-afdekkingsinstrumenten daarom verplaatst naar Nettorente-inkomsten. Meer informatie over de berekening van de onderliggende resultaten vindt u in het hoofdstuk Geconsolideerde jaarrekening, onder Toelichtingen bij de gesegmenteerde informatie.

De netto (niet-)gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (verder trading- en reëlewaarderesultaat) bedroeg een negatieve 3 126 miljoen euro in 2009 en was – net als het jaar voordien – sterk negatief beïnvloed door de waarde-aanpassingen op CDO's (inclusief de aan de overheid betaalde vergoeding voor de garantieregeling met betrekking tot CDO's en MBIA-tegenpartijrisico). Als we dit en andere uitzonderlijke elementen uitsluiten (zoals het verlies als gevolg van de stopzetting van bepaalde derivatenactiviteiten bij KBC Financial Products, de per saldo positieve invloed als gevolg van de reëlewaardeverandering van eigen schuldinstrumenten en de reëlewaardeaanpassingen van ALM-afdekkingsinstrumenten waarvoor het onderliggende instrument niet tegen reële waarde wordt geboekt in IFRS) en bovendien alle tradinggerelateerde inkomsten die onder IFRS onder andere opbrengstenposten vallen bij dit trading- en reëlewaarderesultaat tellen, dan bedraagt het 'onderliggende' trading- en reëlewaarderesultaat 867 miljoen euro in 2009, tegenover 941 miljoen euro in het jaar daarvoor. Dat is onder meer te danken aan de goede prestaties van de activiteiten op de geld- en kapitaalmarkten, vooral in de dealingroom in Brussel. Meer informatie over de portefeuille gestructureerde beleggingen (CDO's en andere Asset Backed Securities) vindt u in het Risk report van KBC Groep, dat beschikbaar is op www.kbc.com.

De dividendinkomsten bedroegen 80 miljoen euro, zowat 51 miljoen euro lager dan in het jaar daarvoor, door lagere bedrijfsdividenduitkeringen en de afbouw van de aandelenportefeuilles van de groep. De Netto gerealiseerde meerwaarden uit voor verkoop beschikbare financiële activa bedroegen 174 miljoen euro, een sterke stijging tegenover de negatieve 11 miljoen in 2008, dank zij het geleidelijk herstel van de aandelenbeurzen en sterk gestegen gerealiseerde winsten bij de verkoop van obligaties. De Overige netto-inkomsten bedroegen 313 miljoen euro, tegenover 538 miljoen euro het jaar daarvoor, dat onder meer was begunstigd door meerwaarden bij de verkoop van de participatie in de Prague Stock Exchange en een herwaarderingswinst op de participatie in NLB (Slovenië).

De exploitatiekosten bedroegen 4 241 miljoen euro in 2009, dat is ongeveer 4% lager dan in het jaar daarvoor. De kostendaling was vooral het gevolg van lagere variabele personeelsvergoedingen, een strikte kostencontrole en de vermindering van het gemiddelde personeelsbestand met circa 7% in een jaar tijd (deels gerelateerd aan de afbouw van bepaalde merchantbankactiviteiten).

De waardeverminderingen op leningen (kredietverliezen) bedroegen 1 901 miljoen euro in 2009. Dat is een stijging van 1 141 miljoen euro ten opzichte van 2008, wat uiteraard het verslechterde economische klimaat in de afgelopen periode weerspiegelt. Daardoor bedraagt de kredietkostenratio 112 basispunten (bp) in 2009, tegenover 62 bp in 2008. De stijging van de kredietverliezen is het meest uitgesproken in de divisie Centraal- en Oost-Europa en Rusland en de divisie Merchantbanking. De stijging bij Merchantbanking (+0,5 miljard euro) heeft vooral betrekking op de kredietportefeuilles buiten de thuismarkten en bij de Amerikaanse door hypotheek gedekte effecten (die als kredieten worden geboekt). Hierdoor stijgt de kredietkostenratio er tot 132 bp. De kredietverliezen in de Divisie Centraal- en Oost-Europa en Rusland stegen eveneens met circa 0,5 miljard euro (naar verhouding vooral in Polen en Rusland). In de Divisie België (de Belgische retailactiviteiten), ten slotte, bleven de kredietverliezen op een bijzonder laag niveau (slechts 17 bp). Het aandeel van non-performing kredieten in de totale kredietportefeuille steeg van 1,7% in 2008 naar 3,3% in 2009. Hoewel non-performing kredieten in de eerste fase van het economisch herstel nog verder kunnen stijgen (gezien het vertragingseffect), verwacht de groep dat de kredietverliezen ook in 2010 beheersbaar zullen blijven.

De waardeverminderingen op voor verkoop beschikbare financiële activa (84 miljoen euro in 2009) omvatten de afwaarderingen op aandelen en op obligaties uit de beleggingsportefeuille. De afwaarderingen op aandelen nemen hiervan het overgrote deel voor hun rekening (82 miljoen euro), aanmerkelijk lager dan in 2008 (290 miljoen euro), wat uiteraard in verband staat met het herstel van de beurskoersen in 2009. De afwaarderingen op obligaties dalen van 323 miljoen euro in 2008 (voor een groot deel op in moeilijkheden verkerende banken in de VS en IJsland) naar nauwelijks 1 miljoen euro in 2009. De overige waardeverminderingen bedragen 416 miljoen euro in 2009 (67 miljoen euro in het jaar daarvoor) en betreffen grotendeels de afwaardering van goodwill met betrekking tot bepaalde dochtermaatschappijen (vooral in de divisie Centraal- en Oost-Europa en Rusland, meer bepaald met betrekking tot de dochtermaatschappijen in Rusland, Bulgarije en Slowakije).

Het aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen bedroeg een negatieve 11 miljoen euro in 2009. De belastingen bedroegen een *positieve* 237 miljoen euro, wat uiteraard te maken heeft met het *negatieve* resultaat vóór belastingen.

De belangrijkste wijzigingen in de consolidatiekring in 2009 zijn vermeld in de toelichting 36 in het hoofdstuk Geconsolideerde jaarrekening. De totale invloed op het nettoresultaat van deze consolidatiekringwijzigingen en van de belangrijkste wisselkoerswijzigingen samen was beperkt tot ruwweg +0,1 miljard euro op een nettoresultaat van -2,5 miljard euro.

Toelichting bij de balans en solvabiliteit

Eind 2009 bedroeg het geconsolideerde balanstotaal van KBC Bank 282 miljard euro, 12% lager dan per einde 2008.

Leningen en voorschotten aan cliënten ('kredieten', 146 miljard euro per einde 2009, na uitsluiting van de volumes voor omgekeerde retrocessies) en effecten (72 miljard euro) vormen, net als in het jaar daarvoor, de belangrijkste producten op de actiefzijde. De kredieten daalden met 4% ten opzichte van eind 2008, waarbij de beperkte stijging in de Divisie België (+3%) wordt gecompenseerd door de daling in de Divisie Centraal- en Oost-Europa en Rusland (-6%, onder meer door de intentionele vermindering in Rusland en Hongarije) en de afbouw van de internationale kredietportefeuilles in de Divisie Merchantbanking (-7%), in overeenstemming met de nieuwe strategie. De belangrijkste kredietproducten waren de termijnskredieten (72 miljard euro) en de woningkredieten (59 miljard euro).

De totale deposito's (zonder het volume retrocessies) van de groep daalden met 4% tot 175 miljard euro. Hier werd de stijging in de divisie Centraal- en Oost-Europa en Rusland (+4%) tenietgedaan door een daling in de divisie België (-6%) en Merchantbanking (-5%). De voornaamste depositoproducten zijn de termijndeposito's (57 miljard euro), de zichtdeposito's (40 miljard euro) en de depositoboekjes (39 miljard euro, dit is + 10 miljard euro op één jaar tijd).

Op 31 december 2009 bedroeg het totaal eigen vermogen van de groep 13 miljard euro. Dat eigen vermogen omvat het eigen vermogen van de aandeelhouders (12,2 miljard euro) en de belangen van derden (0,8 miljard euro)

Het totaal eigen vermogen van KBC Bank steeg in 2009 per saldo met 0,7 miljard euro. De belangrijkste factoren daarin waren de kapitaalverhoging door KBC Groep (+3,25 miljard euro, zelf het gevolg van de kernkapitaaleffecten door KBC Groep verkocht aan de Vlaamse overheid*), de stijging met 0,8 miljard euro van de niet-gerealiseerde meer- en minderwaarden op voor verkoop beschikbare financiële activa, de inclusie van het negatieve jaarresultaat (-2,5 miljard euro) en de wijziging in belangen van derden (-0,8 miljard euro**). Hierdoor bedroeg per eind 2009 de Tier 1-ratio van de bank 10,9%. Een gedetailleerd overzicht van de wijzigingen in het eigen vermogen vindt u in het hoofdstuk Geconsolideerde jaarrekening, onder Geconsolideerde vermogensmutaties.

*Meer uitleg vindt u in het jaarverslag van KBC Groep over 2009, in het hoofdstuk Onze strategie en management, onder Overzicht van de kapitaaloperaties met de overheid.

** De daling heeft voornamelijk te maken met de daling van hybride schulduitgiften als gevolg van het terugkoopprogramma voor een aantal uitstaande Tier-1-effecten.

Belangrijkste ontwikkelingen

Belangrijkste ontwikkelingen inzake retail- en private bankverzekeren in België

Feiten en cijfers, retail- en private bankverzekeringsactiviteiten in België	2008	2009
Cliënten		
Cliënten (schattingen, in miljoenen)	3,5	3,5
Netwerk		
Retailbankkantoren, KBC Bank en CBC Banque*	826	809
Privatebankingkantoren, KBC Bank en CBC Banque	26	26
Bankagentschappen, Centea	696	687
Beheerd vermogen		
Totaal beheerd vermogen (in miljarden euro)	151	146
Marktaandelen (schattingen)		
Kredieten	22%	22%
Deposito's	19%	19%
Beleggingsfondsen	38%	39%
Indicatoren van kruisverkoop		
Levensverzekeringen verkocht via het bankkanaal	79%	79%
Schadeverzekeringen verkocht via het bankkanaal	17%	17%
Indicatoren van het elektronische betalingsverkeer in België		
Aandeel van betalingstransacties via elektronische kanalen	94%	94%
Aantal KBC- en CBC-Matic-geldautomaten	1 272	1 254
Maandelijks aantal geldopnemingen aan KBC- en CBC-Matic-geldautomaten, in miljoenen	4,0	4,7
Actieve abonnees KBC-internet- en -pc-bankieren	790 000	884 000
Clïëntentevredenheid		
Percentage van ondervraagden die het KBC-bankkantoor een score <i>goed</i> of <i>zeer goed</i> geven (min. 8/10)	70%	74%
Kredietportefeuille		
Toegestaan bedrag, in miljarden euro	62	66

* Inclusief de socialprofitkantoren; exclusief de zogenaamde *succursales* van CBC, die naast retailcliënten ook bedrijven bedienen en verder onder Merchantbanking worden vermeld.

Succesvolle bankverzekeringssamenwerking draagt in belangrijke mate bij tot het rendement van deze divisie

Onlangs moeilijker marktomstandigheden genereerden KBC's retailbankverzekeringsactiviteiten in België opnieuw een mooi rendement in 2009, een voortzetting van de goede rendementen die in de vorige jaren werden behaald. Een factor die in belangrijke mate bijdroeg tot die prestatie is de invloed van KBC's unieke bankverzekeringconcept. De intense samenwerking tussen de KBC-bankkantoren en de KBC-verzekeringssamenwerking (van KBC Bank's zustermaatschappij KBC Verzekeringen) binnen zogenaamde micromarkten zorgt er immers voor dat de groep snel kan overschakelen tussen bank-, verzekerings- en assetmanagementproducten, rekening houdend met wijzigingen in cliëntenvoorkeur en marktopportunities. Bovendien leidt KBC's bankverzekeringconcept tot een intensieve kruisverkoop. Zo werd in 2009 bij bijna 80% van de hypothecaire leningen ook een woningpolis van KBC afgesloten. Daarbovenop tekenden de bankkantoren van KBC en CBC in de afgelopen jaren continu voor nagenoeg 80% van de verkopen van levensverzekeringen van de KBC-groep in België. Voor schadeverzekeringen tekenden de agenten voor twee derden van de verkoop van schadeverzekeringen, en groeide het aandeel van de bankkantoren aan tot meer dan 17%. Het spreekt daarom vanzelf dat dit unieke samenwerkingsconcept ook in de nieuwe strategie van de KBC-groep centraal blijft staan (zie verder).

Dalende ECB-rente leidt tot verdere daling van de vergoeding op depositoproducten

In 2009 verlaagde de Europese Centrale Bank de kortetermijnrente verder, in diverse stappen, van 2,50% naar 1%. Aangezien het de economische logica zelf is dat een commerciële bank die wijzigingen volgt in haar tariefstelling voor deposito's, paste KBC in 2009 de rente op verschillende depositoproducten naar beneden aan, tegelijk trouwens met de rente op bijvoorbeeld woningproducten. Zo daalde de basisrente op de klassieke depositoboekjes voor natuurlijke personen van 2,25% aan het begin

van het jaar (en zelfs 4% in de zomer van 2008) tot 1% aan het einde van het jaar. Niettemin groeide het volume van de inlagen op depositoboekjes nog aan met maar liefst 33% tot 39 miljard euro eind 2009, onder meer door de invloed van de nog steeds onzekere financieel-economische situatie. De totale deposito's van KBC in België daalden met circa 6% in 2009, waarbij de aangroei bij de depositoboekjes werd gecompenseerd door een daling bij de termijndeposito's.

Clïëntentevredenheid blijft op een hoog niveau

Clïëntentevredenheid is een conditio sine qua non voor een succesvolle kruisverkoop. KBC onderzoekt sinds een aantal jaren op regelmatige basis de tevredenheid van zijn cliënten over de bankkantoren en verzekeringsagentschappen. De meest recente enquête met betrekking tot de bankkantoren (2009) bevestigt dat de cliënten over het algemeen zeer tevreden blijven (95% van de cliënten is tevreden, en 74% is zelfs heel tevreden, dat wil zeggen: geeft het kantoor een 8/10 of meer). Bovendien bewezen panelgesprekken met cliënten dat KBC's reputatie bij cliënten de financiële crisis relatief ongeschonden heeft doorstaan, hoewel het vertrouwen in de financiële sector in het algemeen is gedaald. Het merendeel van de cliënten blijft KBC aanzien als een 'warme bank', vooral dankzij de persoonlijke aanpak van de kantoormedewerkers. Die bevoorrechte positie wordt bevestigd door de tweede plaats van KBC in de verkiezing 'Bank van het jaar', georganiseerd door bankshopper.be en comparebanque.be, waarbij de vraag werd gesteld over welke bank de respondent globaal genomen het meest tevreden was.

Niet alleen bij zijn cliënten, maar ook bij zijn medewerkers behaalt KBC goede scores. Bij de laatste enquête bedroeg het aandeel tevreden en zeer tevreden medewerkers niet minder dan 95%, min of meer een constante in de laatste jaren. Bovendien werd KBC Groep in 2009 opnieuw genomineerd als een van de Beste Werkgevers in België (door Great Place To Work®) en haalde het de top 10 van meest aantrekkelijke bedrijven in Vlaanderen in een onderzoek van Vlerick Management School en Vacature.

Marktaandeelen blijven op peil

Op geconsolideerde basis (dus inclusief CBC Banque en Centea) had KBC eind 2009 een aandeel van ongeveer 22% in de Belgische kredietmarkt en van 19% in de depositomarkt (zonder Centea – zie verder – is dat 20% en 17%). Voor levensverzekeringsproducten – van zustermaatschappij KBC Verzekeringen, maar grotendeels verkocht via het KBC Bank kantorennetwerk - bedroeg het geschatte marktaandeel 17% (berekend op basis van de uitstaande levenreserves) en voor schadeverzekeringen 10% (berekend op basis van premie-inkomsten). In globa zijn die cijfers grosso modo vergelijkbaar met die van het jaar daarvoor.

Bovendien realiseerde de groep opnieuw een verdere stijging van zijn marktaandeel in beleggingsfondsen, namelijk van 38% tot 39% eind 2009. Daarmee blijft KBC de absolute marktleider in beleggingsfondsen in België.

Meest duurzame bank in België

In december ontving KBC de New Economy-prijs voor de meest duurzame bank in België, als bekroning van zijn realisaties op het vlak van maatschappelijk verantwoord ondernemen (zie kader)

Deze prijs komt er op een cruciaal moment in de ontwikkeling naar milieuvriendelijkere technologie én een duurzamer financieelwezen. Steeds meer wordt duurzaam bankieren aangezien als een attitude die financiële instellingen een wezenlijk voordeel kan opleveren en banken en beleggingsmaatschappijen helpt zich te onderscheiden van de concurrentie.

Nieuwe ontwikkelingen op het gebied van elektronisch bankverzekeren

In het kader van de continue verbetering van de elektronische dienstverlening kreeg in 2009 zowel de KBC-website als KBC-Online een volledig nieuwe look-and-feel. Maandelijks telt de website www.kbc.be nu al meer dan 20 miljoen bezoeken van circa 2 miljoen unieke bezoekers en verwerkt hij duizenden aandelen- en fondsentransacties, naast honderden aanvragen van kredieten, rekeningen, kaarten en verzekeringen. Ook de al in 2008 volledig vernieuwde bedrijfswebsite, www.kbc.com, werd verder verbeterd. KBC behaalde in 2009 met die website de eerste plaats in een rangschikking door Hallvarsson & Halvarsson van bedrijfswebsites in België en mocht bovendien de prijs voor de Beste bedrijfswebsite van België van de Belgische Vereniging van Financiële Beleggers (ABAF) in ontvangst nemen.

In KBC-Online werden alweer diverse nieuwe toepassingen toegevoegd, zoals de mogelijkheid om verrichtingen tot tien jaar in het verleden op te vragen, waardoor het op papier afdrucken van rekeningafschriften overbodig wordt. Samen met Zoomit, dat gebruikers in staat stelt om facturen elektronisch te ontvangen en met enkele muisklikken te betalen, draagt dat bij tot een meer papierloos leefmilieu. Het succes van het KBC-onlinebankverzekeren vertaalt zich in de voortdurende stijging van het aantal gebruikers: eind 2009 telden KBC-Online, CBC-Online en Centea-Online samen 884 000 actieve abonnees, dat is 12% meer dan een jaar eerder.

De Belgische bankverzekeringsactiviteiten in de vernieuwde strategie van de groep

Gezien het succes van KBC's bankverzekeringsstrategie in het verleden, blijft dit concept de hoeksteen van onze aanwezigheid in België. Dat betekent dat in de vernieuwde strategie de KBC-groep gefocust blijft op het aanbieden van een complete dienstverlening op het gebied van bankieren, verzekeren en vermogensbeheer, in de eerste plaats door middel van een fijnmazig, exclusief netwerk van bankkantoren en verzekeringsagentschappen. De cliëntgerichtheid van die verkoopnetwerken in

Most Sustainable Bank in Belgium award

De "New Economy's 2009 Sustainable Banking Awards" vormen een erkenning voor verantwoordelijk leiderschap op het vlak van duurzaam bankieren en duurzame ontwikkeling, en zijn erop gericht banken, investeringsmaatschappijen en assetmanagementbedrijven te belonen die aanhoudend bewezen hebben principieel en met integriteit te handelen op het vlak van duurzaamheid en maatschappelijke verantwoordelijkheid.

THE NewEconomy

België wordt bovendien nog verder verbeterd, onder meer door verlengde openingstijden en een meer flexibele inzet van medewerkers op clusterkantoorniveau.

Buiten zijn bankverzekeringsplatform maakt KBC in België tot nu toe ook nog gebruik van aanvullende distributiekanaalen. Onder een andere merknaam worden aan cliënten gedifferentieerde producten en diensten aangeboden via netwerken van zelfstandige doorverkopers, meer bepaald de bankagenten van Centea en de onafhankelijke makelaars die Fidea-verzekeringen verkopen. Om de kapitaalpositie van de KBC-groep verder te versterken en het mogelijk te maken de ontvangen overheidssteun binnen afzienbare tijd terug te betalen, besliste de groep om voor deze complementaire verkoopnetwerken in België een koper te zoeken. De geplande verkoop van de maatschappijen in kwestie ondermijnt de sterkte van KBC's primaire bankverzekeringsdistributie niet. Ook na de verkoop van die maatschappijen, die gepland is voor 2010, blijft KBC beschikken over een zeer fijnmazig netwerk in Vlaanderen. Centea en Fidea vertegenwoordigen een marktaandeel van circa 1 tot 2% van de totale kredieten, deposito's en verzekeringen in België. Beide ondernemingen samen tekenden voor ongeveer 5,6 miljard aan risicogewogen activa per eind 2009.

Belangrijkste ontwikkelingen inzake Centraal- en Oost-Europa en Rusland

Feiten en cijfers, Centraal- en Oost-Europa en Rusland, 31-12-2009

	Tsjechië	Slowakije	Hongarije	Polen	Bulgarije	Servië ³	Rusland
Netwerk							
Voornaamste groepsmaatschappijen	ČSOB	ČSOB (inclusief Istrobanka)	K&H Bank,	Kredyt Bank	CIBANK	KBC Banka	Absolut Bank
Bankkantoren ¹	300	145	243	419	133	70	71
Cliënten							
Schattingen, in miljoenen	3,1 ²	0,4	0,9	1,0	0,3	0,1	0,2
Beheerd vermogen							
Totaal, in miljarden euro	5,6	1,0	2,4	2,7	–	–	–
Marktaandelen (schatting)							
Traditionele bankproducten (kredieten en deposito's)	23%	10%	9%	4%	3%	0,9%	0,5%
Beleggingsfondsen	34%	13%	20%	5%	–	–	–
Indicatoren van het elektronische betalingsverkeer							
Aantal eigen geldautomaten	734	240	454	415	147	63	171
Actieve abonnees internet- en pc-bankieren	511 000	100 000	128 000	356 000	4 000	7 000	9 000
Kredietportefeuille							
Toegestaan bedrag, in miljarden euro	21,4	4,7	7,8	8,3	0,8	0,2	2,6

1 Bedrijvenkantoren worden apart meegeteld, ook als ze gelokaliseerd zijn in een retailkantoor.

2 Exclusief de ruwweg 2 miljoen cliënten van CMSS (joint-venture)

3 KBC Banka in Servië behoort tot zustermaatschappij KBC Verzekeringen.

Positie van Centraal- en Oost-Europa in de financiële crisis

Net zoals in West-Europa, werd 2009 ook een recessiejaar in Centraal- en Oost-Europa (met uitzondering van Polen). Binnen die regio waren er echter relatief grote verschillen. Wanneer we specifiek de landen bekijken waar KBC gevestigd is, blijkt dat de achteruitgang van het reële bruto binnenlands product er circa 3,6% bedroeg (gewogen naar het belang van de respectieve landen in de risicogewogen activa van de groep), wat vergelijkbaar is met het EU-gemiddelde en dus heel wat beter dan de door sommigen voorspelde rampniveaus.

Uiteraard werden de KBC-dochtermaatschappijen in de regio getroffen door de crisis, en dat uitte zich vooral in een beduidende verhoging van de kredietverliezen (de kredietkostenratio steeg van 0,8% in 2008 naar 2,1% in 2009), waarbij er opnieuw sterke verschillen tussen de landen onderling vielen op te tekenen (gaande van 1,12% voor Tsjechië tot 6,15% voor Rusland).

KBC verwacht bovendien dat Centraal- en Oost-Europa in de toekomst nog steeds ten volle zijn rol als groeimotor voor de groep zal blijven vervullen, aangezien de economieën in die regio zullen blijven convergeren naar het West-Europese niveau. Dat betekent dat er niet alleen voor het bruto binnenlands product per hoofd van de bevolking een inhaalbeweging te verwachten valt, maar eveneens wat betreft de penetratie van financiële producten. Op grond van die factoren, gecombineerd met de invloed van de strategische herziening (zie verder), blijft onze groep overtuigd van een zeer substantiële winstbijdrage van de regio in de toekomst en blijft Centraal- en Oost-Europa van cruciaal belang in onze nieuwe strategie, waarover verder meer.

Marktaandelen in kredieten en deposito's grosso modo stabiel, behoud sterke positie inzake beleggingsfondsen

De voorbije, moeilijke periode had weinig invloed op het marktaandeel van KBC's maatschappijen in de regio. Globaal bleef het marktaandeel van KBC in kredieten en deposito's onveranderd. De groep mocht zich bovendien voor het tweede jaar op rij de grootste fondsbeheerder in de regio noemen – en dan spreken we over Tsjechië, Slowakije, Hongarije en Polen samen. Net zoals dat in België het geval is, overstijgt het marktaandeel in beleggingsfondsen dat van de traditionele depositoproducten. Eind 2009 wordt het marktaandeel inzake beleggingsfondsen geraamd op meer dan 34% in Tsjechië, op 13% in Slowakije, op 20% in Hongarije en op 5% in Polen. In totaal bedraagt het beheerd vermogen in die regio nu zo'n 12 miljard euro.

De groep haalt opnieuw verschillende gerenommeerde internationale prijzen binnen

Net zoals in het jaar daarvoor, haalden diverse groepsmaatschappijen in 2009 verschillende gerenommeerde prijzen binnen. Om er maar enkele te noemen: zowel onze Tsjechische als Slowaakse bankdochtermaatschappijen werden door het magazine Global Finance uitgeroepen tot Best Foreign Exchange Provider in hun respectieve landen. Datzelfde magazine beloonde onze maatschappijen in Hongarije en Tsjechië ook met de titel Best Trade Finance Provider. In Hongarije ontving K&H Bank bovendien van het Hungarian Business Leaders Forum de derde prijs op de Business for Environment Awards dankzij zijn Groen Kantoor-initiatief.

Slechts beperkte wijzigingen in het netwerk in Centraal- en Oost-Europa in 2009

Anders dan in de voorbije jaren waren er in 2009 slechts beperkte wijzigingen wat betreft KBC's aanwezigheid in de regio. Op 1 juli 2009 was de juridische fusie van Istrobanka (overgenomen medio 2008) en ČSOB in Slowakije een feit. De nieuwe entiteit heeft de naam ČSOB aangenomen, dezelfde naam dus als haar Tsjechische zusterbank. Midden december 2009 nam KBC Bank het belang over dat ČSOB in Tsjechië nog had in haar Slowaakse zusterbank, en daardoor is KBC Bank nu 100%-eigenaar van ČSOB in Slowakije.

Ingevolge het uit de aandeelhoudersovereenkomst met KBC voortvloeiende recht van Sofina, verkocht dat laatste zijn belang van ongeveer 5% in Kredyt Bank in Polen aan KBC Securities en KBL EPB (dat het doorverkocht aan KBC Verzekeringen), beide KBC-groepsmaatschappijen. KBC Securities en KBL EPB zullen de nieuwe aandelen aanhouden met de bedoeling ze te verkopen aan geïnteresseerde beleggers wanneer de markt daar klaar voor is. KBC Bank behoudt haar directe belang van 80% in Kredyt Bank. In Bulgarije, ten slotte, verhoogde KBC zijn aandeel in CIBANK van 77% tot bijna 82%.

Per einde 2009 had de groep in alle landen samen ruwweg 1 400 bankkantoren, per saldo nagenoeg status quo ten opzichte van het jaar daarvoor.

Focusering op vijf landen in de regio en desinvestering van het complementaire verkoopkanaal in Polen

In het kader van de vernieuwde strategie besliste de KBC-groep in november om zijn aanwezigheid in de Centraal- en Oost-Europese regio op termijn te focussen op Tsjechië, Slowakije, Hongarije, Polen en Bulgarije. Op elk van die markten (alle gelegen binnen de Europese Unie) bezit de KBC-groep belangrijke bank-, verzekerings- en vermogensbeheeractiviteiten, en dus de facto een platform voor verdere duurzame, autonome groei.

De aanwezigheid van de groep op andere markten (Servië en Rusland) zal op termijn worden verkocht. Met een marktaandeel van minder dan 1% is de aanwezigheid van KBC in Rusland en Servië sowieso beperkt en bevinden de strategiesynergieën zich nog maar in een beginstadium. Met de desinvestering zal echter pas worden gestart wanneer de marktomstandigheden daarvoor beter zijn. Tot dan blijven de betrokken maatschappijen integraal deel uitmaken van de groep en zal KBC alle mogelijke ondersteuning bieden om ze verder te laten groeien. KBC Banka en Absolut Bank samen tekenen in 2009 voor circa 2,4 miljard euro aan risicogewogen activa. Last but not least wenst de groep, zoals al vroeger aangekondigd, ook het niet-strategische minderheidsbelang van 31% dat KBC heeft in de Sloveense NLB Bank te verkopen.

In verschillende geografische kerngebieden maakt KBC ook gebruik van aanvullende distributiekanaalen, naast zijn primaire bankverzekeringplatforms. Om zijn kapitaalbasis nog verder te versterken, besliste de groep om in Polen de verkoop van consumentenkredieten via het specialistenmodel van Zagieli stop te zetten en die onderneming dan ook te verkopen. Het is de bedoeling om in Polen de consumentenkredietactiviteiten in de toekomst te enten op het bestaande bankverzekeringdistributiemodel.

Naar de beurs brengen van een minderheidsbelang in ČSOB

Eveneens met als doel kapitaal vrij te maken om de KBC-groep in staat te stellen de ontvangen overheidssteun op een redelijke termijn terug te betalen, plant KBC in 2010 het naar de beurs brengen van een minderheidsbelang in zijn Tsjechische dochtermaatschappij ČSOB. Indien nodig, kunnen vergelijkbare transacties in de toekomst worden opgezet voor andere Centraal- en Oost-Europese dochterondernemingen.

Belangrijkste ontwikkelingen inzake merchantbanking

Feiten en cijfers, Divisie Merchantbanking	2008	2009
Cliënten		
Cliënten bedrijfsbankieren in België (schatting)	20 000	20 000
Netwerk		
Bedrijvenkantoren in België, inclusief <i>succursales</i> van CBC Banque	27	26
Bankkantoren in de rest van de wereld*, inclusief vertegenwoordigingskantoren	33	32
Beheerd vermogen		
Totaal, in miljarden euro	0,04	0,02
Marktaandelen, schattingen		
Kredietverlening aan bedrijven in België	22%	22%
Kredietportefeuille		
Toegestaan bedrag, in miljarden euro	100	87

* Exclusief Centraal- en Oost-Europa; het betreft alleen bedrijvenkantoren van KBC Bank NV, KBC Bank Deutschland en KBC Bank Ireland.

Nettoresultaat sterk beïnvloed door waardeschommelingen van gestructureerde producten en afwikkelingsverliezen verbonden aan de afbouw van gestructureerde derivaten

Net zoals vorig jaar werd het resultaat van de merchantbankingactiviteiten aanmerkelijk beïnvloed door de waardecorrecties in verband met de portefeuille gestructureerde producten. In 2009 werd dat onder meer veroorzaakt door het sterk verhoogde tegenpartijrisico op de monolinekredietverzekeraar MBIA (na aankondiging van zijn herstructureringsplannen), wat ertoe leidde dat de groep in het eerste kwartaal van 2009 een aanzienlijk verlies moest boeken. Tegelijkertijd werd een eventuele verdere negatieve invloed van de portefeuille gestructureerde producten sterk ingeperkt door het aangaan van een garantieovereenkomst tussen KBC Groep en de Belgische Staat (zie jaarverslag van KBC Groep over 2009, in het hoofdstuk hoofdstuk Onze strategie en management, onder Overzicht van de kapitaaloperaties met de overheid), waarvoor uiteraard een vergoeding aan de Staat diende te worden geboekt. Bovendien werden in 2009 ook voor meer dan één miljard euro afwikkelingsverliezen geboekt naar aanleiding van de afbouw van de positie in gestructureerde derivaten bij KBC Financial Products. Zowel die afwikkelingsverliezen als het overgrote deel van de CDO-impact, inclusief de aan de Staat betaalde vergoeding, hebben betrekking op de merchantbankingactiviteiten.

Sterke positie op de Belgische markt van bedrijfskredieten, afbouw van de internationale kredietportefeuilles en sterke dealingroomresultaten

Ondanks de voortgezette afbouw van de internationale kredietportefeuilles van de groep (zie verder) genereerden de bedrijfsbankieractiviteiten van de groep in 2009 sterke nettorente-inkomsten, vooral dank zij de gunstige ontwikkeling van de rentemarge. In België bleven de kredietverliezen bovendien al bij al beperkt, en bleef ook het marktaandeel ruwweg stabiel tegenover 2008. Voor de buitenlandse bedrijfsbankieractiviteiten en de nicheactiviteiten (zoals de financiering van de diamanthandel, leasing, etcetera.) dienden echter wel belangrijke voorzieningen te worden aangelegd. Dat geldt in het bijzonder voor Ierland, waar de economische crisis de lokale huizenmarkt zwaar impacteerde, wat zich voor de groep vertaalde in stijgende kredietverliezen in de hypotheekportefeuille.

Bij de marktactiviteiten zetten zowel de Belgische als buitenlandse dealingroomactiviteiten evenals de voortgezette effectenactiviteiten van KBC Financial Products een sterk tradingresultaat neer. Zoals reeds vermeld, dienden echter aanzienlijke afwikkelingsverliezen te worden geboekt op de in afbouw zijnde gestructureerde derivatenportefeuille van KBC Financial Products.

Niettegenstaande de algemene crisis en de onzekerheid op de financiële markten presteerden de commissiegenererende broker- en corporatefinanceactiviteiten echter wel volgens de verwachtingen. KBC Securities sleepte trouwens bij Euronext Brussels twee Euronext Awards in de wacht, met de titel *1st Trading House Small & Mid Caps* (uitgereikt aan de beursvennootschap die het grootste volume heeft verhandeld binnen dit segment) en *1st IPO House Euronext* (voor de meest actieve speler in beursintroductions).

Herfocusering op merchantbankactiviteiten met een relatie tot thuishmarktcliënten

In het kader van zijn nieuwe strategie heeft KBC beslist om zich wat merchantbanking betreft te richten op die activiteiten die te maken hebben met cliënten uit de thuishmarkten in België en Centraal- en Oost-Europa.

Aan die cliënten wordt een volledig dienstengamma aangeboden, gaande van bedrijfsbankieren (kredieten, cashmanagement, betalingsverkeer, handelsfinanciering, leasing, enz.) tot treasuryactiviteiten, kapitaalmarktactiviteiten, effectenmakelaardij, corporate finance en dergelijke. Die herfocusering betekent vanzelfsprekend ook een aanzienlijke afbouw van niet-thuishmarktgebonden activiteiten van de Divisie Merchantbanking, wat zich, zoals reeds vermeld, voornamelijk laat voelen in de internationale bedrijfskredietportefeuille buiten België en Centraal- en Oost-Europa en in de gespecialiseerde kapitaalmarktactiviteiten (voornamelijk bij KBC Financial Products).

De internationale bedrijfskredietportefeuille van de groep is vooral in West-Europa (buiten België), de VS en Zuidoost-Azië te situeren. Een groot deel van die kredietverlening betreft puur lokale buitenlandse bedrijvencliënten of specifieke activiteitsdomeinen, zoals wereldwijde projectfinanciering, waarvoor geen natuurlijke band bestaat met KBC's cliëntenbasis op zijn kernmarkten. Dergelijke kredieten zullen op hun vervaldag worden stopgezet of, wanneer dat mogelijk is, tussentijds worden verkocht. De internationale portefeuille omvat ook een Ierse kredietportefeuille van 18 miljard euro, waarvan 13 miljard euro lokale woningkredieten. Hoewel Ierland niet tot het geografische kerngebied van de groep behoort, werd er voor de activiteiten van KBC Bank Ireland nog geen strategische beslissing genomen, gezien het huidige moeilijke economische klimaat in dat land.

Wat de gespecialiseerde kapitaalmarktactiviteiten betreft, werd eind 2009 al gestart met de afbouw van de op derivaten gebaseerde gestructureerde producten binnen KBC Financial Products (gestructureerde kredieten, kredietderivaten, fondsenderivaten, aandelenderivaten, life insurance settlement, Amerikaanse omgekeerde hypotheek, alternative investment management). De afbouw van al die activiteiten zal geleidelijk gebeuren, gespreid over een aantal jaren. Ook een aantal andere internationale kapitaalmarktactiviteiten die niet passen in de strategie (zoals corporate finance en aandelenmakelaardij buiten de thuishmarkten) komen in aanmerking voor desinvestering in de komende jaren. KBC behoudt in elk geval, met KBC Securities, zijn belangrijke positie op de effectenmarkten in België en Centraal- en Oost-Europa, met de ruimste mogelijkheden om binnenlandse bedrijvencliënten toegang te bieden tot de kapitaalmarkten en kapitaalmarktproducten.

De activiteitenafbouw leidt op termijn tot een aanmerkelijke vermindering van de risicogewogen activa van deze divisie. De bedrijven- en marktactiviteiten die zullen worden stopgezet vertegenwoordigen ongeveer 23 miljard euro aan risicogewogen activa (positie begin 2009). Daarvan heeft ongeveer 16 miljard euro betrekking op de afbouw van de internationale kredietportefeuille en 6 miljard euro op de afbouw van investmentbankactiviteiten (waaronder KBC Financial Products).

Belangrijkste ontwikkelingen inzake duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen

Duurzaam en Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (Corporate Social Responsibility of CSR) heeft betrekking op een geheel van specifieke richtlijnen die een bedrijf moet volgen om zich als verantwoordelijke partij binnen een maatschappij te kunnen opstellen.

Duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen is een langetermijnproces dat een continue aanpassing en verbetering nastreeft van de wijze waarop een bedrijf zijn activiteiten uitvoert, niet alleen met als doel winst te behalen, maar ook om te beantwoorden aan de steeds strenger wordende eisen van de maatschappij en de stakeholders (zoals werknemers, cliënten, aandeelhouders en leveranciers) op het gebied van transparantie en verantwoordelijkheid.

CSR is verstrengeld in diverse domeinen die met de activiteit van een bank te maken hebben, zoals kredietverlening, beleggingen, de invloed op het milieu, de sociale politiek (mensenrechten en personeelsbeleid), corporate governance, bedrijfsethiek in de relatie met cliënten en leveranciers en met andere stakeholders in het algemeen.

Bij KBC zijn al deze domeinen vervat in een duidelijk intern CSR-raamwerk, dat vertaald wordt in tal van concrete richtlijnen en engagementen.

Als moderne en internationale financiële groep, moedigt KBC de bewustwording van CSR aan in alle landen waarin de groep actief is. Bovendien worden onze visie en prestaties op het gebied van CSR bekendgemaakt in een afzonderlijke jaarlijkse publicatie, *het CSR-rapport*. Dat verslag bevat CSR-informatie over de hele KBC-groep – inclusief kwantitatieve gegevens over personeel en ecologische voetafdruk – en is beschikbaar op www.kbc.com.

Waarde- en risicobeheer

Het waarde- en risicobeheer in de KBC Groep wordt groepsbreed benaderd, wat impliceert dat het waarde- en risicobeheer van KBC Bank, als dochteronderneming van KBC Groep, hier volledig onder vervat zit en verweven is met het waarde- en risicobeheer van andere dochtermaatschappijen (zoals KBC Verzekeringen en KBL EPB). In de beschrijving hieronder wordt gefocust op het risicobeheer van de bancaire activiteiten.

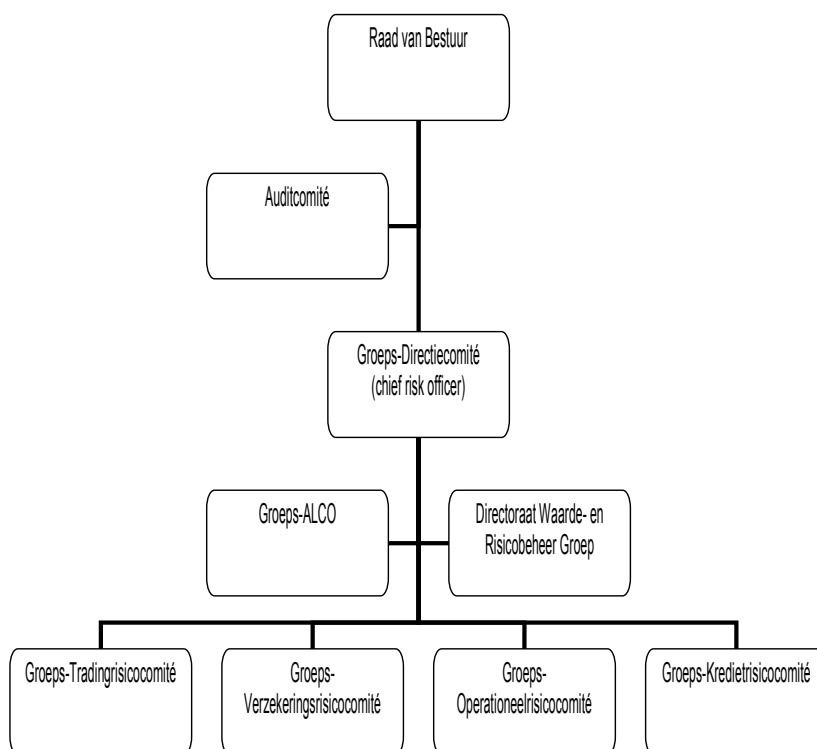
De informatie in dit hoofdstuk werd alleen gecontroleerd door de commissaris als dat volgens IFRS vereist is. Het betreft de volgende delen.:

- Risicogovernance: volledig;
- Kredietrisico: de inleiding, Bewaking van het kredietrisico, de tabel Krediet- en beleggingsportefeuille bankactiviteiten (gecontroleerde delen zijn aangegeven in de voetnoot bij de tabel), de tabel Andere kredietrisico's;
- Marktrisico in niet-tradingactiviteiten: de inleiding, de delen Bewaking van het marktrisico in niet-tradingactiviteiten, Rentrisico (met uitzondering van de tabel Invloed van een parallelle stijging van de rentecurve met 1% voor KBC Bank) en Wisselkoersrisico;
- Liquiditeitsrisico: volledig;
- Marktrisico in tradingactiviteiten: volledig;
- Solvabiliteit en economisch kapitaal: de inleiding, Bewaking van de solvabiliteit, de tabellen in Solvabiliteit (gecontroleerde delen zijn aangegeven in de voetnoot bij de tabellen) en Economisch kapitaal (met uitzondering van de tabel).

Risicogovernance in KBC Groep

Het waarde- en risicobeheer bij KBC steunt op de volgende principes:

- Waarde-, risico- en kapitaalbeheer zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het doel van elke onderneming is waarde te scheppen. Daartoe worden in onzekerheid beslissingen genomen en activiteiten ontplooid. Om haar continuïteit te waarborgen, moet een onderneming beschikken over voldoende kapitaal om de onvoorzienbare gevolgen van ongunstige gebeurtenissen en ontwikkelingen te kunnen opvangen.
- Het risicobeheer wordt integraal en vanuit groepspectief benaderd, rekening houdend met alle risico's en alle bedrijfsactiviteiten.
- De eerste verantwoordelijkheid voor het waarde- en risicobeheer berust bij het lijnmanagement. Het Directoraat Waarde- en Risicobeheer Groep (WRB), een aparte instantie die onafhankelijk van het lijnmanagement opereert, is belast met advies, ondersteuning en toezicht.
- Het risicogovernancemodel van de groep wordt, waar relevant, ook gekopieerd op het niveau van de divisies en dochterondernemingen.

Het risicogovernancemodel van KBC legt de verantwoordelijkheden en taken vast met het oog op het beheer van de waardecreatie en alle daaraan verbonden risico's.

Het model is georganiseerd op verschillende niveaus:

- De *Raad van Bestuur* (bijgestaan door het *Auditcomité*), het *Groeps-Directiecomité* en het *Groeps-Asset-Liability Management Committee (ALCO)*. Deze comités richten zich op het totale risicobeheer en op de bewaking van waardecreatie en kapitaaltoereikendheid voor de gehele groep. Regelmatige rapportering aan het *Auditcomité* garandeert een ruime informatiestroom naar de bevoegde leden van de Raad van Bestuur. De volledige Raad van Bestuur beslist jaarlijks over de limieten voor risicotolerantie. Het *Groeps-Directiecomité* zorgt voor de uitvoering van de strategie voor waarde-, risico-, en kapitaalbeheer vastgesteld door de Raad van Bestuur en tekent de structuur uit. De chief risk officer (CRO), lid van het *Groeps-Directiecomité*, houdt toezicht op het risicobeheer (in 2009 werd de functie van chief financial and risk officer (CFRO) bij KBC opgesplitst in twee afzonderlijke functies, nl. die van chief risk officer en die van chief financial officer). Het *Groeps-ALCO* bepaalt de strategische beleggings- en financieringsmix en houdt ook toezicht op de daaraan verbonden risicopositie. Tactische beleggingsbeslissingen worden toegewezen aan een thesauriecomité.
- *Gespecialiseerde Groeps-Risicocomités*. Die richten zich op de uitwerking van een voor de hele groep toepasselijk kader voor één bepaalde risicosoort of activiteitencluster en zien toe op het betreffende risicobeheersproces. Ze worden voorgezeten door de CRO en bestaan uit vertegenwoordigers van het lijnmanagement en van het Directoraat Waarde- en Risicobeheer Groep. De verschillende *Groeps-Risicocomités* worden weergegeven in het schema. Afhankelijk van de materialiteit van specifieke risicosoorten werden lokale risicocomités en lokale waarde- en risicobeheersafdelingen opgericht op een lager niveau (bijvoorbeeld op niveau divisie, land en dochtermaatschappij) om het risicobeheerskader te implementeren.
- Op basis van rapporten van onafhankelijke valideringseenheden beslist het *Groeps-Modelcomité (GMC)* over de geldigheid van de mathematische en operationele aspecten (zoals modelgebruik en bewakingsactiviteiten) van alle risicomodellen die binnen de groep worden ontwikkeld en/of gebruikt.

- Interne Audit Groep is verantwoordelijk voor de auditplanning en controleert dus of het kader voor risicobeheer in overeenstemming is met de wettelijke en reglementaire voorschriften, controleert de efficiëntie en effectiviteit van het risicobeheerssysteem en de overeenstemming ervan met het risicobeheerskader en de manier waarop het lijnmanagement omgaat met risico's buiten dat formele kader.
- Het lijnmanagement is als eerste verantwoordelijk voor het waarde- en risicobeheer. Het zorgt ervoor dat het risicobeheerskader voor zijn activiteiten is ingebed in die activiteiten via beleidslijnen en procedures. Het lijnmanagement is ook belast met het ontwikkelen van transactionele modellen.
- Het Directoraat Waarde- en Risicobeheer Groep is verantwoordelijk voor de meting van risico's, economisch kapitaal en waardecreatie voor alle bedrijfseenheden en rapporteert aan het lijnmanagement. Het is ook verantwoordelijk voor de ontwikkeling van portefeuillemodellen en voor de validatie van alle modellen (zowel transactionele als portefeuillemodellen). In dat opzicht is er een duidelijke scheiding van bevoegdheden binnen dat directoraat: medewerkers die bij de *ontwikkeling van modellen* betrokken zijn, worden niet betrokken bij de *validatie* ervan.

In de nasleep van de zware financiële crisis heeft de KBC-groep een programma opgestart om te analyseren in hoeverre de groep gereed is om het hoofd te bieden aan belangrijke economische gebeurtenissen in de toekomst en om die gereedheid nog te verbeteren. Dat heeft geleid tot het opzetten van een totaalprogramma dat gericht is op de creatie van een nieuw uitgebreid, geïntegreerd model dat alle facetten van risico-, kapitaal- en waardebeheer op één lijn brengt. De belangrijkste kenmerken van dat model zijn:

- Risicogerichte commerciële managers die de kennis en de vaardigheid hebben om de juiste afwegingen te maken tussen risico en rendement en die tegelijk optreden als eerste verdedigingslinie voor een gezond risicobeheer binnen de groep.
- Een geïntegreerde architectuur rond het Directiecomité die risicobereidheid, strategie en het bepalen van performancedoelstellingen via kapitaalallocatie koppelt aan limieten en doelstellingen. Aangevuld met een bewakingsproces, creëert dat de parameters voor de business om autonoom risico's te nemen binnen de algemene strategische keuzes van de groep.
- Één enkele, onafhankelijke, voor de hele groep bevoegde risicofunctie die de groeps-CRO, lokale CRO's, groeps- en lokale risicofuncties en de risicocomités omvat.

Het programma is opgebouwd rond 12 actiepunten. De meeste daarvan werden behandeld in 2009 of zullen worden behandeld in 2010. We verwachten dat de uitvoering van de organisatorische wijzigingen in de risicofunctie en de risicocomités zal zijn afgerond tegen eind 2010. De volledige invoering van de principes en filosofie van het nieuwe risico-, kapitaal- en waardebeheersmodel in de hele KBC-groep zal allicht duren tot eind 2012.

Kredietrisico

Kredietrisico is de potentiële negatieve afwijking ten opzichte van de verwachte waarde van een financieel instrument als gevolg van wanbetaling of wanprestatie door een kredietnemer (van een lening), een emittent (van een schuldinstrument), een garantieverstrekker of herverzekeraar, of een tegenpartij (in een professionele transactie), als gevolg van de insolventie of de betalingsonwil van die partij, of als gevolg van maatregelen van politieke of monetaire autoriteiten in een bepaald land.

Bewaking van het kredietrisico

Het kredietrisico wordt zowel op transactioneel als op portefeuilleniveau bewaakt. De bewaking op transactioneel niveau houdt in dat er degelijke procedures, processen en toepassingen (systemen, instrumenten) bestaan om de risico's te identificeren en te meten voor en na de acceptatie van individuele kredietrisico's. Er zijn limieten vastgelegd om het maximaal toegestane kredietrisico te bepalen. De bewaking op portefeuilleniveau omvat onder meer de periodieke meting van en rapportering over het kredietrisico dat is ingebed in de geconsolideerde krediet- en beleggingsportefeuille, de controle op de naleving van limieten, het stresstesten van kredietrisico in verschillende scenario's, het nemen van risicobeperkende maatregelen en de optimalisering van het algemene kredietrisicoprofiel.

KREDIETRISICOBEBEER OP TRANSACTIENIVEAU

Acceptatie. Er bestaan degelijke acceptatiebeleidslijnen en -procedures voor alle soorten van kredietrisico. De omschrijving hier is beperkt tot risico's verbonden aan klassieke bedrijfskredieten en aan kredietverlening aan particulieren, omdat die het grootste deel uitmaken van het kredietrisico van de groep.

Voor kredietverlening aan bedrijven wordt bij een voorstel van een commerciële entiteit een advies van een kredietadviseur gevoegd, tenzij het gaat om een klein bedrag of een laag risico. In principe worden belangrijke beslissingen gezamenlijk genomen door twee of meer personen. Het beslissingechelon wordt bepaald op basis van matrices die onder meer rekening houden met parameters als het groepsrisicototaal (het totale risico dat de gehele KBC-groep heeft op de groep waartoe de tegenpartij behoort), de risicoklasse (hoofdzakelijk bepaald op basis van intern ontwikkelde ratingmodellen) en de aard van de tegenpartij (financiële instellingen, overheden, bedrijven, enz.).

Kredietverlening aan particulieren (zoals hypothecaire leningen) is onderworpen aan een gestandaardiseerd proces, waarbij de resultaten van scoremodellen een belangrijke rol spelen in de acceptatieprocedure. Kredieten aan particulieren worden doorgaans toegestaan in lokale munt, met uitzondering van bepaalde Centraal- en Oost-Europese landen en Rusland, waar vaak kredieten in vreemde valuta worden verleend wegens het aanzienlijke verschil tussen de rente in lokale munt en de rente in andere munten. De laatste jaren nam de aandacht toe voor het inherente risico dat voortvloeit uit schommelingen in de wisselkoersen, waardoor KBC een erg voorzichtige houding heeft aangenomen tegenover dat type van kredietverlening. Sindsdien is de kredietverlening in vreemde valuta fors afgenomen.

Toezicht en bewaking. Voor de meeste soorten kredietrisico wordt de bewaking in hoofdzaak gestuurd door de *risicoklasse*, waarbij een onderscheid wordt gemaakt op basis van de Probability of Default (PD), of de kans op een in gebreke blijven, en de Loss Given Default (LGD), of het verwachte verlies in het geval dat een debiteur in gebreke blijft. De kans daarop wordt geschat als de PD.

Om de risicoklasse te bepalen, heeft KBC diverse ratingmodellen ontwikkeld. Enerzijds om de kredietwaardigheid van debiteuren te meten en anderzijds om het verwachte verlies van de verschillende types van transacties in te schatten. Een aantal modellen zijn uniform voor de hele groep (de modellen voor overheden, banken, grote ondernemingen, projectfinanciering, enz.), andere verschillen naargelang van de geografische markt waarop ze worden gebruikt (kmo's, particulieren, enz.). In de hele groep wordt dezelfde interneratingschaal gebruikt.

De resultaten van die modellen worden gebruikt om de normale kredietportefeuille in te delen in interneratingklassen gaande van 1 (laagste risico) tot 9 (hoogste risico) voor de PD. Een debiteur die in gebreke is gebleven, krijgt een interne rating toegekend van PD 10, PD 11 of PD12. PD 12 wordt toegekend als een van de kredietfaciliteiten van de debiteur is stopgezet door de bank of als een vonnis het aanslaan van de waarborg beveelt. PD 11 betreft debiteuren die meer dan 90 dagen te laat zijn met hun betaling (achterstal of overschrijding), maar niet beantwoorden aan de criteria van PD 12. PD 10 wordt toegekend aan debiteuren voor wie er reden is om te geloven dat ze niet (op tijd) zullen betalen, maar die nog performing zijn en niet beantwoorden aan de criteria voor PD 11 of PD 12. Elk kwartaal wordt voor de grotere dossiers een overzicht van alle debiteuren in gebreke voorgelegd aan het Groeps-Directiecomité.

Kredieten aan grote ondernemingen worden minstens jaarlijks herzien. Daarbij wordt minstens de interne rating geactualiseerd. Het niet tijdig actualiseren van ratings wordt beboet door het tijdelijk verhogen van de ratingklasse, wat resulteert in een verhoging van het nodige regulatoire kapitaal. Kredieten aan kleinere en middelgrote ondernemingen

worden vooral herzien op basis van risicosignalen (bijvoorbeeld een beduidende wijziging van de risicoklasse). Kredieten aan particulieren worden gezamenlijk herzien tijdens periodieke screenings. Ook kredietbeslissingen worden bewaakt. Een lid van een hoger kredietcomité houdt namelijk toezicht op de beslissingen van het onmiddellijk lagere beslissingsechelon en toetst ze aan het kredietbeleid.

Bijzondere waardeverminderingen. Op kredieten aan debiteuren in de PD-klassen 10, 11 en 12 (impaired kredieten) past KBC bijzondere waardeverminderingen toe op basis van een schatting van de netto actuele waarde van het recupereerbare bedrag. Daarnaast worden voor kredieten in de **PD-klassen 1 tot 9 op portefeuillebasis berekende bijzondere waardeverminderingen** toegepast door middel van een formule die rekening houdt met de intern gebruikte IRB (Internal Rating Based) Advanced-modellen (of op een alternatieve manier wanneer een IRB Advanced-model nog niet beschikbaar is).

Om te vermijden dat een debiteur die in financiële moeilijkheden verkeert, uiteindelijk in gebreke blijft, kan worden beslist om zijn kredieten te herschikken. Een herschikking kan betekenen dat het contractuele aflossingsplan wordt gewijzigd, de rente- of provisiebetalingen worden verlaagd of uitgesteld of een andere geschikte maatregel wordt getroffen. Begin 2009 voerde KBC een nieuw beleid in voor die herschikkingen en de methode voor de risicobeoordeling en dus de classificatie van de debiteur. Bij een herschikking naar aanleiding van een verslechtering van de financiële situatie van de debiteur, waarbij de betalingsvoorwaarden worden gewijzigd, wordt een PD-klasse 9 of hoger toegekend. Als de herschikking betekent dat het financiële actief (volledig of gedeeltelijk) wordt kwijtgescholden, wordt minstens een PD-klasse 10 toegekend. Voor de retailportefeuille wordt de PD-klasse bepaald op basis van de gedragsscore. In dergelijke gevallen kan de PD lager zijn dan 9. Na een herschikking wordt de toestand van de debiteur (in principe) na een jaar opnieuw beoordeeld en kan hij terugkeren naar een betere klasse dan PD 9 als die beoordeling positief is. In dat geval spreekt men niet meer van een debiteur met een herschikt krediet.

Rekening houdend met een materialiteitsdrempel van 1% op de uitstaande portefeuille van de entiteit, vonden in 2008 de meeste herschikkingen plaats bij Absolut Bank, waar naar schatting 176 miljoen euro werd geherstructureerd. In 2009 nam KBC vaker zijn toevlucht tot die oplossing. Circa 2,2% van de totale kredietportefeuille, of 3,7 miljard euro, werd herschikt en daarop werden bijzondere waardeverminderingen vermeden. De onderstaande tabel toont het aandeel van de totale uitstaande herschikte portefeuille per divisie. In de Divisie Merchantbanking is het grootste deel van de herschikte portefeuille afkomstig van KBC Bank Ireland, waar 5,8% van de totale portefeuille (ongeveer 18,0 miljard euro) werd herschikt.

Kredietherschikkingen waardoor bijzondere waardeverminderingen werden vermeden (in procenten van de totale portefeuille herschikkingen)	31-12-2009
Divisie België	16,0%
Divisie Centraal- en Oost-Europa en Rusland	30,6%
Tsjechië	2,7%
Slowakije	2,7%
Hongarije	9,6%
Polen	1,0%
Rusland	7,3%
Bulgarije	7,2%
Divisie Merchantbanking	53,5%
Totaal	100,0%

KREDIETRISICOBEBEER OP PORTEFEUILLENIVEAU

Het toezicht op portefeuillebasis gebeurt onder meer met een kwartaalrapportering over de geconsolideerde kredietportefeuille om te verzekeren dat het kredietbeleid en de limieten worden nageleefd. De belangrijkste risicoconcentraties worden extra bewaakt op basis van periodieke en ad-hocrapporten. Er bestaan limieten op debiteur-/garantieverstrekker-, emittent- of tegenpartijniveau, op sectorniveau en voor specifieke activiteiten of geografische zones. De bewaking van de naamconcentratie werd de afgelopen jaren uitgebreid. Naast de kredietverlening omvat ze nu ook beleggingen en derivaten. Bovendien worden stresstests uitgevoerd op bepaalde soorten kredieten (zoals hypothecaire leningen, kredieten aan specifieke bedrijfssectoren), maar ook op alle kredietrisico's.

De cel Portfolio Management binnen de kredietfunctie heeft als doel de kredietportefeuille actief te beheren en te bewaken. Deze cel spoort met behulp van een model risicoconcentraties op en verhoogt de diversificatie van de kredietportefeuille.

Terwijl sommige limieten nog zijn uitgedrukt in termen van gecontracteerde bedragen, worden ook concepten zoals verwacht verlies (Expected Loss) en verlies bij in gebreke blijven (Loss Given Default) gebruikt. Die concepten vormen, samen met de kans op een in gebreke blijven (Probability of Default), de bouwstenen voor de berekening van de

reglementaire kapitaalvereisten voor kredietrisico, aangezien KBC heeft geopteerd voor de Basel II Internal Rating Based (IRB)-benadering.

De overstap naar de Basel II IRB-benadering gebeurt in fasen. In 2007 stapten KBC Bank NV en de meeste van haar belangrijke dochterondernemingen al over naar de IRB Foundation-benadering. Enkele andere belangrijke groepsmaatschappijen (zoals K&H Bank en Kredyt Bank) stapten in 2008 over naar de standaardbenadering van Basel II en zullen de IRB Foundation-benadering toepassen in 2011 (onder voorbehoud van goedkeuring door de toezichthouder). De minder belangrijke entiteiten van de KBC-groep stapten in 2008 over op de standaardbenadering van Basel II en zullen die blijven gebruiken. Nieuwe stappen naar de IRB Advanced-benadering zijn voorzien vanaf 2011.

Overzicht van kredietrisico's

Kredietrisico resulteert voornamelijk uit de krediet- en beleggingsportefeuille. Die portefeuille is het resultaat van pure, traditionele kredietactiviteiten. Hij omvat alle (bevestigde en niet-bevestigde) bedrijfskapitaalfinancieringen, investeringskredieten, garantiekredieten, kredietderivaten (verkochte protectie) en niet-overheidseffecten in de beleggingsportefeuilles van de bankentiteiten van de groep. Daarnaast treedt er ook kredietrisico op bij andere bankactiviteiten. Tradingactiviteiten bijvoorbeeld leiden tot blootstelling aan het emittentenrisico, terwijl transacties met professionele tegenpartijen (plaatsingen en verhandeling van derivaten) een tegenpartijrisico inhouden. Internationale handelsfinanciering is ook een bron van kredietrisico, omdat het een kortetermijnrisico op financiële instellingen inhoudt. Ten slotte brengen ook de overheidsobligaties in de beleggingsportefeuille, voornamelijk aangehouden voor ALM- en liquiditeitsdoeleinden, een bepaald kredietrisico met zich mee.

De krediet- en beleggingsportefeuille verschilt sterk van de post Leningen en voorschotten aan cliënten, zoals vermeld in Toelichting 18 van de Geconsolideerde jaarrekening (die post omvat bijvoorbeeld niet de leningen en voorschotten aan banken, de garantiekredieten en kredietderivaten, het niet-opgenomen gedeelte van kredieten en de bedrijfs- en bankobligaties, maar bevat wel repotransacties met niet-banken). De krediet- en beleggingsportefeuille wordt ingedeeld volgens verschillende criteria in de tabel.

Krediet- en beleggingsportefeuille	31-12-2008	31-12-2009
Totale kredietportefeuille (in miljarden euro)		
Toegestaan bedrag	213.1	198.1
Uitstaand bedrag	174.2	163.2
Kredietportefeuille naar divisie, in procenten van portefeuille toegestane kredieten		
België	29%	33%
Centraal- en Oost-Europa en Rusland	24%	23%
Merchantbanking	47%	44%
Totaal	100%	100%
Kredietportefeuille naar krediettype, in procenten van portefeuille toegestane kredieten		
Kredieten en garantiekredieten	94%	95%
Bedrijfs- en bankobligaties	6%	5%
Totaal	100%	100%
Kredietportefeuille naar sector van de tegenpartij, in procenten van portefeuille toegestane kredieten¹		
Particulieren	31%	34%
Financiële en verzekeringsdiensten	11%	9%
Overheden	4%	3%
Bedrijven	55%	54%
Niet-financiële diensten	10%	10%
Klein- en groothandel	8%	8%
Vastgoed	7%	7%
Bouw	4%	4%
Elektriciteit	2%	3%
Voedingsindustrie	3%	2%
Auto	2%	2%
Landbouw en visserij	2%	2%
Chemie	2%	2%
Overige ²	13%	14%
Totaal	100%	100%
Kredietportefeuille naar risicoklasse (deel van de portefeuille³, in procenten van portefeuille toegestane kredieten)¹		
PD 1 (laagste risico, kans op in gebreke blijven van 0,00% tot 0,10%)	24%	22%
PD 2 (0,10% – 0,20%)	16%	12%
PD 3 (0,20% – 0,40%)	14%	17%
PD 4 (0,40% – 0,80%)	18%	16%
PD 5 (0,80% – 1,60%)	13%	14%
PD 6 (1,60% – 3,20%)	7%	9%
PD 7 (3,20% – 6,40%)	4%	5%
PD 8 (6,40% – 12,80%)	2%	2%
PD 9 (hoogste risico, 12,80% – 100,00%)	1%	3%
Totaal	100%	100%
Impaired kredieten⁵, PD 10 + 11 + 12; in miljoenen euro of in procenten		
Impaired kredieten	4 821	8 732
Bijzondere waardeverminderingen	2 559	3 696
Portefeuillegerelateerde waardeverminderingen	262	323
Kredietkostenratio		
Divisie België	0.09%	0.17%
Divisie Centraal- en Oost-Europa en Rusland	0.81%	2.12%
Tsjechië	0.57%	1.12%
Slowakije	0.82%	1.56%
Hongarije	0.41%	2.01%
Polen	0.95%	2.59%
Rusland	2.40%	6.15%
Bulgarije	1.49%	2.22%
Divisie Merchantbanking	0.90%	1.32%
Totaal	0.62%	1.12%

De tabel vervolgt op de volgende pagina.

Vervolg van de vorige pagina.

Non-performing (NP) kredieten, PD 11 + 12; in miljoenen euro of in procenten		
Uitstaand bedrag	3 044	5 427
Bijzondere waardeverminderingen voor non-performing kredieten	1 781	2 657
Non-performing ratio		
Divisie België	1.7%	1.7%
Divisie Centraal- en Oost-Europa en Rusland	2.1%	4.7%
Divisie Merchantbanking	1.6%	4.0%
Totaal	1.7%	3.3%
Dekkingsratio		
[Bijzondere waardeverminderingen op non-performing kredieten]/[uitstaande non-performing kredieten]		
Totaal	59%	49%
Totaal exclusief hypothecaire leningen	n.v.t.	59%
[Bijzondere en op portefeuillebasis berekende waardeverminderingen op performing en non-performing kredieten]/[uitstaande non-performing kredieten]		
Totaal	93%	74%
Totaal exclusief hypothecaire leningen	n.v.t.	89%

Voor een definitie van de ratio's zie het Glossarium van gebruikte ratio's.

1 Gegevens gecontroleerd door de commissaris.

2 Individuele sectoraandelen kleiner dan 2%

3 Sommige delen van de portefeuille zijn nog niet ingedeeld in risicoklassen (meer bepaald de kredietportefeuille van Absolut Bank) en werden daarom niet opgenomen.

4 Interneratingschaal

5 Cijfers wijken af van de cijfers in Toelichting 16 in het hoofdstuk Geconsolideerde jaarrekening wegens verschillen in consolidatiekring.

Naast de kredietrisico's verbonden aan de krediet- en beleggingsportefeuille zijn er ook kredietrisico's verbonden aan andere bankactiviteiten. De belangrijkste zijn:

Commerciële transacties op korte termijn. Deze activiteit betreft de financiering van export of import en brengt alleen risico's tegenover financiële instellingen met zich mee. Het gaat om documentaire kredieten, pre-exportfinancieringen, post-importfinancieringen en aanverwante transacties, met een restlooptijd van niet meer dan twee jaar. Niettegenstaande het relatief hoge aandeel van non-investment grade-banken in de risicopositie (ruwweg 27%), zijn de verliezen historisch zeer laag, in het bijzonder voor documentaire kredieten. Het risicobeheer met betrekking tot deze activiteit gebeurt op basis van limieten per financiële instelling en per land of landengroep.

Effecten in de handelsportefeuille. Deze effecten houden een emittentenrisico in (potentieel verlies als gevolg van wanbetaling door de emittent). Bij KBC Financial Products (KBC FP) wordt het emittentenrisico gemeten op basis van het geschatte verlies bij een in gebreke blijven van de emittent, uitgaand van de huidige marktwaarde en na aftrek van de verwachte recuperatie volgens het type emissie (gewaarborgd of niet). Bij KBC FP wordt alleen rekening gehouden met emittentenrisico dat optreedt bij nettolongposities. De rapportering van kredietrisico's houdt dus geen rekening met de emittenten waarbij per saldo een shortpositie bestaat. Het emittentenrisico van de andere (niet-KBC FP-)entiteiten wordt gemeten op basis van de marktwaarde van de effecten. Het emittentenrisico wordt beperkt door het gebruik van limieten, zowel per emittent als per ratingklasse. De blootstelling aan effecten met activa als onderpand (Asset Backed Securities) en Collateralised Debt Obligations in de handelsportefeuille is niet opgenomen in de cijfers in de tabel (zie Overzicht van de positie in gestructureerde kredieten).

Professionele transacties (plaatsingen bij professionele tegenpartijen en verhandeling van derivaten). Die transacties brengen tegenpartijrisico met zich mee. De in de tabel weergegeven bedragen zijn de presettlementrisico's van de groep, gemeten als de som van de (positieve) huidige vervangingswaarde (mark-to-market) van een transactie en de toepasselijke toeslag bepaald volgens de huidige risicometingsmethode onder Basel II. Plaatsingen maken iets minder dan 15% van het totale bedrag uit. Het overgrote deel van de plaatsingen staat uit op banken met een investment grade-rating. De risico's worden beperkt door het gebruik van limieten (afzonderlijke limieten voor zowel presettlement- als settlementrisico) per tegenpartij. Er wordt ook gebruikgemaakt van *close-out netting* en zekerheden. Financiële zekerheden worden alleen in aanmerking genomen als de betrokken activa worden beschouwd als risicobeperkend voor berekeningen van het reglementair kapitaal (Basel II). Dat impliceert onder andere dat er voldoende juridische zekerheid is over de eigendom van de zekerheid voor elke relevante jurisdictie.

Overheidseffecten in de beleggingsportefeuille. De risicopositie ten aanzien van overheden wordt gemeten in termen van boekwaarde en is in hoofdzaak te situeren bij EU-overheden (in het bijzonder België) met een relatief miniem kredietrisico. Ook voor dit type van kredietrisico heeft het Groeps-ALCO limieten vastgelegd, zeker voor overheden met een interne rating van minder dan AA.

Andere kredietrisico's, in miljarden euro	31-12-2008	31-12-2009
Commerciële transacties op korte termijn	2.3	2.0
Emittentenrisico ¹	2.9	0.7
KBC Financial Products	0.2	0.1
Andere entiteiten	2.8	0.6
Tegenpartijrisico van professionele transacties ²	22.1	17.5
Overheidsobligaties in de beleggingsportefeuille	37.5	44.3

¹ Exclusief OESO-overheidsobligaties.

² Na aftrek van ontvangen uitkeringen voor zekerheden en netting.

Overzicht van de positie in gestructureerde kredieten

In het verleden was de KBC-groep actief in het domein van gestructureerde krediettransacties en *investeerde* het ook zelf in zulke gestructureerde kredietproducten.

- De KBC-groep trad (via zijn dochteronderneming KBC Financial Products) op als *originator* door het structureren van CDO-transacties (op basis van activa van derden) voor zichzelf of voor derde beleggers. Voor verscheidene transacties werd bescherming gekocht van kredietverzekeraars, voornamelijk MBIA, een Amerikaanse monolineverzekeraar ('afgedekt risico ten aanzien van CDO's' in de tabel).
- De KBC-groep belegde in gestructureerde kredietproducten, zowel in CDO's (notes en andere super senior tranches) grotendeels door KBC zelf uitgegeven ('niet-afgedekt CDO-risico' in de tabel) als in andere ABS'en ('andere ABS'en' in de tabel). Het voornaamste doel toen was de spreiding van het risico en verbetering van het rendement van de herbelegging van de verzekeringsreserves en niet-in-kredieten-herbelegde bankdeposito's.

Blootstelling aan gestructureerde kredieten (CDO's en andere ABS'en), 31-12-2009, KBC Groep (KBC Bank, KBC Verzekeringen en KBL EPB) In miljarden euro, voor belastingen	Afgedekt risico ten aanzien van CDO's (verzekerd door kredietverzekeraars)	Niet-afgedekt CDO- risico	Andere ABS'en
Totaal nominaal bedrag	14.8	9.8	5.2
Initiële waardeverminderingen op equity en junior CDO-tranches	-	-0.8	-
Latere cumulatieve waardeaanpassingen	-1.4	-4.1	-1.3

Verdere toelichtingen krijgt u in de volgende paragrafen. Meer gedetailleerde informatie over de beleggingen van KBC in gestructureerde kredietproducten en de betrokkenheid van KBC bij effectisering vindt u terug in het Risk Report van KBC Groep, dat beschikbaar is op www.kbc.com.

Afgedekt risico ten aanzien van CDO's

Zoals hierboven vermeld, kocht KBC Groep kredietbescherming voor een groot deel van het (super senior) CDO-gerelateerde risico waarvoor het als *originator* optrad. Een relatief beperkt deel van die verzekering werd afgesloten bij Channel en bij de Britse bank Lloyds TSB en het grootste deel bij MBIA, een Amerikaanse monolineverzekeraar die aanvankelijk een AAA-rating had, maar zijn kredietwaardigheid geleidelijk zag afnemen (waardoor KBC Groep negatieve waardeaanpassingen moest boeken op de ontvangen kredietbescherming).

In februari 2009 maakte MBIA een herstructureringsplan bekend, met onder meer een afsplitsing van waardevolle activa, waardoor zijn kredietwaardigheid fors afnam. Door de verhoging van de marktwaarde van de onderliggende swap en het hogere tegenpartijrisico zag KBC Groep zich verplicht belangrijke additionele negatieve waardeaanpassingen te boeken. Het resterende risico verbonden aan de verzekeringsdekking van MBIA is sterk verminderd omdat het vervat is in de garantieovereenkomst die op 14 mei 2009 werd bereikt met de Belgische Staat (zie verder).

In december 2009 heeft KBC Groep het CDO-risico dat werd afgedekt door het swapcontract met Lloyds TSB afgebouwd (gecontracteerd bedrag van 1,58 miljard euro). Het afdekkingscontract werd bijgevolg opgezegd.

Afgedekt risico ten aanzien van CDO's (verzekering van CDO-gerelateerde risico's door kredietverzekeraars), 31-12-2009, KBC Groep (KBC Bank, KBC Verzekeringen en KBL EPB)
In miljarden euro

Totaal verzekerd bedrag (gecontracteerd bedrag van super senior swaps)	
- MBIA	14.4
- Channel	0.4
Details over verzekeringsdekking MBIA	
- Totaal verzekerd bedrag (gecontracteerd bedrag van de super senior swap)	14.4
- Reële waarde van de ontvangen verzekeringsdekking (gemodelleerde vervangingswaarde, rekening houdend met de garantieovereenkomst ¹)	1.9
- Waardeaanpassing m.b.t. tegenpartijrisico MBIA	-1.4
(in procenten van de reële waarde van de ontvangen verzekeringsdekking ²)	70%

1 Het door MBIA verzekerde bedrag is vervat in de garantieovereenkomst met de Belgische Staat (14 mei 2009).
2 Rekening houdend met cumulatieve omrekeningsverschillen.

Niet-afgedekt CDO-risico en andere ABS'en

Deze rubriek betreft de CDO's die KBC kocht als beleggingen en die niet vallen onder de verzekeringsdekking van MBIA of andere externe kredietverzekeraars ('niet-afgedekt CDO-risico' in de tabel) en andere ABS'en in de portefeuille ('andere ABS'en' in de tabel).

Voor de CDO's heeft KBC Groep tot op heden al aanzienlijke waardeaanpassingen doorgevoerd. Het resterende risico is ingeperkt doordat de niet-afgedekte super senior CDO-tranches volledig vervat zijn in de garantieovereenkomst met de Belgische Staat (zie verder).

Bovendien worden de waardeaanpassingen op de CDO's bij KBC Groep verwerkt via de winst-en-verliesrekening (in plaats van rechtstreeks via het eigen vermogen) omdat de CDO's van de groep grotendeels synthetisch van aard zijn (dat betekent dat de onderliggende activa afgeleide producten zijn, zoals credit default swaps op bedrijven). Het synthetische karakter is ook de reden waarom de CDO's van KBC Groep *niet* in aanmerking komen voor boekhoudkundige herklassering volgens IFRS om hun invloed op de resultaten te neutraliseren.

Tot 2008 werden waardeaanpassingen op andere ABS'en grotendeels geboekt via het eigen vermogen. Eind 2008 heeft KBC Groep de gevoeligheid van het eigen vermogen voor waardeschommelingen van ABS'en verlaagd door het grootste deel van de ABS-portefeuille te herklasseren als Leningen en vorderingen. Sindsdien worden ze opgenomen in de waardeverminderingprocedure voor de kredietportefeuille – zie post Cumulatieve bijzondere waardeverminderingen op andere ABS'en in de onderstaande tabel (zulke bijzondere waardeverminderingen hebben uiteraard een invloed op de winst-en-verliesrekening).

Niet-afgedekt CDO-risico en andere ABS'en, 31-12-2009, KBC Groep (KBC Bank, KBC Verzekeringen en KBL EPB) In miljarden euro	Niet-afgedekt CDO-risico	Andere ABS'en
Totaal nominaal bedrag	9.8	5.2
Initiële waardeverminderingen op equity en junior CDO-tranches	-0.8	-
Totaal nominaal bedrag, na aftrek van initiële waardeverminderingen voor equity en junior tranches	9.0	5.2
- super senior tranches (vervat in garantieovereenkomst met de Belgische Staat)	5.5	-
- niet-super senior tranches	3.5	-
Cumulatieve waardeaanpassingen	-4.1	-1.3
Waarvan: cumulatieve bijzondere waardeverminderingen op andere ABS'en	-	-0.5

Details over de onderliggende activa van de CDO's en ABS'en

Details over de onderliggende activa van de CDO's en ABS'en vindt u in het *Risk Report*, waar de nominale waarde van het afgedekte CDO-risico, het niet-afgedekte CDO-risico (na aftrek van initiële waardeverminderingen op junior en equity CDO-tranches) en de ABS'en in portefeuille wordt ingedeeld volgens de aard en rating van de onderliggende activa.

Garantieovereenkomst voor CDO- en MBIA-gerelateerde risico's

Op 14 mei 2009 ondertekende KBC Groep een overeenkomst met de Belgische Staat voor bescherming van een groot deel van zijn portefeuille gestructureerde kredieten. Het plan heeft betrekking op een gecontracteerd bedrag van 20 miljard euro, bestaande uit de gecontracteerde waarde van 5,5 miljard euro voor de niet-afgedekte super senior CDO-beleggingen en 14,4 miljard euro voor het tegenpartijrisico op MBIA.

Tegen betaling van een premie heeft KBC Groep een garantie van de Staat gekocht die 90% van het risico op wanbetaling dekt, na een eerste eigenverliesdeel. Vereenvoudigd gesteld verloopt de transactie als volgt:

- eerste schijf van 3,2 miljard euro: alle effectieve kredietverliezen worden gedragen door KBC Groep;
- tweede schijf van 2,0 miljard euro: kredietverliezen worden gedragen door KBC Groep. KBC Groep kan aan de Belgische Staat vragen om in te tekenen op nieuwe aandelen van KBC Groep tegen marktwaarde, tot een bedrag gelijk aan 90% van de verliezen in deze schijf (KBC Groep behoudt 10% van het risico).
- derde schijf van 14,8 miljard euro: kredietverliezen worden voor 90% in contanten vergoed door de Staat (KBC Groep behoudt 10% van het risico).

Van deze garantie heeft 3 miljard euro betrekking op Assurisk (dochtermaatschappij van KBC Verzekeringen NV).

Marktrisico in niet-tradingactiviteiten

Het beheersproces van de structurele marktrisico's die KBC loopt (zoals het renterisico, aandelenrisico, vastgoedrisico, wisselkoersrisico en inflatierisico) wordt Asset-Liability Management (ALM) genoemd.

Met *structurele risico's* worden alle risico's bedoeld die inherent deel uitmaken van de commerciële activiteit van KBC of de aangehoudenlangetermijnposities. De tradingactiviteiten vallen daar dus niet onder. De structurele risico's kunnen ook worden omschreven als de combinatie van:

- onevenwichtigheden in de bankactiviteiten verbonden aan het aantrekken van werkmiddelen door het kantorennetwerk en de aanwending ervan (via onder meer kredietverlening);
- de risico's verbonden aan het aanhouden van een beleggingsportefeuille ter herbelegging van het eigen vermogen;
- de structurele wisselkoerspositie, die voortvloeit uit de activiteiten in het buitenland (participaties in vreemde valuta's, geboekte resultaten van buitenlandse vestigingen, wisselrisico gekoppeld aan de valutaire mismatch tussen verplichtingen en beleggingen bij de verzekeraar).

Bewaking van het marktrisico in niet-tradingactiviteiten

De belangrijkste rol van het ALM is de optimalisering van het risico-rendementprofiel van de groep binnen de risicotolerantielimieten vastgelegd door de Raad van Bestuur. Het Groeps-ALCO is verantwoordelijk voor de uitwerking van een groepskader voor de identificatie, de meting en het toezicht op de ALM-activiteiten en voor het nemen van strategische beleggingsbeslissingen voor de hele groep. Bij de dochtermaatschappijen buiten het eurogebied zijn lokale ALCO's opgericht.

Binnen het Directoraat Waarde- en Risicobeheer Groep is een team belast met de ondersteuning van het Groeps-ALCO en de uitbouw van het ALM. Dergelijke teams bestaan ook bij de dochtermaatschappijen buiten het eurogebied.

De ALM-strategie wordt gecoördineerd door een centrale investeringsfunctie en lokaal geïmplementeerd door frontofficefuncties.

De belangrijkste elementen van het ALM-raamwerk binnen KBC zijn:

- de focus op *economische waarde* als hoeksteen van het ALM-beleid, met daarnaast aandacht voor maatstaven als inkomsten, solvabiliteit en liquiditeit;
- het gebruik van een uniforme ALM-meetmethodologie, gebaseerd op *reëlewaardemodellen* die een omschrijving bieden van de ontwikkeling van de waarde van een productgroep in verschillende marktscenario's en die worden vertaald in *replicating portfolios* (combinaties van marktinstrumenten die het mogelijk maken de betrokken productgroepen af te dekken met het minste risico);
- het gebruik van een Value-at-Risk (VAR)-meetmethode voor de verschillende risicocategorieën binnen de hele groep in het kader van de risicobudgettering en -begrenzing. Deze VAR meet het maximale verlies dat kan optreden over een tijdshorizon van 1 jaar met een bepaald betrouwbaarheidsniveau als gevolg van rentebewegingen en andere marktwaardeschommelingen. Sommige risicoparameters (namelijk inflatieverwachtingen en vastgoedramingen, correlaties verbonden aan die risicoklassen) zijn gebaseerd op adviezen van experts.
- de bepaling van een ALM-VAR-limiet op groepsniveau en de verdeling van die limiet in verschillende risicosoorten en entiteiten;
- het gebruik van de VAR, die berekend wordt op basis van reëlewaardemodellen voor niet-looptijdgebonden producten, rekening houdend met verschillende in de portefeuille ingebedde opties en garanties.
- VAR wordt aangevuld met andere risicomeetmethodes, zoals Basis-Point-Value (BPV), gecontracteerde bedragen, enz.

Marktrisico in niet-tradingactiviteiten van KBC Bank, verdeling naar risicocategorie (VAR 99%, 1 jaar tijdshorizon, marginale contributie van verschillende risicosoorten in de VAR) In miljarden euro ¹	31-12-2008	31-12-2009
Renterisico	1.57	0.77
Aandelenrisico	0.18	0.23
Vastgoedrisico	0.03	0.05
Andere risico's ²	-0.03	-0.03
Totaal gediversifieerde VAR (groep)	1.75	1.02

¹ Exclusief een aantal kleine groepsmaatschappijen

² Wisselkoersrisico, inflatierisico, ...

Renterisico

KBC hanteert twee hoofdtechnieken om renterisico's te meten, namelijk BPV en de al vermelde VAR. De BPV geeft de waardeverandering van de portefeuille weer bij een daling van de rentevoeten over de volledige curve met tien basispunten (positieve cijfers wijzen op een stijging van de waarde van de portefeuille). BPV-limieten worden zo bepaald dat de renteposities samen met de overige structurele risico's (aandelen, vastgoed, enz.) binnen de totale VAR-limieten blijven. Daarnaast worden ook technieken gehanteerd zoals rentevoetgevoeligheidsanalyse (gap analysis), durationbenadering, scenarioanalyse en stresstesting (zowel vanuit een economischewaardeperspectief als vanuit inkomstenperspectief).

Over de gevoeligheid van de hele groep aan schommelingen van rentevoeten wordt regelmatig verslag uitgebracht. De tabel illustreert de invloed van een stijging van de rentecurve met 1%, rekening houdend met de posities op de datum van verslaggeving.

Invloed van een parallelle stijging van de rentecurve met 1% voor KBC Bank¹
In miljoenen euro

	Invloed op de nettowinst, IFRS		Invloed op de waarde ²	
	2008	2009	2008	2009
Totaal	-37	-110	-827	-478

¹ Exclusief een aantal kleine groepsmaatschappijen

² Volledige marktwaarde, ongeacht de boekhoudkundige categorie of waardevermindingsregels.

Bankactiviteiten

De ALM-renteposities van de bankentiteiten worden beheerd op basis van een marktgerichte interne prijsstelling voor looptijdgebonden producten en een *replicating portfolio*-techniek, op dynamische basis herzien, voor de niet-looptijdgebonden producten (bijvoorbeeld zicht- en spaarrekeningen).

Het eigen vermogen van de bank wordt belegd in vaste activa, strategische participaties en overheidsobligaties. Daarnaast kan de bank ook renteposities aanhouden via overheidsobligaties, gericht op het verwerven van rente-inkomsten, zowel in de obligatieportefeuille die dient ter herbelegging van het eigen vermogen als in een op korte termijn gefinancierde obligatieportefeuille.

De tabel illustreert de ontwikkeling van het renterisico van de bank in 2008 en 2009.

BPV van het ALM-boek, KBC Bank*
In miljoenen euro

Gemiddelde 1kw2008	54
Gemiddelde 2kw2008	70
Gemiddelde 3kw2008	72
Gemiddelde 4kw2008	72
31-12-2008	79
Maximum in 2008	79
Minimum in 2008	43
Gemiddelde 1kw2009	84
Gemiddelde 2kw2009	90
Gemiddelde 3kw2009	81
Gemiddelde 4kw2009	64
31-12-2009	59
Maximum in 2009	93
Minimum in 2009	59

* Exclusief een aantal kleine groepsmaatschappijen.

Conform Basel II wordt regelmatig een 2%-stresstest uitgevoerd. Die zet het gehele renterisico van de bankportefeuille (bij een parallelle beweging van de rente met 2%) af tegen het eigen vermogen. Op het niveau van de bankportefeuille van KBC Bank bedroeg dat risico 5% op 31 december 2009 (ruim onder de drempel van 20%, vanaf waar een bank wordt beschouwd als *outlier bank*, met een hoger reglementair kapitaalbeslag als mogelijk gevolg).

De volgende tabel toont de renterisicogap van de ALM-bankportefeuille. Om de renterisicogap te bepalen, wordt de boekwaarde van activa (positief bedrag) en passiva (negatief bedrag) ingedeeld naar de vroegste van contractuele herberekeningsdatum en vervaldag, als indicatie van de periode waarvoor de rente vast is. Derivaten, die hoofdzakelijk worden gebruikt om het risico als gevolg van schommelingen van rentevoeten te beperken, werden meegeteld volgens hun gecontracteerd bedrag en repricingdatum.

Renterisicogap ALM-boek (inclusief derivaten), KBC Bank*
In miljoenen euro

	≤ 1 maand	1-3 maanden	3-12 maanden	1-5 jaar	5-10 jaar	> 10 jaar	Niet- rentedragend	Totaal
31-12-2008	338	2 435	-3 627	-4 404	8 245	5 030	-8 016	0
31-12-2009	1 684	7 789	-3 839	924	5 681	3 251	-15 489	0

* Exclusief een aantal kleine groepsmaatschappijen

Aandelenrisico

Binnen de groep houden KBC Bank, KBC Asset Management en KBC Private Equity aandelenportefeuilles aan. In 2009 werd de aandelenportefeuille verder afgebouwd.

Het aandelenrisico wordt bewaakt door middel van een VAR-techniek (99% eenzijdig betrouwbaarheidsinterval, tijdshorizon van één jaar), waarbij een limiet is vastgelegd voor het totale aandelenrisico van de ALM-activiteiten van de groep. De tabel geeft een overzicht van de gevoeligheid van de inkomsten en de economische waarde voor schommelingen op de aandelenmarkten. Dat risico omvat ook de gevoeligheid van niet-genoteerde aandelen in de verschillende portefeuilles.

Invoed van een 12,5%-daling van de aandelenkoersen, KBC Bank*
In miljoenen euro

	Invoed op de nettowinst, IFRS		Invoed op de waarde	
	2008	2009	2008	2009
Totaal	-39	-29	-152	-136

* Exclusief een aantal kleine groepsmaatschappijen

De tabel geeft een overzicht van de samenstelling van de aandelenportefeuille van KBC Bank, ingedeeld naar sector.

Aandelenportefeuille KBC Bank*
In miljoenen euro, naar sector, marktwaarde

	31-12-2008	31-12-2009
Financiële instellingen	24%	22%
Niet-cyclische consumentensectoren	21%	29%
Communicatie	12%	5%
Energie	9%	10%
Industriële bedrijven	7%	8%
Nutsbedrijven	5%	5%
Cyclische consumentensectoren	8%	7%
Grondstoffen	5%	6%
Overige	9%	8%
Totaal	100%	100%

* Exclusief een aantal kleine groepsmaatschappijen

Vastgoedrisico

Binnen de vastgoedactiviteiten van de groep wordt een beperkte vastgoedbeleggingsportefeuille aangehouden met het oog op de realisatie van meerwaarden op lange termijn. De tabel geeft een overzicht van de gevoeligheid van de economische waarde voor schommelingen op de vastgoedmarkten.

Invloed van een 12,5%-daling van de vastgoedprijzen, KBC Bank*
In miljoenen euro

	Invloed op de waarde	
	2008	2009
Totaal	-106	-93

* Exclusief een aantal kleine groepsmaatschappijen

Wisselkoersrisico

Bij het beheer van de structurele wisselposities volgt KBC een voorzichtig beleid, dat er in essentie in bestaat het wisselrisico te vermijden. De wisselposities in de ALM-boeken van de bankentiteiten met een handelsportefeuille worden overgedragen naar de handelsportefeuille, waar ze worden beheerd binnen de toegekende handelslimieten. De wisselpositie van bankentiteiten zonder handelsportefeuille en van andere entiteiten moet worden afgedekt als ze van betekenis is. Aandelen in niet-euromunten die deel uitmaken van de beleggingsportefeuille hoeven niet te worden afgedekt. Participaties in vreemde valuta's worden in principe voor het bedrag van de nettoactiva, exclusief goodwill, gefinancierd door een lening in de desbetreffende vreemde munt.

Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat een bedrijf niet in staat is om een toename van activa te financieren of verplichtingen tijdig na te komen, tenzij tegen onaanvaardbare kosten.

De voornaamste doelstelling van het liquiditeitsbeheer van KBC is de groep te financieren en ervoor te zorgen dat de kernactiviteiten van de groep zelfs in ongunstige omstandigheden inkomsten blijven voortbrengen.

Bewaking van het liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsbeheerskader en de liquiditeitslimieten voor de groep worden vastgelegd door de Raad van Bestuur. Het operationele liquiditeitsbeheer is georganiseerd binnen Group Treasury, dat de collateralmanagementactiviteiten en het aantrekken van langetermijnfondsen centraliseert. De eerstelijnsverantwoordelijkheid voor het operationele liquiditeitsbeheer ligt bij de respectieve groepsentiteiten, aangezien zij het best de specifieke kenmerken van hun lokale producten en markten kennen en rechtstreeks de contacten onderhouden met lokale regelgevers en dergelijke. Het liquiditycontingencyplan voorziet echter in een escalatie naar het groepsniveau voor alle belangrijke lokale liquiditeitsproblemen. De operationele liquiditeitsrisico's van de hele groep worden ook dagelijks samengevoegd en centraal bewaakt, en worden periodiek gerapporteerd aan het Groeps-ALCO en het Auditcomité.

Het liquiditeitskader van KBC steunt op de volgende pijlers:

- Het *contingencyliquiditeitsrisico*. Dit risico wordt beoordeeld op basis van liquiditeitsstresstests die meten hoe de liquiditeitsbuffer van de groep verandert in extreme stresssituaties. De liquiditeitsbuffer is gebaseerd op veronderstellingen inzake liquiditeitsuitstroom (zoals het gedrag van de retail- en professionele cliënten en kredietopnames van bevestigde kredietlijnen) en inzake instromen uit liquiditeitsverhogende acties (zoals het belenen van de obligatieportefeuille en het verminderen van ongedekte interbancaire kredietverlening).

De liquiditeitsbuffer moet volstaan om de liquiditeitsbehoeften te dekken (nettokas- en collateraluitstromen) over (i) de periode die nodig is om het vertrouwen van de markt in de groep te herstellen na een KBC-gebonden gebeurtenis, (ii) de periode die de markten nodig hebben om te herstellen van een algemene marktgebeurtenis, en (iii) een gecombineerd scenario, waarbij rekening wordt gehouden met zowel een KBC-gebonden gebeurtenis als een algemene marktgebeurtenis. Het algemene doel van het liquiditeitskader is voldoende liquiditeit te behouden in noodsituaties, zonder toevlucht te nemen tot liquiditeitsverhogende acties die aanzienlijke kosten meebrengen of de kernactiviteiten van de bankgroep verstoren.

- *Structureel liquiditeitsrisico*. De financieringsstructuur van de groep wordt zo beheerd dat er een substantiële diversificatie wordt behouden, dat financieringsconcentraties in tijdsperiodes worden geminimaliseerd en dat de mate van afhankelijkheid van wholesalefinanciering beperkt blijft. Daartoe wordt de verwachte structuur van de balans regelmatig herzien en worden de gepaste financieringsstrategieën en -opties uitgewerkt en geïmplementeerd.

Ter illustratie van het structurele liquiditeitsrisico worden in de tabel hieronder activa en passiva gegroepeerd naar restlooptijd (tot contractuele vervaldag). Het verschil tussen de kasinstroom en -uitstroom is de nettoliquiditeitsgap (net liquidity gap). Per einde 2009 trok KBC voor 57 miljard euro financiering aan uit de professionele markt. Als we ook rekening houden met de interbancaire kredietverlening, daalt de nettofinanciering door de professionele markt naar 32 miljard euro.

- *Operationele liquiditeitsrisico*. Het operationeel liquiditeitsbeheer gebeurt in de thesaurieafdelingen en is gebaseerd op ramingen van de financieringsbehoeften. De meest volatiele componenten van de balans worden dagelijks gecontroleerd door Group Treasury, dat ervoor moet zorgen dat er op elk ogenblik een voldoende grote buffer beschikbaar is om het hoofd te bieden aan extreme liquiditeitsgebeurtenissen waarbij wholesalefinanciering niet mogelijk is.

Structureel liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico op 31 december 2009 (exclusief intercompanytransacties) ¹								
In miljarden euro	<= 1 maand	1-3 maanden	3-12 maanden	1-5 jaar	5-10 jaar	> 10 jaar	Niet bepaald	Totaal
31-12-2008								
Totale instroom	64	23	25	68	39	43	47	308
Totale uitstroom ²	82	29	24	26	6	9	131	308
Professionele financiering	48	11	4	1	0	0	0	65
Cliëntenfinanciering	23	11	14	6	1	6	72	133
Schuldcertificaten	5	7	5	19	5	3	0	45
Overige ³	7						58	65
Liquiditeitsgap (excl. niet-opgenomen verbintenissen)	-19	-7	1	42	33	34	-84	0
Niet-opgenomen verbintenissen							-43	
Financiële garanties							-15	
Nettoliquiditeitsgap (incl. niet-opgenomen verbintenissen)	-19	-7	1	42	33	34	-142	-58
31-12-2009								
Totale instroom	52	13	22	68	41	38	47	281
Totale uitstroom ²	67	20	23	29	7	2	133	281
Professionele financiering	33	9	14	1	0	0	0	57
Cliëntenfinanciering	21	6	6	6	1	1	89	130
Schuldcertificaten	9	6	3	21	5	1	0	45
Overige ³	4	0	0	0	0	0	45	49
Liquiditeitsgap (excl. niet-opgenomen verbintenissen)	-16	-7	-1	39	35	36	-86	0
Niet-opgenomen verbintenissen							-34	
Financiële garanties							-13	
Nettoliquiditeitsgap (incl. niet-opgenomen verbintenissen)	-16	-7	-1	39	35	36	-133	-47

¹ De cijfers van 2008 werden aangepast rekening houdend met de uitstroom van financiële garanties.

² Professionele financiering omvat alle deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, alsook alle repos met andere cliënten. Kasbons zijn opgenomen in de categorie Cliëntenfinanciering, terwijl ze in Toelichting 14 zijn opgenomen onder Schuldpapier.

³ MtM-derivaten worden vermeld in het 'niet bepaald'-segment. De cijfers van 2008 werden aangepast om de MtM van derivaten te verplaatsen van het segment <= 1 maand naar 'niet bepaald'.

Marktrisico in tradingactiviteiten

Het marktrisico is de mogelijke negatieve afwijking van de verwachte economische waarde van een financieel instrument veroorzaakt door marktbevingen van rente, wisselkoersen, aandelen- of grondstoffenprijzen. Het risico van prijschommelingen van verhandelbare effecten als gevolg van kredietrisico, landenrisico en liquiditeitsrisico maakt eveneens deel uit van het marktrisico. De rente-, valuta- en aandelenrisico's van de niet-tradingposities zijn integraal bij de marktrisico's in niet-tradingactiviteiten opgenomen.

Het doel van marktrisicobeheer is het marktrisico van de gehele tradingpositie op groepsniveau te meten en te rapporteren, rekening houdend met de voornaamste risicofactoren en specifieke risico's.

KBC loopt marktrisico via de handelsportefeuilles van de dealingrooms in West-Europa, Centraal- en Oost-Europa, de Verenigde Staten en Azië. De klassieke dealingrooms, waarbij de dealingroom in Brussel het leeuwendeel van de limieten en risico's voor zijn rekening neemt, richten zich vooral op de handel in rente-instrumenten; de activiteit op de wisselmarkten was traditiegetrouw beperkt. De dealingrooms buiten België concentreren zich hoofdzakelijk op de bediening van de cliënten met geld- en kapitaalmarktproducten, op de financiering van de lokale bankactiviteit, en voeren, in lokale niches, een beperkte handel voor eigen rekening.

Via zijn gespecialiseerde dochtermaatschappijen KBC Financial Products (KBC FP) en KBC Securities (incl. KBC Peel Hunt sinds 1 april 2009) is de groep eveneens actief in de handel in aandelen en daarvan afgeleide producten. Binnen KBC FP zijn de handel voor eigen rekening en de activiteiten van Alternative Investment Management opgedoekt en de meeste risico's ervan zijn geëlimineerd. De resterende activiteiten worden afgebouwd. Dat zijn in de eerste plaats het beheer van de handel in kredietderivaten, het verstrekken van door zekerheden gedekte voorschotten aan hefboomfondsen, de levensverzekeringsactiviteiten, de deelname op de Amerikaanse markt van omgekeerde hypotheek (portefeuille verkocht in februari 2010) en de handel in exotische aandelenderivaten.

Bewaking van het marktrisico

Het belangrijkste instrument voor de berekening en bewaking van marktrisico's in de handelsportefeuille is de Value-at-Risk-methodologie (VAR). VAR beoogt binnen een bepaald betrouwbaarheidsinterval een raming te geven van de economische waarde die een bepaalde portefeuille over een bepaalde houdperiode kan verliezen door marktrisico. De meting houdt rekening met het marktrisico van de huidige portefeuille. KBC hanteert de historische simulatiemethode (HVAR), conform de Basel II-standaarden ter zake (99% eenzijdig betrouwbaarheidsinterval, 10 dagen houdperiode, historische gegevens van minstens 250 werkdagen). De VAR-methode maakt geen veronderstellingen wat de verdeling van koerssprongen of onderlinge correlaties betreft, maar gaat uit van het historische ervaringspatroon van de twee voorgaande jaren.

Het VAR-model wordt aangevuld met uitgebreide stresstests. Terwijl het VAR-model mogelijke verliezen in normale marktomstandigheden berekent, tonen stresstests de invloed van bijzondere omstandigheden en gebeurtenissen met een lage waarschijnlijkheid. De historische en hypothetische stresstestscenario's omvatten zowel het marktrisico als de liquiditeitsaspecten van marktverstoringen.

Risicoconcentraties worden bewaakt via een reeks van secundaire limieten. De belangrijkste daarbij is een driedimensionale scenariolimiet, gebaseerd op bewegingen van spotkoersen, volatiliteiten en creditspreads. Andere secundaire limieten zijn concentratielimieten voor aandelen en valuta's en basis-point-valuelimieten voor het renterisico. Er gelden bovendien ook concentratielimieten voor risico's verbonden aan opties (de zogenaamde Greeks) of voor het specifieke risico van een bepaalde emittent of een bepaald land.

Een van de elementen van een gezond risicobeheer is een voorzichtige waardering. Dagelijks wordt in het middle office een onafhankelijke waardering van frontofficeposities uitgevoerd. Kan het onafhankelijke karakter of de correctheid van het waarderingsproces niet worden gegarandeerd, dan wordt een parameterherziening uitgevoerd. Waar nodig worden reëlewaardeaanpassingen toegepast in verband met close-outkosten, aanpassingen voor minder liquide posities of markten, aanpassingen gekoppeld aan mark-to-modelwaarderingen, tegenpartijrisico, liquiditeitsrisico en exploitatiekosten.

Naast de parameterherziening worden ook periodiek risicocontroles uitgevoerd die alle controles omvatten waarbij geen parameters of resultaten worden getoetst (dat gebeurt bij de parameterherziening), maar die nodig zijn voor een goed risicobeheer. Bovendien wordt voor elk nieuw product en elke nieuwe activiteit een businesscase opgestart om de risico's te analyseren en na te gaan hoe die zullen worden beheerd (gemeten, beperkt, bewaakt en gerapporteerd). Voor elke nieuwe productbusinesscase moet een schriftelijk advies worden geformuleerd door het Groeps- of lokale Waarde- en Risicobeheer voor hij aan het Nieuw- en Actiefproductcomité (NAPC) wordt voorgelegd. In het vierde kwartaal van 2009 keurde het Groeps-Directiecomité het governancekader voor de goedkeuring en herziening van financiële instrumenten goed.

Risicoanalyse en -kwantificering

Een globale VAR wordt berekend voor elke gespecialiseerde dochtermaatschappij en voor alle tradingentiteiten. Voor deze laatste (zie KBC Bank in de tabel) omvat de VAR zowel de lineaire als de niet-lineaire posities van de klassieke dealingrooms. De VAR van KBC Financial Products wordt ook in de tabel weergegeven. Per einde 2009 bedroeg de VAR voor KBC Securities 0,3 miljoen euro (niet opgenomen in de tabel). De berekening is gebaseerd op een eendaagse houdperiode.

De HVaR van KBCFP omvat alle tradingactiviteiten. Activiteiten die meer illiquide zijn en eerder de vorm van een krediet hebben, zoals fondsderivaten- en verzekeringsderivatenactiviteiten, zijn niet opgenomen in de HVaR.

KBC Bank en KBC Financial Products hebben de toestemming verkregen van de Belgische regelgever om hun respectieve VAR-model te gebruiken voor de bepaling van de reglementaire kapitaalvereisten voor de marktactiviteiten. ČSOB (Tsjechië) heeft de goedkeuring gekregen van de lokale regelgever om zijn VAR-model te gebruiken voor de bepaling van de kapitaalvereisten.

De betrouwbaarheid van het VAR-model wordt dagelijks getest met een backtest, waarbij het eendaagse VAR-cijfer wordt vergeleken met de *no-action P&L* (dat wil zeggen dat de posities ongewijzigd blijven, maar de marktgegevens worden gewijzigd in die van de volgende dag). Dat gebeurt zowel op het topniveau als op het niveau van de verschillende entiteiten en desks.

Een overzicht van de derivaten volgt in het hoofdstuk Geconsolideerde jaarrekening, Toelichting 21.

Marktrisico, VAR, eendaagse houdperiode In miljoenen euro	KBC Bank ^{1,2}	KBC Financial Products ³
Gemiddelde 1kw2008	5	15
Gemiddelde 2kw2008	7	11
Gemiddelde 3kw2008	6	15
Gemiddelde 4kw2008	12	24
31-12-2008	9	15
Maximum in 2008	15	30
Minimum in 2008	5	9
Gemiddelde 1kw2009	9	14
Gemiddelde 2kw2009	8	15
Gemiddelde 3kw2009	6	9
Gemiddelde 4kw2009	6	10
31-12-2009	5	11
Maximum in 2009	12	21
Minimum in 2009	5	6

¹ Exclusief 'specifiek renterisico' dat wordt berekend met behulp van andere technieken.

² Geïntegreerde HVaR.

³ Inclusief het effect van de Garantieregeling met de Belgische Staat.

Operationeel risico en andere niet-financiële risico's

Operationeel risico is het risico van verliezen als gevolg van tekortschietende of falende interne processen, mensen en systemen of externe gebeurtenissen. Operationele risico's omvatten ook fraude-, juridische, compliance- en fiscale risico's.

Bewaking van het operationeel risico

KBC heeft één globaal kader voor de bewaking van het operationeel risico op groepsniveau. Het bestaat uit een uniforme operationeelrisicotiaal ingebed in normen voor de hele groep, één methodologie, één pakket centraal ontwikkelde ICT-applicaties, en centrale en decentrale rapportering.

De ontwikkeling en implementatie van dat kader wordt ondersteund door een uitgebreid operationeelrisicogovernancemodel. Het kader geldt voor alle bankentiteiten van de groep en voor alle ondersteunende activiteiten en diensten die groepsentiteiten aanbieden, en wordt geleidelijk geïmplementeerd in alle nieuwe entiteiten van de KBC-groep.

Het belangrijkste uitgangspunt van het operationeelrisicobeheer is dat de eindverantwoordelijkheid voor het beheren van operationele risico's ondubbelzinnig bij het lijnmanagement ligt, dat wordt ondersteund door lokale operationeelrisicobeheerders en gecontroleerd door de operationeelrisicocomités.

Het Groeps-Operationeelrisicocomité (GORC) adviseert het Groeps-Directiecomité aangaande het groepskader voor het beheren van operationele risico's, ziet toe op de implementatie van dat kader en bewaakt de belangrijkste operationele risico's.

Naast het GORC zijn er diverse operationeelrisicocomités op het niveau van de divisies en van de diverse groepsmaatschappijen. Die zien van nabij toe op de praktische implementatie van het operationeelrisicobeheerskader en nemen ook concrete maatregelen, rechtstreeks of via het lijnmanagement. Alle diensten die op de een of andere manier betrokken zijn bij het beheren van operationele risico's kunnen, wanneer ze dat nodig achten, toegang krijgen tot de risicocomités. Bovendien hebben vertegenwoordigers van Interne Audit, Juridische Zaken en Compliance als waarnemer zitting in elk operationeelrisicocomité.

Het Directoraat Waarde- en Risicobeheer Groep (WRB) is in de eerste plaats verantwoordelijk voor het uitwerken van het kader voor het beheren van de operationele risico's in de hele KBC-groep. Dat kader wordt ter goedkeuring voorgelegd aan het GORC en het Directiecomité. Het directoraat is ook verantwoordelijk voor het toezicht op de praktische uitvoering van dat kader door het lijnmanagement. WRB bewaakt bovendien de kwaliteit van het risicobeheersproces, analyseert de voornaamste risicodata en rapporteert aan het GORC.

Het Directoraat Waarde- en Risicobeheer Groep creëert een omgeving waarin risicospecialisten (in verschillende domeinen, waaronder informatierisicobeheer, bedrijfscontinuïteit en disaster recovery, compliance, fraudebestrijding en juridische en fiscale zaken) kunnen samenwerken (het stellen van prioriteiten, het gebruiken van dezelfde taal en dezelfde instrumenten, uniforme rapportering, enz.). WRB wordt bijgestaan door lokale waarde- en risicobeheersafdelingen – die eveneens onafhankelijk zijn van de business – in de belangrijkste bankdochtermaatschappijen.

Bouwstenen voor het operationeelrisicobeheer

In zijn methodiek om operationele risico's te beheren gebruikt KBC een aantal bouwstenen, die alle aspecten van het operationeelrisicobeheer dekken. Dat zijn:

- Het Verliesgegevensbestand (Loss Event Database): alle operationele verliezen van 1 000 euro en meer worden sinds 2004 geregistreerd in een centrale gegevensbank. Die gegevensbank omvat ook alle juridische vorderingen ingesteld tegen vennootschappen van de groep. Tweemaal per jaar krijgen het GORC, het Directiecomité en het Auditcomité een geconsolideerd schaderapport voorgelegd.
- De Interne Beoordeling van Risico's (bottom-up en top-down): deze beoordeling heeft aandacht voor huidige (= overblijvende) belangrijke operationele risico's op kritieke punten in het proces of de organisatie die nog niet volledig zijn verholpen en voor de nieuwe of opduikende operationele risico's die relevant zijn op het (sub)niveau van de Groep.
- De Groepsstandaarden (Group Standards): een 40-tal groepsstandaarden werd gedefinieerd om ervoor te zorgen dat belangrijke operationele risico's over de hele groep op een uniforme manier worden beheerd. Elke entiteit van de groep moet die groepsstandaarden vertalen naar eigen procedures die zijn aangepast aan de lokale situatie. De

verschillende operationeelrisicocomités zien toe op de correcte implementatie van de groepsstandaarden en kunnen ook afwijkingen daarvan toestaan (mits een strikte afwijkingsprocedure wordt nageleefd). De naleving van de groepsstandaarden wordt gecontroleerd door Waarde- en Risicobeheer Groep en door Interne Audit.

- De Aanbevolen Praktijken (Recommended Practices): die helpen de interne controles te verscherpen voor belangrijke risico's die (i) werden vastgesteld tijdens de Interne Beoordeling van Risico's of (ii) inherent zijn aan nieuwe activiteiten die een groepsentiteit opstart of (iii) zichtbaar zijn geworden door een ernstige verliesgebeurtenis of (iv) werden vastgesteld door Interne Audit tijdens een controleopdracht.
- De Beoordeling aan de hand van Praktijkgevallen (Case-Study Assessments): die wordt gebruikt om de effectiviteit te testen van de bescherming die bestaande controles verlenen tegen grote operationele risico's die elders in de financiële sector daadwerkelijk tot verliesgebeurtenissen hebben geleid. Een dergelijke beoordeling werd onder meer gebruikt voor het testen van de interne controles ter voorkoming en vaststelling van speculatieve handel op eigen houtje (zogenoemde rogue trading).
- Belangrijkste Risico-indicatoren (Key Risk Indicators): deze indicatoren helpen de blootstelling aan bepaalde operationele risico's te bewaken en onderzoeken het bestaan en de effectiviteit van de interne controles.

Operationeel risico en Basel II

KBC berekent het operationeelrisicokapitaal in het kader van Basel II volgens de Standaardbenadering. Het operationeelrisicokapitaal voor de KBC Bank bedroeg in totaal 875 miljoen euro per einde 2009.

Andere niet-financiële risico's

Reputatierisico

Reputatierisico is het risico dat het gevolg is van de negatieve perceptie van cliënten, tegenpartijen, aandeelhouders, beleggers, schuldhouders, marktanalisten, andere betrokken partijen of toezichhouders die een ongunstige invloed kan hebben op de mogelijkheid van een financiële instelling om bestaande zakelijke relaties te behouden of er nieuwe op te bouwen en op de voortdurende toegang tot financieringsbronnen (bijvoorbeeld via de interbancaire of de effectiseringsmarkt). Het reputatierisico is een secundair of afgeleid risico omdat het altijd verbonden is aan en zich alleen voordoet samen met een ander risico.

De business is verantwoordelijk voor het proactieve en reactieve beheer van het reputatierisico en wordt daarin bijgestaan door heel wat gespecialiseerde afdelingen (Persdienst, Investor Relations, enz.). Er wordt een speciaal kenniscentrum voor reputatierisicobeheer opgericht om het bestaande kader voor reputatierisicobeheer voor de hele groep verder te ontwikkelen.

Volgens de pijler 2-kapitaalbenadering wordt de invloed van het reputatierisico op de huidige activiteiten in de eerste plaats gedekt door het kapitaalbeslag voor primaire risico's (zoals krediet- of operationeel risico). Hij wordt ook gedekt door het kapitaal dat is gereserveerd voor bedrijfsrisico's.

Bedrijfsrisico

Het bedrijfsrisico is de mogelijke negatieve afwijking van de verwachte economische waarde als gevolg van wijzigingen in de macro-economische omgeving, de financiële dienstensector en/of de markt voor producten en diensten, en van de ontoereikendheid van bedrijfsmiddelen die een invloed hebben op het potentieel van het bedrijf.

Er wordt onder meer rekening gehouden met risicofactoren als macro-economische omstandigheden, wijzigingen in de wet of reglementen, acties van concurrenten, wijzigingen in de distributiekanaal of -modellen, gewijzigde cliëntenbehoeften, personeelszaken en ICT-middelen. Het bedrijfsrisico wordt beoordeeld op basis van gestructureerde risicoscans.

KBC reserveert een pijler 2-kapitaalbeslag speciaal voor bedrijfsrisico's. Het bedrijfsrisicokapitaal is afhankelijk van de exploitatiekosten van de verschillende KBC-groepsentiteiten. Het deel van de exploitatiekosten dat moet worden gereserveerd als economisch kapitaal voor bedrijfsrisico's varieert naar gelang van het risiconiveau van de activiteiten van elke entiteit. Dat niveau wordt bepaald op basis van kwantitatieve en kwalitatieve beoordelingen van de activiteitsgraad van alle KBC-groepsentiteiten.

Solvabiliteit en economisch kapitaal

Het solvabiliteitsrisico is het risico dat de kapitaalbasis beneden een aanvaardbaar niveau valt. In de praktijk wordt dat vertaald in een toetsing van de solvabiliteit aan de minimale reglementaire en interne solvabiliteitsratio's.

Bewaking van de solvabiliteit

KBC rapporteert de solvabiliteit, berekend op basis van IFRS-gegevens en volgens de door de Belgische regelgever opgestelde richtlijnen ter zake.

De reglementaire minimale solvabiliteitsdoelstellingen werden ruim overtroffen, niet alleen per einde jaar, maar ook gedurende het volledige boekjaar.

In de tweede helft van 2008 en de eerste helft van 2009 werden een aantal kapitaalversterkende maatregelen genomen, waaronder de uitgifte van kernkapitaaleffecten zonder stemrecht aan de Belgische Staat en het Vlaams Gewest door KBC Groep* waarbij deze fondsen grotendeels werden gebruikt voor een gewone kapitaalsverhoging bij KBC Bank en een garantieovereenkomst met de Belgische Staat voor de resterende CDO-risico's.

In overeenstemming met Basel II, pijler 2, ontwikkelde KBC een Internal Capital Adequacy Assessment Process (ICAAP). Dat proces maakt gebruik van een economischkapitaalmodel (zie verder) om de kapitaalvereisten te meten op basis van alle risico's binnen de hele groep en vergelijkt die vereisten met het voor risicodekking beschikbare kapitaal. Het ICAAP beoordeelt zowel de huidige als de toekomstige kapitaaltoestand. Voor die laatste beoordeling wordt een driejarenraming van vereist en beschikbaar kapitaal opgesteld, volgens een basisscenario dat rekening houdt met de verwachte interne en externe groei, en volgens verschillende alternatieve scenario's. Daarnaast worden plannen voor onvoorziene gebeurtenissen opgesteld die de solvabiliteit van KBC in moeilijker omstandigheden zouden moeten verbeteren.

* Meer uitleg vindt u in het jaarverslag van KBC Groep over 2009, in het hoofdstuk Onze strategie en management, onder Overzicht van de kapitaalsoperaties met de overheid.

Solvabiliteit KBC Bank (geconsolideerd)

In miljoenen euro	31-12-2008	31-12-2009
Reglementair eigen vermogen		
Reglementair eigen vermogen, KBC Bank, na winstverdeling	17 941	17 761
Tier 1-kapitaal¹	12 998	13 440
Eigen vermogen van de aandeelhouders	10 728	12 168
Immateriële vaste activa	- 121	- 109
Consolidatieverschillen	- 2 127	- 1 665
Innovatieve hybride Tier 1 - instrumenten	1 555	402
Niet - innovatieve hybride Tier 1- instrumenten	1 793	1 945
Belangen van derden	599	492
Kapitaalgarantie (Belgische staat)	0	462
Verplicht converteerbare obligaties	0	0
Herwaarderingsreserve voor verkoop beschikbare financiële activa	857	17
Afdekkingsreserve, kasstroomafdekkingen	352	374
Waarderingsverschillen in financiële verplichtingen tegen reële waarde - eigen kredietrisico	- 245	- 151
Belang van derden, herwaarderingsreserve beschikbaar voor verkoop en afdekkingsreserve, kasstroomafdekkingen	1	0
Dividenduitkering	0	0
Tekort IRB Provisie		- 77
Aftrekposten ²	- 394	- 418
Tier 2 en Tier 3-kapitaal	4 943	4 320
Verplicht converteerbare obligaties	0	0
Perpetuele leningen, inclusief hybride Tier 1 niet opgenomen in Tier 1-kapitaal	740	250
Herwaarderingsreserve voor verkoop beschikbare financiële aandelen, 90%	10	109
Belang van derden herwaarderingsreserve aandelen beschikbaar voor verkoop, 90 %	- 7	- 1
Overschot op IRB voorzieningen	209	0
Achtergestelde schulden	4 243	4 313
Tier 3-kapitaal	144	145
Aftrekposten ²	- 394	- 495
Gewogen risico's		
Totaal gewogen risicovolume	135 557	123 074
Kredietrisico	103 788	100 689
Marktrisico	19 816	11 506
Operationeel risico	11 953	10 879
Solvabiliteitsratio's		
Tier 1-ratio	9,6%	10,9%
Waarvan Core Tier 1-ratio	7,1%	9,0%
CAD-ratio	13,2%	14,4%

¹ Cijfers gecontroleerd door de commissaris, met uitzondering van het tekort IRB provisie.

² Aftrekposten, die in tweeën verdeeld zijn over Tier 1- en Tier 2-kapitaal, omvatten hoofdzakelijk participaties in en achtergestelde vorderingen op financiële instellingen waarin KBC een belang tussen 10% en 50% heeft (overwegend NLB), alsook KBC Groep aandelen aangehouden door KBC Bank.

Economisch kapitaal

Een economisch kapitaalmodel wordt gebruikt om het totale risico te berekenen dat KBC loopt als gevolg van zijn verschillende activiteiten, rekening houdend met de verschillende risicofactoren. De ramingen van dat economisch kapitaalmodel worden regelmatig besproken tijdens vergaderingen van het Directiecomité, het Auditcomité en eenmaal per jaar op de Raad van Bestuur.

KBC definieert economisch kapitaal als het vereiste kapitaal om onverwachte verliezen in reële waarde die de groep in een tijdshorizon van één jaar kan oplopen, te dekken, in overeenstemming met de risicobereidheid die de Raad van Bestuur heeft bepaald. Het economisch kapitaal wordt berekend per risicocategorie volgens een gemeenschappelijke noemer (dezelfde tijdshorizon van één jaar en hetzelfde betrouwbaarheidsinterval) en daarna bijeengegeld. Omdat het uiterst onwaarschijnlijk is dat alle risico's zich gelijktijdig voordoen, wordt rekening gehouden met diversificatievoordelen bij het optellen van de individuele risico's.

Zoals eerder vermeld, vormt economisch kapitaal een belangrijke bouwsteen voor ICAAP (Basel II, pijler 2).

Samenstelling van de Raad van Bestuur

Samenstelling van de Raad van Bestuur

Samenstelling van de Raad van Bestuur in boekjaar 2009

NAAM	Functie	Periode in de Raad in 2009	Einde huidig mandaat
HUYGHEBAERT Jan	Voorzitter	Volledig jaar	2010
AGNEESSENS Herman	Gedelegeerd bestuurder	Tot 30/4/2009	
BERGEN André	Gedelegeerd bestuurder	Tot 31/8/2009	
DEFrancq Chris	Gedelegeerd bestuurder	Volledig jaar	2010
DE RAYMAEKER Danny	Gedelegeerd bestuurder	Volledig jaar	2012
HOLLOWS John	Gedelegeerd bestuurder	Vanaf 1/9/2009	2013
PHILIPS Luc	Gedelegeerd bestuurder (1)	Volledig jaar	2010
POPELIER Luc	Gedelegeerd bestuurder	Vanaf 1/9/2009	2013
SEGRS Guido	Gedelegeerd bestuurder	Tot 31/7/2009	
THIJS Johan	Gedelegeerd bestuurder	Vanaf 1/9/2009	2013
VANHEVEL Jan	Gedelegeerd bestuurder	Volledig jaar	2010
VERWILGHEN Etienne	Voorzitter Directiecomité (2)		
	Gedelegeerd bestuurder	Volledig jaar	2010
DE WILDE Julien	Onafhankelijke bestuurder	Volledig jaar	2010
de JONG Jan Maarten	Onafhankelijke bestuurder	Vanaf 10/12/2009	2013
DEPAEMELAERE Jean-Pierre	Onafhankelijke bestuurder	Vanaf 10/12/2009	2013
DE BECKER Sonja	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2013
DEPICKERE Franky	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2011
KONINGS Pierre	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2013
NONNEMAN Walter	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2012
ORLENT-HEYVAERT Marita	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2013
PEETERS Paul	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2013
SAP Gustaaf	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2013
VANDEN AVENNE Patrick	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2013
VANTIEGHEM Germain	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2010
WAUTERS Dirk	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2013
WITTEMANS Marc	Niet-uitvoerend bestuurder	Volledig jaar	2010

Commissaris: Ernst & Young, bedrijfsrevisoren bcv, vertegenwoordigd door Jean-Pierre Romont en/of Pierre Vanderbeek

(1) Tot 30/4/2009 als niet uitvoerend bestuurder

(2) Vanaf 1/9/2009

Overige informatie

- Verwerving van eigen aandelen: KBC Bank en haar dochterondernemingen hebben geen eigen aandelen in bezit.
- Belangenconflicten die onder artikel 523 en 524 van het Belgisch wetboek van vennootschappen vallen:
In het kader van het project Sound dat betrekking heeft op de afspraken die werden gemaakt tussen KBC Groep en de Belgische Staat rond de bescherming door deze laatste van de kredietrisico's die de Groep heeft opgelopen op zijn portefeuille van gestructureerde producten, werden een drietal overeenkomsten opgesteld. De Raad van Bestuur stelde daarbij vast dat artikel 524 van het Wetboek van Vennootschappen toepassing vindt op de goedkeuring van deze documenten aangezien daarin verhoudingen worden geregeld tussen KBC Bank en KBC Groep enerzijds en KBC Bank en KBC Verzekeringen anderzijds. Opdracht werd gegeven aan het Comité van drie onafhankelijke bestuurders om, conform voormeld artikel 524, advies uit te brengen in het kader van het project Sound.

Het besluit van het comité van drie onafhankelijke bestuurders op 31 december 2009, luidde als volgt:

'Het Comité van onafhankelijke bestuurders van KBC Bank NV, samengesteld uit Julien De Wilde, Jan Maarten de Jong en Jean-Pierre Depaemelaere, bijgestaan door Marieke Wyckaert, onafhankelijk juridisch expert, vergoed door KBC Bank NV, geeft na beraadslaging het volgende advies aan de Raad van Bestuur van KBC Bank NV:

Het Comité is van oordeel dat de beoordeelde verrichtingen, bekeken in het kader van het tussen de KBC groep en de Belgische Staat overeengekomen stelsel van kredietrisicobescherming, en uitgaande van één enkel samenlopend belang hierbij doorheen de groep, en gelet op het bedrijfsmatig voordeel voor KBC Bank NV en voor haar aandeelhouder, KBC

Groep, alsmede gelet op de vermogensrechtelijke gevolgen ervan voor KBC Bank NV, geen benadeling uitmaakt voor KBC Bank NV en haar aandeelhouder, laat staan kennelijk onrechtmatig is in de zin van artikel 524 Venn.W. Het Comité adviseert dan ook positief met betrekking tot de voorgestelde verrichtingen.'

De Raad van Bestuur nam via de procedure van schriftelijke beraadslaging volgende beslissingen op 21 januari 2010 (uittreksel uit de notulen)

1. Bevestiging van de goedkeuring van de voorwaarden opgenomen in de contracten die werden opgesteld in het kader van het project Sound, meer bepaald de Portfolio Protection Agreement, de Contribution Commitment Agreement en de Pledge Agreement, en dit zoals zij werden ondertekend op 28 december 2009.
Deze voorwaarden werden reeds eerder goedgekeurd door de Raad van bestuur van 10 december 2009, echter met voorbehoud voor het advies van het Comité van onafhankelijke bestuurders.
De ondertekende versie van de Portfolio Protection Agreement van 28 december 2009 bevat minieme wijzigingen ten opzichte van de versie die aan de Raad van 10 december 2009 werd voorgelegd; een geblacklinede versie met deze wijzigingen wordt in bijlage 1 aan deze notulen gehecht. De Contribution Commitment Agreement en de Pledge Agreement bleven ongewijzigd.
Rekening houdend met de minieme wijzigingen die aan de Portfolio Protection Agreement werden aangebracht en met voormeld positief advies van het Comité van onafhankelijke bestuurders, wordt de goedkeuring van de Portfolio Protection Agreement, de Contribution Commitment Agreement en de Pledge Agreement zoals zij werden ondertekend op 28 december 2009, hierbij bevestigd.

2. Bevestiging dat de procedure voorgeschreven door de paragrafen 2 en 3 van artikel 524 W.Venn. werd nageleefd.'
De Commissaris Ernst & Young Bedrijfsrevisoren bcvba, vertegenwoordigd door Jean-Pierre Romont en Pierre Vanderbeek rapporteerde op 8 maart 2010 volgende bevinding:

' In het advies aan de Raad van Bestuur van KBC Bank nv, opgemaakt in toepassing van artikel 524 van het Wetboek van vennootschappen door het comité van onafhankelijke bestuurders, bijgestaan door een onafhankelijke expert, werd in hoofdstuk II " Beschrijving van de aard van de beslissingen en verrichtingen die onder het toepassingsgebied van art. 524 W.Venn. vallen" sectie B "De Reference Portfolio bescherming geboden door de Belgische Staat" 1.965.000.000 Euro opgenomen als maximum totaal bedrag voor alle CDO transacties in plaats van 1.965.600.000 Euro.

Omdat de hierbovengenoemde werkzaamheden noch een volkomen controle, noch een nazicht uitmaken overeenkomstig internationale controlerichtlijnen en overeenkomstig de richtlijnen van het Instituut der Bedrijfsrevisoren, drukken wij geen enkele zekerheid uit over de betreffende gegevens. Hadden wij bijkomende procedures uitgevoerd, of een volkomen controle of een nazicht, dan konden er andere zaken onder onze aandacht zijn gekomen waarover aan u verslag zou worden uitgebracht.

Ons verslag werd opgemaakt in het kader van de bepalingen van artikel 524 van het Wetboek van Vennootschappen en mag niet voor andere doeleinden worden aangewend. Dit verslag heeft enkel betrekking op de gegevens die hierboven werden vermeld en niet op andere gegevens, van welke aard ook.'

- Kwijting bestuurders en commissaris: ingevolge de wet en de statuten wordt aan de Algemene Vergadering gevraagd aan de bestuurders en de commissaris kwijting te verlenen voor het in het boekjaar 2009 uitgeoefende mandaat.
- Statutaire ontslagen en benoemingen: op de Algemene Vergadering van 28 april 2010
 - zal Chris Defrancq, gedelegeerd bestuurder, zijn mandaat ter beschikking stellen en met pensioen gaan;
 - komt het mandaat van Jan Huyghebaert, Julien De Wilde, Germain Vantieghem en Marc Wittemans, niet uitvoerend bestuurders, en van Luc Philips, Jan Vanhevel en Etienne Verwilghen, gedelegeerd bestuurders p vervalddag. Aan de Algemene Vergadering zal worden voorgesteld om hun respectievelijke mandaten voor een periode van vier jaar te hernieuwen, d.i. tot na afloop van de jaarvergadering van 2014.

Wat Julien De Wilde betreft wordt voorgesteld hem te herbenoemen als onafhankelijk bestuurder in de zin van en beantwoordend aan de criteria vastgelegd in artikel 526ter van het Wetboek van Vennootschappen en in de Corporate Governance Code. Als burgerlijk ingenieur K.U.Leuven en op basis van zijn lange en rijke ervaring in het bedrijfsleven o.m. als CEO van Alcatel Bell van 1995 tot 1998, als vice voorzitter van het Directiecomité van Alcatel in Parijs verantwoordelijk voor Europa, het Midden Oosten, Latijns Amerika, Indië en Afrika van 1999 tot 2002 en als CEO van Groep Bekaert van 2002 tot 2006 en met zijn huidige mandaten van voorzitter van de Raad van Bestuur van Groep Agfa Gevaert en Nyrstar en lid van de Raad van Bestuur van Vanbreda International, Telenet en J&L Partners, beschikt hij bovendien over de nodige deskundigheid op het gebied van boekhouding en/of audit om verder als lid op te treden van het Auditcomité van KBC Bank.

- zal worden voorgesteld Marco Voljč als gedelegeerd bestuurder te benoemen voor een periode van vier jaar, als opvolger van Chris Defrancq.

Marko Voljč

- Geboren in 1949 in Jesenice (Slovenië)
- Opleiding: licentiaat in de Economie (universiteit Ljubljana en Belgrado)

- Loopbaan: hoofd analyseafdeling van de Nationale Bank van Slovenië (1976-1979); Wereldbank in Washington D.C. en Mexico City (1979-1992); voorzitter en CEO van Nova Ljubljanska Banka in Slovenië (1992-2004); directeur Directoraat Centraal-Europa KBC te Brussel (2004-2006); CEO van K&H Bank in Hongarije (2006- 2010).

- komt het mandaat van commissaris van Ernst & Young Bedrijfsrevisoren BCVBA, momenteel vertegenwoordigd door Jean-Pierre Romont en/of Pierre Vanderbeek op vervalddag. In overeenstemming met het voorstel van het Auditcomité zal aan de Algemene Vergadering worden voorgesteld om het mandaat van commissaris Ernst & Young bedrijfsrevisoren BCVBA met als vaste vertegenwoordiger Pierre Vanderbeek en/of Christel Weymeersch, te verlengen voor drie jaar.

- In uitvoering van artikel 24 §2 van de wet van 17 december 2008 inzonderheid de oprichting van een auditcomité in de genoteerde vennootschappen en de financiële ondernemingen, worden hierna de criteria bekendgemaakt waaraan Julien De Wilde tijdens zijn lopend mandaat van onafhankelijk bestuurder van KBC Bank NV dat vóór de inwerkingtreding van voormelde wet een aanvang nam op 26 april 2006, voldeed om zijn onafhankelijkheid te bepalen:

Vooreerst diende hij als onafhankelijke bestuurder te beantwoorden aan de bekwaamheidsvereisten die KBC in het algemeen stelt voor al haar bestuurders zoals kennis van het bank-, financie- en verzekeringswezen, externe managementervaring en zelfstandig beoordelingsvermogen.

Daarnaast diende hij een staat van dienst voor te leggen waaruit blijkt dat hij een brede en diepgaande bedrijfservaring heeft die hem toelaten op een onafhankelijke en deskundige wijze op te treden binnen de Raad van Bestuur en het Auditcomité.

Als bedrijfsleider kon Julien De Wilde zich beroepen op een ruime industriële en bestuurservaring.

Verder beantwoordde hij aan de criteria uiteengezet in het toenmalige artikel 524 § 4 van het Wetboek van Vennootschappen.

Tenslotte voldeed hij ook aan volgende criteria uiteengezet in de Corporate Governance Code van 9 december 2004 die KBC in de beoordeling van de onafhankelijkheid ook in aanmerking nam:

- a) een uitvoerende bestuurder zijn van KBC Groep NV of van een Verbonden Vennootschap, en dat in de afgelopen drie jaar niet zijn geweest;
- b) een werknemer van KBC Groep NV of van een Verbonden Vennootschap zijn, en dat in de afgelopen drie jaar niet zijn geweest;
- c) een belangrijke bijkomende vergoeding ontvangen of hebben ontvangen van KBC Groep NV of van een Verbonden Vennootschap, behoudens een vergoeding ontvangen als niet-uitvoerende bestuurder;
- d) een controlerende aandeelhouder zijn of een aandeelhouder met een deelneming van meer dan 10%, of een bestuurder of uitvoerend kaderlid van een dergelijke aandeelhouder;
- e) en belangrijke zakenrelatie hebben of gedurende het afgelopen jaar hebben gehad met KBC Groep NV of met een Verbonden Vennootschap, hetzij direct, hetzij als partner, aandeelhouder, bestuurder of senior medewerker van een organisatie die een dergelijke relatie heeft;
- f) geen partner of werknemer zijn van de huidige of vroegere Commissaris van KBC Groep NV of van een Verbonden Vennootschap en dat de voorbije drie jaar niet zijn geweest;
- g) geen uitvoerende bestuurder of gedelegeerd bestuurder zijn van een andere vennootschap waarin een uitvoerende bestuurder van KBC Groep NV niet-uitvoerende bestuurder of gedelegeerd bestuurder is, en geen andere belangrijke banden hebben met uitvoerende bestuurders van KBC Groep NV door betrokkenheid in andere vennootschappen of organisaties;
- h) niet langer dan drie volledige termijnen als niet-uitvoerende bestuurder in de Raad van Bestuur hebben gezeteld, en wel te rekenen vanaf de benoeming of de recentste herbenoeming vóór de inwerkingtreding van de Belgische Code Corporate Governance op 1 januari 2005; en
- i) geen dicht familielid zijn van een uitvoerende bestuurder van KBC Groep NV of van personen in de hierboven beschreven situaties.

- Auditcomité: De leden van het Auditcomité van KBC Bank:

- De Wilde Julien, onafhankelijk bestuurder zoals hierboven beschreven;
- Depickere Franky, bestuurder, licentiaat in de handels- en financiële wetenschappen en master in het financieel management van ondernemingen, gedelegeerd bestuurder van Cera Beheersmaatschappij NV en Almancora Beheersmaatschappij NV en voorzitter van het Comité van Dagelijks Bestuur van Cera CVBA, vaste aandeelhouder van KBC Groep NV;
- Vanden Avenne Patrick, bestuurder, master in de rechten, bachelor in de economische wetenschappen, MBA aan de Stanford University USA, CEO of bestuurder van een reeks industriële bedrijven;
- Wittemans Marc, bestuurder, licentiaat in de toegepaste economische wetenschappen, graduaat in de fiscale wetenschappen en in de actuariële wetenschappen, gedelegeerd bestuurder van MRBB CVBA, vaste aandeelhouder van KBC Groep NV;

beschikken op grond van hun opleiding en uiteenlopende bedrijfservaring over de nodige individuele en collectieve deskundigheid op het gebied van de activiteiten van KBC Bank en op het gebied van boekhouding en audit.

- In toepassing van de wetgeving inzake de onverenigbaarheidsregeling voor de leiders van kredietinstellingen worden hierna de externe functies die door de effectieve leiders en de bestuurders van KBC Bank worden uitgeoefend in andere vennootschappen (met uitzondering van de functies waargenomen in vennootschappen in de zin van artikel 27, § 3, derde lid van de wet van 22 maart 1993) weergegeven.

Externe functies van de effectieve leiders en de bestuurders van KBC Bank, 31-12-2009

Naam van de maatschappij	zetel	sector	functie	genoteerd (N= neen)	kapitaalband (N= geen)
Sonja De Becker, bestuurder					
Aktiefinvest cvba	België	vastgoed	gedelegeerd bestuurder	N	N
SBB Accountants en Belastingconsulenten cvba	België	Accountancy & consulting	voorzitter Raad van Bestuur	N	N
SBB Bedrijfsdiensten cvba	België	Accountancy & consulting	voorzitter Raad van Bestuur	N	N
Maatschappij voor Roerend Bezit v/d Belgische Boerer	België	holding	bestuurder	N	N
Acerta cvba	België	holding	bestuurder	N	N
Acerta Consult cvba	België	dienstensector	bestuurder	N	N
Acerta Middelendebeheer	België	diensten	bestuurder	N	N
Agriflora cvba	België	organisatie beurzen	bestuurder	N	N
BB-patrim	België	holding	bestuurder	N	N
Agri Investment Fund (AIF)	België	investeringsmaatschappij	bestuurder	N	N
Julien De Wilde, onafhankelijk bestuurder					
Bank J. Van Breda & Co	België	financiële sector	onafhankelijk bestuurder	N	N
Nyrstar	België	industrie	Voorzitter Raad van Bestuur	Euronext	N
Telenet Group Holding	België	holding	onafhankelijk bestuurder	Euronext	N
Franky Depickere, bestuurder					
Almanora Beheersmaatschappij	België	management	gedelegeerd bestuurder	N	N
Cera Beheersmaatschappij	België	management	gedelegeerd bestuurder	N	N
Miko NV	België	voeding/kunststof	onafhankelijk bestuurder	NYSE Euronext	N
Danny De Raymaeker, gedelegeerd bestuurder					
Concert Noble NV	België	zalenverhuur	voorzitter Raad van Bestuur	N	100%
Pierre Konings, bestuurder					
BD-World SA	België	distributie	bestuurder	N	N
E-Capital II	België	private equity fonds	Voorzitter Raad van Bestuur	N	N
Capricorn Cleantech Fund Investments	België	beleggingsvennootschap	Voorzitter Raad van Bestuur	N	N
Control Tab	België	holding	Voorzitter Raad van Bestuur	N	N
Walter Nonneman, onafhankelijk bestuurder					
Cera Beheersmaatschappij	België	management	onafhankelijk bestuurder	N	N
Fluxys NV	België	gasnetwerkbeheerder	onafhankelijk bestuurder	N	N
Paul Peeters, bestuurder					
Almanora Beheersmaatschappij	België	management	bestuurder	N	N
Cera Beheersmaatschappij	België	management	bestuurder	N	N
Luc Philips, bestuurder					
Gemma Frisiusfonds K.U. Leuven	België	financiële sector	bestuurder	N	36.00%
Gemma Frisiusfonds K.U. Leuven II	België	financiële sector	bestuurder	N	36.00%
Norkom Alchemist Ltd	Ierland	technologie-software	bestuurder	N	N
Norkom Group Ltd	Ierland	holding	bestuurder	ISE / AIM	N
Zinner NV	België	vastgoed	bestuurder	N	13.11%
ThromboGenics NV	België	biopharmacie	bestuurder	Euronext	N
Luc Popelier, gedelegeerd bestuurder					
KBC Credit Investments	België	investeringsmaatschappij	bestuurder	N	100.00%
KBC Financial Holding, Inc	USA	holding	bestuurder	N	100.00%
Gustaaf Sap, bestuurder					
Cecan NV	België	holding	voorzitter Raad van Bestuur	N	N
Cecan Invest NV	België	financiële sector	bestuurder	N	N
Johan Thijs, gedelegeerd bestuurder					
Groep VTB-VAB	België	bijstandsverlening	bestuurder	N	N
VTB-VAB	België	bijstandsverlening	bestuurder	N	N
Patrick Vanden Avenne, bestuurder					
Calibra Poultry NV	België	verwerking pluimvee	voorzitter Raad van Bestuur	N	N
Biopower cvba	België	industrie	ondervoorzitter Raad van Bestuur	N	N
Gens NV	België	voeding	gedelegeerd bestuurder	N	N
Sininvest NV	België	pluimvee	bestuurder	N	N
Vanden Avenne Vrieshuis NV	België	holding+koelhuiscactiv.	gedelegeerd bestuurder	N	N
Vanden Avenne - Ooigem	België	mengoeders	gedelegeerd bestuurder	N	N
Lacotrans NV	België	transport	gedelegeerd bestuurder	N	N
Euro-Silo NV	België	overslag en opslag granen	bestuurder	N	N
Acta NV	België	transport	bestuurder	N	N
Isarick NV	België	management	bestuurder	N	N
Harpaca NV	België	management	bestuurder	N	N
Larinvest NV	België	holding	bestuurder	N	N
Ispahan NV	België	management	bestuurder	N	N
Bavarco bvba	België	veehouderij	zaakvoerder	N	N
Fidex NV	België	transport	bestuurder	N	N
Germain Vantiegheem, bestuurder					
Almanora Beheersmaatschappij	België	management	gedelegeerd bestuurder	N	N
Cera Beheersmaatschappij	België	management	gedelegeerd bestuurder	N	N
Guyro	België	onroerend goed	bestuurder	N	N
Decospan nv	België	productie	bestuurder	N	N
Marc Wittmans, bestuurder					
Agro - Services cvba	België	interim	bestuurder	N	N
Aktiefinvest cvba	België	vastgoed	bestuurder	N	N
Ardá Immo nv	België	vastgoed	voorzitter	N	N
SBB Accountants en Belastingconsulenten bvcvba	België	Accountancy & consulting	bestuurder	N	N
SBB Bedrijfsdiensten bvcvba	België	Accountancy & consulting	bestuurder	N	N
M.R.B. cvba	België	holding	gedelegeerd bestuurder	N	N
Agri Investment Fund cvba	België	holding	bestuurder	N	N
Acerta cvba	België	holding	bestuurder	N	N
Acerta Consulting cvba	België	HR-dienstverlening	bestuurder	N	N
Covalis nv	België	slachterijen & vleesverwerking	bestuurder	N	N
Luc Gijssens, algemeen directeur					
Real Estate participation n.v.	België	vastgoedpromotie	bestuurder	N	50.00%
KBC Vastgoedportefeuille België n.v.	België	vastgoed	bestuurder	N	100.00%
Immo-Basilix n.v.	België	vastgoed	bestuurder	N	100.00%
Immo-Marcel Thiry n.v.	België	vastgoed	bestuurder	N	100.00%
Immo-Regentschap n.v.	België	vastgoed	voorzitter raad van bestuur	N	75.00%
Immo-Zenobe Gramme n.v.	België	vastgoed	bestuurder	N	100.00%
Immo-Kolonel Bourgstraat n.v.	België	vastgoed	bestuurder	N	50.00%
Vastgoed Ruimte Noord	België	vastgoed	bestuurder	N	100.00%
KBC Real Estate Luxembourg	Luxemburg	vastgoed	bestuurder	N	100.00%
KBC Real Estate	België	vastgoed	bestuurder	N	100.00%
Prague Real Estate	België	vastgoed	bestuurder	N	50.00%
Old Broad Street Invest	België	vastgoed	bestuurder	N	100.00%
Apitri	België	vastgoed	voorzitter raad van bestuur	N	100.00%
Brussels North Distribution	België	vastgoed	voorzitter raad van bestuur	N	100.00%
Covent Garden Real Estate	België	vastgoed	bestuurder	N	50.00%
Immo Antares	België	vastgoed	bestuurder	N	100.00%
KBC Vastgoedinvesteringen	België	vastgoed	Voorzitter Raad van Bestuur	N	100.00%
Luxembourg North Distribution	Luxemburg	vastgoed	Voorzitter Raad van Bestuur	N	100.00%
Luxembourg Offices Securitisations	Luxemburg	vastgoed	voorzitter raad van bestuur	N	100.00%
Mechelen City Center	België	vastgoed	voorzitter Raad van Bestuur	N	100.00%
Immo Lux-Airport NV	Luxemburg	vastgoed	voorzitter Raad van Bestuur	N	100.00%
Guido Poffé, algemeen directeur					
Concert Noble NV	België	zalenverhuur	voorzitter Raad van Bestuur	N	100.00%
Groep VTB-VAB	België	bijstandsverlening	bestuurder	N	74.81%
VTB-VAB	België	bijstandsverlening	bestuurder	N	74.81%
Omnia	België	reisbureau	bestuurder	N	100.00%
Jean-Pierre Depaemelaere, onafhankelijk bestuurder					
RealDolmen NV	België	ICT	onafh. bestuurder	J	N
DAF Trucks NV	Nederland	constructie / verkoop	onafh. lid Raad van Commissarissen	N	N
Jan Maarten de Jong, onafhankelijk bestuurder					
Heineken NV	Nederland	bierebruwerijen	vice-voorzitter	J	N
Nutreco Holding NV	België	levensmiddelen	commissaris	N	N
AON Groep Nederland BV	Nederland	risicomanagement	commissaris	N	N
CRH Plc	Ierland	bouw	gedelegeerd bestuurder	J	N
INSEAD	Frankrijk / Nederland	onderwijs	bestuurder	N	N

Geconsolideerde jaarrekening

Verslag van de commissaris

Verslag van de commissaris aan de algemene vergadering van aandeelhouders van KBC Bank nv over de geconsolideerde jaarrekening over het boekjaar afgesloten op 31 december 2009

Overeenkomstig de wettelijke bepalingen, brengen wij u verslag uit in het kader van ons mandaat van commissaris. Dit verslag omvat ons oordeel over de geconsolideerde jaarrekening evenals de vereiste bijkomende vermeldingen.

Verklaring zonder voorbehoud over de geconsolideerde jaarrekening

Wij hebben de controle uitgevoerd van de geconsolideerde jaarrekening van KBC Bank nv en haar dochterondernemingen (samen "de Groep") over het boekjaar afgesloten op 31 december 2009, opgesteld overeenkomstig de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals aanvaard binnen de Europese Unie, en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften. Deze geconsolideerde jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde balans afgesloten op 31 december 2009, de geconsolideerde winst- en verliesrekening, het overzicht van de geconsolideerde gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, het geconsolideerd kasstroomoverzicht en de geconsolideerde vermogensmutaties voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2009, alsook het overzicht van de belangrijkste waarderingsregels en andere toelichtingen. Het geconsolideerde balanstotaal bedraagt € 281.613 miljoen en het geconsolideerde verlies van het boekjaar, aandeel van de Groep, bedraagt € 2.491 miljoen.

Verantwoordelijkheid van de raad van bestuur voor het opstellen en de getrouwe weergave van de geconsolideerde jaarrekening

Het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening valt onder de verantwoordelijkheid van de raad van bestuur. Deze verantwoordelijkheid omvat: het opzetten, implementeren en in stand houden van een interne controle met betrekking tot het opstellen en de getrouwe weergave van de geconsolideerde jaarrekening die geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of het maken van fouten bevat; het kiezen en toepassen van geschikte waarderingsregels, en het maken van boekhoudkundige schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de commissaris

Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel over deze geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking te brengen op basis van onze controle. Wij hebben onze controle uitgevoerd overeenkomstig de wettelijke bepalingen en volgens de in België geldende controlenormen, zoals uitgevaardigd door het Instituut van de Bedrijfsrevisoren. Deze controlenormen vereisen dat onze controle zo wordt georganiseerd en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de geconsolideerde jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Overeenkomstig deze controlenormen hebben wij controlewerkzaamheden uitgevoerd ter verkrijging van controle-informatie over de in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen bedragen en toelichtingen. De keuze van deze controlewerkzaamheden hangt af van onze beoordeling alsook van onze inschatting van het risico dat de geconsolideerde jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of het maken van fouten. Bij het maken van onze risico-inschatting houden wij rekening met de bestaande interne controle van de Groep met betrekking tot het opstellen en de getrouwe weergave van de geconsolideerde jaarrekening ten einde in de gegeven omstandigheden de gepaste werkzaamheden te bepalen, maar niet om een oordeel te geven over de effectiviteit van de interne controle van de Groep. Wij hebben tevens de gegrondheid van de waarderingsregels en van de consolidatiegrondslagen, de redelijkheid van de betekenisvolle boekhoudkundige schattingen gemaakt door de Groep, alsook de voorstelling van de geconsolideerde jaarrekening, als geheel beoordeeld. Ten slotte hebben wij van de raad van bestuur en van de verantwoordelijken van de Groep de voor onze controlewerkzaamheden vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen. Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie een redelijke basis vormt voor het uitbrengen van ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en de financiële toestand van de Groep per 31 december 2009, en van zijn resultaten en kasstromen voor het boekjaar afgesloten op die datum, in overeenstemming met de IFRS zoals aanvaard binnen de Europese Unie, en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften.

Bijkomende vermeldingen

Het opstellen en de inhoud van het geconsolideerd jaarverslag vallen onder de verantwoordelijkheid van de raad van bestuur.

Het is onze verantwoordelijkheid om in ons verslag de volgende bijkomende vermeldingen op te nemen die niet van aard zijn om de draagwijdte van onze verklaring over de geconsolideerde jaarrekening te wijzigen:

- Het geconsolideerd jaarverslag behandelt de door de wet vereiste inlichtingen en stemt overeen met de geconsolideerde jaarrekening. Wij kunnen ons echter niet uitspreken over de beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee de gezamenlijke in de consolidatie opgenomen ondernemingen worden geconfronteerd, alsook van hun positie, hun voorzienbare evolutie of de aanmerkelijke invloed van bepaalde feiten op hun toekomstige ontwikkeling. Wij kunnen evenwel bevestigen dat de verstrekte gegevens geen onmiskenbare inconsistenties vertonen met de informatie waarover wij beschikken in het kader van ons mandaat.

Brussel, 25 maart 2010

Ernst & Young Bedrijfsrevisoren bcvba
Commissaris
Vertegenwoordigd door

Jean-Pierre Romont
Vennoot

Pierre Vanderbeek
Vennoot

Ref:10JPR0051

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening

In miljoenen euro	Toelichting	2008	2009
Nettorente-inkomsten	3	4 020	4 920
Rente-inkomsten		15 883	10 821
Rentelasten		- 11 863	- 5 901
Dividendinkomsten	4	131	80
Netto (niet-)gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	5	- 2 100	- 3 126
Netto gerealiseerde winst uit voor verkoop beschikbare financiële activa	6	- 11	174
Nettoprovisie-inkomsten	7	1 769	1 545
Ontvangen provisies		2 443	2 141
Betaalde provisies		- 674	- 595
Overige netto-inkomsten	8	538	313
TOTALE OPBRENGSTEN		4 349	3 907
Exploitatiekosten	9	- 4 411	- 4 241
Personeelskosten	10	- 2 222	- 1 973
Algemene beheerskosten		- 1 866	- 2 005
Afschrijvingen vaste activa		- 240	- 228
Voorzieningen voor risico's en kosten		- 83	- 35
Bijzondere waardeverminderingen	11	- 1 439	- 2 400
op leningen en vorderingen		- 760	- 1 901
op voor verkoop beschikbare financiële activa		- 613	- 84
op goodwill		- 19	- 402
op overige		- 48	- 14
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen	12	2	- 11
WINST VÓÓR BELASTINGEN		- 1 500	- 2 745
Belastingen	13	216	237
Nettowinst na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten		0	0
WINST NA BELASTINGEN		- 1 283	- 2 508
Toerekenbaar aan belangen van derden		238	- 17
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij		- 1 521	- 2 491

- De Raad van Bestuur zal voorstellen om over het boekjaar 2009 geen dividend uit te keren.
- Eind 2009 kondigde KBC Groep een vernieuwd strategisch plan aan voor de komende jaren. Het strategische plan diende als basis voor de Europese Commissie om te beoordelen of KBC in staat is de effecten verkocht aan de overheid binnen een redelijke termijn terug te kopen, wat gebruikelijk is voor Europese financiële instellingen die hebben deelgenomen aan economische stimuleringsplannen opgezet door EU-lidstaten. Het plan werd eind november door de Europese Commissie goedgekeurd.

Geconsolideerde gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten (comprehensive income)

In miljoenen euro	2008	2009
WINST NA BELASTINGEN	- 1 283	- 2 508
toerekenbaar aan minderheidsbelangen	238	- 17
toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	- 1 521	- 2 491
NIET GEREALISEERDE RESULTATEN ERKEND IN EIGEN VERMOGEN		
Netto wijziging aan de herwaarderingsreserve voor aandelen	- 171	116
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	- 173	107
Uitgestelde belastingen op wijzigingen reële waarde	0	0
Overboeking van reserve naar nettowinst	2	10
Bijzondere waardeverminderingen	5	13
Nettowinsten of -verliezen bij vervreemding	- 4	- 4
Uitgestelde belastingen	1	0
Netto wijziging aan de herwaarderingsreserve voor obligaties	- 646	728
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	- 1 007	702
Uitgestelde belastingen op wijzigingen reële waarde	362	- 285
Overboeking van reserve naar nettowinst	- 1	311
Bijzondere waardeverminderingen	0	21
Nettowinsten of -verliezen bij vervreemding	- 1	121
Proratering herwaarderingsreserve voor verkoop beschikbare financiële activa naar aanleiding van herclassering naar leningen en vorderingen	0	242
Uitgestelde belastingen	0	- 72
Netto wijziging aan de herwaarderingsreserve voor andere activa	1	0
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	0	0
Uitgestelde belastingen op wijzigingen reële waarde	1	0
Overboeking van reserve naar nettowinst	0	0
Bijzondere waardeverminderingen	0	0
Nettowinsten of -verliezen bij vervreemding	0	0
Uitgestelde belastingen	0	0
Netto wijziging aan de afdekkingsreserve (kasstroomafdekkingen)	- 420	- 26
Aanpassingen van de reële waarde vóór belastingen	- 609	- 58
Uitgestelde belastingen op wijzigingen reële waarde	197	10
Overboeking van reserve naar nettowinst	- 8	21
Brutobedrag	- 10	27
Uitgestelde belastingen	2	- 5
Netto wijziging aan de omrekeningsverschillen	- 244	- 139
Brutobedrag	- 281	- 149
Uitgestelde belastingen	38	10
Overige bewegingen	2	4
TOTAAL NIET GEREALISEERDE RESULTATEN ERKEND IN EIGEN VERMOGEN	- 1 478	684
TOTAAL GEREALISEERDE EN NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN	- 2 761	- 1 824
toerekenbaar aan belangen van derden	214	- 14
toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	- 2 975	- 1 810

Geconsolideerde balans

ACTIVA (in miljoenen euro)	Toelichting	31-12-2008	31-12-2009
Geldmiddelen en tegoeden bij centrale banken		3 410	6 943
Financiële activa	14-17	305 657	265 523
Aangehouden voor handelsdoeleinden		73 639	40 791
Vanaf eerste opname aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening		21 759	22 892
Voor verkoop beschikbaar		26 376	32 878
Leningen en vorderingen		175 252	160 144
Tot einde looptijd aangehouden		8 356	8 605
Afdekkingsderivaten		275	213
Reëlewaardeveranderingen van de afgedekte posities bij reëlewaardeafdekking van het renterisico van een portefeuille	5	169	253
Belastingvorderingen	23	1 791	1 787
Actuele belastingvorderingen		224	190
Uitgestelde belastingvorderingen		1 566	1 597
Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten		625	71
Investerings in geassocieerde ondernemingen	24	44	638
Vastgoedbeleggingen	25	467	461
Materiële vaste activa	25	2 482	2 382
Goodwill en andere immateriële vaste activa	26	2 248	1 774
Overige activa	22	1 659	1 782
TOTAAL ACTIVA		318 550	281 613

VERPLICHTINGEN EN EIGEN VERMOGEN (in miljoenen euro)	Toelichting	31-12-2008	31-12-2009
Financiële verplichtingen	14,15,17	301 072	264 592
Aangehouden voor handelsdoeleinden		44 709	29 613
Vanaf eerste opname aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening		36 942	23 828
Tegen geamortiseerde kostprijs		218 544	210 129
Afdekkingsderivaten		877	1 022
Reëlewaardeveranderingen van de afgedekte posities bij reëlewaardeafdekking van het renterisico van een portefeuille	5	0	0
Belastingverplichtingen	23	360	417
Actuele belastingverplichtingen		306	322
Uitgestelde belastingverplichtingen		54	95
Verplichtingen i.v.m. groepen activa die worden afgestoten		0	0
Voorzieningen voor risico's en kosten	27	528	572
Overige verplichtingen	28-29	4 252	3 015
TOTAAL VERPLICHTINGEN		306 212	268 596
Totaal eigen vermogen		12 338	13 016
Eigen vermogen van de aandeelhouders	30	10 728	12 168
Belangen van derden		1 610	849
TOTAAL VERPLICHTINGEN EN EIGEN VERMOGEN		318 550	281 613

- Wijzigingen in de voorstelling van de balans: zie Toelichting 1 a.
- Eind 2008 betreft de post Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten voornamelijk de geassocieerde onderneming Nova Ljubljanska banka (Slovenië). In 2009 werd de participatie in Nova Ljubljanska banka (NLB) opnieuw naar Investerings in geassocieerde ondernemingen overgebracht, wegens de onduidelijkheid met betrekking tot de verkoop van deze participatie op korte termijn.
- In het derde kwartaal van 2009 startte KBC Bank een terugkoopprogramma voor een aantal uitstaande Tier 1-effecten tegen 70% van hun nominale waarde. KBC betaalde deze operatie met zijn beschikbare liquiditeiten. Dit terugkoopprogramma – dat werd afgesloten op 13 oktober 2009 – heeft de volgende boekhoudkundige invloed:
 - Balans:
 - Daling van de belangen van derden met 0,65 miljard euro (als gevolg van de daling van de hybride schuld uitgegeven door KBC Bank Funding Trust II, III en IV).
 - Daling van de financiële verplichtingen vanaf eerste opname aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, opgenomen onder de niet-converteerbare achtergestelde schulden, met 0,55 miljard euro (als gevolg van de daling van de in GBP uitgedrukte hybride schuld uitgegeven door KBC Bank).
 - Toename van het eigen vermogen van de aandeelhouders door opname van de meerwaarde na belastingen van ongeveer 0,12 miljard euro.
 - Winst-en-verliesrekening:
 - De meerwaarde na belastingen op de inkoop van de hybride effecten uitgegeven door KBC Bank Funding Trust werd afgetrokken van de winst na belastingen toerekenbaar aan belangen van derden voor een bedrag van 0,12 miljard euro; deze meerwaarde werd toegevoegd aan de winst na belastingen toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij.
 - Er werd geen additionele invloed op de winst geboekt van de terugkoop van de in GBP uitgedrukte hybride effecten, aangezien die al werden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening.
 - Solvabiliteit:
 - De invloed op de core Tier 1-ratio bedraagt ongeveer +0,19%. Dat heeft te maken met de positieve invloed ad 0,12 miljard euro op het eigen vermogen van de aandeelhouders en de vermindering ad 0,14 miljard euro van de prudentiële filter in de berekening van het Tier 1-kapitaal met betrekking tot waarderingsverschillen in financiële verplichtingen tegen reële waarde – eigen kredietrisico (in GBP uitgedrukte hybride effecten).

Geconsolideerde vermogensmutaties

In miljoenen euro	Geplaatst en volggestort aandelen- kapitaal	Uitgiftepremie	Achtere- stelde, in aandelen terugbetaal- bare obligaties	Eigen aandelen	Herwaarde- ringsreserve (voor verkoop beschikbare financiële activa)	Afdekkings- reserve (kasstroom- afdekkingen)	Reserves	Omrekenings- verschillen	Eigen vermogen van aandeel- houders	Belangen van derden	Totaal eigen vermogen
31-12-2008											
Saldo aan het begin van het jaar	4 030	1 723	186	0	- 46	73	6 365	11	12 342	1 572	13 914
Nettowinst over de periode	0	0	0	0	0	0	- 1 521	0	- 1 521	238	- 1 283
Niet gerealiseerde resultaten erkend in eigen vermogen	0	0	0	0	- 811	- 426	2	- 220	- 1 454	- 23	- 1 478
Subtotaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	0	0	0	0	- 811	- 426	- 1 519	- 220	- 2 975	214	- 2 761
Dividenden	0	0	0	0	0	0	- 889	0	- 889	0	- 889
Kapitaalverhoging	1 669	767	- 186	0	0	0	0	0	2 250	0	2 250
Inkoop van eigen aandelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verkoop van eigen aandelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaten van (derivaten van) eigen aandelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige wijzigingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	- 176	- 176
Totaal wijzigingen	1 669	767	- 186	0	- 811	- 426	- 2 408	- 220	- 1 614	38	- 1 576
Saldo aan het einde van de periode	5 698	2 490	0	0	- 857	- 352	3 957	- 209	10 728	1 610	12 338
waarvan herwaarderingsreserve voor aandelen					11						
waarvan herwaarderingsreserve voor obligaties					- 868						
waarvan herwaarderingsreserve voor andere activa dan obligaties en aandelen					0						
waarvan gerelateerd aan vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten					- 10	0		- 4	- 14	0	- 14
31-12-2009											
Saldo aan het begin van het jaar	5 698	2 490	0	0	- 857	- 352	3 957	- 209	10 728	1 610	12 338
Nettowinst over de periode	0	0	0	0	0	0	- 2 491	0	- 2 491	- 17	- 2 508
Niet gerealiseerde resultaten erkend in eigen vermogen	0	0	0	0	840	- 22	3	- 140	681	3	684
Subtotaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	0	0	0	0	840	- 22	- 2 488	- 140	- 1 810	- 14	- 1 824
Dividenden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kapitaalverhoging	3 250	1	0	0	0	0	0	0	3 251	0	3 251
Inkoop van eigen aandelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verkoop van eigen aandelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaten van (derivaten van) eigen aandelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wijzigingen in belangen van derden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	- 747	- 748
Totaal wijzigingen	3 250	1	0	0	840	- 22	- 2 488	- 140	1 440	- 761	679
Saldo aan het einde van de periode	8 948	2 492			- 17	- 374	1 468	- 349	12 168	849	13 016
waarvan herwaarderingsreserve voor aandelen					121						
waarvan herwaarderingsreserve voor obligaties					- 139						
waarvan herwaarderingsreserve voor andere activa dan obligaties en aandelen					0			0	0		
waarvan gerelateerd aan vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten					0	0		0	0	0	0

- Voor informatie over het aantal aandelen, zie Toelichting 30.

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

In miljoenen euro	2008	2009
Operationele activiteiten		
Winst vóór belastingen	- 1 500	- 2 745
Aanpassingen voor:	- 1 992	- 1 664
Bijzondere waardeverminderingen en afschrijvingen van (im)materiële activa, vastgoedbeleggingen en effecten	920	727
Winst of verlies uit de vervreemding van beleggingen	- 118	- 14
Wijziging in bijzondere waardeverminderingen voor verliezen op leningen en voorschotten	760	1 901
Wijziging in bruto technische voorzieningen, verzekeringen	0	0
Wijziging in deel van de herverzekeraar in technische voorzieningen	0	0
Wijzigingen in overige voorzieningen	83	35
omrekeningsverschillen	- 3 635	- 4 323
Opbrengsten van geassocieerde ondernemingen	- 2	11
Kasstroom uit bedrijfswinst vóór belastingen en vóór wijzigingen in bedrijfsactiva en bedrijfsverplichtingen	- 3 492	- 4 409
Wijzigingen in bedrijfsactiva (1) (excl. geldmiddelen en kasequivalenten)	- 15 274	25 818
Wijzigingen in bedrijfsverplichtingen (2) (excl. geldmiddelen en kasequivalenten)	13 628	- 27 204
Betaalde belastingen	- 301	- 195
Nettokasstroom uit of aangewend bij bedrijfsactiviteiten	- 5 439	- 5 990
Investeringsactiviteiten		
Aankoop van tot einde looptijd aangehouden effecten	- 1 143	- 1 818
Opbrengst van de terugbetaling van tot einde looptijd aangehouden effecten op de eindvervaldag	2 063	1 516
Overname van een dochteronderneming of een bedrijfsonderdeel zonder de overgenomen geldmiddelen (inclusief stijgingen in participatiepercentages)	- 172	0
Opbrengst van de afstoting van een dochteronderneming of bedrijfsonderdeel zonder de afgestoten geldmiddelen (inclusief dalingen in participatiepercentages)	0	123
Aankoop van aandelen in geassocieerde ondernemingen	0	0
Opbrengst van de verkoop van aandelen in geassocieerde ondernemingen	26	0
Dividenden ontvangen van geassocieerde ondernemingen	1	3
Aankoop van vastgoedbeleggingen	- 9	- 1
Opbrengst van de verkoop van vastgoedbeleggingen	1	6
Aankoop van immateriële vaste activa (excl. goodwill)	- 68	- 55
Opbrengst van de verkoop van immateriële vaste activa (excl. goodwill)	8	18
Aankoop van materiële vaste activa	- 748	- 461
Opbrengst van de verkoop van materiële vaste activa	252	206
Nettokasstroom uit of aangewend bij investeringsactiviteiten	213	- 464
Financieringsactiviteiten		
Inkoop of verkoop van eigen aandelen	0	0
Uitgifte of terugbetaling van promessen en andere schuldbewijzen	- 4 223	- 1 267
Opbrengst van of terugbetaling van achtergestelde schulden	2 281	- 288
Kapitaalaflossingen van financiële leasing	0	0
Opbrengst van de uitgifte van aandelenkapitaal	2 250	3 251
Opbrengst van de uitgifte van bevoorrechte aandelen	0	0
Uitgekeerde dividenden	- 939	- 183
Nettokasstroom uit of aangewend bij financieringsactiviteiten	- 631	1 513
Wijziging in geldmiddelen en kasequivalenten		
Nettoename of -afname van geldmiddelen en kasequivalenten	- 5 857	- 4 941
Geldmiddelen en kasequivalenten aan het begin van het boekjaar	14 459	8 740
Gevolgen van wisselkoerswijzigingen op geldmiddelen en kasequivalenten	137	- 280
Geldmiddelen en kasequivalenten aan het einde van de periode	8 740	3 518

In miljoenen euro	2008	2009
Overige informatie		
Betaalde rente	- 11 863	- 5 901
Ontvangen rente	15 883	10 821
Ontvangen dividenden, inclusief vermogensmutatiemethode	133	83
Componenten van geldmiddelen en kasequivalenten		
Geldmiddelen en tegoeden bij centrale banken	3 403	6 942
Leningen en voorschotten aan banken terugbetaalbaar op verzoek en termijnleningen aan banken < 3 maanden	20 659	7 325
Deposito's van banken terugbetaalbaar op verzoek en onmiddellijk terugbetaalbaar	- 15 323	- 10 749
Totaal	8 740	3 518
waarvan niet beschikbaar	0	0

(1) Inclusief leningen en vorderingen, voor verkoop beschikbare activa, financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden, financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, activa-derivaten gebruikt ter afdekking, vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten, aangehouden voor verkoop en geprorateerde rentebaten

(2) Inclusief deposito's van kredietinstellingen, in schuldbewijzen belichaamde schulden, financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden, financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, verplichtingen-derivaten gebruikt ter afdekking, verplichtingen ivm groepen activa die worden afgestoten en geprorateerde rentelasten

- KBC brengt verslag uit over kasstromen van bedrijfsactiviteiten volgens de indirecte methode.
- De belangrijkste overnames en vervreemdingen van geconsolideerde dochterondernemingen worden hieronder toegelicht. Een meer uitgebreide lijst vindt u in Toelichting 36. Alle (materiële) overnames en verkopen van groepsondernemingen in 2008 en 2009 werden in geld voldaan.

In miljoenen euro	2008	2009
	Istrobanka	International Portfolio
Overname / Afstoting	Overname	Afstoting
Percentage aandelen gekocht of verkocht	100%	100%
Divisie*	CEER	MEB
Datum transactie (maand en jaar)	07-2008	06-2009
Aankoopprijs of verkoopprijs	350	123
Kasstroom voor de aankoop of verkoop van bedrijven min aangekochte of verkochte geldmiddelen en kasequivalenten	- 172	123
Activa en verplichtingen gekocht of verkocht		
Geldmiddelen en tegoeden bij centrale banken	145	0
Financiële activa		
Aangehouden voor handelsdoeleinden	0	0
Vanaf eerste opname aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	13	
Voor verkoop beschikbaar	67	- 240
Leningen en vorderingen	823	- 37
Tot einde looptijd aangehouden	117	0
Afdekkingsderivaten	0	0
waarvan: geldmiddelen en kasequivalenten	181	0
Financiële verplichtingen		
Aangehouden voor handelsdoeleinden	0	0
Vanaf eerste opname aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	0	0
Gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	924	0
Afdekkingsderivaten	0	0
waarvan: geldmiddelen en kasequivalenten	2	0
Bruto technische voorzieningen		

*CEER = Centraal en Oost-Europa en Rusland; MEB = Merchant Banking

Toelichtingen bij de grondslagen voor financiële verslaggeving

Toelichting 1 a: Verklaring van overeenstemming

De geconsolideerde jaarrekening, inclusief alle toelichtingen, werd op 25 maart 2010 goedgekeurd voor publicatie door de Raad van Bestuur van KBC Bank NV.

De geconsolideerde jaarrekening werd opgesteld volgens de International Financial Reporting Standards, zoals goedgekeurd voor toepassing in de EU (*endorsed IFRSs*) en bevat vergelijkende informatie over één jaar. Alle bedragen zijn uitgedrukt in miljoenen euro en afgerond op het miljoental.

De volgende IFRS-normen werden van kracht op 1 januari 2009 en werden toegepast in deze rapportering:

- IFRS 8 (Operationele segmenten). Deze norm vervangt IAS 14 (Gesegmenteerde informatie) en heeft een invloed op de segmentrapportering in Toelichting 2. In het verleden was de primaire segmentindeling van KBC Bank gebaseerd op de juridische structuur van KBC bank en omvatte bankbedrijf, asset managementbedrijf, leasing activiteit, aandelen activiteiten en overige. Die indeling wordt nu vervangen door de divisies (cf. de managementstructuur van de groep): Divisie België, Divisie Centraal- en Oost-Europa en Rusland, Divisie Merchantbanking en het Groepscenter.
- Wijzigingen in IAS 1: deze herziening van IAS 1 wijzigt een aantal vereisten inzake presentatie van de rekeningen en legt additionele toelichtingen op. Bepaalde posten uit het overzicht van de geconsolideerde vermogensmutaties werden ingebed in een apart overzicht van Gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten (comprehensive income), dat volgt na de winst-en-verliesrekening.
- Wijzigingen in IFRS 7 (Financiële instrumenten: informatieverschaffing): deze wijzigingen hebben geleid tot aanvullende informatie met betrekking tot het bepalen van de reële waarde en liquiditeitsrisico.

De onderstaande IFRS-normen en IFRIC-interpretaties werden gepubliceerd, maar waren voor de KBC Bank nog niet van kracht op 31 december 2009. KBC zal die standaarden en interpretaties toepassen vanaf het moment dat ze voor de KBC-groep verplicht toepasbaar zijn:

- Herziening van IFRS 3 (Bedrijfscombinaties) en wijzigingen in IAS 27 (De geconsolideerde jaarrekening en de enkelvoudige jaarrekening): deze herziening en wijzigingen zijn het gevolg van een gezamenlijk project van de IASB en de FASB met als doel meer convergentie tussen de IFRS-normen en de Amerikaanse normen. De herziening van IFRS 3 zal prospectief worden toegepast en kan een belangrijke invloed hebben op de manier waarop bedrijfscombinaties en wijzigingen in aandeelhouderschap in de toekomst boekhoudkundig zullen worden verwerkt. De herziening van IFRS 3 en de wijzigingen in IAS 27 zijn voor KBC Bank van toepassing sinds 1 januari 2010.
- Wijziging in IAS 39 (Financiële instrumenten: opname en waardering) m.b.t. in aanmerking komende afgedekte posities: deze wijziging is voor de KBC-groep van toepassing sinds 1 januari 2010.
- Wijziging in IFRS 5 (Vaste activa aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten): deze wijziging is voor de KBC-groep van toepassing sinds 1 januari 2010.
- IFRIC 17 (Uitkeringen van activa in natura aan de eigenaars).
- IFRIC 18 (Overdracht van activa van klanten).
- IFRIC 19 (Het delgen van financiële schulden met eigenvermogensinstrumenten).

In november 2009 publiceerde het IASB IFRS 9 (Financiële instrumenten) m.b.t. de classificatie en de waardering van financiële instrumenten ter vervanging van de desbetreffende vereisten in de huidige IAS 39 (Financiële instrumenten: opname en waardering). De ingangsdatum van de nieuwe norm is 1 januari 2013. De norm werd door de EU evenwel nog niet goedgekeurd voor toepassing in de EU.

De vereiste informatie in verband met aard en bedrag van risico's (volgens IFRS 4 en IFRS 7) en de informatie in verband met kapitaal (volgens IAS 1) werd opgenomen in de door de commissaris gecontroleerde delen van het hoofdstuk Waarde- en risicobeheer.

Toelichting 1 b: Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving

a Criteria voor consolidatie en voor opname in de geconsolideerde rekeningen volgens de vermogensmutatiemethode

De methode van integrale consolidatie wordt toegepast voor alle (materiële) entiteiten (inclusief Special Purpose Entities) waarover de consoliderende vennootschap, direct of indirect, een exclusieve zeggenschap uitoefent.

(Materiële) Ondernemingen waarover direct of indirect een gezamenlijke controle wordt uitgeoefend, worden geconsolideerd volgens de methode van de proportionele consolidatie.

De vermogensmutatiemethode wordt gehanteerd voor (materiële) investeringen in geassocieerde ondernemingen (dat zijn ondernemingen waarin KBC een invloed van betekenis op het beleid uitoefent).

Zoals volgens IAS 28 (investeringen in geassocieerde ondernemingen) en IAS 31 (belangen in joint ventures) is toegestaan, worden investeringen in geassocieerde ondernemingen, aangehouden door risicokapitaalondernemingen, geclassificeerd als *gehouden voor handelsdoeleinden* (gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening).

b Effecten van wijzigingen in wisselkoersen

Monetaire activa en verplichtingen, uitgedrukt in vreemde munt, worden omgerekend in hun tegenwaarde in de functionele munt tegen de contantkoers op de balansdatum.

Negatieve en positieve waarderingsverschillen, met uitzondering van die welke betrekking hebben op de financiering van aandelen en deelnemingen van geconsolideerde ondernemingen in vreemde munt, worden opgenomen in het resultaat.

De niet-monetaire bestanddelen, gewaardeerd op basis van hun historische kostprijs, worden omgerekend in de functionele munt tegen de wisselkoers van de transactiedatum.

Niet-monetaire bestanddelen, gewaardeerd tegen reële waarde, worden omgerekend op basis van de contantkoers van de dag waarop de reële waarde werd bepaald.

Omrekeningsverschillen worden samen met schommelingen in reële waarde gerapporteerd.

In vreemde munt uitgedrukte opbrengsten en kosten worden in het resultaat verwerkt tegen de koers die gold op het tijdstip van hun opname.

De balansen van de buitenlandse dochterondernemingen worden omgerekend in de presentatiemunt (euro) tegen de contantkoers op de balansdatum (uitgezonderd het eigen vermogen, dat tegen de historische koers wordt omgezet). De winst-en-verliesrekening wordt omgerekend tegen de gemiddelde koers van het boekjaar.

De verschillen die voortvloeien uit het gebruik van een verschillende koers voor de activa en verplichtingen enerzijds en de elementen van het eigen vermogen anderzijds, worden (samen met de koersverschillen – na uitgestelde belastingen – op de leningen die werden afgesloten ter financiering van de deelnemingen in vreemde munt) voor het aandeel van KBC opgenomen onder het eigen vermogen.

c Financiële activa en verplichtingen (IAS 39)

Een financieel actief of een financiële verplichting wordt in de balans opgenomen op het moment dat een contract voor het instrument wordt afgesloten. Aan- en verkopen van alle financiële activa die volgens standaardmarktconventies worden afgewikkeld, worden in de balans verwerkt op de afwikkelingsdatum.

Alle financiële activa en verplichtingen – inclusief derivaten – moeten worden opgenomen in de balans op basis van de door IAS 39 bepaalde classificaties. Elke classificatie vereist een specifieke waardering.

IAS 39 onderscheidt de volgende classificaties:

- *Leningen en vorderingen*: alle niet-afgeleide financiële activa met vaste of bepaalbare betalingen die niet genoteerd zijn op een actieve markt.
- *Tot einde looptijd aangehouden beleggingen*: alle niet-afgeleide financiële activa met een vaste eindvervaldag en vaste of bepaalbare betalingen, waarbij KBC stellig voornemens en in staat is deze aan te houden tot het einde van de looptijd.
- *Financiële activa tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening*: deze categorie bevat de *financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden* én enig ander financieel actief *vanaf eerste opname aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (RW)*. *Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden* zijn financiële activa die worden aangehouden met de bedoeling om ze op korte termijn te verkopen of die deel uitmaken van een portefeuille van dergelijke activa. Alle derivaten met een positieve vervangingswaarde worden beschouwd als financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden, tenzij ze werden aangemerkt als efficiënte afdekkingsinstrumenten. RW-activa worden op dezelfde wijze gewaardeerd als financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden. KBC kan deze optie van de reële waarde toepassen wanneer dat meer relevante informatie oplevert. Dat kan immers de waarderings- of opname-inconsistentie (soms ook boekhoudkundige mismatch genoemd) elimineren of aanzienlijk beperken die anders zou ontstaan bij het waarderen op verschillende basis van activa of verplichtingen of bij het opnemen van de winsten of verliezen erop. De optie van de reële waarde kan ook worden toegepast op financiële activa met besloten derivaten.
- *Voor verkoop beschikbare financiële activa*: dat zijn alle niet-afgeleide financiële activa die niet onder een van de vorige categorieën thuishoren. Deze activa worden gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij alle schommelingen van de reële waarde worden opgenomen in het eigen vermogen tot realisatie van de activa of tot het moment dat zich een bijzondere waardevermindering voordoet. In dat geval worden de cumulatieve herwaarderingsresultaten opgenomen in het resultaat van het boekjaar.
- *Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden* zijn schulden aangehouden met het oog op terugkoop op korte termijn. Alle derivaten met een negatieve vervangingswaarde worden beschouwd als verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden, tenzij ze werden aangemerkt als efficiënte afdekkingsderivaten. Deze verplichtingen worden gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij alle schommelingen van de reële waarde worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening.
- *Financiële verplichtingen vanaf eerste opname aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (RW)*: deze financiële verplichtingen worden op dezelfde manier gewaardeerd als verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden. De optie van de reële waarde kan onder

dezelfde omstandigheden worden gebruikt als bij de RW-activa. Bovendien kan deze categorie worden gebruikt voor de boekhoudkundige verwerking van (afgesplitste) depositocomponenten (dat wil zeggen financiële verplichtingen zonder discretionaire winstdeling) zoals bepaald in IFRS 4.

- *Andere financiële verplichtingen*: dat zijn alle andere niet-afgeleide financiële schulden die niet onder een van de vorige categorieën thuishoren. Deze verplichtingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.
- *Afdekkingsderivaten*: dat zijn derivaten gebruikt als afdekkingsinstrument.

Financiële instrumenten worden voorgesteld tegen *dirty price*. De geprorateerde rente wordt in dezelfde post gepresenteerd als de financiële instrumenten waarvoor die rente werd geprorateerd.

KBC past de volgende algemene regels toe:

- *Vorderingen*: deze werden geklasseerd als Leningen en vorderingen. Ze worden bij verwerving gewaardeerd tegen reële waarde inclusief transactiekosten. Leningen met vaste vervaldag worden daarna gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentevoet; dat is de rentevoet die exact alle toekomstige verwachte kasstromen van de vordering verdisconteert tot de nettoboekwaarde. Deze rentevoet houdt rekening met alle gerelateerde vergoedingen en transactiekosten. Leningen zonder vaste vervaldag worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Bijzondere waardeverminderingen worden opgenomen voor vorderingen waarvoor – hetzij individueel, hetzij op portefeuillebasis – een indicatie van bijzondere waardevermindering bestaat op de balansdatum. Deze indicatie wordt bepaald aan de hand van de *Probability of Default* (PD). Karakteristieken van kredieten zoals het type krediet, de bedrijfstak waartoe de kredietnemer behoort, de geografische locatie van de kredietnemer en andere karakteristieken die belangrijk zijn voor het risicoprofiel van een kredietnemer, worden gebruikt voor het bepalen van de PD. Kredieten die dezelfde PD hebben, hebben bijgevolg een gelijksoortig kredietrisicoprofiel.
 - Leningen en vorderingen met een PD van 12 (individuele probleemkredieten met de hoogste PD) worden individueel getest op een waardevermindering (en eventueel individueel afgeschreven). Het bedrag van de waardevermindering wordt bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van de leningen en hun huidige waarde.
 - Leningen en vorderingen met een PD van 10 of 11 worden ook als individuele probleemkredieten beschouwd. Belangrijke leningen (van meer dan 1,25 miljoen euro) worden individueel getest. Het bedrag van de waardevermindering wordt bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van de leningen en hun huidige waarde. Minder belangrijke leningen (van minder dan 1,25 miljoen euro) worden getest op statistische basis. Het bedrag van de waardevermindering volgens de statistische methode is gebaseerd op drie componenten: het uitstaande bedrag van de leningen, een reclassificatiepercentage dat de bewegingen van leningen tussen de verschillende PD-klassen weerspiegelt en een verliespercentage dat het gemiddelde verlies voor elk product weerspiegelt.
 - Leningen en vorderingen met een PD lager dan 10 worden beschouwd als normale kredieten. *Incurred but not reported* (IBNR)-verliezen worden opgenomen voor kredieten met een PD van 1 tot en met 9. Deze IBNR-verliezen zijn gebaseerd op de IRB Advanced-modellen ($PD \times LGD \times EAD$) met correcties van alle parameters om het *point in time*-karakter van de IBNR-verliezen te weerspiegelen. De voornaamste correctie heeft betrekking op de PD: de tijdshorizon van de PD wordt ingekort op basis van de emergencyperiode. De emergencyperiode is de periode tussen het zich voordoen van een gebeurtenis die zal leiden tot een waardevermindering en het moment dat KBC die gebeurtenis ontdekt en is afhankelijk van de reviewfrequentie, de locatie en de betrokkenheid met de tegenpartijen. In geval van een waardevermindering wordt de boekwaarde van de lening verminderd via een specifieke rekening voor waardeverminderingen en het verlies wordt opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Als, in een daaropvolgende periode, het bedrag aan geschatte waardeverminderingen stijgt of daalt door een gebeurtenis die zich heeft voorgedaan nadat de bijzondere waardevermindering was erkend, dan wordt de voorheen geboekte waardevermindering verhoogd of verlaagd door aanpassing van de specifieke rekening voor waardeverminderingen. Leningen en de gerelateerde bedragen opgenomen op de specifieke rekeningen voor waardeverminderingen worden afgeschreven wanneer er geen realistisch vooruitzicht op toekomstige recuperatie bestaat of wanneer de lening wordt kwijtgescholden. Een gehernegotieerde lening blijft getest op bijzondere waardeverminderingen, berekend op basis van de originele effectieve rentevoet van de lening. Voor buitenbalansverplichtingen (verbintenskredieten) die geklasseerd worden als onzeker of oninbaar en dubieus, worden voorzieningen opgenomen als aan de algemene voorwaarden van IAS 37 is voldaan en als aan het *meer dan waarschijnlijk*-criterium is voldaan. Deze voorzieningen worden erkend tegen hun huidige waarde. Rente op kredieten waarop bijzondere waardeverminderingen werden toegepast, wordt berekend aan de hand van de rentevoet die werd gebruikt om de waardevermindering te berekenen.
- *Effecten*: naargelang ze al dan niet worden verhandeld op een actieve markt en afhankelijk van de intentie bij verwerving, worden effecten geklasseerd als Leningen en vorderingen, Tot einde looptijd aangehouden beleggingen, Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden, RW-activa of als Voor verkoop beschikbare financiële activa. Effecten geklasseerd als Leningen en vorderingen of Tot einde looptijd aangehouden beleggingen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde, inclusief transactiekosten. Daarna worden ze gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Het verschil tussen de aanschaffingswaarde en de terugbetalingswaarde wordt over de resterende looptijd van de effecten als rente in het resultaat opgenomen. De opname gebeurt op actuariële basis, uitgaande van de effectieve rentevoet bij aankoop. Individuele bijzondere waardeverminderingen van effecten die geklasseerd zijn als Leningen en

vorderingen of als Tot einde looptijd aangehouden effecten worden – volgens dezelfde methode als voor de bovenvermelde vorderingen – opgenomen als er bewijs is van de bijzondere waardevermindering.

Effecten geklasseerd als Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde (exclusief transactiekosten) en daarna tegen reële waarde, waarbij alle schommelingen van de reële waarde worden opgenomen in het resultaat van het boekjaar.

Effecten geklasseerd als RW worden op dezelfde wijze gewaardeerd als Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden.

Effecten geklasseerd als Voor verkoop beschikbare financiële activa worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde (inclusief transactiekosten) en worden daarna gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij schommelingen van de reële waarde worden opgenomen in een aparte post van het eigen vermogen tot de verkoop van de effecten of tot het moment dat ze een bijzondere waardevermindering ondergaan. In dat geval wordt het cumulatieve herwaarderingsresultaat overgeboekt van het eigen vermogen naar het resultaat van het boekjaar. Bijzondere waardeverminderingen worden geboekt als daarvoor een indicatie bestaat. Voor genoteerde aandelen en andere niet-vastrentende effecten wordt een indicatie van bijzondere waardevermindering bepaald aan de hand van een aanzienlijke of langdurige daling van de reële waarde. Voor vastrentende effecten wordt de bijzondere waardevermindering bepaald op basis van de recupereerbaarheid van de aanschaffingswaarde. Bijzondere waardeverminderingen worden opgenomen in het resultaat van het boekjaar. Voor aandelen en andere niet-vastrentende effecten gebeuren terugnemingen van bijzondere waardeverminderingen via een aparte post van het eigen vermogen. Terugnemingen van bijzondere waardeverminderingen op vastrentende effecten gebeuren via het resultaat van het boekjaar.

- *Derivaten*: alle derivaten worden geklasseerd als financiële activa of verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden, tenzij ze werden aangemerkt als efficiënte afdekkingsderivaten. Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden worden gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij schommelingen van de reële waarde in het resultaat van het boekjaar worden opgenomen. Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden met een positieve vervangingswaarde worden op de actiefzijde van de balans getoond, die met een negatieve vervangingswaarde op de passiefzijde.
- *Verschuldigde bedragen*: schulden uit ontvangen voorschotten of gelddeposito's worden in de balans opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs. Het verschil tussen de ter beschikking gestelde gelden en de nominale waarde wordt pro rata temporis verwerkt in de winst-en-verliesrekening. De opname gebeurt op geactualiseerde basis, rekening houdend met het reële rentepercentage.
- *In contracten besloten derivaten*: derivaten die besloten zitten in contracten die op een pro-ratabasis worden gewaardeerd (tot einde looptijd aangehouden beleggingen, leningen en vorderingen, andere financiële verplichtingen) of die tegen reële waarde worden gewaardeerd met schommelingen van de reële waarde in het eigen vermogen (voor verkoop beschikbare financiële activa), worden afgescheiden van het contract en tegen reële waarde gewaardeerd (waarbij schommelingen van de reële waarde in het resultaat van het boekjaar worden opgenomen) als op het moment dat KBC het contract verwerft, geoordeeld wordt dat het risico van het besloten derivaat niet nauw verbonden is met het risico van het basiscontract. Achteraf mag er geen herbeoordeling gebeuren van het risico, behalve bij gewijzigde contractvoorwaarden die een substantiële invloed hebben op de kasstromen van het contract. Contracten met besloten derivaten worden evenwel voornamelijk geklasseerd als RW, zodat een afscheiding van het besloten derivaat onnodig wordt, omdat het volledige financiële instrument tegen reële waarde wordt gewaardeerd, waarbij schommelingen van de reële waarde in het resultaat van het boekjaar worden opgenomen.
- *Afdekkingstransacties (hedge accounting)*: KBC maakt gebruik van afdekkingstransacties als aan alle daartoe vereiste voorwaarden is voldaan (volgens de vereisten voor hedge accounting die niet zijn geschrapt in de versie van IAS 39 zoals goedgekeurd door de EU, de zogenaamde carve-outversie). Die voorwaarden zijn: de aanwezigheid van formele documentatie van de afdekkingsrelatie aan het begin van de afdekking; de verwachting dat de afdekking zeer effectief zal zijn; de mogelijkheid om de afdekkingseffectiviteit op betrouwbare wijze te meten; en de continue meting tijdens de gerapporteerde periode waarin de afdekking als effectief kan worden bestempeld.
Bij reëlewaardeafdekkingen worden zowel de derivaten ter afdekking van het risico als de afgedekte posities gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij de schommelingen van de reële waarde worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. De geproorateerde rente van renteswaps wordt opgenomen in de nettorenteopbrengsten. De afdekkingstransactie wordt gestopt als niet meer is voldaan aan de voorwaarden voor afdekkingstransacties of als het afdekkingsinstrument vervalt of wordt verkocht. In dat geval wordt het herwaarderingsresultaat van de afgedekte positie (in het geval van vastrentende financiële instrumenten) op een pro-ratabasis in het resultaat van het boekjaar opgenomen tot de eindvervaldag.
Reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille past KBC toe om het renterisico van een portefeuille leningen af te dekken met renteswaps. De renteswaps worden gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij de schommelingen van de reële waarde worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. De geproorateerde rente van deze renteswaps wordt opgenomen in de nettorenteopbrengsten. Het afgedekte bedrag aan leningen wordt eveneens gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij de schommelingen van de reële waarde worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. De reële waarde van het afgedekte bedrag wordt als een aparte post bij de activa opgenomen in de balans. KBC past de carve-outversie van IAS 39 toe, zodat er geen ineffectiviteit ontstaat als gevolg van vervroegde terugbetalingen, zolang er sprake is van een *underhedging*. In geval van een niet-effectieve afdekking zal de cumulatieve reëlewaardeschommeling van het afgedekte bedrag worden afgeschreven in de winst-en-verliesrekening, en wel over de

resterende levensduur van de afgedekte activa, of onmiddellijk worden weggeboekt uit de balans als de ineffectiviteit is ontstaan als gevolg van het feit dat de betreffende leningen niet langer worden erkend.

Bij kasstroomafdekkingen worden de derivaten ter afdekking van de risico's gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij de schommelingen van de reële waarde toe te wijzen aan het effectieve deel van de afdekking worden opgenomen in een aparte post van het eigen vermogen. De geproorateerde rente van renteswaps wordt opgenomen in de nettorenteopbrengsten. Het niet-effectieve deel van de afdekking wordt opgenomen in het resultaat van het boekjaar. De afdekkingstransactie wordt gestopt als niet meer is voldaan aan de voorwaarden voor afdekkingstransacties. In dat geval worden de derivaten beschouwd als derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden en als zodanig gewaardeerd.

Vreemdemuntfinanciering van het nettoactief van een buitenlandse participatie wordt verwerkt als een afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit. Deze vorm van hedge accounting wordt toegepast voor participaties die niet zijn uitgedrukt in euro. Omrekeningsverschillen (rekening houdend met uitgestelde belastingen) op de financiering worden opgenomen in het eigen vermogen, samen met omrekeningsverschillen op het nettoactief.

- *Een financiëlegarantiecontract:* is een contract op grond waarvan de emittent verplicht is bepaalde betalingen te verrichten om de houder te compenseren voor een door hem geleden verlies omdat een bepaalde debiteur zijn betalingsverplichting uit hoofde van de oorspronkelijke of herziene voorwaarden van een schuldbewijs niet nakomt. Een financiëlegarantiecontract wordt initieel gewaardeerd tegen reële waarde, daarna wordt het gewaardeerd tegen het hoogste van de volgende bedragen:
 - 1 het bedrag dat overeenkomstig IAS 37 Voorzieningen, voorwaardelijke verplichtingen en voorwaardelijke activa is bepaald; en
 - 2 het bedrag dat oorspronkelijk is opgenomen, verminderd met, in voorkomend geval, de cumulatieve amortisatie die is opgenomen in overeenstemming met IAS 18 Opbrengsten.
- *Aanpassingen van de reële waarde (market value adjustments):* aanpassingen van de reële waarde worden opgenomen op alle financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd met waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening of in het eigen vermogen. Deze aanpassingen van de reële waarde bevatten alle afwikkelingskosten, correcties voor minder liquide instrumenten of markten, correcties verbonden aan mark-to-modelwaarderingen en correcties ingevolge tegenpartijrisico.

d Goodwill en andere immateriële vaste activa

Goodwill wordt beschouwd als het deel van de aanschaffingskosten boven op de reële waarde van de aangekochte identificeerbare activa, verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen, zoals verondersteld op de datum van de aankoop. Hij wordt opgenomen als een immaterieel vast actief en wordt gewaardeerd tegen kostprijs min bijzondere waardeverminderingen. Goodwill wordt niet afgeschreven, maar wordt minstens jaarlijks getest op bijzondere waardeverminderingen. Die worden toegepast als de boekwaarde van de kasstroomgenererende eenheden waartoe de goodwill behoort, hoger is dan zijn realiseerbare waarde. Bijzondere waardeverminderingen op goodwill kunnen niet worden teruggenomen.

Software wordt – als de voorwaarden voor opname als actief zijn vervuld – opgenomen onder de immateriële vaste activa. Systeemsoftware wordt als actief opgenomen en volgt het afschrijvingstempo van de hardware (namelijk drie jaar) vanaf het moment dat de software beschikbaar is voor gebruik. Standaardsoftware en door een derde partij ontwikkelde maatsoftware worden als een actief opgenomen en lineair afgeschreven over vijf jaren vanaf het moment dat de software beschikbaar is voor gebruik. Interne en externe ontwikkelingskosten van intern gegenereerde software van investeringsprojecten worden als actief opgenomen en lineair afgeschreven over vijf jaren. Investeringsprojecten zijn grootschalige projecten die een belangrijk bedrijfsdoel of -model introduceren of vervangen. Interne en externe onderzoekskosten verbonden aan deze projecten en alle kosten van overige ICT-projecten aangaande intern gegenereerde software (andere dan investeringsprojecten) worden onmiddellijk in het resultaat van het boekjaar opgenomen.

e Materiële vaste activa (inclusief vastgoedbeleggingen)

Alle materiële vaste activa worden opgenomen tegen aanschaffingswaarde (inclusief direct toewijsbare kosten van aanschaffing), verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingspercentages zijn bepaald op basis van de verwachte economische levensduur en worden lineair toegepast zodra de activa gebruiksklaar zijn. Een bijzondere waardevermindering wordt geboekt als de boekwaarde van de activa hoger is dan hun realiseerbare waarde (zijnde het hoogste van de bedrijfswaarde en de reële waarde min verkoopkosten). Geboekte bijzondere waardeverminderingen kunnen worden teruggenomen via de winst-en-verliesrekening. Bij verkoop van materiële vaste activa worden gerealiseerde winsten of verliezen onmiddellijk in het resultaat van het boekjaar opgenomen. Bij vernietiging wordt het resterende af te schrijven bedrag onmiddellijk in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

De boekhoudkundige regels voor materiële vaste activa gelden ook voor vastgoedbeleggingen.

Externe financieringskosten die rechtstreeks toewijsbaar zijn aan het verwerven van een actief worden bij de activa opgenomen als onderdeel van de kosten van dat actief. Alle andere financieringskosten worden opgenomen als kosten tijdens de periode waarin ze werden gemaakt. Zodra er kosten worden gemaakt voor een actief, zodra er financieringskosten ontstaan en zodra er activiteiten aan de gang zijn om het actief klaar te maken voor het bedoelde gebruik of de verkoop, worden die kosten bij de activa opgenomen. Als het proces onderbroken wordt, worden de financieringskosten niet meer *geactiveerd*. De *activering* van financieringskosten stopt wanneer alle activiteiten om het actief klaar te maken voor het bedoelde gebruik of de verkoop achter de rug zijn.

h Pensioenverplichtingen

De pensioenverplichtingen zijn opgenomen onder Overige verplichtingen en hebben betrekking op verplichtingen voor rust- en overlevingspensioenen, bruggpensioenen en andere gelijksoortige pensioenen of renten.

Toegezegdpensioenregelingen zijn plannen waarbij KBC een wettelijke of constructieve verplichting heeft om extra bijdragen te betalen aan het pensioenfonds, als dat fonds onvoldoende activa bezit om alle verplichtingen tegenover het personeel te betalen die ontstaan zijn uit huidige dienstprestaties en dienstprestaties in het verleden.

De pensioenverplichtingen voortvloeiend uit deze plannen voor het personeel worden berekend volgens IAS 19 aan de hand van de Projected Unit Credit Method, waarbij elke dienstprestatieperiode aanleiding geeft tot een aanvullend recht op pensioen.

Actuariële winsten en verliezen worden verwerkt aan de hand van de zogenaamde *corridor approach*. Het excedent aan actuariële winsten of verliezen boven het hoogste van hetzij 10% van de reële waarde van de planactiva, hetzij 10% van de brutopensioenverplichting, wordt – gespreid over vijf jaren – in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

i Belastingverplichtingen

Deze post bevat de actuele én de latente belastingverplichtingen.

Actuele belastingverplichtingen worden bepaald aan de hand van het verwachte te betalen bedrag, berekend op basis van de belastingvoeten die geldig zijn op de balansdatum.

Latente belastingverplichtingen worden geboekt voor alle belastbare tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde en de fiscale waarde van de activa en de verplichtingen. Ze worden berekend aan de hand van de belastingvoeten die geldig zullen zijn op het moment van realisatie van de activa of de verplichtingen waarop ze betrekking hebben. Latente belastingvorderingen worden geboekt voor alle aftrekbare tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde en de fiscale waarde van de activa en de verplichtingen, voor zover het waarschijnlijk is dat er belastbare winsten beschikbaar zullen zijn waardoor deze aftrekbare tijdelijke verschillen kunnen worden gebruikt.

j Voorzieningen

Voorzieningen worden opgenomen in de balans als:

- er een (in rechte afdwingbare of feitelijke) verplichting bestaat op de balansdatum, als gevolg van een gebeurtenis in het verleden; en
- het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen, vereist zal zijn om de verplichtingen af te wikkelen; en
- het bedrag van de verplichting op betrouwbare wijze kan worden geschat.

k Eigen vermogen

Het eigen vermogen is het nettoactief na aftrek van alle verplichtingen.

Eigenvermogensinstrumenten worden onderscheiden van financiële instrumenten volgens de regels van IAS 32:

- Aandelenopties op KBC-aandelen die onder het toepassingsgebied van IFRS 2 vallen, worden gewaardeerd tegen reële waarde op de toekenningsdatum. Die reële waarde wordt gespreid over de dienstprestatieperiode in de winst-en-verliesrekening opgenomen als personeelskosten met als tegenpost een aparte post van het eigen vermogen. De aandelenoptieplannen van 2000–2002 vallen buiten het toepassingsgebied van IFRS 2.
- De herwaarderingsresultaten op voor verkoop beschikbare financiële activa worden opgenomen in het eigen vermogen tot de verkoop van de activa of tot wanneer zich een bijzondere waardevermindering voordoet. Dan wordt het cumulatieve herwaarderingsresultaat overgeboekt naar het resultaat van het boekjaar.

Putopties op minderheidsbelangen (en, indien van toepassing, combinaties van put- en callopties in forwardcontracten) worden erkend als financiële verplichtingen tegen de actuele waarde van hun uitoefenprijs. Het overeenstemmende minderheidsbelang wordt uit het eigen vermogen gehaald. Het verschil tussen beide wordt ofwel als een actief erkend (goodwill) ofwel opgenomen in de winst-en-verliesrekening (negatieve goodwill).

I Gebruikte wisselkoersen

	Wisselkoers op 31-12-2009		Wisselkoersgemiddelde in 2009	
	1 EUR = vreemde munt	Wijziging ten opzichte van 31-12-2008 positief: appreciatie tegenover EUR negatief: depreciatie tegenover EUR	1 EUR = vreemde munt	Wijziging ten opzichte van gemiddelde in 2008 positief: appreciatie tegenover EUR negatief: depreciatie tegenover EUR
CZK	26,47	+2%	26,51	-6%
GBP	0,888	+7%	0,893	-11%
HUF	270,4	-1%	281,3	-11%
PLN	4,105	+1%	4,349	-19%
USD	1,441	-3%	1,394	+6%

m Wijzigingen in de waarderingsregels tijdens 2009

Er waren geen materiële wijzigingen in de waarderingsregels tegenover 2008.

Toelichtingen bij de gesegmenteerde informatie

Toelichting 2 a: Segmentering volgens de managementstructuur

De managementstructuur van KBC Bank is opgebouwd rond de volgende segmenten of divisies:

- België (retail, assetmanagement, private banking);
- Centraal- en Oost-Europa en Rusland — CEER — (retailbankverzekeren, assetmanagement, private banking, bedrijfsbankieren);
- Merchantbanking (bedrijfsbankieren in België en een selectie van landen in Europa, Amerika en Zuidoost-Azië (vooral midcap-kmo's), investmentbanking);

Het basisprincipe van deze segmentering is dat een groepsmaatschappij volledig wordt toegewezen aan hetzelfde segment. Een uitzondering op deze regel wordt alleen gemaakt voor:

- kosten die niet op een eenduidige manier aan een bepaald segment kunnen worden toegewezen; zulke kosten worden gegroepeerd en vermeld onder Groepscenter;
- de maatschappij KBC Bank NV; die wordt toegewezen aan verschillende segmenten en Groepscenter, door middel van een set van toewijzingsregels.

De financieringskosten van de goodwill gerelateerd aan participaties aangehouden door KBC Bank worden aan het segment toegewezen waartoe de betrokken participatie behoort.

Het Groepscenter bestaat uit enkele toegewezen kosten. De aan Groepscenter toegewezen resultaten van KBC Bank (België) betreffen alleen resultaten die niet op een betrouwbare manier kunnen worden toegewezen aan de segmenten.

Transacties tussen de segmenten onderling gebeuren at arm's length.

De gegevens van de segmentrapportering werden opgesteld volgens de algemene KBC-boekhoudmethodologie (zie Toelichting 1) en zijn dus in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards, zoals goedgekeurd voor toepassing in de EU (endorsed IFRSs). Er werden echter enkele wijzigingen aangebracht in deze methodologie, om een beter inzicht te verschaffen in de onderliggende bedrijfsuitoefening:

- Om het cijfer van de onderliggende groepsinst te berekenen, worden uitzonderlijke factoren die niet regelmatig voorkomen in de normale gang van zaken buiten beschouwing gelaten. Die factoren omvatten ook de uitzonderlijke verliezen als gevolg van de financiële crisis, zoals verliezen op beleggingen in gestructureerde kredieten, op vorderingen op banken in moeilijkheden (Lehman Brothers, Washington Mutual, IJslandse banken), op aandelenbeleggingen en op tradingposities die werden afgewikkeld als gevolg van het stopzetten van activiteiten van KBC Financial Products. Gezien hun uitzonderlijke aard en omvang is het belangrijk deze factoren af te zonderen voor een goed begrip van de resultaatstrend (effect op de nettowinst: zie tabel hieronder).
- In de IFRS-cijfers wordt een groot deel van de ALM-afdekkingsderivaten (die welke niet vallen onder de zogenaamde reële waardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille) aangezien als

tradinginstrumenten en bijgevolg wordt rente in verband met dergelijke instrumenten vermeld onder Netto (niet-) gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde, terwijl de rente in verband met het onderliggende actief is opgenomen onder Nettorente-inkomsten. In de onderliggende cijfers wordt de rente op die derivaten daarom verplaatst naar Nettorente-inkomsten (waar de renteresultaten van de onderliggende activa al zijn opgenomen), zonder invloed op de nettowinst.

Voorts worden de reëlewaardeveranderingen (als gevolg van marking-to-market) van de hierboven vermelde ALM-afdekkingsinstrumenten vermeld onder Netto (niet-)gerealiseerde winst op financiële instrumenten tegen reële waarde, terwijl de meeste onderliggende activa niet tegen reële waarde worden geboekt (d.i. niet marked-to-market). Daarom worden de reëlewaardeveranderingen van deze ALM-afdekkingsinstrumenten geëlimineerd uit de onderliggende cijfers (effect op de nettowinst: zie tabel hieronder).

- In de IFRS-cijfers zijn de opbrengsten van de marktactiviteiten verdeeld over verschillende componenten. Terwijl tradingwinsten worden opgenomen onder Netto (niet-)gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde, worden de financieringskosten en de provisies betaald om die winsten te realiseren respectievelijk opgenomen onder Nettorente-inkomsten en Nettoprovisie-inkomsten. Bovendien is een deel van de Dividendinkomsten, Netto gerealiseerde winst op voor verkoop beschikbare financiële activa en Overige netto-inkomsten evenzeer gerelateerd aan marktactiviteiten. In de onderliggende cijfers worden alle aan marktactiviteiten gerelateerde componenten opgenomen onder Netto (niet-)gerealiseerde winst op financiële instrumenten tegen reële waarde, zonder effect op de nettowinst.
- Ten slotte werd in de IFRS-cijfers rekening gehouden met de invloed van veranderingen in de eigen creditspreads om de reële waarde te bepalen van de verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met waardeverminderingen in de winst-en-verliesrekening. Aangezien dit een niet-operationeel element betreft, wordt die invloed geëlimineerd uit de onderliggende cijfers (invloed op de nettowinst: zie tabel hieronder).

Aansluiting van de winst volgens IFRS en de onderliggende winst (in miljoenen euro)		Divisie	Belangrijkste post(en) in de winst-en verliesrekening	2008	2009
Winst na belastingen, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij, volgens IFRS				- 1 521	- 2 491
Min					
- Bedragen vóór belastingen en minderheidsbelangen					
* Reëlewaardeveranderingen van ALM-afdekkingsinstrumenten	Verskillende	Netto (niet-) gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde	- 491	54	
* Reëlewaardeveranderingen van eigen schuldinstrumenten	Groepscenter	Netto (niet-) gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde	371	44	
* Verliezen gerelateerd aan CDO's/monolines	Verskillende	Netto (niet-) gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde	- 2 603	- 1 669	
* Vergoeding voor overheidsgarantieregeling i.v.m CDO-gerelateerde risico's	Merchantbanking	Netto (niet-) gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde		- 1 164	
* Waardeverliezen op aandelen in portefeuille	Verskillende	Bijzondere waardeverminderingen, Netto gerealiseerde winst uit voor verkoop beschikbare financiële activa	- 230	- 77	
* Bijzondere waardevermindering i.v.m Amerikaanse en IJslandse banken	Verskillende	Bijzondere waardeverminderingen	- 376	59	
* Verlies door afwikkeling van derivatenposities KBC Financial Products	Merchantbanking	Netto (niet-) gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde	- 245	- 1 078	
* Waardeverminderingen i.v.m uitstaande goodwill op dochterondernemingen	Verskillende	Bijzondere waardeverminderingen op goodwill	- 4	- 387	
* Terugkoop van uitstaande hybride Tier 1-effecten	Verskillende	*		128	
* Overige	Verskillende	-	86	- 80	
- Belastingen en belangen van derden i.v.m bovenvermelde elementen	-	Belastingen en Winst na belastingen, toerekenbaar aan minderheidsbelangen	609	597	
Onderliggende winst na belastingen, toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij				1 362	1 082

* De meerwaarde na belastingen op de inkoop van de hybride effecten uitgegeven door KBC Bank Funding Trust werd afgetrokken van de winst na belastingen toerekenbaar aan belangen van derden en toegevoegd aan de winst na belastingen toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij.

In miljoenen euro	Divisie België	Divisie CEER	Divisie Merchant-banking	Groeps-center	Inter-segment-eliminaties	KBC Bank geconsolideerd
WINST-EN-VERLIESREKENING 2008						
Nettorente-inkomsten	1 249	1 713	965	1	5	3 932
Dividendinkomsten	33	9	6	21	0	68
Netto (niet-)gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	72	296	572	0	0	940
Netto gerealiseerde winst uit voor verkoop beschikbare financiële activa	4	- 2	- 12	0	0	- 10
Nettoprovisieinkomsten	925	535	356	7	- 12	1 811
Overige netto-opbrengsten	78	127	158	12	- 52	324
TOTALE OPBRENGSTEN	2 360	2 678	2 045	39	- 58	7 064
Exploitatiekosten ^a	- 1 649	- 1 609	- 1 160	- 43	58	- 4 402
Bijzondere waardeverminderingen	- 47	- 312	- 330	0	0	- 689
op leningen en vorderingen	- 47	- 305	- 279	0	0	- 631
op voor verkoop beschikbare financiële activa	0	0	- 6	1	0	- 5
op goodwill	0	0	- 15	0	0	- 15
op overige	0	- 7	- 30	0	0	- 37
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen	0	28	- 12	- 1	0	15
WINST VÓÓR BELASTINGEN	664	785	543	- 3	0	1 989
Belastingen	- 178	- 113	- 105	8	0	- 388
Nettowinst na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	0	0	0	0	0	0
WINST NA BELASTINGEN	486	671	439	5	0	1 601
Toerekenbaar aan belangen van derden	130	24	84	0	0	238
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	356	647	354	5	0	1 362
^a waarvan niet-kaskosten	- 57	- 139	- 123	- 4	0	- 324
Afschrijvingen vaste activa	- 42	- 143	- 52	- 3	0	- 240
Overige	- 15	4	- 72	- 1	0	- 83
Aanschaffing vaste activa (1)	87	495	617	0	0	1 199
WINST-EN-VERLIESREKENING 2009						
Nettorente-inkomsten	1 610	1 735	1 012	16	0	4 372
Dividendinkomsten	18	8	10	0	0	36
Netto (niet-)gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	70	81	716	0	0	868
Netto gerealiseerde winst uit voor verkoop beschikbare financiële activa	75	11	57	17	0	161
Nettoprovisieinkomsten	841	476	307	0	- 2	1 622
Overige netto-opbrengsten	34	81	125	1	- 13	228
TOTALE OPBRENGSTEN	2 648	2 392	2 228	34	- 15	7 286
Exploitatiekosten ^a	- 1 462	- 1 409	- 890	- 95	15	- 3 841
Bijzondere waardeverminderingen	- 99	- 863	- 933	0	0	- 1 895
op leningen en vorderingen	- 99	- 852	- 929	0	0	- 1 880
op voor verkoop beschikbare financiële activa	- 1	0	0	0	0	- 1
op goodwill	0	0	0	0	0	0
op overige	0	- 11	- 3	0	0	- 14
Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen	0	- 11	0	0	0	- 11
WINST VÓÓR BELASTINGEN	1 086	109	404	- 61	0	1 538
Belastingen	- 325	- 36	5	23	0	- 334
Nettowinst na belastingen uit beëindigde bedrijfsactiviteiten	0	0	0	0	0	0
WINST NA BELASTINGEN	761	73	409	- 38	0	1 205
Toerekenbaar aan belangen van derden	- 67	- 15	68	0	0	- 14
Toerekenbaar aan de aandeelhouders van de moedermaatschappij	692	88	341	- 38	0	1 082
^a waarvan niet-kaskosten	- 109	- 146	2	0	0	- 254
Afschrijvingen vaste activa	- 46	- 141	- 38	0	0	- 224
Overige	- 63	- 6	39	0	0	- 29
Aanschaffing vaste activa (1)	46	184	325	3	0	557

(1) Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten, vastgoedbeleggingen, materiële vaste activa, investeringen in geassocieerde ondernemingen en goodwill en andere immateriële vaste activa

De onderstaande tabel geeft een segmentindeling van enkele belangrijke producten uit de balans.

In miljoenen euro	Divisie België	Divisie CEER	Divisie Merchant-banking	KBC Bank geconsolideerd
Balans 31-12-2008				
Totaal leningen aan cliënten	55 889	38 234	62 040	156 163
Waarvan hypotheekleningen	28 359	11 837	14 958	55 153
Waarvan reverse Repo's	0	1 662	2 424	4 086
Deposito's van cliënten	80 293	40 881	68 978	190 153
Waarvan repos	0	1 665	6 190	7 855
Balans 31-12-2009				
Totaal leningen aan cliënten	57 404	36 071	58 826	152 302
Waarvan hypotheekleningen	30 853	12 814	15 005	58 672
Waarvan reverse Repo's	0	3 177	3 443	6 620
Deposito's van cliënten	75 234	43 952	69 318	188 504
Waarvan repos	320	3 138	9 741	13 199

Toelichting 2 b: Segmentering volgens geografisch gebied

De geografische segmentering is gebaseerd op geografische gebieden die de focus van KBC weerspiegelen op zijn twee thuismarkten – België en Centraal- en Oost-Europa, inclusief Rusland – en zijn selectieve aanwezigheid in andere landen (Rest van de wereld, hoofdzakelijk de Verenigde Staten, Zuidoost-Azië en West-Europa met uitzondering van België).

De geografische segmentering is gebaseerd op de locatie van de geleverde diensten. Aangezien ten minste 95% van de cliënten lokale cliënten betreft, wordt zowel voor de balans als voor de winst-en-verliesrekening het geografische segment bepaald door de locatie van het kantoor of de dochteronderneming.

De geografische segmentering verschilt aanzienlijk van de segmentering volgens divisie, onder meer door een andere toewijzingsmethodologie en door het feit dat het geografische segment België niet alleen de Divisie België, maar ook de Belgische activiteiten van de Divisie Merchantbanking omvat.

Meer details in verband met de geografische opdeling van balansgegevens vindt u in de verschillende Toelichtingen bij de balans. De opdeling in deze Toelichtingen is gebaseerd op de geografische locatie van de tegenpartij.

In miljoenen euro	België	Centraal- en Oost-Europa	Rest van de wereld	Inter-segment-eliminaties	KBC Bank geconsolideerd
2008					
Totale opbrengsten van externe cliënten	2 758	2 826	1 465	0	7 048
Totaal activa, per einde periode	193 315	55 355	69 879		318 550
Totaal verplichtingen, per einde periode	177 436	50 635	78 142		306 212
Aanschaffing vaste activa, per einde periode ⁽¹⁾	763	245	191		1 199
2009					
Totale opbrengsten van externe cliënten	3 300	2 575	1 409	0	7 284
Totaal activa, per einde periode	179 912	55 840	45 861		281 613
Totaal verplichtingen, per einde periode	160 771	50 425	57 400		268 596
Aanschaffing vaste activa, per einde periode ⁽¹⁾	299	209	49		557

⁽¹⁾ Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten, vastgoedbeleggingen, materiële vaste activa, investeringen in geassocieerde ondernemingen en goodwill en andere immateriële vaste activa.

Toelichtingen bij de winst-en-verliesrekening

Toelichting 3: Nettorente-inkomsten

In miljoenen euro	2008	2009
Totaal	4 020	4 920
Rente-inkomsten	15 883	10 821
Voor verkoop beschikbare activa	1 285	1 246
Leningen en vorderingen	9 681	7 420
Tot einde looptijd aangehouden activa	361	344
Overige activa niet gewaardeerd tegen reële waarde	271	39
<i>Subtotaal rente-inkomsten uit financiële activa niet gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening</i>	<i>11 598</i>	<i>9 048</i>
<i> waarvan rente-inkomsten op financiële activa waarvoor bijzondere waardeverminderingen werden aangelegd</i>	<i>9</i>	<i>50</i>
Financiële activa aangehouden voor handelsdoeleinden	1 625	589
Afdekkingsderivaten	817	416
Overige financiële activa tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	1 843	767
Rentelasten	- 11 863	- 5 901
Financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs	- 8 587	- 4 472
Overige	- 7	- 15
<i>Subtotaal rentelasten uit financiële activa niet gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening</i>	<i>- 8 594</i>	<i>- 4 488</i>
Financiële verplichtingen aangehouden voor handelsdoeleinden	- 336	- 90
Afdekkingsderivaten	- 714	- 765
Financiële verplichtingen tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	- 2 218	- 559

Toelichting 4: Dividendinkomsten

In miljoenen euro	2008	2009
Totaal	131	80
Indeling naar type	131	80
Aandelen aangehouden voor handelsdoeleinden	62	41
Aandelen vanaf eerste opname aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	0	1
Voor verkoop beschikbare aandelen	69	38

Toelichting 5: Netto (niet-)gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening

In miljoenen euro	2008	2009
Totaal	- 2 100	- 3 126
Indeling naar type		
Financiële instrumenten aangehouden voor handelsdoeleinden (inclusief rente en marktwaardeveranderingen van derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden)	- 4 521	- 3 576
Andere financiële instrumenten vanaf eerste opname aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	2 023	178
Wisselbedrijf	397	275
Resultaten uit de administratieve verwerking van afdekkingstransacties	1	- 4
Microhedge	- 6	- 2
Reëlewaardeafdekkingen	- 3	- 1
Reëlewaardeveranderingen van de afgedekte instrumenten	103	18
Reëlewaardeveranderingen van de afdekkingsderivaten (met inbegrip van beëindiging)	- 106	- 19
Kasstroomafdekkingen	- 3	- 1
Reëlewaardeveranderingen van afdekkingsinstrumenten – niet effectieve deel	- 3	- 1
Afdekking van een nettoinvestering in een buitenlandse entiteit – niet effectieve deel	0	0
Reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille	7	- 2
Reëlewaardeafdekkingen van renterisico	0	0
Reëlewaardeveranderingen van de afgedekte instrumenten	391	84
Reëlewaardeveranderingen van de afdekkingsderivaten (met inbegrip van beëindiging)	- 391	- 84
Kasstroomafdekkingen van renterisico	7	- 2
Reëlewaardeveranderingen van afdekkingsinstrumenten – niet effectieve deel (met inbegrip van beëindiging)	7	- 2

- Wat betreft de ALM-derivaten (met uitzondering van de microhedgederivaten, die slechts beperkt worden gebruikt binnen de groep), geldt:
 - Voor ALM-derivaten die vallen onder de Reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille, wordt de betreffende rente weergegeven onder Nettorente-inkomsten. De reëlewaardeveranderingen van deze derivaten worden weergegeven onder Netto (niet-)gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, maar aangezien ook de reëlewaardeveranderingen van de afgedekte activa in dezelfde post worden weergegeven, en het een effectieve afdekking betreft, is het saldo van deze post nihil.
 - Voor andere ALM-derivaten wordt de betreffende rente weergegeven onder Netto (niet-)gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (een positieve 33 miljoen euro in 2008 en een negatieve 288 miljoen euro in 2009). Ook de reëlewaardeveranderingen worden weergegeven onder Netto (niet-)gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening. Deze laatste worden voor een groot deel (maar niet volledig) gecompenseerd door de reëlewaardeveranderingen van een obligatieportefeuille die werd geklasseerd als Financiële instrumenten vanaf eerste opname aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (zie waarderingsregels).
- Effectiviteit wordt bepaald aan de hand van de volgende methodes:
 - Voor microhedge-reëlewaardeafdekkingen wordt op kwartaalbasis de *dollaroffsetmethode* gebruikt, waarbij reëlewaardeschommelingen van de afgedekte positie en reëlewaardeschommelingen van het afdekkingsinstrument elkaar moeten compenseren binnen een range van 80%–125%. Dat is momenteel het geval.
 - Voor microhedge-kasstroomafdekkingen wordt het aangegeven afdekkingsinstrument vergeleken met een *perfect hedge* van de afgedekte kasstromen. Deze vergelijking gebeurt prospectief (via BPV-meting) en retrospectief (via vergelijking van de reële waarde van het aangegeven afdekkingsinstrument met de *perfect hedge*). De effectiviteit van beide tests moet zich in een range van 80%–125% bevinden. Dat is momenteel het geval.
 - Voor reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille wordt de effectiviteit beoordeeld volgens de regels voorgeschreven in de Europese versie van IAS 39 (carve out). IFRS staat niet toe om nettoposities aan te geven als afgedekte posities, maar staat wel toe om de afdekkingsinstrumenten toe te wijzen aan de brutopositie van activa (of eventueel de brutopositie van verplichtingen). Concreet wordt ervoor gezorgd dat het volume activa (of verplichtingen) in elk looptijdsegment groter is dan het volume afdekkingsinstrumenten dat aan hetzelfde segment wordt toegewezen.
- De totale wisselkoersverschillen, exclusief die welke werden geboekt op financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, bedragen 397 miljoen euro in 2008 en 275 miljoen euro in 2009, en zijn inbegrepen in de vermelde 397 en 275 miljoen euro in de tabel.

- Wanneer de transactieprijs op een niet-actieve markt verschillend is van de reële waarde van andere observeerbare markttransacties in hetzelfde instrument of van de reële waarde gebaseerd op een waarderingstechniek waarvan de variabelen alleen data van observeerbare markten bevatten, dan wordt het verschil tussen de transactieprijs en de reële waarde (een dag 1-winst) opgenomen in de winst-en-verliesrekeningen. Als dat niet het geval is, wordt de dag 1-winst gereserveerd en opgenomen in de winst-en-verliesrekeningen tijdens de looptijd en uiterlijk op de eindvervaldag van het financiële instrument. De bewegingen in de uitgestelde dag 1-winsten kunnen als volgt worden samengevat:

In miljoenen euro	2008	2009
Uitgestelde dag 1-winsten, beginsaldo 1 januari	104	86
Nieuwe uitgestelde dag 1-winsten	70	0
Dag 1-winsten erkend in de winst-en-verliesrekening tijdens de periode		
Afschrijving van de dag 1-winsten	-72	-49
Niet langer opgenomen financiële instrumenten	-20	-4
Wisselkoersverschillen	4	-6
Uitgestelde dag 1-winsten, eindsaldo 31 december	86	28

- De post Netto (niet-)gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening bevat ook de invloed van de waardeveranderingen van de CDO's in portefeuille. In 2009 bedroeg deze invloed per saldo een negatieve 2,5 miljard (dat omvat ook de invloed van de aangekochte overheidsgarantie, inclusief de daarvoor aangerekende vergoedingen – zie verder – en de negatieve invloed van het verhogen van de dekking van het CDO-gerelateerde tegenpartijrisico op MBIA, de Amerikaanse monolineverzekeraar, van 40% naar 70%).
 - Op 14 mei 2009 ondertekende KBC Groep NV een garantieovereenkomst met de Belgische Staat betreffende een groot deel van zijn portefeuille gestructureerde kredieten. Het plan betreft, vereenvoudigd voorgesteld, een notioneel bedrag van in totaal 20,0 miljard euro, bestaande uit 5,5 miljard euro notionele waarde van de niet-afgedekte super senior CDO-beleggingen en 14,4 miljard notionele waarde van het tegenpartijrisico op MBIA. Tegen betaling van een garantiepremie koopt KBC Groep een garantie van de Staat die 90% van het risico op wanbetaling dekt, na een eerste eigenverliesdeel. De transactie is (vereenvoudigd gesteld) als volgt gestructureerd:
 - eerste schijf van 3,2 miljard euro: alle kredietverliezen worden gedragen door KBC Groep;
 - tweede schijf van 2,0 miljard euro: kredietverliezen worden gedragen door KBC Groep; KBC Groep heeft de optie om aan de Belgische Staat te vragen in te schrijven op nieuw uitgegeven KBC Groep-aandelen tegen marktwaarde, voor 90% van het verlies in deze schijf (KBC Groep behoudt 10% van het risico);
 - derde schijf van 14,8 miljard euro: de kredietverliezen worden voor 90% in contanten vergoed door de Staat (KBC Groep behoudt 10% van het risico).
- Van deze garantie heeft 3 miljard euro betrekking op CDO-risico's bij Assurisk (dochtermaatschappij van KBC Verzekeringen).
- De totale door KBC Groep aan de Belgische Staat te betalen garantiepremie voor de derde schijf (de "cash" garantie) bedraagt ongeveer 1,1 miljard euro. Dat bedrag werd in 2009 upfront geboekt. Er was eveneens een positief effect op de mark-to-market van de gegarandeerde posities. Daarnaast betaalt KBC aan de Belgische Staat ook een bereidstellingspremie van ongeveer 60 miljoen euro per halfjaar voor de tweede schijf (de "equity" garantie). Dat contract, inclusief de te betalen premie, wordt tegen zijn reële waarde opgenomen in resultaat.

Toelichting 6: Netto gerealiseerde winst uit voor verkoop beschikbare financiële activa

In miljoenen euro	2008	2009
Totaal	- 11	174
Indeling naar portefeuille		
Vastrentende activa	- 6	140
Aandelen	- 5	34

Toelichting 7: Nettoprovisie-inkomsten

In miljoenen euro	2008	2009
Totaal	1 769	1 545
Ontvangen provisies	2 443	2 141
Effecten en assetmanagement	1 242	1 054
Verbinteniskredieten	232	270
Betalingsverkeer	522	494
Overige	447	323
Betaalde provisies	- 674	- 595
Provisies betaald aan tussenpersonen	- 74	- 76
Overige	- 600	- 519

- Het overgrote deel van de provisies gerelateerd aan kredietverlening is opgenomen onder Netto-rente-inkomsten (in het kader van de effectieve rentevoetberekening).

Toelichting 8: Overige netto-inkomsten

In miljoenen euro	2008	2009
Totaal	538	313
Netto gerealiseerde winst uit leningen en vorderingen	- 2	10
Netto gerealiseerde winst uit tot einde looptijd aangehouden investeringen	0	- 5
Netto gerealiseerde winst uit financiële verplichtingen tegen geamortiseerde kostprijs	- 1	1
Overige	541	308
Waarvan: verkoop participatie in Prague Stock Exchange	40	0
Waarvan: wijziging deelnemingspercentage NLB	54	0
Waarvan: inkomsten uit (voornamelijk operationele) leasingactiviteiten, KBC Lease-groep	46	74
Waarvan: inkomsten van geconsolideerde private-equityparticipaties	94	56

Toelichting 9: Exploitatiekosten

In miljoenen euro	2008	2009
Totaal	- 4 411	- 4 241
Indeling naar type		
Personeelskosten	- 2 222	- 1 973
Personeelsvoordelen op basis van eigen aandelen, afgewikkeld met eigen aandelen	0	- 1
Personeelsvoordelen op basis van eigen aandelen, afgewikkeld met geldmiddelen	30	1
Algemene beheerskosten	- 1 866	- 2 005
Afschrijvingen van vaste activa	- 240	- 228
Voorzieningen voor risico's en kosten	- 83	- 35

- De algemene beheerskosten (zie tabel) omvatten herstel- en onderhoudskosten, reclamekosten, huur, professionele vergoedingen, verschillende (niet-inkomsten)belastingen en nutsvoorzieningen.
- Op eigen aandelen gebaseerde personeelsvoordelen zijn opgenomen onder Personeelskosten. We onderscheiden de volgende op eigen aandelen gebaseerde personeelsvoordelen:

A Belangrijkste overeenkomsten afgewikkeld met geldmiddelen

KBC Financial Products (KBC FP) zette in 1999 een *phantomaandelen*plan op als retentieschema voor het topmanagement. Tussen 1999 en 2002 werden 1 miljoen *phantomaandelen* uitgegeven. Aangezien daarmee het maximum was bereikt, moesten nieuwe deelnemers aandelen verkrijgen van bestaande deelnemers. De aandelen worden gewaardeerd op basis van de winst voor belastingen van de KBC FP-groep. Het plan werd in 2005 afgesloten en alle medewerkers werden uitbetaald over een periode van vier jaar, eindigend in maart 2009. Per einde 2009 erkende KBC FP in dit verband geen uitstaande schuld (versus een schuld van 7 miljoen euro eind 2008).

B Belangrijkste overeenkomsten afgewikkeld met eigen aandelen

Sinds 2000 heeft KBC Bankverzekeringsholding NV (ondertussen KBC Groep NV) verschillende aandelenoptieplannen opgezet. De aandelenopties werden toegekend aan alle of bepaalde personeelsleden van de vennootschap en diverse dochterondernemingen. De aandelenopties werden gratis toegekend aan het personeel, dat alleen op het moment van de toekenning de belastingen op de gratis verstrekking moest betalen. De aandelenopties hebben een looptijd van zeven tot tien jaar na de datum van uitgifte en kunnen, in de jaren waarin ze uitoefenbaar zijn, alleen in juni, september en december worden uitgeoefend. De aandelenopties kunnen ook gedeeltelijk worden uitgeoefend. Een personeelslid kan bij het uitoefenen ofwel de aandelen bewaren op zijn effectenrekening, ofwel ze onmiddellijk verkopen op NYSE Euronext Brussels.

Aanvullend heeft KBC Bankverzekeringsholding NV (nu KBC Groep NV) drie aandelenoptieplannen uit 1999 en 2000 van KBC Peel Hunt overgenomen, waardoor de betrokken personeelsleden van KBC Peel Hunt aandelenopties van KBC Groep NV krijgen in plaats van aandelenopties KBC Peel Hunt.

KBC Groep NV heeft eigen aandelen ingekocht om aandelen te kunnen leveren aan personeelsleden wanneer die hun opties uitoefenen.

- IFRS 2 werd niet toegepast op de met eigen aandelen afgewikkelde optieplannen die dateren van vóór 7 november 2002, aangezien die buiten het toepassingsgebied van IFRS 2 vallen. De optieplannen die dateren van na 7 november 2002 waren slechts beperkt in omvang.
- In 2009 werd aan personeelsleden van de KBC-groep de mogelijkheid geboden om tegen 27,73 euro per aandeel in te tekenen op de kapitaalverhoging van de groep. Dat leidde tot het boeken van een personeelsvoordeel van 1 miljoen euro, geboekt als personeelskosten (in 2008 leidde de kapitaalverhoging voor het personeel niet tot het boeken van een personeelsvoordeel).
- Een overzicht van het aantal aandelenopties voor het personeel wordt in de tabel gegeven. In 2009 bedroeg de gemiddelde koers van het aandeel van KBC Groep 20,9 euro. In 2009 werden er geen nieuwe opties op aandelen KBC Groep voor het personeel uitgegeven.

Opties	2008		2009	
	Aantal opties ¹	Gemiddelde uitoefenprijs	Aantal opties ¹	Gemiddelde uitoefenprijs
Uitstaand aan het begin van de periode	1 018 188	47,12	884 558	47,83
Toegekend tijdens de periode	0 -		0	-
Uitgeoefend tijdens de periode	- 133 613	42,29	0	0,00
Vervallen tijdens de periode	- 16	37,50	-2 305	42,58
Opgegeven tijdens de periode	0	0,00	0	0
Uitstaand aan het einde van de periode ²	884 558	47,83	882 253	48,09
Uitoefenbaar aan het einde van de periode	728 111	43,59	821 228	44,03

¹ in equivalenten van aandelen

² 2008: uitoefenprijzen tussen 28,3-97,94 euro; gewogen gemiddelde van de overblijvende contractuele looptijden: 35 maanden
2009: uitoefenprijzen tussen 28,3-97,94 euro; gewogen gemiddelde van de overblijvende contractuele looptijden: 27 maanden

Toelichting 10: Personeel

	2008	2009
Gemiddeld aantal personeelsleden, in VTE	43 784	40 735
Indeling naar type	43 784	40 735
Arbeiders	582	492
Bedienden	42 349	39 410
Directie	853	833

Toelichting 11: Bijzondere waardeverminderingen – winst-en-verliesrekening

In miljoenen euro	2008	2009
Totaal	- 1 439	- 2 400
Bijzondere waardeverminderingen op leningen en vorderingen	- 760	- 1 901
Indeling naar type		
Bijzondere waardeverminderingen voor kredieten op balans	- 737	- 1 808
Bijzondere waardeverminderingen voor verbintiskredieten buiten balans	- 4	- 14
Op portefeuillebasis berekende bijzondere waardeverminderingen	- 18	- 78
Bijzondere waardeverminderingen op voor verkoop beschikbare financiële activa	- 613	- 84
Indeling naar type		
Aandelen	- 290	- 82
Andere	- 323	- 1
Bijzondere waardeverminderingen op goodwill	- 19	- 402
Bijzondere waardeverminderingen op overige	- 48	- 14
Immateriële activa (zonder goodwill)	- 27	0
Materiële vaste activa	- 5	- 7
Tot einde looptijd aangehouden financiële activa	- 15	- 2
Geassocieerde ondernemingen, goodwill	0	0
Overige	- 1	- 4

- Bijzondere waardeverminderingen op leningen en vorderingen betreffen in hoofdzaak leningen en voorschotten aan cliënten (naast termijnkredieten ook geherclassificeerde ABS).
- Bijzondere waardeverminderingen op voor verkoop beschikbare financiële activa. De waardeverminderingen bij de aandelen hebben uiteraard te maken met de sterke neergang van de beurskoersen in de tweede helft van 2008 en het eerste kwartaal van 2009. Het hoge bedrag in 2008 van de waardeverminderingen op 'andere' betreft voornamelijk obligaties van Washington Mutual, Lehman Brothers en de IJslandse banken.
- Bijzondere waardeverminderingen op goodwill: in 2008 omvatte deze post onder meer een bedrag van 15 miljoen euro met betrekking tot een maatschappij uit de KBC Financial Products-groep (Divisie Merchantbanking); in 2009 omvatte deze post onder meer een bedrag van 318 miljoen euro met betrekking tot groepsmaatschappijen in Centraal- en Oost-Europa (vooral Rusland, Bulgarije en Slowakije). In de meeste gevallen weerspiegelde de waardevermindering het verschil tussen de boekwaarde vóór de bijzondere waardevermindering en de gebruikswaarde.
- Bijzondere waardeverminderingen op overige: in 2008 omvatte deze post vooral bijzondere waardeverminderingen op immateriële vaste activa (27 miljoen euro), op materiële vaste activa (5 miljoen euro) en op tot einde looptijd aangehouden effecten (15 miljoen euro), als gevolg van de daling van de kredietwaardigheid van de emittent van deze effecten. In 2009 omvatte deze post onder meer bijzondere waardeverminderingen op materiële vaste activa (7 miljoen euro) en op tot einde looptijd aangehouden effecten (2 miljoen euro). De waardevermindering betreft telkens het verschil in boekwaarde vóór waardeverminderingen en de gebruikswaarde van de betrokken (materiële en immateriële) activa.

Toelichting 12: Aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen

In miljoenen euro	2008	2009
Totaal	2	- 11
waarvan Nova Ljubljanska banka	8	- 27

- Bijzondere waardeverminderingen van (goodwill op) geassocieerde ondernemingen zijn inbegrepen bij Bijzondere waardeverminderingen. Het aandeel in het resultaat van geassocieerde ondernemingen houdt bijgevolg geen rekening met deze bijzondere waardeverminderingen.

Toelichting 13: Belastingen

In miljoenen euro	2008	2009
Totaal	216	237
Indeling naar type	216	237
Actuele belastingen	- 301	- 195
Uitgestelde belastingen	517	432
Componenten van de belastingberekening		
Winst vóór belastingen	- 1 500	- 2 745
Winstbelastingen tegen het Belgische statutaire tarief	33,99%	33,99%
Berekende winstbelastingen	510	933
Plus of min belastinggevolgen toe te schrijven aan	- 293	- 696
Verschillen in belastingtarieven, België – buitenland	75	80
Belastingvrije winst	298	100
Aanpassingen m.b.t. voorgaande jaren	21	90
Aanpassingen beginsaldo uitgestelde belastingen toe te schrijven aan wijziging belastingtarief	- 1	2
Niet-gecompenseerde fiscale verliezen en ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden aangewend om de actuele belastingdruk te verminderen	42	10
Niet-gecompenseerde fiscale verliezen en ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden aangewend om de uitgestelde belastingdruk te verminderen	- 1	53
Tegendraaien van vroeger aangelegde uitgestelde belastingvorderingen ten gevolge van fiscale verliezen	- 30	- 4
Overige, hoofdzakelijk niet-afrekbare uitgaven	- 699	- 1 028
Het totaalbedrag van tijdelijke verschillen die verband houden met investeringen in dochterondernemingen, filialen, geassocieerde ondernemingen en belangen in joint ventures, waarvoor geen uitgestelde belastingverplichtingen zijn opgenomen*	475	433

* Bestaat uit de reserves van (al dan niet) gezamenlijke dochtermaatschappijen, geassocieerde ondernemingen en kantoren die bij uitkering voor sommige entiteiten volledig belast zullen worden (voor 100% opgenomen) en waarbij voor een belangrijk aantal entiteiten de DBI-regeling van toepassing is (voor 5% opgenomen, aangezien 95% definitief belast is).

- Informatie over belastingvorderingen en belastingverplichtingen vindt u in Toelichting 23.

Toelichtingen bij de balans

Toelichting 14: Financiële instrumenten, opdeling volgens portefeuille en product

FINANCIELE ACTIVA

In miljoenen euro	Aangehouden voor handelsdoel-einden	Gewaardeerd tegen reële waarde	Voor verkoop beschikbaar	Leningen en vorderingen	Tot einde looptijd aangehouden	Afdek-kings-derivaten	Totaal
31-12-2008							
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen ^a	8 288	4 544	0	23 763	-	-	36 595
Leningen en voorschotten aan cliënten ^b	4 596	4 509	0	147 057	-	-	156 163
Disconto- en acceptkredieten	0	0	0	153	-	-	153
Afbetalingskredieten	0	0	0	4 618	-	-	4 618
Hypotheekleningen	0	3 215	0	51 938	-	-	55 154
Termijnkredieten	4 596	1 160	0	72 303	-	-	78 059
Financiële leasing	0	0	0	6 728	-	-	6 728
Voorschotten in rekening-courant	0	0	0	5 994	-	-	5 994
Overige	0	134	0	5 323	-	-	5 457
Niet-vastrentende effecten	5 494	10	1 014	-	-	-	6 518
Schuld papier uitgegeven door	16 194	12 325	24 889	3 805	8 149	-	65 362
Publiekrechtelijke emittenten	8 918	10 732	19 738	20	7 656	-	47 063
Kredietinstellingen en beleggingsondernemingen	3 793	224	3 214	21	271	-	7 522
Ondernemingen	3 484	1 369	1 938	3 765	221	-	10 776
Derivaten	38 670	-	-	-	-	236	38 906
Totale boekwaarde	73 242	21 388	25 903	174 625	8 149	236	303 544
Geprorateerde rentebaten	397	370	472	627	208	39	2 113
Boekwaarde inclusief geprorateerde rente	73 639	21 759	26 376	175 252	8 356	275	305 657
Reële waarde	73 639	21 759	26 376	177 967	8 381	275	308 397
^a Waarvan reverse repo's							11 171
^b Waarvan reverse repo's							4 087
31-12-2009							
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen ^a	566	3 975	0	13 850	-	-	18 391
Leningen en voorschotten aan cliënten ^b	3 328	6 355	0	142 618	-	-	152 301
Disconto- en acceptkredieten	0	9	0	105	-	-	114
Afbetalingskredieten	0	0	0	4 939	-	-	4 939
Hypotheekleningen	0	2 349	0	56 323	-	-	58 672
Termijnkredieten	3 328	3 824	0	64 482	-	-	71 634
Financiële leasing	0	0	0	5 569	-	-	5 569
Voorschotten in rekening-courant	0	0	0	4 738	-	-	4 738
Overige	0	173	0	6 462	-	-	6 635
Niet-vastrentende effecten	2 940	18	821	-	-	-	3 778
Schuld papier uitgegeven door	12 343	12 301	31 498	3 208	8 400	-	67 749
Publiekrechtelijke emittenten	8 031	11 183	27 007	3	8 032	-	54 256
Kredietinstellingen en beleggingsondernemingen	2 460	285	2 772	0	300	-	5 817
Ondernemingen	1 852	832	1 720	3 205	68	-	7 677
Derivaten	21 414	-	-	-	-	165	21 579
Totale boekwaarde	40 591	22 648	32 319	159 676	8 400	165	263 799
Geprorateerde rentebaten	200	244	559	468	205	48	1 724
Boekwaarde inclusief geprorateerde rente	40 791	22 892	32 878	160 144	8 605	213	265 523
Reële waarde	40 791	22 892	32 878	162 434	8 872	213	268 079
^a Waarvan reverse repos							4 187
^b Waarvan reverse repos							6 620

1 Vanaf eerste opname aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (reëlewaardeoptie).

2 Waarvan leningen en vorderingen aan banken terugbetaalbaar op verzoek en termijnenleningen aan banken op minder dan 3 maanden: 20 659 miljoen euro in 2008 en 7 325 miljoen euro in 2009.

FINANCIËLE VERPLICHTINGEN

In miljoenen euro	Aangehouden voor handelsdoel-einden	Gewaardeerd tegen reële waarde ^{1,e}	Voor verkoop beschikbaar	Leningen en vorderingen	Tot einde looptijd aangehouden	Afdek-kings-derivaten	Tegen geamortiseerde kostprijs	Totaal
31-12-2008								
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen ^c	461	18 973	-	-	-	-	42 491	61 926
Deposito's van cliënten en schuldpapier ^d	1 354	17 681	-	-	-	-	171 119	190 153
Deposito's van cliënten	0	10 786	-	-	-	-	130 111	140 898
Zichtdeposito's	0	847	-	-	-	-	39 526	40 373
Termijndeposito's	0	9 927	-	-	-	-	57 038	66 966
Depositoboekjes	0	0	-	-	-	-	28 951	28 951
Deposito's van bijzondere aard	0	0	-	-	-	-	3 546	3 546
Overige deposito's	0	12	-	-	-	-	1 050	1 062
Schuldpapier	1 354	6 894	-	-	-	-	41 007	49 255
Depositocertificaten	0	1 632	-	-	-	-	13 656	15 287
Kasbons	0	0	-	-	-	-	3 072	3 072
Converteerbare obligaties	0	0	-	-	-	-	0	0
Niet-converteerbare obligaties	1 354	4 426	-	-	-	-	15 983	21 763
Converteerbare achtergestelde schulden	0	0	-	-	-	-	0	0
Niet-converteerbare achtergestelde schulden	0	836	-	-	-	-	8 297	9 133
Derivaten	39 577	-	-	-	-	653	-	40 230
Baisseposities	2 907	-	-	-	-	-	-	2 907
in eigen-vermogensinstrumenten	356	-	-	-	-	-	-	356
in schuldinstrumenten	2 551	-	-	-	-	-	-	2 551
Overige	244	0	-	-	-	-	3 760	4 004
Totale boekwaarde	44 543	36 654	-	-	-	653	217 371	299 220
Geprotateerde rente	167	288	-	-	-	224	1 174	1 852
Boekwaarde inclusief geprotateerde rente	44 709	36 942	-	-	-	877	218 544	301 072
Reële waarde	44 709	36 942	-	-	-	877	220 319	302 846
^c Waarvan repo's								18 260
^d Waarvan repo's								7 855
^e Waarvan waardering eigen kredietrisico								- 371

31-12-2009

Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen ^c	211	6 778	-	-	-	-	36 997	43 987
Deposito's van cliënten en schuldpapier ^d	834	16 961	-	-	-	-	170 709	188 504
Deposito's van cliënten	0	13 175	-	-	-	-	127 460	140 635
Zichtdeposito's	0	150	-	-	-	-	39 617	39 767
Termijndeposito's	0	13 013	-	-	-	-	44 442	57 455
Depositoboekjes	0	0	-	-	-	-	38 645	38 645
Deposito's van bijzondere aard	0	0	-	-	-	-	3 677	3 677
Overige deposito's	0	11	-	-	-	-	1 080	1 091
Schuldpapier	834	3 786	-	-	-	-	43 249	47 869
Depositocertificaten	0	287	-	-	-	-	15 663	15 950
Kasbons	0	0	-	-	-	-	2 579	2 579
Converteerbare obligaties	0	0	-	-	-	-	0	0
Niet-converteerbare obligaties	834	3 218	-	-	-	-	16 444	20 495
Converteerbare achtergestelde schulden	0	0	-	-	-	-	0	0
Niet-converteerbare achtergestelde schulden	0	282	-	-	-	-	8 564	8 845
Schulden m.b.t. beleggingscontracten	-	0	-	-	-	-	0	0
Derivaten	26 100	0	-	-	-	831	-	26 931
Baisseposities	2 072	0	-	-	-	-	-	2 072
In eigen-vermogensinstrumenten	451	0	-	-	-	-	-	451
In schuldinstrumenten	1 621	0	-	-	-	-	-	1 621
Overige	250	0	-	-	-	-	1 536	1 785
Totale boekwaarde	29 467	23 739	-	-	-	831	209 242	263 279
Geprotateerde rente	146	89	-	-	-	191	887	1 313
Boekwaarde inclusief geprotateerde rente	29 613	23 828	-	-	-	1 022	210 129	264 592
Reële waarde	29 613	23 828	-	-	-	1 022	213 835	268 298
^c Waarvan repo's								10 437
^d Waarvan repo's								13 199
^e Waarvan waardering eigen kredietrisico								- 204

1 Vanaf eerste opname aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (reëlewaardeoptie).

2 Waarvan deposito's van banken terugbetaalbaar op verzoek en onmiddellijk terugbetaalbaar: 15 323 miljoen euro in 2008 en 10 749 miljoen euro in 2009.

- Financiële instrumenten worden ingedeeld in categorieën (*portefeuilles*). Zie verder in Toelichting 1 b, onder Financiële activa en verplichtingen (IAS 39).
- In oktober 2008 publiceerde de IAS Board aanpassingen van IAS 39 en IFRS 7 onder de noemer *herclassificatie van financiële activa*. Die aanpassingen werden op 15 oktober 2008 bekrachtigd door de Europese Unie. De aanpassingen van IAS 39 staan toe dat een entiteit, onder bepaalde omstandigheden, financiële activa herklasseert. Bepaalde niet-afgeleide financiële activa, geklasseerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (andere dan deze geklasseerd onder de zogenaamde reëlewaardeoptie), mogen onder bepaalde omstandigheden worden geherklasseerd naar *tot einde looptijd aangehouden, leningen en vorderingen of voor verkoop beschikbaar*. Activa geklasseerd als *voor verkoop beschikbaar* kunnen, onder bepaalde omstandigheden, worden geherklasseerd naar *leningen en vorderingen*. De aanpassingen van IFRS 7 leggen aanvullende toelichtingen op wanneer van deze herclassificatiemogelijkheid wordt gebruikgemaakt. Naar aanleiding van deze aanpassingen heeft de KBC-groep een aantal activa geherklasseerd van de categorie *voor verkoop beschikbaar* naar de categorie *leningen en vorderingen*, omdat deze activa nu minder liquide zijn geworden. Deze activa voldeden op datum van herclassificatie aan de definitie van *leningen en vorderingen* en de groep heeft de intentie en de mogelijkheid om deze activa aan te houden voor de voorzienbare toekomst of tot op de vervaldag. KBC heeft ervoor gekozen om deze herclassificaties door te voeren op 31 december 2008.

Financiële activa beschikbaar voor verkoop geherklasseerd naar Leningen en vorderingen op 31-12-2008, in miljoenen euro, situatie op 31 december 2009

Boekwaarde				3 138
Reële waarde				3 256
		Indien	niet Na herclassifi-	
		geherklasseerd	catie	
		(vóór	(vóór	Invloed (vóór
		belastingen)	belastingen)	belastingen)
Uitstaande herwaarderingsreserve (voor verkoop beschikbare financiële activa)	-599	-763	-165	
Invloed op winst-en-verliesrekening	-308	-290	18	

De herclassificatie resulteerde in een negatief effect ad 165 miljoen euro op het eigen vermogen en in een positief effect ad 18 miljoen euro op de winst-en-verliesrekening. Naast specifieke bijzondere waardeverminderingen werd ook 4 miljoen euro uitgetrokken voor op portefeuillebasis berekende bijzondere waardeverminderingen op leningen en vorderingen. Op de datum van herclassificatie (31 december 2008) bedroeg de verwachte recupereerbare kasstroom voor deze activa 5,0 miljard euro en varieerde de effectieve rentevoet tussen 5,88% en 16,77%.

- KBC definieert *reële waarde* als het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld, of een verplichting kan worden afgewikkeld, tussen ter zake goed ingelichte, tot een transactie bereid zijnde partijen die onafhankelijk zijn. Deze definitie is in lijn met de IAS-definitie. De reële waarde is niet het bedrag dat een entiteit zou ontvangen of betalen op grond van een gedwongen transactie, een onvrijwillige liquidatie of een gedwongen verkoop. Een verstoring van het evenwicht tussen vraag en aanbod (bijvoorbeeld minder kopers dan verkopers, waardoor de prijs moet zakken) is niet hetzelfde als een gedwongen transactie of een gedwongen verkoop. Gedwongen verkopen of onvrijwillige transacties zijn occasionele transacties als gevolg van, bijvoorbeeld, wijzigingen in de regelgevende omgeving, of transacties die niet marktgestuurd maar ondernemingsspecifiek (cliëntspecifiek) gestuurd zijn.
- Financiële activa en passiva die tegen reële waarde worden gewaardeerd, zijn onderverdeeld in drie categorieën: voor verkoop beschikbaar, gehouden voor handelsdoeleinden, aangewezen als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening. Deze categorieën worden gewaardeerd volgens de IAS 39-waarderingshiërarchie, die de waarderings technieken, samen met de respectieve waarderingsparameters waarop deze gebaseerd zijn, op basis van prioriteit verdeelt in drie niveaus:
 1. De waarderingshiërarchie kent de hoogste prioriteit toe aan parameters van niveau 1. Dat betekent dat, wanneer er een actieve markt bestaat, gepubliceerde prijsquoteringen moeten worden gebruikt om het financieel actief of passief tegen reële waarden te waarderen. Parameters van niveau 1 zijn gepubliceerde (genoteerde) prijzen afkomstig van een beurs, een handelaar, een makelaar, een sectorgroep, een waarderingsdienst (*pricing service*) of een regelgevende instantie. Die prijzen zijn op een eenvoudige wijze en op regelmatige basis beschikbaar en zijn ontleend aan huidige en regelmatig uitgevoerde markttransacties tussen onafhankelijke partijen op actieve markten die voor KBC toegankelijk zijn. Het bepalen van de reële waarde van financiële instrumenten die beschikken over gepubliceerde (genoteerde) prijzen afkomstig van een beurs, is gebaseerd op de marktwaarde die wordt afgeleid van de huidige beschikbare transactieprijs. Er wordt geen waarderings techniek (model) gebruikt.
 2. Als er geen prijsnoteringen beschikbaar zijn, bepaalt de entiteit de reële waarde met behulp van een waarderings techniek (model) op basis van waarneembare of niet-waarneembare parameters. Het gebruik van observeerbare parameters dient te worden gemaximaliseerd, terwijl het gebruik van niet-waarneembare parameters moet worden geminimaliseerd.
 - a. Waarneembare parameters worden ook parameters van niveau 2 genoemd en weerspiegelen alle factoren die marktdeelnemers in beschouwing zouden nemen bij de waardering van het actief of de verplichting tegen reële waarde, op basis van marktgegevens afkomstig van bronnen die onafhankelijk zijn van de rapporterende entiteit. Daarnaast weerspiegelen observeerbare parameters een actieve markt. Waarneembare waarderingsparameters zijn bijvoorbeeld de risicovrije rente, wisselkoersen van vreemde valuta's, aandelenkoersen en de impliciete volatiliteit. Waarderings technieken op basis van waarneembare

parameters zijn onder andere: de verdiscontering van toekomstige kasstromen; de vergelijking met de huidige of recente reële waarde van een ander soortgelijk instrument, en prijsstelling door derden.

- b. Niet-waarneembare parameters worden ook parameters van niveau 3 genoemd en weerspiegelen de eigen veronderstellingen van de entiteit omtrent de assumpties die marktpartijen zouden gebruiken in de waardering van het actief of de verplichting (inclusief assumpties over de betrokken risico's). Niet-waarneembare parameters weerspiegelen een markt die niet actief is. Waarderingsparameters die benaderingen zijn voor niet-waarneembare parameters (proxy) en correlatiefactoren kunnen worden beschouwd als niet-waarneembaar op de markt.

Als de parameters, gebruikt om de reële waarde van een actief of passief te bepalen, in verscheidene niveaus van de waarderingshiërarchie kunnen worden ondergebracht, dan wordt de reële waarde van het gehele actief of passief geklasseerd volgens het laagste niveau van de desbetreffende toepasselijke parameter, die een significante invloed heeft op de totale reële waarde van het actief of passief. Bijvoorbeeld: als de berekening van de reële waarde gebaseerd is op observeerbare parameters, waarbij significante aanpassingen van deze waarde nodig zijn, gestoeld op niet-waarneembare parameters, dan valt deze waarderingmethode onder niveau 3 van de waarderingshiërarchie.

De waarderingmethodologie en de overeenkomstige classificatie van de waarderingshiërarchie van de meest gebruikte financiële instrumenten vindt u in de tabel.

	Soort instrument	Producten	Type waardering
Niveau 1	Liquide financiële instrumenten waarvoor genoteerde koersen regelmatig beschikbaar zijn	Valutacontantcontracten, Beursgenoteerde financiële futures, Beursgenoteerde opties, Beursgenoteerde aandelen, Overheidsobligaties, Andere liquide obligaties	Mark-to-market
Niveau 2	Plain vanilla/Liquide derivaten	(Cross-Currency) Renteswaps (IRS), Valutaswaps, Valutatermijncontracten, Rentetermijncontracten (FRA), Inflatieswaps, Reverse floaters, Opties op obligatiefutures, Opties op rentefutures, Overnight Index Swaps, FX Reset	Verdiscontering van toekomstige kasstromen op basis van cash- en derivatencurves
		Caps en Floors, Renteopties, Aandelenopties, Europese en Amerikaanse valutaopties, Forward start-opties, Digitale valutaopties, FX Strips van Eenvoudige opties, Europese swaptions, Constant Maturity Swaps (CMS), European Cancelable IRS	Waarderingsmodel voor opties op basis van waarneembare parameters
	Credit Default Swaps (CDS)	CDS-model op basis van creditspreads	
	Lineaire financiële instrumenten (zonder optionele kenmerken)	Leningen en Deposito's, Eenvoudige kasstromen, Transacties in het kader van repos, Thesauriebewijzen	Verdiscontering van toekomstige kasstromen op basis van cash- en derivatencurves
	Illiquide obligaties, gestructureerde notes	Illiquide obligaties, gestructureerde notes	Prijsstelling door derden of waarderingmodel op basis van waarneembare parameters
Asset Backed Securities	Asset Backed Securities (ABS)	Prijsstelling door derden	
Niveau 3	Exotische derivaten	Target Profit Forward, Bermudan Swaptions, Digitale renteopties, Quanto Digital FX Options, FX Asian Options, FX Simple/Double European Barrier Options, FX Simple Digital Barrier Options, FX Touch Rebate, Double Average Rate Option, Inflatieopties, Cancelable Reverse Floaters, American and Bermudan Cancelable IRS, CMS Spread Options, CMS Interest Rate Caps/Floors, (Callable) Range Accruals	Waarderingsmodel voor opties op basis van niet-waarneembare parameters
	Illiquide instrumenten met kredietkoppeling	Collateralised Debt Obligations (CDO's; notes en super senior tranches, inclusief de gerelateerde garantie van de Belgische Staat)	Waarderingsmodel op basis van de correlatie tussen de respectieve defaultkansen van de onderliggende activa
	Private Equity Investments	Private equity en niet-genoteerde deelnemingen	Op basis van de waarderingsrichtlijnen van de EVCA (European Private Equity & Venture Capital Association)

- Het totaal van de wijzigingen in de reële waarde opgenomen in de resultatenrekening van 2009 en bepaald op basis van een niveau 3-waarderingsstechniek, was voor het grootste deel toe te schrijven aan de CDO's die de groep in portefeuille heeft. De wijzigingen in reële waarde van deze instrumenten (inclusief de garantieovereenkomst met de Belgische Staat) bedroeg -2,5 miljard euro in 2009.

In 2009 wijzigde KBC het gebruikte waarderingsmodel voor CDO's van een model gebaseerd op ontwikkelingen in credit default swap spreads en externe ratings, naar een Gaussian Copula-model. Dat laatste geeft beter de invloed weer van verliezen in de onderliggende referentieportefeuilles van de CDO's op hun waardering. Het Gaussian Copula-model modelleert een distributie van defaultmomenten en -kansen bij de onderliggende bedrijvendebiteuren en emittenten van ABS'en. De bepaling van het in gebreke blijven van activa gebeurt op basis van credit default swap spreads op de markt. De correlatie tussen defaults wordt bepaald aan de hand van Gaussian Copulas en wordt dus gesimuleerd. Door het verdisconteren van de kasstromen samenhangend met de verschillende defaultcurven wordt de waarde van een CDO-tranche bepaald. Het model verzekert ook dat de inner tranches marktconform worden gewaardeerd via een kalibratie met CDX- en iTraxx-creditspread-indices.

Aan de CDO notes werd tot september 2009 een waarde nul toegekend. Per 31 december 2009 worden de CDO notes gewaardeerd tegen de laagste waarde van: (1) de waarde van de CDO notes volgens het 'Gaussian Copula' model (gecorrigeerd voor een aanpassing van de reële waarde *market value adjustment* voor illiquiditeit) en (2) de verwachte fundamentele waarde, met een aanpassing van de reële waarde voor illiquiditeit, van de CDO notes per eind december 2009. Deze waarderingsmethode werd gebruikt om rekening te houden met een reserve voor modelrisico met betrekking tot niet-waarneembare parameters.

Onderstaande tabel geeft de resultaten weer van winst-en-verliesgevoeligheidstoetsen van het huidige waarderingsmodel op CDO's uitgegeven door KBC Financial Products. De gevoeligheid wordt berekend door wijzigingen in de creditspreads van de onderliggende activa. De toetsen nemen de volledige garantieovereenkomst met de Belgische Staat en een voorziening voor tegenpartijrisico van 70% voor MBIA in beschouwing. De draagwijdte omvat de volledige CDO-portefeuille (gedekt en niet-gedekt), exclusief CDO's in run-off (niet gestructureerd door KBC FP) en CDO's gedekt door Channel.

Winst-en-verliesgevoeligheid gebaseerd op corporate en ABS creditspread-indices
In miljarden euro, 31-12-2009

Spreads -50%	Spreads -20%	Spreads -10%	Spreads +10%	Spreads +20%	Spreads +50%
0.8	0.3	0.1	-0.1	-0.2	-0.5

- De bepaling van de reële waarde van de *equity garantie* met de Belgische overheid (en de corresponderende bereidstellingsprovisie) gebeurt aan de hand van een level drie model dat onder meer rekening houdt met de KBC achtergestelde CDS spread beweging tegenover de start van het garantiecontract en met de reële waarde beweging van het gedekte super senior risico tegenover de start van het garantie contract. Indien we de reële waarde van de super senior posities per 31/12/2009 zouden verbeteren met 10%, zou dit aanleiding geven tot een bijkomende kost van 9 miljoen euro. Indien we de achtergestelde credit spread van KBC per 31-12-2009 zouden verbeteren met 10%, zou dit aanleiding geven tot een bijkomende kost van 7 miljoen euro.
- Het totaal van de wijzigingen in de reële waarde opgenomen in de resultatenrekening van 2009 omvat ook de invloed van veranderingen in de eigen creditspreads op de reële waarde van eigen emissies gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening. In 2009 wijzigde KBC de gebruikte methodologie voor het berekenen van deze invloed van een methodologie gebaseerd op de CDS spreads naar een methodologie gebaseerd op de effectieve funding spreads. De bedoeling is om de waardering dichter te laten aansluiten bij de waarderingsregels die voor dit type van financiële verplichtingen gelden in de professionele markten. Gebruik makend van de nieuwe methodologie, bedroeg de invloed van veranderingen in de eigen creditspreads in 2009 een winst van 44 miljoen euro, waarvan 123 miljoen euro gerealiseerd werd bij de inkoop van de Tier 1 emissies (in 2008 was de invloed van veranderingen in de eigen creditspreads een winst van 371 miljoen euro). Dit resultaat ligt 49 miljoen euro hoger dan dat het resultaat zou zijn geweest bij het gebruik van de methodologie gebaseerd op CDS-spreads (in plaats van funding spreads). Voor bepaalde financiële verplichtingen is de nieuwe methodologie voor het berekenen van de invloed van veranderingen in de eigen creditspreads gebaseerd op de prijzen genoteerd in de secundaire markt (Bloomberg prijzen). Gevoeligheidstesten tonen aan dat een stijging van de effectieve funding spread met één basispunt zou leiden tot een daling van de reële waarde van de verplichtingen van 1 miljoen euro.
- Aanpassingen van de reële waarde (*market value adjustments*) worden geboekt op alle posten die tegen reële waarde zijn gewaardeerd, waarbij wijzigingen van de reële waarde worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening of in het eigen vermogen. Aanpassingen van de reële waarde omvatten close-outkosten, aanpassingen voor minder liquide posities of markten, aanpassingen verbonden aan waarderingsmodel, tegenpartijrisico, liquiditeitsrisico en exploitatiekosten. Bij de berekening van *market value adjustments* met betrekking tot het tegenpartijrisico (exclusief MBIA) op derivaten, neemt de groep ook zijn eigen kredietrisico met betrekking tot derivaten waarvan de reële waarde negatief is in rekening.
- De volgende tabel geeft de financiële activa en passiva die tegen reële waarde worden gewaardeerd. De instrumenten worden weergegeven zoals onderverdeeld volgens hun respectieve niveau in de waarderingshiërarchie (niveau 1, 2 of 3).

Overzicht van de producten in de waarderingshiërarchie op 31-12-2009, in miljoenen euro

	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde				
Aangehouden voor handelsdoeleinden				
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen	0	566	0	566
Leningen en voorschotten aan cliënten	0	3 328	0	3 328
Eigenvermogensinstrumenten	1 103	1 765	72	2 940
Schuldinstrumenten	10 238	1 959	146	12 343
Derivaten	124	17 139	4 151	21 414
Geporateerde rente				200
Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening				
Leningen en voorschotten aan kredietinstellingen en beleggingsondernemingen	0	3 975	0	3 975
Leningen en voorschotten aan cliënten	0	6 355	0	6 355
Eigenvermogensinstrumenten	2	15	0	18
Schuldinstrumenten	11 279	880	141	12 301
Geporateerde rente				244
Voor verkoop beschikbaar				
Eigenvermogensinstrumenten	457	9	356	821
Schuldinstrumenten	29 234	2 102	162	31 498
Geporateerde rente				559
Afdeckingsderivaten				
Derivaten	0	165	0	165
Geporateerde rente				48
Totaal	52 437	38 258	5 029	96 774
Financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde				
Aangehouden voor handelsdoeleinden				
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen	0	211	0	211
Deposito's van cliënten en schuldpapier	0	729	105	834
Derivaten	90	20 498	5 512	26 100
Baissepositities	1 826	226	20	2 072
Overige	0	250	0	250
Geporateerde rente				146
Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening				
Deposito's van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen	0	6 778	0	6 778
Deposito's van cliënten	0	13 547	3 414	16 961
Overige	0	0	0	0
Geporateerde rente				89
Afdeckingsderivaten				
Derivaten	0	831	0	831
Geporateerde rente				191
Totaal	1 916	43 070	9 051	54 463

- De volgende tabel geeft de aansluiting weer tussen begin- en eindsaldo op de balans van de financiële activa en verplichtingen die toegewezen worden in niveau 3 van de waarderingshiërarchie.

Mutatietabel met betrekking tot activa en verplichtingen in niveau 3 van de waarderingshiërarchie, 31-12-2009, in miljoenen euro

Financiële activa gewaardeerd volgens niveau 3

	Aangehouden voor handelsdoeleinden				Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening				Voor verkoop beschikbaar	Afdekkingsderivaten
	Lening- en voorschotten	Eigenvermogensinstrumenten	Schuldinstrumenten	Derivaten	Lening- en voorschotten	Eigenvermogensinstrumenten	Schuldinstrumenten	Eigenvermogensinstrumenten	Schuldinstrumenten	Derivaten
Beginsaldo	0	121	74	6 631	0	0	91	386	147	0
Winsten en verliezen	0	- 29	- 91	- 2 808	0	0	70	- 5	11	0
in winst-en-verliesrekening ¹	0	- 29	- 91	- 2 808	0	0	70	0	17	0
in eigen vermogen	0	0	0	0	0	0	0	- 5	- 6	0
Aanschaffingen	0	19	164	744	0	0	41	44	4	0
Verreemdingen	0	- 34	- 1	- 66	0	0	- 60	- 66	0	0
Afwikkelingen	0	0	0	- 349	0	0	0	- 2	0	0
Overdracht naar niveau 3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overdracht vanuit niveau 3	0	- 5	0	0	0	0	0	0	0	0
Overdracht van/naar vaste activa aangehouden voor verkoop	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wijziging in de consolidatiekring	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Eindsaldo	0	72	146	4 151	0	0	141	356	162	0
Totale winsten en verliezen opgenomen in winst-en-verliesrekening voor activa aangehouden aan het einde van de periode	0	0	73	- 2 107	0	0	101	- 3	0	0

Financiële verplichtingen gewaardeerd volgens niveau 3

	Aangehouden voor handelsdoeleinden					Gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening			Afdekkingsderivaten
	Deposito's van kredietinstellingen	Deposito's van cliënten en schuldpapier	Derivaten	Baisseposities	Overige	Deposito's van kredietinstellingen	Deposito's van cliënten en schuldpapier	Overige	Derivaten
Beginsaldo	0	291	6 336	106	0	0	4 859	0	0
Winsten en verliezen	0	25	1 161	- 83	0	0	- 85	0	0
in winst-en-verliesrekening ¹	0	25	1 161	- 83	0	0	- 85	0	0
in eigen vermogen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uitgiften	0	35	- 1 833	10	0	0	0	0	0
Terugkopen / Afstotingen	0	- 246	- 151	- 13	0	0	- 1 360	0	0
Overdracht naar niveau 3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overdracht vanuit niveau 3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overdracht van/naar verplichtingen i.v.m. groepen activa die worden afgestoten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wijziging in de consolidatiekring	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Eindsaldo	0	105	5 512	20	0	0	3 414	0	0
Totale winsten en verliezen opgenomen in winst-en-verliesrekening voor verplichtingen aan het einde van de periode	0	25	1 225	- 73	0	0	- 8	0	0

¹ voornamelijk opgenomen in de netto (niet-)gerealiseerde winst uit financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, netto gerealiseerde winst uit voor verkoop beschikbare financiële activa en bijzondere waardeverminderingen op voor verkoop beschikbare activa

- Voor financiële activa geldt bovendien:
 - Het grootste deel van de wijzigingen in de marktwaarde van de leningen en voorschotten vanaf eerste opname aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening wordt verklaard door bewegingen van de rente. Het effect van veranderingen in kredietrisico is verwaarloosbaar.
 - De leningen en voorschotten vanaf eerste opname aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening betreffen overwegend reverserepotransacties en een beperkte portefeuille van woningkredieten. Telkens benadert de boekwaarde het maximale kredietrisico.
- Voor financiële verplichtingen geldt bovendien:
 - Conform de vereisten van IFRS werd er bij de bepaling van de reële waarde van financiële verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde met waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening rekening gehouden met de invloed van veranderingen in de eigen creditspreads.
 - De reële waarde van zichtdeposito's en depositoboekjes (beide onmiddellijk opvraagbaar) wordt verondersteld gelijk te zijn aan de boekwaarde.

- o Een repotransactie is een transactie waarbij een partij (de aankoper) effecten verkoopt aan een andere partij en zich ertoe verbindt om die effecten terug te kopen op een bepaald tijdstip in de toekomst tegen een bepaalde prijs. In de meeste gevallen wordt de repoactiviteit geregeld in een bilateraal overeengekomen raamcontract (meestal de Global Master Repo Agreement), waarin ook de uitwisseling van de waarborgen op periodieke basis wordt beschreven. De in de tabel vermelde repotransacties betreffen voornamelijk het tijdelijk uitleenen van obligaties. Bij die uitleening blijven het risico en de opbrengst van de obligaties bij KBC. Het bedrag van de repos is nagenoeg gelijk aan het bedrag van de onderliggende (uitgeleende) activa.

Toelichting 15: Financiële instrumenten, opdeling volgens portefeuille en land

FINANCIËLE ACTIVA

In miljoenen euro	Aangehouden voor handelsdoeleinden	Gewaardeerd tegen reële waarde*	Voor verkoop beschikbaar	Voor Leningen en vorderingen	Tot einde looptijd aangehouden	Afdekkings derivaten	Tegen geamortiseerde kostprijs	Totaal
31-12-2008								
België	5 954	6 511	9 988	71 391	1 712	141	-	95 698
Centraal- en Oost-Europa en Rusland	9 901	1 037	7 019	39 045	5 471	120	-	62 593
Rest van de wereld	57 387	13 840	8 896	64 189	965	- 25	-	145 252
Totale boekwaarde	73 242	21 388	25 903	174 625	8 149	236	-	303 544
Geprotateerde rente	397	370	472	627	208	39	-	2 113
Boekwaarde inclusief geprotateerde rente	73 639	21 759	26 376	175 252	8 356	275	-	305 657
31-12-2009								
België	4 158	8 504	14 014	74 504	970	56	-	102 207
Centraal- en Oost-Europa en Rusland	7 315	817	9 365	35 411	6 450	108	-	59 465
Rest van de wereld	29 118	13 328	8 941	49 761	980	2	-	102 127
Totale boekwaarde	40 591	22 648	32 319	159 676	8 400	165	-	263 799
Geprotateerde rente	200	244	559	468	205	48	-	1 724
Boekwaarde inclusief geprotateerde rente	40 791	22 892	32 878	160 144	8 605	213	-	265 523

* Vanaf eerste opname aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening

FINANCIËLE VERPLICHTINGEN

In miljoenen euro	Aangehouden voor handelsdoeleinden	Gewaardeerd tegen reële waarde*	Voor verkoop beschikbaar	Voor Leningen en vorderingen	Tot einde looptijd aangehouden	Afdekkings derivaten	Tegen geamortiseerde kostprijs	Totaal
31-12-2008								
België	2 831	7 230	-	-	-	558	82 858	93 476
Centraal- en Oost-Europa en Rusland	1 548	3 422	-	-	-	27	40 963	45 961
Rest van de wereld	40 164	26 002	-	-	-	68	93 549	159 783
Totale boekwaarde	44 543	36 654	-	-	-	653	217 371	299 220
Geprotateerde rente	167	288	-	-	-	224	1 174	1 852
Boekwaarde inclusief geprotateerde rente	44 709	36 942	-	-	-	877	218 544	301 072
31-12-2009								
België	4 159	1 510	-	-	-	656	87 125	93 450
Centraal- en Oost-Europa en Rusland	948	4 936	-	-	-	90	42 582	48 556
Rest van de wereld	24 360	17 293	-	-	-	85	79 536	121 274
Totale boekwaarde	29 467	23 739	-	-	-	831	209 242	263 279
Geprotateerde rente	146	89	-	-	-	191	887	1 313
Boekwaarde inclusief geprotateerde rente	29 613	23 828	-	-	-	1 022	210 129	264 592

* Vanaf eerste opname aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening

Toelichting 16: Financiële activa, opdeling volgens portefeuille en kwaliteit

FINANCIELE ACTIVA

In miljoenen euro	Aangehouden voor handelsdoeleinden	Gewaardeerd tegen reële waarde*	Voor verkoop beschikbaar	Leningen en vorderingen	Tot einde looptijd aangehouden	Afdekkingsderivaten	Totaal
31-12-2008							
Activa waarvoor geen bijzondere waardeverminderingen zijn geboekt ('unimpaired')	73 639	21 759	26 569	174 034	8 561	275	304 837
Activa waarvoor bijzondere waardeverminderingen zijn geboekt ('impaired')	-	-	914	4 303	22	-	5 239
Bijzondere waardeverminderingen	-	-	- 635	- 2 458	- 19	-	- 3 112
Totale boekwaarde (inclusief geproorateerde rente)	73 639	21 759	26 376	175 252	8 356	275	305 657
31-12-2009							
Activa waarvoor geen bijzondere waardeverminderingen zijn geboekt ('unimpaired')	40 791	22 892	32 519	155 619	8 605	213	260 638
Activa waarvoor bijzondere waardeverminderingen zijn geboekt ('impaired')	-	-	692	8 359	6	-	9 057
Bijzondere waardeverminderingen	-	-	- 334	- 3 833	- 6	-	- 4 172
Totale boekwaarde (inclusief geproorateerde rente)	40 791	22 892	32 878	160 144	8 605	213	265 523

* Vanaf eerste opname aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening

Achterstallige activa waarvoor geen bijzondere waardeverminderingen zijn geboekt*

In miljoenen euro	30 of méér, maar	
	Minder dan 30 dagen achterstallig	minder dan 90 dagen achterstallig
31-12-2008		
Leningen en vorderingen	4 663	1 136
Schuldpapier	0	0
Derivaten	32	1
Totaal	4 695	1 137
31-12-2009		
Leningen en voorschotten	3 696	1 234
Schuldpapier	8	4
Derivaten	0	0
Totaal	3 704	1 238

* Financiële activa die 90 dagen of meer achterstallig zijn, worden altijd als impaired beschouwd

- Financiële activa zijn achterstallig (past due) wanneer een tegenpartij nalaat een betaling te doen op het contractueel afgesproken tijdstip. Het begrip *achterstallig* geldt per contract en niet per tegenpartij. Als bijvoorbeeld een tegenpartij nalaat haar maandelijkse aflossing te betalen, wordt de gehele lening als achterstallig beschouwd, maar dat betekent niet dat andere leningen aan deze tegenpartij als achterstallig worden beschouwd.
- Vastrentende financiële activa zijn impaired wanneer er een individuele indicatie van een bijzondere waardevermindering (impairment) bestaat. Het begrip *bijzondere waardevermindering* is relevant voor alle financiële activa die niet tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening worden geboekt. Voor leningen bestaat er een individuele identificatie van bijzondere waardevermindering wanneer de lening een Probability of Default (PD)-rating van 10, 11 of 12 heeft. Aangezien PD-ratings betrekking hebben op een tegenpartij, is dat ook het geval voor het begrip *impaired*.
- Informatie met betrekking tot het *maximale kredietrisico* wordt in de tabel gegeven. Het maximale kredietrisico van een financieel actief is meestal de brutoboekwaarde, na aftrek van de bijzondere waardeverminderingen in overeenstemming met IAS 39.

in miljoenen euro	31-12-2008	31-12-2009
Maximaal kredietrisico		
Eigen vermogen	6 518	3 778
Schuldpapier	65 362	67 749
Leningen en voorschotten	192 758	170 692
Waarvan gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	9 054	10 330
Derivaten	38 906	21 579
Overige (inclusief geprorateerde rente)	53 891	35 586
Totaal	357 435	299 386
Boekwaarde van financiële activa door KBC als waarborg gegeven		
voor verplichtingen	50 206	39 734
voor eventuele verplichtingen	5 966	5 425

- Informatie over ontvangen waarborgen wordt in de volgende tabel gegeven. Waarborgen kunnen worden opgeëist wanneer kredieten worden beëindigd om verschillende redenen, zoals wanbetaling en faillissement. Bij faillissement worden de waarborgen verkocht door de curator. In de andere gevallen regelt de bank zelf de verkoop van de waarborgen. Waarborgen zelf in eigendom nemen wordt slechts bij uitzondering gedaan (wat de beperkte bedragen in de tabel verklaart).
- Ontvangen waarborgen met betrekking tot OTC-derivaten betreffen vooral geldmiddelen, die door KBC worden erkend op de balans (en niet in de tabel zijn opgenomen).
- Voor de aangehouden waarborgen (die mogen worden verkocht of doorverpand zonder in gebreke blijven van de eigenaar) bestaat de verplichting deze terug te geven in hun oorspronkelijke vorm, of eventueel in geldmiddelen.

Aangehouden waarborgen (die mogen worden verkocht of doorverpand zonder in gebreke blijven van de eigenaar)

In miljoenen euro	Reële waarde van ontvangen waarborgen		Reële waarde van verkochte of doorverpande waarborgen	
	31-12-2008	31-12-2009	31-12-2008	31-12-2009
Activa	18 585	14 791	6 352	8 068
Niet-vastrentende effecten	75	47	0	0
Schuldpapier	18 129	14 596	6 352	8 068
Leningen en voorschotten	206	140	0	0
Geldmiddelen	175	8	0	0
Niet-financiële activa	0	0	0	0
Materiële vaste activa	0	0	0	0
Vastgoedbeleggingen	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0

- Waarborgen verworven door uitwinning zijn niet materieel.

Toelichting 17: Financiële instrumenten, opdeling volgens portefeuille en restlooptijd

FINANCIELE ACTIVA

In miljoenen euro	Aangehouden voor handelsdoeleinden	Gewaardeerd tegen reële waarde*	Voor verkoop beschikbaar	Leningen en vorderingen	Tot einde looptijd aangehouden	Afdekkingsderivaten	Tegen geamortiseerde kostprijs	Totaal
31-12-2008								
Tot 1 jaar	20 078	8 033	5 199	68 919	1 634	-	-	103 864
Meer dan 1 jaar tot 5 jaar	6 717	5 583	11 542	27 715	3 104	-	-	54 661
Meer dan 5 jaar	4 641	8 137	8 535	74 525	3 618	-	-	99 455
Zonder vervalddag	42 202	6	1 100	4 093	0	275	-	47 677
Totale boekwaarde	73 639	21 759	26 376	175 252	8 356	275	-	305 657
31-12-2009								
Tot 1 jaar	9 502	9 190	7 271	52 563	1 368	-	-	79 895
Meer dan 1 jaar tot 5 jaar	3 957	6 513	17 569	23 711	2 639	-	-	54 390
Meer dan 5 jaar	2 426	7 171	7 224	79 837	4 598	-	-	101 256
Zonder vervalddag	24 906	18	814	4 032	0	213	-	29 983
Totale boekwaarde	40 791	22 892	32 878	160 145	8 605	213	-	265 523

* Vanaf eerste opname aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening

FINANCIELE PASSIVA

In miljoenen euro	Aangehouden voor handelsdoeleinden	Gewaardeerd tegen reële waarde*	Voor verkoop beschikbaar	Leningen en vorderingen	Tot einde looptijd aangehouden	Afdekkingsderivaten	Tegen geamortiseerde kostprijs	Totaal
31-12-2008								
Tot 1 jaar	3 905	31 265	-	-	-	-	154 552	189 722
Meer dan 1 jaar tot 5 jaar	877	1 096	-	-	-	-	24 688	26 661
Meer dan 5 jaar	269	4 581	-	-	-	-	9 104	13 954
Zonder vervalddag	39 657	0	-	-	-	877	30 201	70 735
Totale boekwaarde	44 709	36 942	-	-	-	877	218 544	301 072
31-12-2009								
Tot 1 jaar	1 868	19 939	-	-	-	-	134 710	156 517
Meer dan 1 jaar tot 5 jaar	687	3 056	-	-	-	-	25 679	29 422
Meer dan 5 jaar	454	833	-	-	-	-	10 556	11 842
Zonder vervalddag	26 604	1	-	-	-	1 022	39 183	66 810
Totale boekwaarde	29 613	23 828	-	-	-	1 022	210 128	264 592

* Vanaf eerste opname aangemerkt als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening

Toelichting 18: Bijzondere waardeverminderingen voor voor verkoop beschikbare activa

In miljoenen euro	2008		2009	
	Vastrentende effecten	Aandelen	Vastrentende effecten	Aandelen
Beginsaldo	13	124	235	400
Mutaties met resultaatimpact				
Opgenomen	328	290	1	82
Teruggenomen	- 5	0	0	0
Mutaties zonder resultaatimpact				
Afschrijvingen	0	0	0	0
Wijzigingen in de consolidatiekring	0	- 2	0	0
Overige	- 101	- 13	- 165	- 219
Eindsaldo	235	400	71	263

Toelichting 19: Bijzondere waardeverminderingen voor tot einde looptijd aangehouden activa

Vastrentende effecten		
In miljoenen euro	2008	2009
Beginsaldo	0	19
Mutaties met resultaatimpact		
Opgenomen	15	2
Teruggenomen	0	0
Mutaties zonder resultaatimpact		
Afschrijvingen	0	- 15
Wijzigingen in de consolidatiekring	0	0
Overige	4	- 1
Eindsaldo	19	6

Toelichting 20: Bijzondere waardeverminderingen voor leningen en vorderingen – balans

In miljoenen euro	31-12-2008	31-12-2009		
Totaal	2 567	3 942		
Indeling naar type				
Bijzondere waardeverminderingen voor leningen en vorderingen op balans	2 216	3 535		
Bijzondere waardeverminderingen voor verbinteniskredieten buiten balans	89	84		
Op portefeuillebasis berekende bijzondere waardeverminderingen	262	323		
Indeling naar tegenpartij				
Bijzondere waardeverminderingen voor leningen en vorderingen aan banken	127	36		
Bijzondere waardeverminderingen voor leningen en vorderingen aan cliënten	2 331	3 797		
Bijzondere waardeverminderingen voor verbinteniskredieten buiten balans	109	109		
	Bijzondere waardevermin- deringen voor leningen en vorderingen op balans	Bijzondere waardevermin- deringen voor verbintenis- kredieten buiten balans	Op portefeuillebasis berekende bijzondere waardevermin- deringen	Totaal
MUTATIETABEL				
Beginsaldo, 01-01-2008	1 859	84	185	2 128
Mutaties met resultaatsimpact				
Kredietverliezen	1 262	43	156	1 461
Terugnemingen van kredietverliezen	- 524	- 39	- 138	- 702
Mutaties zonder resultaatsimpact				
Afschrijvingen	- 249	- 2	0	- 251
Wijzigingen in de consolidatiekring	9	0	15	25
Overige	- 140	3	43	- 95
Eindsaldo, 31-12-2008	2 216	89	262	2 567
Beginsaldo, 01-01-2009	2 216	89	262	2 567
Mutaties met resultaatsimpact				
Kredietverliezen	2 443	94	181	2 717
Terugnemingen van kredietverliezen	- 635	- 79	- 102	- 816
Mutaties zonder resultaatsimpact				
Afschrijvingen	- 460	- 15	0	- 475
Wijzigingen in de consolidatiekring	- 6	0	0	- 6
Overige	- 23	- 4	- 18	- 45
Eindsaldo, 31-12-2009	3 535	84	323	3 942

Toelichting 21: Derivaten

In miljoenen euro	Voor handelsdoeleinden				Micro-hedging: reëlewaardeafdekkingen				Microhedging: kasstroomafdekkingen ¹				Reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille			
	Boekwaarde		Gecontracteerde bedragen		Boekwaarde		Gecontracteerde bedragen		Boekwaarde		Gecontracteerde bedragen		Boekwaarde		Gecontracteerde bedragen	
	Activa	Verplichtingen	Activa	Verplichtingen	Activa	Verplichtingen	Activa	Verplichtingen	Activa	Verplichtingen	Activa	Verplichtingen	Activa	Verplichtingen	Activa	Verplichtingen
31-12-2008																
Totaal	38 670	39 577	1 073 775	1 045 499	106	88	1 604	1 604	111	396	15 333	15 271	19	169	9 647	9 647
Indeling naar type																
Rentecontracten	13 045	12 727	664 261	664 638	106	88	1 604	1 604	44	385	14 901	14 888	19	169	9 647	9 647
Renteswaps	12 143	12 037	572 287	572 037	106	88	1 604	1 604	44	385	14 877	14 888	19	169	9 647	9 647
Rentetermijncontracten	129	144	30 518	28 060	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Futures	57	52	11 508	12 581	0	0	0	0	1	0	24	0	0	0	0	0
Opties	717	490	49 943	51 337	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Forwards	0	5	5	622	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Valutacontracten	2 981	2 741	221 433	222 792	0	0	0	0	67	12	431	383	0	0	0	0
Valutatermijncontracten	861	894	110 492	111 852	0	0	0	0	2	0	30	29	0	0	0	0
Valuta- en renteswaps	1 370	1 294	79 096	79 679	0	0	0	0	64	4	351	297	0	0	0	0
Futures	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Opties	750	553	31 845	31 261	0	0	0	0	1	8	50	57	0	0	0	0
Aandelencontracten	9 552	11 742	47 994	52 636	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Aandelenswaps	2 654	3 500	31 257	31 387	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Forwards	25	1	8	29	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Futures	3	10	285	147	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Opties	6 863	7 842	16 414	20 201	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Warrants	7	389	30	870	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kredietcontracten	12 988	12 257	138 912	104 230	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Credit default swaps	12 988	12 257	138 912	104 230	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Credit spread opties	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total return swaps	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Grondstoffen- en andere contracten	104	109	1 176	1 204	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

¹ Inclusief afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit

In miljoenen euro	Voor handelsdoeleinden				Micro-hedging: reëlewaardeafdekkingen				Microhedging: kasstroomafdekkingen ¹				Reëlewaardeafdekkingstransacties ter afdekking van het renterisico van een portefeuille			
	Gecontracteerde		Gecontracteerde		Gecontracteerde		Gecontracteerde		Gecontracteerde		Gecontracteerde		Gecontracteerde			
	Boekwaarde	Verplichtingen	Activa	Verplichtingen	Boekwaarde	Verplichtingen	Activa	Verplichtingen	Boekwaarde	Verplichtingen	Activa	Verplichtingen	Boekwaarde	Verplichtingen	Activa	Verplichtingen
31-12-2009																
Totaal	21 414	26 100	899 090	890 684	43	144	3 849	3 817	119	434	18 773	18 757	3	253	7 996	7 996
Indeling naar type																
Rentecontracten	11 165	13 248	558 163	558 698	43	144	3 849	3 817	72	425	18 287	18 287	3	253	7 996	7 996
Renteswaps	10 352	12 769	493 616	494 590	43	144	3 849	3 817	72	425	18 287	18 287	3	253	7 996	7 996
Rentetermijncontracten	15	14	9 563	9 715	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Futures	13	4	10 740	7 322	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Opties	786	459	44 238	47 056	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Forwards	0	2	5	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Valutacontracten	1 530	1 522	179 083	181 707	0	0	0	0	47	8	486	470	0	0	0	0
Valutatermijncontracten	227	200	79 084	80 809	0	0	0	0	0	2	30	32	0	0	0	0
Valuta- en renteswaps	1 056	1 175	83 389	84 421	0	0	0	0	47	3	266	224	0	0	0	0
Futures	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Opties	247	147	16 610	16 477	0	0	0	0	1	4	190	214	0	0	0	0
Aandelencontracten	3 034	3 682	33 409	42 036	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Aandelenswaps	1 383	958	24 206	24 228	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Forwards	14	1	26	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Futures	0	5	76	213	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Opties	1 631	2 691	9 094	15 016	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Warrants	5	28	7	2 573	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kredietcontracten	5 635	7 620	128 233	108 040	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Credit default swaps	5 635	7 620	128 233	108 040	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Credit spread opties	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total return swaps	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Grondstoffen- en andere cont	51	28	202	202	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

¹ Inclusief afdekking van een netto-investering in een buitenlandse entiteit

Toelichting 23: Belastingvorderingen en belastingverplichtingen

In miljoenen euro	31-12-2008	31-12-2009
ACTUELE BELASTINGEN		
Actuele belastingvorderingen	224	190
Actuele belastingverplichtingen	306	322
UITGESTELDE BELASTINGEN	1 512	1 502
Uitgestelde belastingvorderingen, per type van tijdelijk verschil	2 718	3 113
Personeelsbeloningen	196	195
Fiscaal overgedragen verliezen	134	650
Materiële en immateriële vaste activa	67	69
Voorzieningen voor risico's en kosten	47	51
Bijzondere waardeverminderingen voor verliezen op leningen en voorschotten	257	328
Financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening en reëlewaardeafdekkingstransacties	765	954
Reëlewaardeveranderingen, voor verkoop beschikbare financiële activa, kasstroomafdekkingen en afdekkings van netto-investeringen in buitenlandse entiteiten	1 126	792
Overige	127	74
Niet-gecompenseerde fiscale verliezen en ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden	188	1 245
Uitgestelde belastingverplichtingen, per type van tijdelijk verschil	1 206	1 611
Personeelsbeloningen	7	16
Fiscaal overgedragen verliezen	- 1	0
Materiële en immateriële vaste activa	100	104
Voorzieningen voor risico's en kosten	20	21
Bijzondere waardeverminderingen voor verliezen op leningen en voorschotten	126	120
Financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van reëlewaardeveranderingen, voor verkoop beschikbare financiële activa, kasstroomafdekkingen en afdekkings van netto-investeringen in buitenlandse entiteiten	475	505
Overige	112	162
Opgenomen in de balans als volgt		
Uitgestelde belastingvorderingen	1 566	1 597
Uitgestelde belastingverplichtingen	54	95

- Niet-gecompenseerde fiscale verliezen en ongebruikte fiscaal verrekenbare tegoeden hebben betrekking op fiscale verliezen van de groepsmaatschappijen die niet werden geactiveerd wegens onvoldoende bewijs van toekomstige belastbare winst.
- Totale netto afname van de uitgestelde belastingen met 10 mln EUR, als volgt verdeeld:
 - o toename van de uitgestelde belastingvorderingen met 395 mln EUR
 - o toename van de uitgestelde belastingverplichtingen met 405 mln EUR
- De toename van de uitgestelde belastingvorderingen met 395 mln EUR wordt als volgt verklaard:
 - o toename via resultaat: + 775 mln EUR, als volgt verklaard:
 - fiscaal overgedragen verliezen, inclusief geactiveerde notionele interestaftrek: + 515 mln
 - financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening en reëlewaardeafdekkingstransacties: + 189 mln EUR
 - bijzondere waardeverminderingen voor verliezen op leningen en voorschotten: + 71 mln EUR
 - o afname van de uitgestelde belastingvorderingen door de toename van de marktwaarde van voor verkoop beschikbare effecten: - 333 mln EUR
 - o de overige afname - 47 mln EUR wordt onder meer verklaard door kringschommelingen, omrekeningsverschillen en overige
- De toename van de uitgestelde belastingverplichtingen met 405 mln EUR wordt als volgt verklaard:
 - o toename via resultaat: + 318 mln EUR, hoofdzakelijk verklaard door financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening en reële waardeafdekkingstransacties
 - o toename van de uitgestelde belastingverplichtingen door de toename van de marktwaarde van voor verkoop beschikbare effecten: + 31 mln EUR

o de overige toename van + 57 mln EUR wordt onder meer verklaard door kringschommelingen, omrekeningsverschillen en overige

Toelichting 24: Investerings in geassocieerde ondernemingen

In miljoenen euro	31-12-2008	31-12-2009
Totaal	44	638
Overzicht van investeringen inclusief goodwill		
Nova Ljubljanska Banka	0	582
Overige	44	56
Goodwill op geassocieerde ondernemingen		
Brutobedrag	0	210
Geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingen	0	0
Indeling naar type		
Niet beursgenoteerd	44	638
Beursgenoteerd	0	0
Reële waarde van investeringen in beursgenoteerde geassocieerde ondernemingen	0	0
MUTATIETABEL		
	31-12-2008	31-12-2009
Beginsaldo, 1 januari	646	44
Overnames	- 26	0
Boekwaarde overboekingen	0	0
Aandeel in het resultaat voor de periode	2	- 11
Uitgekeerde dividenden	- 1	- 3
Aandeel in de winsten en verliezen niet opgenomen in de winst-en-verliesrekening	0	9
Omrekeningsverschillen	0	0
Wijzigingen in goodwill	0	0
Transfer van of naar vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die wc	- 576	601
Overige mutaties	0	- 2
Eindsaldo, 31 december	44	638

- Geassocieerde ondernemingen zijn ondernemingen waarbij KBC een belangrijke invloed uitoefent op het management, maar zonder directe of indirecte, volledige of gezamenlijke controle. KBC heeft over het algemeen een aandeelhouderschap van 20% tot 50% in dergelijke ondernemingen.
- Goodwill betaald op geassocieerde ondernemingen is opgenomen in het nominale bedrag van Investerings in geassocieerde ondernemingen in de balans. Er werd een waardeverminderingstoets uitgevoerd en de vereiste bijzondere waardeverminderingen op goodwill werden geboekt (zie tabel).
- In 2009 werd de participatie in Nova Ljubljanska banka (NLB), die in 2008 was overgebracht naar Vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten, opnieuw overgebracht naar Investerings in geassocieerde ondernemingen, wegens de onduidelijkheid met betrekking tot de verkoop van deze participatie op korte termijn.

Toelichting 25: Materiële vaste activa – inclusief vastgoedbeleggingen

In miljoenen euro			31-12-2008	31-12-2009	
Materiële vaste activa			2 482	2 382	
Vastgoedbeleggingen			467	461	
Huurinkomsten			37	37	
Directe exploitatiekosten die voortvloeien uit vastgoedbeleggingen			2	1	
Directe exploitatiekosten die voortvloeien uit vastgoedbeleggingen			5	2	
MUTATIETABEL	Terreinen en gebouwen	IT-apparatuur	Overige uitrusting	materiële vaste activa	Vastgoedbeleggingen
2008					
Beginsaldo	1 283	62	415	1 760	448
Overnames	246	61	441	748	9
Vervreemdingen	- 30	- 6	- 198	- 233	- 1
Afschrijvingen	- 69	- 37	- 66	- 172	- 14
Bijzondere waardeverminderingen					
Opgenomen	- 2	- 1	- 3	- 6	- 1
Teruggenomen	1	0	0	1	0
Transfer van of naar vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten	0	0	0	0	0
Omrekeningsverschillen	- 41	- 4	- 12	- 57	- 8
Wijzigingen in de consolidatiekring	37	3	13	54	32
Overige mutaties	- 12	2	399	389	0
Eindsaldo	1 412	81	989	2 482	467
waarvan geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	864	236	204	1 304	51
waarvan kosten van activa in opbouw	17	0	13	30	-
waarvan financiële leasing als leasingnemer	2	0	0	2	-
Reële waarde 31-12-2008					518
2009					
Beginsaldo	1 412	81	989	2 482	467
Overnames	69	34	358	461	1
Vervreemdingen	- 23	- 5	- 175	- 202	- 6
Afschrijvingen	- 73	- 40	- 51	- 164	- 14
Bijzondere waardeverminderingen					
Opgenomen	- 1	- 2	0	- 3	- 6
Teruggenomen	0	0	0	0	2
Transfer van of naar vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten	0	- 16	- 15	- 31	0
Omrekeningsverschillen	8	0	1	9	1
Wijzigingen in de consolidatiekring	- 1	0	- 6	- 7	3
Overige mutaties	- 1	4	- 167	- 163	12
Eindsaldo	1 391	56	935	2 382	461
waarvan geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	903	211	213	1 326	75
waarvan kosten van activa in opbouw	5	0	7	12	
waarvan financiële leasing als leasingnemer	0	0	1	1	
Reële waarde 31-12-2009					507

- Voor materiële activa en vastgoedbeleggingen hanteert KBC de volgende jaarlijkse afschrijvingspercentages: tussen 3% en 10% voor terreinen en gebouwen, tussen 30% en 33% voor IT-apparatuur, tussen 10% en 33% voor overige uitrusting, en tussen 3% en 5% voor vastgoedbeleggingen.
- Er bestaan geen materiële verplichtingen voor de verwerving van materiële vaste activa. Er bestaan evenmin materiële beperkingen op eigendom en materiële vaste activa die als zekerheid dienen voor verplichtingen.
- De vastgoedbeleggingen worden periodiek gewaardeerd door een onafhankelijke expert en jaarlijks door eigen materierespecialisten. Die waardering is hoofdzakelijk gebaseerd op:
 - de kapitalisatie van de geschatte huurwaarde;
 - eenheidsprijzen van soortgelijke onroerende goederen; daarbij wordt rekening gehouden met alle marktparameters die beschikbaar zijn op de datum van de schatting (onder meer ligging en marktsituatie, bouwwijze en constructie, staat van onderhoud en bestemming).

Toelichting 26: Goodwill en andere immateriële vaste activa

In miljoenen euro	Goodwill	Intern ontwikkelde software	Extern ontwikkelde software	Overige	Totaal
2008					
Beginsaldo	1 810	9	71	117	2 008
Overnames	375	2	54	12	442
Vervreemdingen	0	0	- 5	- 4	- 9
Aanpassing die resulteert uit latere identificatie	0	0	0	0	0
Afschrijvingen	0	- 2	- 44	- 7	- 54
Bijzondere waardeverminderingen					
Opgenomen	- 19	0	0	- 27	- 46
Teruggenomen	0	0	0	0	0
Transfer van of naar vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten	0	0	0	0	0
Omrekeningsverschillen	- 89	0	- 1	- 1	- 91
Wijzigingen in de consolidatiekring	0	0	4	2	5
Overige mutaties	50	0	1	- 58	- 7
Eindsaldo	2 127	9	79	33	2 248
waarvan geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	19	10	341	24	394
2009					
Beginsaldo	2 127	9	79	33	2 248
Overnames	24	2	43	10	79
Vervreemdingen	0	0	- 1	- 18	- 18
Aanpassing die resulteert uit latere identificatie	0	0	0	0	0
Afschrijvingen	0	- 1	- 37	- 12	- 50
Bijzondere waardeverminderingen					
Opgenomen	- 402	0	0	0	- 402
Teruggenomen	0	0	0	0	0
Transfer van of naar vaste activa aangehouden voor verkoop en groepen activa die worden afgestoten	0	0	- 1	- 1	- 1
Omrekeningsverschillen	- 11	0	0	1	- 11
Wijzigingen in de consolidatiekring	- 72	- 6	- 1	0	- 79
Overige mutaties	- 2	0	- 8	18	9
Eindsaldo	1 664	3	75	31	1 774
waarvan geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	421	1	360	36	817

- De kolom goodwill omvat de goodwill betaald op ondernemingen uit de consolidatiekring. Goodwill betaald op geassocieerde ondernemingen is opgenomen in het nominale bedrag van Investerings in geassocieerde ondernemingen in de balans. Er werd een waardeverminderingstoets uitgevoerd en de vereiste bijzondere waardeverminderingen op goodwill werden geboekt (zie tabel). Gezien de volatiele marktomstandigheden werd deze waardeverminderingstoets in 2009 elk kwartaal uitgevoerd (in plaats van jaarlijks).
- Bijzondere waardeverminderingen op goodwill als gevolg van de toepassing van IAS 36 worden in het resultaat opgenomen als het realiseerbare bedrag van een investering lager is dan de boekwaarde ervan. Het realiseerbare bedrag wordt bepaald als het hoogste van de bedrijfswaarde (bepaald op basis van de Discounted Cash Flow-methode) en de reële waarde (via multiple analyse, regressieanalyse en dergelijke) min directe verkoopkosten.
 - Bij de Discounted Cash Flow-methode wordt het realiseerbare bedrag van een investering berekend als de huidige waarde van alle toekomstige vrije kasstromen van het bedrijf. Daarbij wordt uitgegaan van langetermijnprognoses over de activiteit van de onderneming en de daaruit resulterende kasstromen (enerzijds gaat het om voorspellingen voor een aantal jaren in de toekomst (variërend tussen vijf en twintig jaar), anderzijds om de terminale waarde van het bedrijf na deze expliciete voorspellingsperiode). Voor de bepaling van de terminale groeivoet wordt een langetermijngemiddelde van de groei van de markt gebruikt. De huidige waarde van deze toekomstige kasstromen wordt berekend door het toepassen van een samengestelde discontovoet. Deze samengestelde discontovoet wordt bepaald aan de hand van de CAPM theorie (capital asset pricing model). Hierbij wordt een risicovrije rente gebruikt, samen met een marktrisicopremie (vermenigvuldigd met een activiteitsafhankelijke beta). Daarenboven wordt een landenrisicopremie toegevoegd om de invloed van de economische toestand van het land waar KBC activiteiten uitoefent in rekening te brengen. Binnen KBC werden twee specifieke discounted cash flow modellen ontwikkeld: een bankmodel en een verzekeringsmodel. In beide gevallen worden als vrije kasstromen beschouwd: de dividenden die kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders van het bedrijf, rekening houdend met de reglementaire vereisten qua minimumkapitaal.
 - Bij de multiple analyse wordt het realiseerbare bedrag van een investering berekend in verhouding tot de waarde van vergelijkbare bedrijven. Daarbij wordt de waarde bepaald op basis van relevante verhoudingen tussen de waarde van het vergelijkbare bedrijf en bijvoorbeeld de boekwaarde of de winst van dat bedrijf. Ter vergelijking wordt zowel

- rekening gehouden met beursgenoteerde bedrijven (waarbij de waarde wordt gelijkgesteld aan de marktkapitalisatie) als met bedrijven betrokken in fusies of overnametransacties (waarbij de waarde wordt gelijkgesteld aan de verkoopwaarde).
- Bij de regressieanalyse wordt het realiseerbare bedrag van een investering berekend op basis van een regressieanalyse van vergelijkbare, beursgenoteerde bedrijven. Voor banken wordt hier in het bijzonder rekening gehouden met de verhouding tussen de marktkapitalisatie van het bedrijf, de nettoactiefwaarde en de rentabiliteit. Op basis van statistische analyse is immers vastgesteld dat er een sterke correlatie bestaat tussen deze parameters. Daarbij wordt aangenomen dat een bedrijf met een vergelijkbare nettoactiefwaarde en een vergelijkbare rentabiliteit een vergelijkbare waarde heeft.
 - Per einde 2009 had de goodwill in hoofdzaak betrekking op (het betreft telkens de geconsolideerde entiteit, d.i. inclusief haar dochtermaatschappijen): Absolut Bank (352 miljoen euro), ČSOB Tsjechië (287 miljoen euro), K&H Bank (255 miljoen euro), CIBANK (171 miljoen euro), Kredyt Bank (72 miljoen euro) en ČSOB Slowakije inclusief Istrobanka (188 miljoen euro). Per einde 2008 had de goodwill in hoofdzaak betrekking op (het betreft telkens de geconsolideerde entiteit, d.i. inclusief haar dochtermaatschappijen): Absolut Bank (457 miljoen euro), ČSOB Tsjechië (305 miljoen euro), K&H Bank (258 miljoen euro), CIBANK (290 miljoen euro), Kredyt Bank (93 miljoen euro) en ČSOB Slowakije inclusief Istrobanka (243 miljoen euro).

Toelichting 27: Voorzieningen voor risico's en kosten

In miljoenen euro	Voorzieningen voor herstructurering	Voorzieningen voor belastingen en lopende rechtsgeschillen	Overige	Subtotaal	Bijzondere waardeverminderingen voor verbinteniskredieten buiten balans	Totaal
2008						
Beginsaldo	7	253	32	293	108	401
Mutaties met resultaatimpact						
Bedragen aangelegd	56	146	8	210	57	267
Bedragen gebruikt	- 1	- 10	- 16	- 28		- 28
Bedragen teruggenomen wegens overtolligheid	- 6	- 91	- 2	- 98	- 55	- 154
Overige mutaties	1	32	9	43	0	43
Eindsaldo	57	329	32	419	110	528
2009						
Beginsaldo	57	329	32	419	110	528
Mutaties met resultaatimpact						
Bedragen aangelegd	13	179	6	199	113	312
Bedragen gebruikt	- 24	- 84	- 8	- 116		- 116
Bedragen teruggenomen wegens overtolligheid	- 17	- 24	- 7	- 47	- 99	- 147
Overige mutaties	0	7	2	9	- 15	- 6
Eindsaldo	29	408	26	463	109	572

- Eind 2009 betroffen de voorzieningen voor herstructurering hoofdzakelijk bedragen aangelegd voor enkele maatschappijen van de KBC Financial Products-groep (saldo op 31-12-2009: 21 miljoen euro) en enkele Centraal- en Oost-Europese dochtermaatschappijen van KBC Bank (samen 3 miljoen euro). Eind 2008 betrof het voornamelijk de KBC Financial Products-groep (saldo op 31-12-2008: 45 miljoen euro) en enkele Centraal- en Oost-Europese dochtermaatschappijen van KBC Bank (samen 9 miljoen euro).
- De voorzieningen voor belastingen en rechtsgeschillen namen in 2009 per saldo toe met 79 miljoen euro, wat voor een groot deel te verklaren is door de aanleg van voorzieningen voor commerciële betwistingen die het gevolg zijn van de verkoop van CDO's aan cliënten. Met de meeste cliënten werden regelingen getroffen. Het resterende bedrag in de voorziening voor commerciële betwistingen in verband met CDO's bedraagt 0,1 miljard euro per eind 2009.
- De Overige voorzieningen omvatten voorzieningen voor diverse risico's en toekomstige uitgaven.
- Bijzondere waardeverminderingen voor buitenbalanskredietverbintenissen omvatten voorzieningen voor, onder andere, garanties.
- Voor het grootste deel van de aangelegde voorzieningen kan redelijkerwijs niet worden ingeschat wanneer ze zullen worden gebruikt.
- Hieronder volgt een toelichting met betrekking tot de belangrijkste hangende rechtsgeschillen. Vorderingen ingesteld tegen maatschappijen van de KBC-groep worden overeenkomstig de IFRS-regels gewaardeerd naar gelang van hun risico-inschatting (*waarschijnlijk*, *mogelijk* of *onwaarschijnlijk*). Voor de dossiers met risico-inschatting *waarschijnlijk verlies* worden voorzieningen aangelegd (zie Toelichtingen bij de grondslagen voor financiële verslaggeving). Als de vordering slechts als *mogelijk* wordt ingeschat (de dossiers met risico-inschatting *mogelijk verlies*), worden geen voorzieningen aangelegd, maar wordt er wel een toelichting gegeven in de jaarrekening wanneer ze een betekenisvolle invloed zouden kunnen hebben op de balans (dat is wanneer de vordering kan leiden tot een mogelijke uitstroom van meer dan 25 miljoen euro). Alle andere vorderingen (met risico-inschatting *onwaarschijnlijk verlies*), ongeacht hun orde van grootte, die maar een gering of geen risico vertonen, hoeven niet te worden vermeld. Toch wenst KBC, om redenen van transparantie, ook de actuele status van de belangrijkste dossiers in deze categorie toe te lichten.

De belangrijkste dossiers worden hierna opgesomd. De informatie wordt beperkt gehouden om de positie van de groep in lopende rechtszaken niet te hinderen.

- Waarschijnlijk verlies:
 - In 2003 kwam een belangrijke fraudezaak bij K&H Equities Hongarije aan het licht. Tal van cliënten leden aanzienlijke verliezen op hun effectenportefeuille als gevolg van niet-toegestane speculatie en mogelijk gepleegde verduisteringen. Opdrachten en portefeuilleoverzichten werden vervalst. In augustus 2008 werden strafrechtelijke veroordelingen uitgesproken. Een beroepsprocedure is aanhangig. De meeste eisen werden al geregeld, hetzij bij minnelijke schikking hetzij ingevolge scheidsrechterlijke uitspraak of vonnis. Voor de nog openstaande vorderingen werden gepaste voorzieningen aangelegd (die omvatten onder meer de voorziening ad 29 miljoen euro (netto) voor de grootste zaak – bekend als DBI Kft. (Betonut)).

- Van eind 1995 tot begin 1997 waren KBC Bank en KB Consult betrokken bij de overdracht van kasgeldvennootschappen. KBC Bank en/of KB Consult zijn betrokken in 26 burgerlijke procedures aanhangig voor de rechtbank. Daarnaast werd KB Consult in verdenking gesteld door een onderzoeksrechter in 2004. KBC Bank en KBC Groep NV werden opgeroepen voor de regeling van de procedure voor de Raadkamer in Brugge, die op 27 mei 2009 besliste de zaak voor onbepaalde tijd uit te stellen. Een voorziening ad 47 miljoen euro is aangelegd om de mogelijke invloed van eisen tot schadevergoeding in dat verband op te vangen (ten opzichte van eind 2008 is dat een terugname van per saldo 3 miljoen euro door de gunstige uitspraak in één dossier). De overdracht van een kasgeldvennootschap is op zichzelf een volledig wettelijke transactie. Desondanks is achteraf gebleken dat sommige kopers te kwader trouw handelden, aangezien ze helemaal niet investeerden en geen belastingaangiften indienden voor de kasgeldvennootschappen die ze hadden aangekocht. KBC Bank en KB Consult namen onmiddellijk de nodige maatregelen om verder zakendoen met deze partijen stop te zetten.
- In maart 2000 werden Rebeo en Trustimmo, twee dochtervennootschappen van Almafin (vroeger een dochtervennootschap van Gevaert, maar nu een dochtervennootschap van KBC Bank), samen met vier voormalige bestuursleden van Broeckdal Vastgoedmaatschappij, voor de burgerlijke rechtbank in Brussel gedagvaard door het Ministerie van Financiën van de Belgische Staat met het oog op de betaling van 16,7 miljoen euro belastingen verschuldigd door voornoemde vastgoedvennootschap. In november 1995 werd deze vennootschap omgezet in een kasgeldvennootschap en werd deze verkocht aan Mubavi België, een dochtervennootschap van Mubavi Nederland (een Nederlandse vastgoedinvesteringsgroep, failliet verklaard in 2005), wat op dat moment zelf een volkomen legale transactie was. Volgens het Ministerie van Financiën zou deze koper geen werkelijke investeringen en geen juiste belastingaangiften hebben ingediend. Broeckdal Vastgoedmaatschappij heeft deze fiscale vorderingen evenwel betwist en is in december 2002 zelf gestart met een procedure tegen het Ministerie van Financiën van de Belgische Staat voor de burgerlijke rechtbank in Antwerpen. De burgerlijke rechtszaak hangende voor de Brusselse rechtbank wordt geschorst totdat een einduitspraak wordt geveld in de fiscale procedure hangende voor de rechtbank in Antwerpen. Er werd een voorziening van 26 miljoen euro aangelegd om het mogelijke risico af te dekken (in 2008 viel het provisiebedrag nog onder de toelichtingsdrempel van 25 miljoen euro).
- Mogelijk verlies:
 - In 2002 werd een eis van 100 miljoen euro ingesteld tegen KBC Bank door de aandeelhouders van een holding die 100%-aandeelhouder was van Transport Coulier, dat destijds een belangrijk transportbedrijf was in de petrochemische sector, maar in 1992 failliet werd verklaard. De eisers stellen dat de bank diverse fouten zou hebben begaan die tot het faillissement zouden hebben geleid. Op 14 oktober 2005 volgde een vonnis van de rechtbank, waarbij de eisen onontvankelijk werden verklaard. Op 30 juni 2006 volgde hoger beroep. Op zijn vroegst in het eerste kwartaal van 2010 mag een uitspraak worden verwacht.
- Onwaarschijnlijk verlies:
 - In het correctionele proces dat op 3 april 2009 werd ingeleid tegen elf (vroegere) bestuurders en personeelsleden van KBC Bank en Kredietbank Luxembourgeoise (KBL) op betichting van medewerking aan belastingontduiking bedreven door cliënten van KBC Bank en KBL, heeft de correctionele rechtbank van Brussel op 8 december 2009 beslist dat de strafvordering onontvankelijk is. De rechtbank is van oordeel dat, gezien de bijzonder twijfelachtige omstandigheden waarin de stukken die de openbare aanklager heeft ingediend in handen van het gerecht zijn gekomen, die stukken niet in aanmerking konden worden genomen als bewijsstukken in een gerechtelijke procedure. Na een nauwkeurig onderzoek naar de manier waarop de betwiste documenten bij de processtukken zijn gevoegd, heeft de rechtbank beslist dat het strafonderzoek niet op een billijke en onpartijdige wijze is gevoerd. De rechtbank heeft daarvoor een heel omstandige motivering gegeven. Het openbaar ministerie tekende beroep aan op 10 december 2009.
 - ČSOB (en voor één eis ook KBC Bank) is partij in een aantal rechtszaken die gerelateerd zijn aan de Overeenkomst voor de Verkoop van een Onderneming, die op 19 juni 2000 werd gesloten tussen Investiční a Poštovní banka (IPB) en ČSOB, en aan de garanties die in dit verband werden verleend door de Tsjechische Republiek en de Tsjechische Nationale Bank. In een van deze procedures heeft ČSOB met betrekking tot voornoemde garanties op 13 juni 2007 een arbitrageprocedure bij de Internationale Kamer van Koophandel opgestart tegen de Tsjechische Republiek met betrekking tot het betalen van (omgerekend) 62 miljoen euro plus rente. In dit kader heeft de Tsjechische overheid een tegeneis, voorlopig begroot op (omgerekend) 1 miljard euro plus rente, geformuleerd. Internationaal gerenommeerde advocatenkantoren zijn na onderzoek in formele juridische adviezen tot het besluit gekomen dat deze tegeneis ongegrond is. Een uitspraak wordt verwacht in de tweede helft van 2010.

Toelichting 28: Overige verplichtingen

In miljoenen euro	31-12-2008	31-12-2009
Totaal	4 252	3 015
Indeling naar type	4 252	3 015
Werknemerspensionfondsen of andere personeelsbeloningen	1 197	965
Toe te rekenen kosten (andere dan van rente-uitgaven i.v.m. financiële verplichtingen)	1 210	674
Overige	1 846	1 376

- Voor meer informatie over pensioenplannen en andere personeelsvoordelen: zie Toelichting 29.

Toelichting 29: Pensioenverplichtingen

In miljoenen euro	31-12-2008	31-12-2009
TOEGEZEGDPENSIOENREGELINGEN		
Aansluiting van brutoverplichtingen uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen		
Brutoverplichtingen uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen aan het begin van het jaar	1 528	1 612
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	90	95
Rentekosten	79	82
Wijzigingen in de pensioenregeling	35	- 18
Actuariële winst of actuariële verlies	- 23	- 3
Betaalde uitkeringen	- 96	- 95
Wisselkoersverschillen	- 8	- 1
Inperkingen	0	0
Wijzigingen in de consolidatiekring	0	0
Overige	6	- 9
Brutoverplichting uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen aan het einde van het jaar	1 612	1 662
Aansluiting van de reële waarde van fondsbeleggingen		
Reële waarde van fondsbeleggingen aan het begin van het jaar	1 252	1 037
Feitelijk rendement op fondsbeleggingen	- 226	159
Bijdragen van de werkgever	86	75
Bijdragen van de deelnemers aan de regeling	18	19
Betaalde uitkeringen	- 92	- 93
Wisselkoersverschillen	- 6	3
Afwikkelingen	0	0
Wijzigingen in de consolidatiekring	0	0
Overige	5	3
Reële waarde van fondsbeleggingen aan het einde van het jaar	1 037	1 203
waarvan financiële instrumenten uitgegeven door de groep	9	13
Aansluiting van de reële waarde van restitutierecht		
Reële waarde van restitutierecht aan het begin van het jaar	55	54
Feitelijk rendement op restitutierecht	2	3
Bijdragen van de werkgever	2	2
Bijdragen van de deelnemers aan de regeling	0	0
Betaalde uitkeringen	- 3	- 3
Wisselkoersverschillen	0	0
Afwikkelingen	- 2	0
Wijzigingen in de consolidatiekring	0	0
Overige	0	0
Reële waarde van restitutierecht aan het einde van het jaar	54	56
Financieringsstatus		
Fondsbeleggingen meer dan brutoverplichting uit hoofde van toegezegdpensioenregelingen	- 510	- 403
Niet-erkende netto actuariële winst	45	- 52
Niet-erkend transactiebedrag	0	0
Niet-erkende pensioenkosten van verstreken diensttijd	0	0
Niet-erkende activa	- 11	- 11
Niet-gefinancierde te betalen of vooruitbetaalde pensioenkosten	- 476	- 467

Mutatie in de nettoverplichting of het nettoactief

Niet-gefinancierde te betalen of vooruitbetaalde pensioenkosten aan het begin van het jaar	- 475	- 476
Netto periodieke pensioenkosten	- 98	- 73
Bijdragen van de werkgever	88	77
Wisselkoersverschillen	0	- 1
Wijzigingen in de consolidatiekring	0	0
Overige	10	6
Niet-gefinancierde te betalen of vooruitbetaalde pensioenkosten aan het einde van het jaar	- 476	- 467

In de balans opgenomen bedragen

Vooruitbetaalde pensioenkosten	32	4
	- 11	0
Te betalen pensioenverplichting	- 496	- 471
Niet-gefinancierde te betalen of vooruitbetaalde pensioenkosten	- 476	- 467

In de winst-en-verliesrekening opgenomen bedragen

Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	90	95
Rentekosten	79	82
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	- 78	- 62
	- 3	0
Aanpassingen ingevolge limiet vooruitbetaalde pensioenkosten	0	- 1
Afschrijving van niet-erkende pensioenkosten van verstreken diensttijd	35	- 18
Afschrijving van niet-erkende nettowinst of niet-erkend nettoverlies	- 9	- 6
Bijdragen van werknemers	- 18	- 18
Inperkingen	0	0
Afwikkelingen	2	0
Wijzigingen in de consolidatiekring	0	0
Actuariële netto periodieke pensioenkosten*	98	73
Feitelijk rendement op fondsbeleggingen, in procenten	-18,0%	15,3%
Feitelijk rendement op fondsbeleggingen, in procenten	4,3%	5,4%

Voornaamste gehanteerde actuariële veronderstellingen (gewogen gemiddelden)

Disconteringsvoet	5,1%	5,2%
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	5,9%	5,4%
Verwacht percentage van loonsverhoging	3,5%	3,5%
Percentage van pensioenverhoging	0,5%	0,4%

TOEGEZEGDEBIJDRAGENREGELINGEN

Kosten voor toegezegdebijdragenregelingen	0	0
---	---	---

(*) Deze kosten worden opgenomen onder Personeelskosten (zie toelichting 9 Exploitatiekosten)

- De pensioenaanspraken van de personeelsleden van de verschillende vennootschappen van de KBC-groep zijn voornamelijk afgedekt door pensioenfondsen, waarvan de meeste regelingen toegezegdpensioenregelingen zijn. Meer specifiek omvatten de pensioenverplichtingen, onder andere, een regeling van het type toegezegdpensioenregeling voor KBC Bank (inclusief een groot aantal dochtermaatschappijen) in de vorm van een pensioenfonds. De beleggingen worden beheerd door KBC Asset Management. De voordelen zijn onder meer afhankelijk van de anciënniteit van de medewerker en van zijn loon in de jaren voorafgaand aan zijn pensionering. De jaarlijkse financieringsbehoeften voor deze plannen worden bepaald volgens actuariëlekostenmethoden.
- Historische ontwikkeling van de belangrijkste elementen uit de tabel (gegevens per einde 2006, 2007, 2008 en 2009 in miljoenen euro):
 - Brutoverplichting uit hoofde van regelingen van het type "vaste prestaties": 1 484, 1 528, 1 612, 1 662 ;
 - Reële waarde van fondsbeleggingen en restitutierechtten: 1 298, 1 307, 1 090, 1 259 ;
 - Niet-gefinancierde te betalen of vooruitbetaalde pensioenkosten: -451, -475, -476, -467.
- Het verwachte rendement op beleggingen wordt bepaald op basis van de OLO-rente, rekening houdend met de beleggingsmix van het plan.
 $ROA = (X \times \text{rente op OLO T jaar}) + (Y \times (\text{rente OLO T jaar} + 3\%)) + (Z \times (\text{rente OLO T jaar} + 1,75\%))$, waarbij:
T = looptijd van de OLO gebruikt bij de actualisatievoet;
X = percentage vastrentende effecten;
Y = percentage aandelen;
Z = percentage vastgoed.
De risicopremies, respectievelijk 3% en 1,75%, zijn gebaseerd op het langetermijnrendement van aandelen en vastgoed.
- Per 31 december 2009 waren de beleggingen van het pensioenfonds van KBC Bank als volgt samengesteld:

40% aandelen, 48% obligaties, 9% vastgoed en 3% liquiditeiten (in 2008 33% aandelen, 54% obligaties, 10 vastgoed en 3% liquiditeiten);

- Voor het KBC Pensioenfonds wordt in 2010 een bijdrage van 75 miljoen euro verwacht.
- De wijziging van de gebruikte veronderstellingen voor de actuariële berekening van de planactiva en de brutoverplichtingen uit hoofde van regelingen van het type “vaste prestaties” had de volgende invloed op de planactiva (plus bij een positieve invloed, min bij een negatieve invloed, betreft de drie in de vorige alinea vermelde pensioenregelingen samen): +1 miljoen euro in 2006, -1 miljoen euro in 2007, 0 miljoen euro in 2008 en 0 miljoen in 2009. De invloed op de pensioenverplichtingen bedroeg +16 miljoen euro, -40 miljoen euro, -7 miljoen euro en -86 miljoen euro en -18 miljoen euro.

Toelichting 30: Eigen vermogen van de aandeelhouders

In aantal aandelen	31-12-2008	31-12-2009
Indeling naar type		
Gewone aandelen	582 917 643	915 228 482
waarvan gewone aandelen die de houder recht geven op een dividenduitkering	582 917 643	915 228 482
waarvan eigen aandelen	0	0
Overige informatie		
Fractiewaarde per gewoon aandeel (in euro)	9,78	9,78
Aantal uitgegeven maar niet volgestorte aandelen	0	0

MUTATIETABEL, in aantal aandelen	Gewone aandelen	Verplicht in aandelen terugbetaalbare obligaties	Totaal
2008			
Beginsaldo	412 331 794	4 901 015	417 232 809
Uitgifte van aandelen	165 684 834	0	165 684 834
Conversie van converteerbare obligaties in aandelen	4 901 015	- 4 901 015	0
Overige mutaties	0	0	0
Eindsaldo	582 917 643	0	582 917 643
2009			
Beginsaldo	582 917 643	0	582 917 643
Uitgifte van aandelen	332 310 839	0	332 310 839
Conversie van converteerbare obligaties in aandelen	0	0	0
Overige mutaties	0	0	0
Eindsaldo	915 228 482	0	915 228 482

- Het aandelenkapitaal van KBC Bank NV bestaat uit gewone aandelen zonder nominale waarde en verplicht in aandelen terugbetaalbare obligaties. Alle gewone aandelen dragen stemrecht en elk aandeel vertegenwoordigt één stem. Er zijn geen winstbewijzen of aandelen zonder stemrecht uitgegeven.
- Op 31 december 2009 waren 915 228 482 gewone aandelen in circulatie. Van deze bezitten KBC Groep NV en KBC Verzekeringen NV respectievelijk 915 228 481 en 1 aandelen.
- Op 31 december 2009 waren er geen uitstaande vrij in aandelen terugbetaalbare obligaties.
- Preferente aandelen zijn niet opgenomen onder Eigen vermogen van de aandeelhouders, maar onder Belangen van derden.
- Voor informatie over aandelenoptieplannen: zie Toelichting 9.
- Kernkapitaalinstrumenten zonder stemrecht in KBC Groep: sinds eind 2008 gaf KBC Groep NV 7,0 miljard euro aan perpetuele, niet-overdraagbare kernkapitaaleffecten zonder stemrecht uit, pari passu met gewone aandelen bij liquidatie, en waarop werd ingetekend door de Belgische Staat (de Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij) en het Vlaams Gewest (elk voor 3,5 miljard euro). De transactie met de Belgische Staat werd getekend in december 2008, de overeenkomst met het Vlaams Gewest werd afgerond in juli 2009. De opbrengst van deze transacties werd gebruikt door KBC Groep NV om het kernkapitaal van zijn bankactiviteiten te versterken met in totaal 5,5 miljard euro (via een gewone kapitaalverhoging van KBC Bank) en om de solvabiliteitsmarge van zijn verzekeringsactiviteiten te verhogen met 1,5 miljard euro (via een gewone kapitaalverhoging van KBC Verzekeringen).

Andere toelichtingen

Toelichting 31: Verbintenissen en voorwaardelijke verplichtingen

In miljoenen euro	31-12-2008	31-12-2009
Niet-opgenomen deel van kredietlijnen		
Verstrekt	43 153	33 813
Onherroepelijk	36 247	19 956
Herroepelijk	6 905	13 858
Ontvangen	88	90
Financiële garanties		
Verstrekt	15 051	13 120
Ontvangen garanties en zekerheden	155 385	151 775
Voor impaired of achterstallige activa	5 189	7 886
Niet-financiële activa	4 011	3 750
Financiële activa	1 179	4 136
Voor activa die niet impaired noch achterstallig zijn	150 196	143 889
Niet-financiële activa	111 392	116 958
Financiële activa	38 805	26 932
Andere verbintenissen		
Verstrekt	481	787
Onherroepelijk	479	787
Herroepelijk	1	0
Ontvangen	153	160

- De reële waarde van de financiële garanties is gebaseerd op de beschikbare marktwaarde. Voor niet-financiële garanties is de reële waarde gebaseerd op de waarde op het moment van aangaan van de lening (bijvoorbeeld het bedrag van de hypothecaire inschrijving) of de persoonlijke borgstelling.
- KBC Bank NV garandeert onherroepelijk en onvoorwaardelijk alle op 31 december 2009 bestaande verplichtingen (*all sums, indebtedness, obligations and liabilities outstanding*) opgesomd in Section 5 c van de Ierse Companies (Amendment) Act, van de hierna vermelde Ierse ondernemingen. Deze garantie wordt gesteld om het voor deze ondernemingen mogelijk te maken in aanmerking te komen voor ontheffing van bepaalde publicatieverplichtingen zoals vermeld in Section 17 van de Ierse Companies (Amendment) Act 1986.
 - KBC Asset Management International Limited
 - KBC Asset Management Limited
 - KBC Financial Services (Ireland) Limited
 - KBC Fund Managers Limited
 - Eperon Asset Management Limited

Toelichting 32: Leasing

In miljoenen euro	31-12-2008	31-12-2009
Vorderingen financiële leasing		
Bruto-investering in financiële leasing, vordering	8 004	6 682
Tot 1 jaar	2 416	2 047
Meer dan 1 jaar tot 5 jaar	4 204	3 286
Meer dan 5 jaar	1 384	1 349
Niet-verdiende toekomstige financieringsinkomsten met betrekking tot financiële leasing	1 200	1 054
Netto-investering in financiële leasing	6 765	5 601
Tot 1 jaar	2 057	1 749
Meer dan 1 jaar tot 5 jaar	3 704	2 858
Meer dan 5 jaar	1 004	994
waarvan niet-gegarandeerde restwaarden voor de leasinggever	7	18
Geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingen voor oninbare leasingvorderingen	108	187
Voorwaardelijke huurinkomsten opgenomen in de winst-en-verliesrekening	16	15
Vorderingen operationele leasing		
Toekomstige minimaal totaal te ontvangen leasingbetalingen uit hoofde van niet-opzegbare leasing	715	744
Tot 1 jaar	217	243
Meer dan 1 jaar tot 5 jaar	465	486
Meer dan 5 jaar	33	14
Voorwaardelijke huurinkomsten opgenomen in de winst-en-verliesrekening	3	0

- Er zijn geen belangrijke gevallen waarin KBC optreedt als leasingnemer in operationele en financiële leasing.
- Er werden conform de bepalingen van IFRIC 4 geen operationele noch financiële leasingcontracten, besloten in andere contracten, vastgesteld.
- Financiële leasing: het merendeel van de financiële leasing wordt verstrekt via aparte maatschappijen die hoofdzakelijk in België en Centraal-Europa actief zijn. KBC biedt financiëleleasingproducten aan, gaande van leasing van uitrusting en voertuigen tot vastgoedleasing. Financiële leasing wordt in België typisch in het kantorennetwerk van de KBC-groep aangeboden.
- Operationele leasing betreft hoofdzakelijk fullserviceverhuur van wagens, wordt verkocht zowel via het kantorennetwerk van KBC Bank en CBC Banque als door een intern verkoopteam. Ook in Centraal-Europa wordt de fullserviceverhuur verder ontwikkeld.

Toelichting 33: Transacties met verbonden partijen

31-12-2008

31-12-2009

In miljoenen euro	Moeder- maat- schappij	Dochter- maat- schappijen	Geassoci- eerde maat- schappijen	Overige verbonden partijen	Belgische overheid	Totaal	Moeder- maat- schappij	Dochter- maat- schappijen	Geassoci- eerde maat- schappijen	Overige verbonden partijen	Belgische overheid	Vlaamse overheid	Totaal
				Other related	Belgian					Other related	Belgian	Flemish	
	Parent	Subsidiaries	Associates	parties	Government	Total	Parent	Subsidiaries	Associates	parties	Government	Government	Total
TRANSACTIES MET VERBONDEN PARTIJEN EXCLUSIEF BESTUURDERS													
Activa	58	215	565	1 506	19 249	21 594	34	383	256	1 774	23 434	54	25 935
Leningen en voorschotten	1	109	554	878	304	1 845	0	84	153	595	103	0	935
Zichtrekeningen	0	0	13	84	0	97	0	1	0	141	4	0	146
Termijnkredieten	1	109	540	795	304	1 748	0	83	153	454	99	0	789
Financiële lease	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Afbetalingskredieten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hypotheekleningen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Niet-vastrentende effecten	0	63	5	20	109	197	12	213	5	9	0	0	238
Verhandelbare effecten	0	0	5	0	0	5	12	45	5	1	0	0	62
Beleggingseffecten	0	63	0	20	109	192	0	168	0	8	0	0	176
Overige vorderingen	58	43	6	608	18 836	19 552	22	86	98	1 170	23 331	54	24 762
Verplichtingen	318	198	142	10 051	1 467	12 176	331	150	244	6 120	299	0	7 143
Deposito's	31	197	137	9 198	138	9 702	55	145	204	4 301	226	0	4 932
Deposito's	10	196	13	9 165	138	9 523	55	144	80	4 301	226	0	4 807
Overige leningen	21	1	124	33	0	179	0	1	124	0	0	0	125
Overige financiële verplichtingen	250	1	1	249	0	501	250	1	30	1 442	0	0	1 723
Schuldbewijzen	0	1	1	249	0	250	0	1	30	1 442	0	0	1 473
Achtergestelde schulden	250	0	0	0	0	250	250	0	0	0	0	0	250
Betalingen in aandelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toegestaan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uitge oefend	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige verplichtingen	37	0	4	604	1 328	1 974	25	4	9	377	72	0	488
Winst-en-verliesrekening	- 31	26	28	- 713	562	- 129	- 18	16	10	- 822	728	0	- 86
Nettorente-inkomsten	- 20	21	27	- 272	562	319	- 7	13	4	- 228	728	0	511
Bruto verdiende premies	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dividendinkomsten	15	2	2	9	0	28	0	4	7	0	0	0	11
Nettoprovisie-inkomsten	1	4	- 1	176	0	179	0	3	0	133	0	0	136
Overige netto-inkomsten	0	20	1	51	0	72	0	3	1	38	0	0	42
beheerskosten	- 27	- 20	- 1	- 678	0	- 727	- 11	- 6	- 2	- 766	0	0	- 785
Garanties													
Garanties gegeven door de groep	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Garanties ontvangen door de groep	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

TRANSACTIES MET BESTUURDERS

Bedrag van de bezoldiging van bestuurders of partners van de consoliderende onderneming, op grond van hun werkzaamheden in de consoliderende onderneming, haar dochterondernemingen en geassocieerde ondernemingen, met inbegrip van het bedrag van aan gewezen bestuurders of zaakvoerders op die grond toegekende rustpensioenen	8	6
Kortetermijnpersoneelsbeloningen	5	3
Vergoedingen na uitdiensttreding	3	2
toegezegdpensioenregelingen	3	2
toegezegdbijdragenregelingen	0	0
Andere langetermijnpersoneelsbeloningen	0	0
Vergoedingen bij uitdiensttreding (Termination benefits)	0	1
Betalingen in aandelen	0	0
¹ waarvan leden van het directiecomité	3	6
Aandelenopties, in eenheden		
Aan het begin van het jaar	124 700	111 600
Toegestaan	7 300	0
Uitgeoefend	- 6 400	0
	- 14 000	- 59 500
Aan het einde van het jaar	111 600	52 100
Voorschotten en leningen toegestaan aan bestuurders en partners	3	3

- Na eliminatie van de transacties met de geconsolideerde dochterondernemingen resteren voornamelijk nog de transacties met
 - geassocieerde ondernemingen (waaronder NLB met circa 155 miljoen euro onder de vorderingen en circa 101 miljoen euro onder de schulden);
 - niet-geconsolideerde special purpose vehicles;
 - KBC Ancora, Cera cvba en MRBB;
 - de pensioenfondsen en de bestuurders van de groep;
 - de Belgische Staat en het Vlaams Gewest (zie kapitaalversterkende transacties in Toelichting 30) met samen circa 23.5 miljard euro onder de vorderingen en circa 299 miljoen euro onder de schulden.
- Alle transacties met verbonden partijen gebeuren at arm's length.
- Er waren geen materiële andere niet in de tabel inbegrepen transacties met geassocieerde ondernemingen.

Toelichting 34: Bezoldiging van de commissaris

KBC Bank NV en zijn geconsolideerde dochtervennootschappen samen betaalden in 2009 aan Ernst & Young Bedrijfsrevisoren BCBVA 11 992 514 euro in het kader van de standaardcontroleopdrachten. Voor de overige diensten werd in 2009 een vergoeding betaald van 1 393 135 euro, verdeeld als volgt:

- andere controleopdrachten 874 554 euro;
- belastingadviesopdrachten: 194 197 euro;
- andere opdrachten buiten de revisoraatsopdrachten 324 384 euro.

Toelichting 35: Lijst van dochterondernemingen en geassocieerde ondernemingen

Naam	Zetel	Nationaal identificatienummer	Gehouden deel van het kapitaal op groepsniveau (%)
KBC Bank: dochterondernemingen die integraal geconsolideerd worden			
KBC Bank NV	Brussels - BE	0462.920.226	100
AKB "Absolut Bank" (ZAO)	Moscow - RU	--	95
Absolut Capital (Luxembourg) SA	Luxembourg - LU	--	95
Absolut Finance SA	Luxembourg - LU	--	95
OOO "Absolut Lizing"	Moscow - RU	--	95
OOO Lizingovaya Kompaniya "Absolut"	Moscow - RU	--	95
Antwerpse Diamantbank NV	Antwerp - BE	0404.465.551	100
ADB Asia Pacific Limited	Singapore - SG	--	100
ADB Private Equity Limited	Jersey - GB	--	80
ADB Private Equity Research BVBA	Antwerp - BE	0894.314.363	80
Banque Diamantaire (Suisse) SA	Geneva - CH	--	100
Radiant Limited Partnership	Jersey - GB	--	80
CBC BANQUE SA	Brussels - BE	0403.211.380	100
CENTEA NV	Antwerp - BE	0404.477.528	99,56
Ceskoslovenska Obchodna Banka a.s.	Bratislava - SK	--	100
Business Center s.r.o.	Bratislava - SK	--	100
CSOB Asset Management a.s.	Bratislava - SK	--	100
CSOB d.s.s. a.s.	Bratislava - SK	--	100
CSOB Factoring a.s.	Bratislava - SK	--	100
CSOB Leasing a.s.	Bratislava - SK	--	100
CSOB Leasing Poist'ovaci Maklér s.r.o.	Bratislava - SK	--	100
CSOB Stavebni Sportelna a.s.	Bratislava - SK	--	100
Istro Asset Management sprav.spol.a.s.	Bratislava - SK	--	100
Istrofinance s.r.o.	Bratislava - SK	--	100
Istro recovery s.r.o.	Bratislava - SK	--	100
Istrorent s.r.o.	Bratislava - SK	--	100
Alpharent s.r.o.	Bratislava - SK	--	100
Betarent s.r.o.	Bratislava - SK	--	100
MFT + RA s.r.o.	Bratislava - SK	--	100
Ceskoslovenska Obchodni Banka a.s.	Prague - CZ	--	100
Auxilium a.s.	Prague - CZ	--	100
Bankovni Informacni Technologie s.r.o.	Prague - CZ	--	100
Centrum Radlická a.s.	Prague - CZ	--	100
CSOB Asset Management a.s.	Prague - CZ	--	20,59
CSOB Factoring a.s.	Prague - CZ	--	100
CSOB Investicni Spolecnost a.s.	Prague - CZ	--	90,81
CSOB Investment Banking Service a.s.	Prague - CZ	--	100
CSOB Leasing a.s.	Prague - CZ	--	100
CSOB Leasing Pojist'ovaci Maklér s.r.o.	Prague - CZ	--	100
CSOB Penzijní fond Progres a.s.	Prague - CZ	--	100
CSOB Penzijní fond Stabilita a.s.	Prague - CZ	--	100
CSOB Property Fund a.s.	Prague - CZ	--	61,05
Merion Properties a.s.	Prague - CZ	--	61,05
Property Skalika s.r.o.	Bratislava - SK	--	61,05
Hypotečni Banka a.s.	Prague - CZ	--	100
CIBANK AD	Sofia - BG	--	81,69
IIB Finance Ireland	Dublin - IE	--	100
KBC Finance Ireland	Dublin - IE	--	100
K & H Bank Zrt.	Budapest - HU	--	100
K & H Alkusz Kft.	Budapest - HU	--	100
K & H Csportszolgáltató Központ Kft.	Budapest - HU	--	100
K & H Equities Rt.	Budapest - HU	--	100
K & H Értékpapír Befektetési Alapkezelő Rt.	Budapest - HU	--	100
K & H Factor Zrt.	Budapest - HU	--	100
K & H Lizingadminisztrációs Rt.	Budapest - HU	--	100
K & H Eszközfinanszírozó Rt.	Budapest - HU	--	100
K & H Eszközlizing Gép-és Thrgj. Bérleti Kft.	Budapest - HU	--	100
K & H Lizingház Rt.	Budapest - HU	--	100
K & H Pannonlizing Rt.	Budapest - HU	--	100
K & H Autófinanszírozó Pénzügyi Szolgáltató Rt.	Budapest - HU	--	100
K & H Autópark Bérleti és Szolg Kft.	Budapest - HU	--	100
K & H Ingatlanlizing Kft.	Budapest - HU	--	100
K & H Lizing Rt.	Budapest - HU	--	100
Kvantum Követeléskezelő és Befektetési Rt.	Budapest - HU	--	100

Naam	Zetel	Nationaal identificatienummer	Gehouden deel van het kapitaal op groepsniveau (%)
KBC Bank: dochterondernemingen die integraal geconsolideerd worden			
KBC Asset Management NV	Brussels - BE	0469.444.267	51,86
Eperon Asset Management Limited	Dublin - IE	--	51,86
KBC Access Fund Conseil Holding SA	Luxembourg - LU	--	51,86
KBC Asset Management Limited	Dublin - IE	--	51,86
KBC Asset Management International Limited	Dublin - IE	--	51,86
KBC Asset Management (UK) Limited	London - GB	--	51,86
KBC Fund Managers Limited	Dublin - IE	--	51,86
KBC Asset Management SA	Luxembourg - LU	--	51,86
KBC Bonds Conseil Holding SA	Luxembourg - LU	--	51,86
KBC Cash Conseil Holding SA	Luxembourg - LU	--	51,86
KBC Conseil Service SA	Luxembourg - LU	--	51,86
KBC Districlick Conseil Holding SA	Luxembourg - LU	--	51,86
KBC Equity Fund Conseil Holding SA	Luxembourg - LU	--	51,86
KBC Fund Partners Conseil Holding SA	Luxembourg - LU	--	51,86
KBC Invest Conseil Holding SA	Luxembourg - LU	--	51,86
KBC Life Invest Fund Conseil Holding SA	Luxembourg - LU	--	51,86
KBC Money Conseil Holding SA	Luxembourg - LU	--	51,86
KBC Renta Conseil Holding SA	Luxembourg - LU	--	51,86
KBC Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych a.s.	Warsawa - PL	--	44,74
KBC Bank Deutschland AG	Bremen - DE	--	100
KBC Bank Funding LLC II	New York - US	--	100
KBC Bank Funding LLC III	New York - US	--	100
KBC Bank Funding LLC IV	New York - US	--	100
KBC Bank Funding Trust II	New York - US	--	100
KBC Bank Funding Trust III	New York - US	--	100
KBC Bank Funding Trust IV	New York - US	--	100
KBC Bank Ireland Plc.	Dublin - IE	--	100
Bencrest Properties Limited	Dublin - IE	--	100
Boar Lane Nominee (Number 1) Limited	Dublin - IE	--	100
Boar Lane Nominee (Number 2) Limited	Dublin - IE	--	100
Boar Lane Nominee (Number 3) Limited	Dublin - IE	--	100
Danube Holdings Limited	Dublin - IE	--	100
Glare Nominee Limited	Dublin - IE	--	100
IIB Finance Limited	Dublin - IE	--	100
IIB Asset Finance Limited	Dublin - IE	--	100
IIB Commercial Finance Limited	Dublin - IE	--	100
IIB Leasing Limited	Dublin - IE	--	100
Lease Services Limited	Dublin - IE	--	100
IIB Homeloans and Finance Limited	Dublin - IE	--	100
Cluster Properties Company	Dublin - IE	--	100
Demilune Limited	Dublin - IE	--	100
KBC Mortgage Bank unlimited	Dublin - IE	--	100
KBC Homeloans and Finance Limited	Dublin - IE	--	100
Premier Homeloans Limited	Surrey - GB	--	100
Staple Properties Limited	Dublin - IE	--	100
Intercontinental Finance	Dublin - IE	--	100
Irish Homeloans and Finance Limited	Dublin - IE	--	100
KBC Nominees Limited	Dublin - IE	--	100
Stepstone Mortgage Services Limited	Dublin - IE	--	100
Linkway Developments Limited	Dublin - IE	--	100
Maurevel Investment Company Limited	Dublin - IE	--	100
Meridian Properties Limited	Dublin - IE	--	100
Merrion Commercial Leasing Limited	Surrey - GB	--	100
Merrion Equipment Finance Limited	Surrey - GB	--	100
Merrion Leasing Assets Limited	Surrey - GB	--	100
Merrion Leasing Finance Limited	Surrey - GB	--	100
Merrion Leasing Industrial Limited	Surrey - GB	--	100
Merrion Leasing Limited	Surrey - GB	--	100
Merrion Leasing Services Limited	Surrey - GB	--	100
Monastersky Limited	Dublin - IE	--	100
Needwood Properties Limited	Dublin - IE	--	100
Perisda Limited	Dublin - IE	--	100
Phoenix Funding 2 Limited	Dublin - IE	--	100
Phoenix Funding 3 Limited	Dublin - IE	--	100
Phoenix Funding 4 Limited	Dublin - IE	--	100
Quintor Limited	Dublin - IE	--	100
Rolata Limited	Douglas - IM	--	100

Naam	Zetel	Nationaal identificatienummer	Gehouden deel van het kapitaal op groepsniveau (%)
KBC Bank: dochterondernemingen die integraal geconsolideerd worden			
KBC Clearing NV	Amsterdam - NL	--	100
KBC Commercial Finance NV	Brussels - BE	0403.278.488	100
KBC Consumer Finance IFN sa	Bucarest - RO	--	99,95
KBC Credit Investments NV	Brussels - BE	0887.849.512	100
KBC Financial Products UK Limited	London - GB	--	100
Atomium Funding Corporation SPV	George Town - KY	--	100
Baker Street Finance Limited	Jersey - GB	--	100
Dorset Street Finance Limited	Jersey - GB	--	100
Hanover Street Finance Limited	Jersey - GB	--	100
KBC Financial Products Hong Kong Limited	Hong Kong - HK	--	100
KBC Financial Products Trading Hong Kong Limited	Hong Kong - HK	--	100
Pembridge Square Limited	Jersey - GB	--	100
Picaros Funding Plc.	Dublin - IE	--	100
Picaros Purchasing no.3 Limited	Dublin - IE	--	100
Regent Street Finance Limited	Jersey - UK	--	100
Sydney Street Finance Limited	Jersey - UK	--	100
KBC Alternative Investment Management Belgium NV	Brussels - BE	0883.054.940	100
KBC Alternative Investment Management Limited	London - UK	--	100
KBC Alternative Investment Management HK Limited	Hong Kong - HK	--	100
KBC Financial Holding Inc.	Wilmington - US	--	100
KBC Financial Products (Cayman Islands) Limited "Cayman I"	George Town - KY	--	100
KBC Financial Products International Limited "Cayman III"	George Town - KY	--	100
KBC FP International VI Limited "Cayman VI"	George Town - KY	--	100
Corona Delaware LLC	Wilmington - US	--	100
KBC Financial Products USA Inc.	Wilmington - US	--	100
KBC Structured Investment Management LLC	Delaware - US	--	100
Nebula Holdings LLC	Wilmington - US	--	100
Pulsar Holdings LLC	Wilmington - US	--	100
Pacifica Group LLC	Wilmington - US	--	100
Certo Insurance Services LLC	Wilmington - US	--	100
Churchill Finance LLC	Saint Paul, MN - US	--	100
Clevedon Insurance Services LLC	New York - US	--	100
Dorato Insurance Services LLC	Wilmington - US	--	100
Equity Key LLC	Wilmington - US	--	100
Equity Key Real Estate Option LLC	San Diego, CA - US	--	100
EK002 LLC	San Diego, CA - US	--	100
EK003 LLC	San Diego, CA - US	--	100
EK045 LLC	San Diego, CA - US	--	100
Estate Planning LLC	Wilmington - US	--	100
Lonsdale LLC	Wilmington - US	--	100
Midas Life Settlements LLC	Delaware - US	--	100
Oceanus LLC	Wisconsin - US	--	100
PFG Loans Funding LLC	New York - US	--	100
Pinnacle Financing LLC	New York - US	--	100
Seaboard LLC	Madison, WI - US	--	100
Stone River Life LLC	Wilmington - US	--	100
Stratford Services LLC	Wisconsin - US	--	100
Upright RM Holdings LLC	New York - US	--	100
Reverse Mortgage Trust I	New York - US	--	100
Upright Holdings FP Inc.	New York - US	--	100
World Alliance Financial Corporation	New York - US	--	100
KBC Investments Hong Kong Limited	Hong Kong - HK	--	100
KBC Consultancy Services (Shenzhen) Limited	Shenzhen - CN	--	100
KBC Investments Asia Limited	Hong Kong - HK	--	100
KBC Investments Cayman Islands Limited "Cayman IV"	George Town - KY	--	100
KBC Investments Cayman Islands V Limited	George Town - KY	--	100
KBC Investments Cayman Islands VII Limited	George Town - KY	--	100
KBC Investments Cayman Islands VIII Limited	George Town - KY	--	100
KBC Investments Limited	London - GB	--	100
KBC Internationale Financieringsmaatschappij NV	Rotterdam - NL	--	100
KBC Internationale Finance NV	Rotterdam - NL	--	100

Naam	Zetel	Nationaal identificatienummer	Gehouden deel van het kapitaal op groepsniveau (%)
KBC Lease Holding NV	Diegem - BE	0403.272.253	100
Dala Property Holding III BV	Amsterdam - NL	--	100
Sicalis BV	Amsterdam - NL	--	100
Fitraco NV	Leuven - BE	0425.012.626	100
INK Consultanta - Broker de Asigurare SRL	Bucharest - RO	--	100
KBC Autolease NV	Diegem - BE	0422.562.385	100
KBC Bail Immobilier France sas	Paris - FR	--	100
KBC Immolease NV	Diegem - BE	0444.058.872	100
KBC Lease Belgium NV	Leuven - BE	0426.403.684	100
KBC Autolease Polska Sp z.o.o.	Warsawa - PL	--	100
KBC Lease France SA	Lyon - FR	--	100
KBC Bail France sas	Lyon - FR	--	100
KBC Lease (Nederland) BV	Bussum - NI	--	100
Cathar BV	Bussum - NI	--	100
Gooieen BV	Bussum - NI	--	100
Hospiveen BV	Bussum - NI	--	100
Mercala 1 BV	Bussum - NI	--	100
Mercala 2 BV	Bussum - NI	--	100
KBC Lease (UK) Limited	Surrey - GB	--	100
KBC Lease (Deutschland) GmbH & Co. KG	Kronberg - DE	--	92
KBC Lease (Deutschland) Vermietungs GmbH	Kronberg - DE	--	92
KBC Vendor Lease (Deutschland) Service GmbH	Kronberg - DE	--	92
KBC Vendor Finance (Deutschland) GmbH	Kronberg - DE	--	92
Protection One Service GmbH	Kronberg - DE	--	92
KBC Lease (Deutschland) Verwaltungs GmbH	Kronberg - DE	--	76
KBC Lease España SA	Madrid - ES	--	100
KBC Lease Italia S.p.A.	Verona - IT	--	100
KBC Lease (Luxembourg) SA	Strassen - LU	--	100
KBC Lizing Magyarország Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Budapest - HU	--	100
Romstal Leasing IFN SA	Bucharest - RO	--	99,83
Securitas sam	Nandrin - MC	--	100
KBC North American Finance Corporation	New York - US	--	100
KBC Peel Hunt Limited	London - GB	--	100
KBC Peel Hunt CFD Limited	London - GB	--	100
Peel Hunt Nominees Limited	London - GB	--	100
P.H. Nominees Limited	London - GB	--	100
P.H. Trustees Limited	London - GB	--	100
KBC Pinto Systems NV	Brussels - BE	0473.404.540	60
KBC Private Equity NV	Brussels - BE	0403.226.228	100
Boxco NV	Harelbeke - BE	0874.529.234	100
Allbox NV	Harelbeke - BE	0417.348.339	100
Verkoopkantoor Allbox en Desouter NV	Harelbeke - BE	0419.278.540	100
Descar NV	Harelbeke - BE	0405.322.613	100
Dynaco Group NV	Moorsel - BE	0893.428.495	89,54
Dynaco Europe NV	Moorsel - BE	0439.752.567	89,54
Dynaco International NV	Moorsel - BE	0444.223.079	89,54
Dynaco USA Inc.	Northbrook - US	--	89,54
KBC ARKIV NV	Brussels - BE	0878.498.316	52
Mezzafinance NV	Brussels - BE	0453.042.260	100
Novaservis a.s.	Brno - CZ	--	91,58
2 B Delighted NV	Roeselare - BE	0891.731.886	52,78
Wever & Ducre NV	Roeselare - BE	0412.881.191	52,78
Asia Pacific Trading & Investment Co Limited	Hong Kong - HK	--	52,78
Dark NV	Adegem - BE	0472.730.389	52,78
Limis NV	Roeselare - BE	0806.059.310	52,78
Wever & Ducre Asia Pacific Limited	Hong Kong - HK	--	52,78
Wever & Ducre BV	Den Haag - NL	--	52,78
Wever & Ducre GmbH	Herzogenrath - DE	--	52,78
Wever & Ducre Iluminacion SL	Madrid - ES	--	52,78
Wever & Ducre Shanghai Limited	Shanghai - CY	--	52,78
KBC Real Estate Luxembourg SA	Luxembourg - LU	--	100
KBC Real Estate NV	Brussels - BE	0404.040.632	100
Almafin Real Estate NV	Brussels - BE	0403.355.494	100
Almafin Real Estate Services NV	Brussels - BE	0416.030.525	100
Immo Arenberg NV	Brussels - BE	0471.901.337	100
Trustimmo NV	Brussels - BE	0413.954.626	100
KBC Vastgoedinvesteringen NV	Brussels - BE	0455.916.925	99
KBC Vastgoedportefeuille België NV	Brussels - BE	0438.007.854	100
KBC Rusthuisvastgoed NV	Brussels - BE	0864.798.253	100
Novoli Investors BV	Amstelveen - NL	--	83,33
Poelaert Invest NV	Zaventem - BE	0478.381.531	99,99
Vastgoed Ruimte Noord NV	Brussels - BE	0863.201.515	100

Naam	Zetel	Nationaal identificatienummer	Gehouden deel van het kapitaal op groepsniveau (%)
KBC Securities NV	Brussels - BE	0437.060.521	100
KBC Equitas LLC	Budapest - HU	--	100
KBC Securitas a.d. Beograd	Belgrade - RS	--	100
KBC Securities Baltic Investment Company sia	Riga - LV	--	51,05
KBC Securities Ukraine LLC	Kiev - UA	--	51,05
KBC Securities Romania SA	Bucarest - RO	--	100
SAI Swiss Capital Asset Management SA	Bucarest - RO	--	100
Ligeva NV	Mortsel - BE	0437.002.519	100
Patria Finance a.s.	Prague - CZ	--	100
Patria Direct a.s.	Prague - CZ	--	100
Kredyt Bank SA	Warsawa - PL	--	80
Kredyt Lease SA	Warsawa - PL	--	80
Kredyt Trade Sp z.o.o.	Warsawa - PL	--	80
Reliz SA	Katowice - PL	--	80
Loan Invest NV "Institutionele VBS naar Belgisch recht"	Brussels - BE	0889.054.884	100
Old Broad Street Invest NV	Brussels - BE	0871.247.565	100
111 OBS Limited Partnership	London - GB	--	100
111 OBS (General Partnr) Limited	London - GB	--	100
Quasar Securitisation Company NV	Brussels - BE	0475.526.860	100
Zagiel SA	Warsawa - PL	--	100
KBC Bank: dochterondernemingen die niet integraal geconsolideerd worden			
111 OBS (Nominee) Limited (1)	London - GB	--	100
2 B delighted Italia Srl (1)	Torino - IT	--	52,78
Absolut Capital LLC (1)	Moscow - RU	--	95
Absolut Capital Trust Limited (1)	Limasol - CY	--	95
Aldersgate Finance Limited (1)	Jersey - GB	--	100
Almaloisir & Immobilier sas (1)	Nice - FR	--	100
Apicinq NV (1)	Machelen - BE	0469.891.457	50
Apitri NV (1)	Diegem - BE	0469.889.873	100
Applied Maths Inc. (1)	Austin - US	--	50,83
Applied Maths NV (1)	St Martens Latem - BE	0453.444.712	50,83
Atomium Funding LLC (1)	Delaware - US	--	100
Avebury Limited (1)	Dublin - IE	--	100
Baker Street USD Finance Limited (1)	Jersey - GB	--	100
Bankowy Fundusz Inwestycyjny Serwis Sp z.o.o. (1)	Warsawa - PL	--	80
Brussels North Distribution NV (1)	Brussels - BE	0476.212.887	100
Chiswell Street Finance Limited (1)	Jersey - GB	--	100
City Hotels NV (1)	Zaventem - BE	0416.712.394	85,51
Clifton Finance Street Limited (1)	Jersey - GB	--	100
Dala Beheer BV (1)	Amsterdam - NL	--	100
Dala Property Holding XV BV (1)	Amsterdam - NL	--	100
Di Legno Interiors NV (1)	Genk - BE	0462.681.783	62,50
DLI International NV (1)	Genk - BE	0892.881.535	62,50
Eurincasso s.r.o. (1)	Prague - CZ	--	100
Fulham Road Finance Limited (1)	Jersey - GB	--	100
Gearlon Plc (1)	Dublin - IE	--	100
Gie Groupe KBC Paris (1)	Paris - FR	--	100
Gulliver Kereskedelmi és Szolgáltató Kft (1)	Budapest - HU	--	100
Immo-Antares NV (2)	Brussels - BE	0456.398.361	95
Immo-Basilix NV (2)	Brussels - BE	0453.348.801	95
Immo-Beaulieu NV (2)	Brussels - BE	0450.193.133	50
Immobiële Distri-Land NV (2)	Brussels - BE	0436.440.909	87,52
Immo-Duo NV (1)	Zaventem - BE	0435.573.154	100
Immo Genk-Zuid NV (1)	Zaventem - BE	0464.358.497	100
Immo Kolonel Bourgstraat NV (2)	Brussels - BE	0461.139.879	50
Immolease-Trust NV (1)	Zaventem - BE	0406.403.076	100
Immo-Lian NV (2)	Brussels - BE	0448.079.820	99,56
Immo Lux-Airport SA (2)	Luxembourg - LU	--	66,64
Immo Marcel Thiry NV (2)	Brussels - BE	0450.997.441	95
Immo-Quinto NV (1)	Zaventem - BE	0466.000.470	100
Immo-Regentschap NV (2)	Brussels - BE	0452.532.714	75
Immo-Tres NV (1)	Zaventem - BE	0465.755.990	100

Naam	Zetel	Nationaal identificatienummer	Gehouden deel van het kapitaal op groepsniveau (%)
Immo Zenobe Gramme NV (2)	Brussels - BE	0456.572.664	100
IPCOS BV (1)	Boxtel - NL	--	60
IPCOS NV (1)	Heverlee - BE	0454.964.840	60
KB-Consult NV (1)	Brussels - BE	0437.623.220	100
KBC Alternative Investment Management (USA) Inc. (1)	Delaware - US	--	100
KBCAM Australia Limited (1)	Sydney - AU	--	26,45
KBC Concord Asset Management Co.Limited (1)	Tapei - TW	--	28,24
KBC Credit Arbitrage (1)	George Town - KY	--	100
KBC Diversified Fund (part of KBC AIM Master Fund) (1)	George Town - KY	--	100
KBC Financial Services (Ireland) Limited (1)	Dublin - IE	--	100
KBC Private Equity Advisory Services d.o.o. (1)	Belgrade - RS	--	100
KBC Private Equity Advisory Services Limited Liability Company (1)	Budapest - HU	--	100
KBC Private Equity Advisory Services s.r.o. (1)	Prague - CZ	--	100
KBC Private Equity Advisory Services Sp.z.o.o. (1)	Warsawa - PL	--	100
KBC Private Equity Consulting S.R.L. (1)	Bucarest - RO	--	100
KBC Securities Baltic Investment Company Russia (1)	Moscow - RU	--	100
KBC Securities Corporate Finance LLC (1)	Belgrade - RS	--	60
KBC Securities Investment Company Cyprus Lim (1)	Nicosia - CY	--	100
KBC Securities LLC (1)	Moscow - RU	--	100
KBC Structured Finance Limited (1)	Sydney - AU	--	100
KBC Vastgoed Portefeuille Nederland (1)	Rotterdam - NL	--	100
Kredietfinance Corporation (June) Limited (1)	Surrey - GB	--	100
Kredietfinance Corporation (September) Limited (1)	Surrey - GB	--	100
Kredietlease (UK) Limited (1)	Surrey - GB	--	100
Kredyt Bank SA i TUIR WARTA SA (1)	Warsawa - PL	--	100
Lancaster Place Finance Limited (1)	Jersey - GB	--	100
Lancier LLC (1)	Delaware - US	--	100
LIZAR Sp z.o.o. (1)	Warsawa - PL	--	80
Lombard Street Limited (1)	Dublin - IE	--	100
Luxembourg North Distribution SA (1)	Luxembourg - LU	--	100
Luxembourg Offices Securitisations SA (1)	Luxembourg - LU	--	99,99
Mechelen City Center NV (1)	Heffen - BE	0471.562.332	100
Motokov a.s. (1)	Prague - CZ	--	69,10
Net Fund Administration Sp z.o.o. (1)	Warsawa - PL	--	80
Newcourt Street Finance Limited (1)	Jersey - GB	--	100
Oxford Street Finance Limited (1)	Jersey - GB	--	100
Parkeergarage De Panne NV (1)	Brussels - BE	0881.909.548	90
Patria Finance CF a.s.	Prague - CZ	--	100
Patria Finance Slovakia a.s.	Bratislava - SK	--	100
Patria Online a.s.	Prague - CZ	--	100
Pericles Invest NV (1)	Zaventem - BE	0871.593.005	50
Picaros Funding LLC (1)	Wilmington - US	--	100
Picaros Purchasing No.1 Limited (1)	Dublin - IE	--	100
Picaros Purchasing No.2 Limited (1)	Dublin - IE	--	100
PLC Development Sp.z.o.o. (1)	Warsawa - PL	--	100
Property LM s.r.o. (1)	Prague - CZ	--	61,05
Quercus Scientific NV (1)	St Martens Latem - BE	0884.920.310	50,83
Risk Kft. (1)	Budapest - HU	--	99,96
Servipolis Management Company NV (1)	Zaventem - BE	0442.552.206	70
SM Vilvoorde NV (1)	Zaventem - BE	0425.859.197	100
TEE Square Limited (1)	Road Town - VG	--	100
Tormenta Investments Sp.z.o.o. (1)	Warsawa - PL	--	100
Vastgoedmaatschappij Manhattan-Kruisvaarten NV (1)	Zaventem - BE	0419.336.938	100
Vermögensverwaltungsgesellschaft Merkur mbH (1)	Bremen - DE	--	99,76
Weyveld Vastgoedmaatschappij NV (1)	Zaventem - BE	0425.517.818	100
Willowdale Company (1)	Dublin - IE	--	100
ZIPP SKUTERY Sp.z.o.o. (1)	Przasnysz - PL	--	100
KBC Bank: gemeenschappelijke dochterondernemingen die evenredig geconsolideerd worden			
Ceskomaravská Stavebni Sportelna a.s.	Prague - CZ	--	55
Immobiliare Novoli S.p.A.	Firenze - IT	--	44,80
KBC Goldstate Fund Management Co. Limited	Sjanghai - CN	--	25,41

Naam	Zetel	Nationaal identificatienummer	Gehouden deel van het kapitaal op groepsniveau (%)
KBC Bank: gemeenschappelijke dochterondernemingen die niet evenredig geconsolideerd worden (1)			
Atrium Development SA	Luxembourg - LU	--	25
Barbarahof NV	Zaventem - BE	0880.789.197	30
Consorzio Sandonato Est	Firenze - IT	--	22,80
Covent Garden Development NV	Brussels - BE	0892.236.187	25
Covent Garden Real Estate NV	Zaventem - BE	0872.941.897	50
Flex Park Prague s.r.o.	Prague - CZ	--	50
FM-A Invest NV	Diegem - BE	0460.902.725	50
Immocert t'Serclaes NV	Zaventem - BE	0433.037.989	50
Jesmond Amsterdam NV	Amsterdam - NL	--	50
Miedziana Sp z.o.o.	Warsawa - PL	--	47,75
Panton Kortenberg Vastgoed NV "Pako Vastgoed"	St Niklaas - BE	0437.938.766	50
Amdale Holdings Limited NV	Diegem - BE	0452.146.563	50
Pakobo NV	Diegem - BE	0474.569.526	50
Rumst Logistics NV	Machelen - BE	0862.457.583	50
Perifund NV	Brussels - BE	0465.369.673	50
Prague Real Estate NV	Zaventem - B	0876.309.678	50
Real Estate Participation NV	Zaventem - BE	0473.018.817	50
Resiterra NV	Zaventem - BE	0460.925.588	50
Rumst Logistics II NV	Machelen - BE	0880.830.076	50
Rumst Logistics III NV	Machelen - BE	0860.829.383	50
Sandonato Parcheggi Srl	Firenze - IT	--	44,70
Sandonato Srl	Firenze - IT	--	44,70
UNION KBC Asset Mangement JV	India	--	25,41
Val d'Europe Holding NV	Zaventem - BE	0808.932.092	45
Val d'Europe Invest sas	Paris - FR	--	45
Xiongwei Lighting (Guangzhou) Co., Ltd.	Guangzhou - CY	--	26,41
KBC Bank: ondernemingen die worden opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode			
Giro Elszámolásforgáltató Rt.	Budapest - HU	--	20,99
HAGE Hajdúsági Agráripari Résvényatársaság	Budapest - HU	--	25
Isabel NV	Brussels - BE	0455.530.509	25,33
Nova Ljubljanska Banka d.d.	Ljubljana - SI	--	30,57
KBC Bank: ondernemingen die niet worden opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode (1)			
Banking Funding Company NV	Brussels - BE	0884.525.182	20,93
BCC Corporate NV	Brussels - BE	0883.523.807	23,95
Bedrijvencentrum Noordoost-Antwerpen NV	Antwerp - BE	0455.474.485	21,28
Bedrijvencentrum Rupelstreek NV	Aartselaar - BE	0427.329.936	33,33
Brand and Licence Company NV	Brussels - BE	0884.499.250	20,00
Czech Banking Credit Bureau a.s.	Prague - CZ	--	20
Etoiles d'Europe sas	Paris - FR	--	45
Justinvest Antwerpen NV	Antwerp - BE	0476.658.097	33,33
Kattendijkdok NV	Antwerp - BE	0863.854.482	39
Prvni Certifikacni Autorita a.s.	Prague - CZ	--	23,25
Rabot Invest NV	Antwerp - BE	0479.758.733	25
Sea Gate Logistics NV	Aalst - BE	0480.040.627	25
Xenarjo cvba	Mechelen - BE	0899.749.531	24,99

Reden voor uitsluiting: (1) te verwaarlozen betekenis

(2) vastgoedcertificaten en maatschappijen waarbij het resultaat niet wordt toegewezen aan de groep.

Een onderneming die in aanmerking komt voor consolidatie wordt ook werkelijk in consolidatie opgenomen indien twee van de volgende criteria worden overschreden:

het deel van de groep in het eigen vermogen overschrijdt 2,5 miljoen euro

het deel van de groep in het resultaat overschrijdt 1 miljoen euro

het balanstotaal overschrijdt 100 miljoen euro

Het gezamenlijk balanstotaal van de uitgesloten vennootschappen mag niet meer bedragen dan 1 % van het geconsolideerd balanstotaal.

Toelichting 36: Belangrijkste wijzigingen in de consolidatiekring

Moedermaatschappij	Onderneming	Consolidatie-methode	Percentage aandeelhouderschap op groepsniveau		Commentaar
			31-12-2008	31-12-2009	
Toevoegingen					
Geen					
Afstotingen					
KBC Bank	KBC International Portfolio	Integraal	100,00%	-	Verkocht aan KBC Verzekeringen in 2kw2009
Wijzigingen in percentage aandeelhouderschap en interne fusies					
KBC Bank	CIBANK AD	Integraal	77,09%	81,69%	
KBC Bank	Istrobanka	Integraal	100,00%	-	Gefuseerd met ČSOB (Slowakije) in 3kw2009
KBC Bank	KBC Bank Nederland	Integraal	100%	-	Gefuseerd met KBC Bank NV in 2kw2009

Toelichting 37: Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen na balansdatum zijn (positieve of negatieve) gebeurtenissen die voorkomen tussen de balansdatum (31-12-2009) en de datum van goedkeuring tot publicatie van de jaarrekeningen door de Raad van Bestuur en omvatten zowel gebeurtenissen na balansdatum (gebeurtenissen die bewijs leveren van de bestaande toestand op de balansdatum) waardoor in de jaarrekening opgenomen bedragen moesten worden aangepast, als gebeurtenissen na balansdatum (gebeurtenissen die wijzen op een toestand die ontstond na de balansdatum) waardoor geen aanpassingen van opgenomen bedragen vereist waren. De eerste soort van gebeurtenissen leidt in principe tot een aanpassing van de jaarrekening van het boekjaar voorafgaand aan de gebeurtenis, terwijl de tweede soort in principe alleen de jaarrekening van de volgende periode beïnvloedt.

De belangrijkste gebeurtenissen na balansdatum die niet hebben geleid tot aanpassingen, waren:

- Op 24 februari 2010 verkocht KBC – in het kader van de nieuwe strategie die focust op de thuismarkten van de groep – zijn Amerikaanse reverse mortgage (omgekeerde hypotheek) kredietportefeuille die ondergebracht was bij KBC Financial Products (World Alliance Financial Corp). De financiële impact van deze transactie blijft beperkt, maar verlaagt niettemin het risicoprofiel van KBC en maakt ongeveer 0,8 miljard USD aan liquideiten vrij.
- In het eerste halfjaar van 2010 zal KBC zijn positie inzake credit default swaps op significante wijze verminderen, als deel van het herstructureringsproces van KBC Financial Products. Dit zal uiteindelijk leiden tot een vermindering van de reglementaire eigenvermogensvereisten.

Toelichting 38: Algemene informatie (IAS 1)

Naam	KBC Bank NV
Oprichting	17 Maart 1998
Oprichtingsland	België
Zetel van de vennootschap	Havenlaan 2, 1080 Brussel, België
Btw	BE 0462.920.226
RPR	Brussel
Juridische vorm	Naamloze vennootschap naar Belgisch recht die een publiek beroep doet of heeft gedaan op het spaarwezen; de vennootschap is een bank ingeschreven bij de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen
Leven	Onbepaalde duur.
Doel	De vennootschap heeft tot doel, voor zichzelf of voor rekening van derden, in België of in het buitenland, alle verrichtingen uit te voeren die in de ruimste zin tot het bankbedrijf behoren alsook alle andere activiteiten waarvan de uitoefening aan de banken wordt of zal worden toegestaan (artikel 2 van de statuten).

Plaatsen waar de voor het publiek toegankelijke documenten kunnen worden ingezien

De statuten van de vennootschap liggen ter inzage op de Griffie van de Rechtbank van Koophandel van Brussel. De jaarrekeningen worden bij de Nationale Bank van België neergelegd. De beslissingen inzake de benoeming, het ontslag en de afzetting van leden van het Directiecomité en van de Raad van Bestuur worden in de *Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt. De financiële berichten over de vennootschap en de oproepingen voor de Algemene Vergaderingen verschijnen eveneens in de financiële dagbladen en/of op www.kbc.com. De jaarverslagen van de vennootschap zijn verkrijgbaar op haar zetel. Ze worden elk jaar verstuurd naar de houders van aandelen op naam en naar de personen die daarom hebben gevraagd.

Algemene Vergadering van Aandeelhouders

Jaarlijks wordt op de zetel van de vennootschap of op een andere in de oproeping vermelde plaats een Algemene Vergadering gehouden op de woensdag die onmiddellijk voorafgaat aan de laatste donderdag van april of, indien die dag een wettelijke feestdag is, op de laatste daaraan voorafgaande werkdag, om 11 uur.

Om tot de Algemene Vergadering te worden toegelaten, moeten de houders van obligaties of warrants aan toonder, alsook de houders van certificaten aan toonder die met medewerking van de vennootschap zijn uitgegeven, deze ten minste vier werkdagen voor de Algemene Vergadering neerleggen op de zetel van de vennootschap of op een andere in de oproeping vermelde plaats.

Ook de eigenaars van obligaties of warrants op naam, of van certificaten op naam die met medewerking van de vennootschap werden uitgegeven, moeten binnen dezelfde termijn op de zetel van de vennootschap schriftelijk hun voornemen te kennen geven de Algemene Vergadering bij te wonen. De houders van obligaties en warrants hebben het recht om de algemene vergadering bij te wonen maar alleen met raadgevende stem.

De houders van gedematerialiseerde obligaties, warrants of certificaten die met medewerking van de vennootschap werden uitgegeven, moeten, indien ze tot de Algemene Vergadering wensen te worden toegelaten, ten minste vier werkdagen voor de vergadering op de zetel van de vennootschap of op een andere in de oproeping vermelde plaats een attest neerleggen dat is opgesteld door de erkende rekeninghouder of door de vereffeninginstelling, en waarin de onbeschikbaarheid van de obligaties, warrants of certificaten tot op de datum van de Algemene Vergadering wordt vastgesteld.

De houders van obligaties, de warranhouders en de houders van certificaten die met medewerking van de vennootschap zijn uitgegeven, hebben het recht om de Algemene Vergadering bij te wonen, doch met raadgevende stem.

Vennootschappelijke jaarrekening

Hierna volgt de vennootschappelijke (niet geconsolideerde) jaarrekening van KBC Bank, zoals neergelegd bij de Nationale Bank van België.

				9		
NAT.	Datum neerlegging	Nr.	Blz.	E.	D.	1.

JAARREKENING

FIRMA OF NAAM : KBC BANK

Rechtsvorm : NV

Adres : Havenlaan

Nr : 2

Bus :

Postnummer : 1080

Gemeente : Brussel

Rechtspersonenregister (RPR) - Rechtbank van Koophandel van : Brussel

Internetadres : <http://www.kbc.be>

Ondernemingsnummer: 0462.920.226

DATUM 17/08/2009 van de neerlegging van de oprichtingsakte OF van het recentste stuk dat de datum van bekendmaking van de oprichtingsakte en van de akte tot statutenwijziging vermeldt.

JAARREKENING goedgekeurd door de algemene vergadering van

28/04/2010

met betrekking tot het boekjaar dat de periode dekt van

01/01/2009

tot

31/12/2009

Vorig boekjaar van

01/01/2008

tot

31/12/2008

De bedragen van het vorige boekjaar zijn identiek met die welke eerder openbaar werden gemaakt : ja / neen

VOLLEDIGE LIJST met naam, voornamen, beroep, woonplaats (adres, nummer, postnummer, en gemeente) en functie in de onderneming van de BESTUURDERS, ZAAKVOERDERS EN COMMISSARIS

VOORZITTER VAN DE RAAD VAN BESTUUR :		Periode in de Raad in 2009	Einde huidig mandaat
Dhr. Jan HUYGHEBAERT	Prins van Oranjelaan 10, 1180 Brussel	volledig jaar	2010
VOORZITTER VAN HET DIRECTIECOMITE:			
Dhr. Jan VANHEVEL	Max Hermanlei 8, 2930 Brasschaat	volledig jaar voorzitter DC sinds 1/9/2009	2010
LEDEN:			
Dhr. Herman AGNEESSENS	Edelweisslaan 47, 3080 Tervuren	4 maand	2009
Dhr. André BERGEN	Zeedijk 769/61, 8300 Knokke	8 maand	2009
Mevr. Sonja DE BECKER	Meerbeekstraat 20, 3071 Erps-Kwerps	volledig jaar	2013
Dhr. Jan Maarten DE JONG	P.C. Hoofdstraat 175B, NL 1071 BW Amsterdam	2 weken	2013
Dhr. Danny DE RAYMAEKER	Brabançonnestraat 84, 3000 Leuven	volledig jaar	2012
Dhr. Julien DE WILDE	Jabekestraat 49, 9230 Wetteren	volledig jaar	2010
Dhr. Chris DEFRANCO	Zonnelaan 23, 3070 Kortenberg	volledig jaar	2010
Dhr. Jean-Pierre DEPAEMELAERE	Zeedijk (ODK) 450/0401, 8670 Koksijde	2 weken	2013
Dhr. Franky DEPICKERE	Izegemstraat 203, 8770 Ingelmunster	volledig jaar	2011
Dhr. John HOLLOWES	Vlaamse Gaaienlaan 11, 3080 Tervuren	4 maand	2013
Dhr. Pierre KONINGS	Prins van Oranjelaan 178, 1180 Brussel	volledig jaar	2013
Dhr. Walter NONNEMAN	Molenstraat 245, 9150 Kruike	volledig jaar	2012
Mevr. Marita ORLENT-HEYVAERT	Richard Orlentstraat 2, 2070 Zwijndrecht	volledig jaar	2013
Dhr. Paul PEETERS	Molenstraat 2A, 2811 Mechelen (Leest)	volledig jaar	2013
Dhr. Luc PHILIPS	Platanenlaan 14, 1820 Perk	volledig jaar	2010
Dhr. Luc POPELIER	Voosdonk 21, 2801 Heffen	4 maand	2013
Dhr. Gustaaf SAP	Stationsstraat 70, 8730 Beernem	volledig jaar	2013
Dhr. Guido SEGERS	Torenstraat 114, 3110 Rotselaar	7 maand	2009
Dhr. Johan THIJS	Moorsemsestraat 260, 3130 Betekom	4 maand	2013
Dhr. Patrick VANDEN AVENNE	Desselgemsestraat 15, 8710 Ooigem	volledig jaar	2013
Dhr. Germain VANTIEGHEM	Dalemstraat 9, 3078 Everberg	volledig jaar	2010
Dhr. Etienne VERWILGHEN	avenue de la Faïencerie 149, L 1511 Luxembourg	volledig jaar	2010
Dhr. Dirk WAUTERS	Bovenbosstraat 17, 3052 Blanden	volledig jaar	2013
Dhr. Marc WITTEMANS	Beatrijslaan 91, 3110 Rotselaar	volledig jaar	2010

COMMISSARIS: ERNST & YOUNG Bedrijfsrevisoren c.v., Moutstraat 54, 9000 Gent
vertegenwoordigd door Jean-Pierre ROMONT en/of Pierre VANDERBEEK

Totaal aantal neergelegde bladen :

Aantal gestandaardiseerde bladen die niet werden neergelegd omdat ze niet van toepassing zijn :

Zijn gevoegd bij deze jaarrekening : - het verslag van de commissaris

- jaarverslag van de Raad van Bestuur aan de gewone Algemene Vergadering van aandeelhouders

J. VANHEVEL
Voorzitter Directiecomité

J. HUYGHEBAERT
Voorzitter Raad van Bestuur

NR.	0462.920.226		2.
		Boekjaar	Vorig boekjaar
		(in duizenden)	
	Codes	05	10
1. BALANS NA WINSTVERDELING			
ACTIVA			
I. Kas, tegoeden bij centrale banken, postcheque- en girodiensten	101.000	4,690,485	1,306,922
II. Bij de centrale bank herfinancierbaar overheidspapier	102.000	2,031,158	446,343
III. Vorderingen op kredietinstellingen	103.000	32,657,548	38,674,605
A. Onmiddellijk opvraagbaar	103.100	2,286,045	2,721,015
B. Overige vorderingen (op termijn of met opzegging)	103.200	30,371,503	35,953,590
IV. Vorderingen op cliënten	104.000	83,613,739	94,013,018
V. Obligaties en andere vastrentende effecten	105.000	44,791,797	39,143,031
A. Van publiekrechtelijke emittenten	105.100	29,684,493	27,974,086
B. Van andere emittenten	105.200	15,107,304	11,168,945
VI. Aandelen en andere niet-vastrentende effecten	106.000	525,687	619,507
VII. Financiële vaste activa	107.000	15,345,703	15,821,175
A. Deelnemingen in verbonden ondernemingen	107.100	13,445,799	13,921,192
B. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	107.200	488,996	488,697
C. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren	107.300	74,277	97,823
D. Achtergestelde vorderingen op verbonden ondernemingen en ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	107.400	1,336,631	1,313,463
VIII. Oprichtingskosten en immateriële vaste activa	108.000	991	1,061
IX. Materiële vaste activa	109.000	710,839	724,023
X. Eigen aandelen	110.000		
XI. Overige activa	111.000	1,736,039	1,905,023
XII. Overlopende rekeningen	112.000	14,265,577	17,361,693
TOTAAL ACTIVA	199.000	200,369,563	210,016,401

NR.	0462.920.226			3.
			Boekjaar	Vorig boekjaar
			(in duizenden)	
	Codes	05	10	
PASSIVA				
I. Schulden aan kredietinstellingen	201.000	34,305,793	48,359,379	
A. Onmiddellijk opvraagbaar	201.100	5,543,351	8,444,047	
B. Mobiliseringsschulden wegens herdiscontering van handelspapier	201.200			
C. Overige schulden op termijn of met opzegging	201.300	28,762,442	39,915,332	
II. Schulden aan cliënten	202.000	111,581,619	113,990,244	
A. Spaargelden / spaardeposito's	202.100	29,611,402	22,466,578	
B. Andere schulden	202.200	81,970,217	91,523,666	
1) onmiddellijk opvraagbaar	202.201	28,110,481	26,857,564	
2) op termijn of met opzegging	202.202	53,859,736	64,666,102	
3) wegens herdiscontering van handelspapier	202.203			
III. In schuldbewijzen belichaamde schulden	203.000	12,925,686	5,039,370	
A. Obligaties en andere vastrentende effecten in omloop	203.100	1,669,679	1,077,457	
B. Overige schuldbewijzen	203.200	11,256,007	3,961,913	
IV. Overige schulden	204.000	1,349,283	1,602,602	
V. Overlopende rekeningen	205.000	17,301,192	19,890,563	
VI. A. Voorzieningen voor risico's en kosten	206.100	3,355,976	667,728	
1. Pensioen- en soortgelijke verplichtingen	206.101	67,287	52,017	
2. Belastingen	206.102	5,997	6,178	
3. Overige risico's en kosten	206.103	3,282,692	609,533	
B. Uitgestelde belastingen	206.200	9,124		
VII. Fonds voor algemene bankrisico's	207.000			
VIII. Achtergestelde schulden	208.000	9,357,862	9,699,357	
EIGEN VERMOGEN	290.000	10,183,028	10,767,158	
IX. KAPITAAL	209.000	8,948,440	5,698,440	
A. Geplaatst kapitaal	209.100	8,948,440	5,698,440	
B. Niet opgevraagd kapitaal (-)	209.200			
X. Uitgiftepremies	210.000	2,490,814	2,490,814	
XI. Herwaarderingsmeerwaarden	211.000			
XII. Reserves	212.000	2,575,598	2,577,904	
A. Wettelijke reserve	212.100	403,011	403,011	
B. Onbeschikbare reserves	212.200			
1. voor eigen aandelen	212.201			
2. andere	212.202			
C. Belastingvrije reserves	212.300	13,006	15,312	
D. Beschikbare reserves	212.400	2,159,581	2,159,581	
XIII. Overgedragen winst (overgedragen verlies (-))	213.000	(3,831,824)		
TOTAAL PASSIVA	299.000	200,369,563	210,016,401	

	Boekjaar		Vorig boekjaar
	(in duizenden)		
	Codes	05	10
POSTEN BUITEN-BALANSTELLING			
I. Eventuele passiva	301.000	48,180,292	55,180,632
A. Niet genegocieerde accepten	301.100	38,682	157,287
B. Kredietvervangende borgtochten	301.200	3,986,098	4,283,203
C. Overige borgtochten	301.300	42,657,496	49,272,112
D. Documentaire kredieten	301.400	1,498,016	1,468,026
E. Activa bezwaard met zakelijke zekerheden voor rekening van derden	301.500		4
II. Verplichtingen met een potentieel kredietrisico	302.000	45,897,643	41,453,581
A. Vaste verplichtingen tot fondsenverstrekking	302.100	2,367,575	2,404,912
B. Verplichtingen wegens contantaankopen van effecten en andere waarden	302.200	1,435,762	84,085
C. Beschikbare marge op betekende kredietlijnen	302.300	42,087,191	38,957,219
D. Verplichtingen tot vaste opneming en plaatsing van effecten	302.400	7,115	7,365
E. Verplichtingen tot inkoop wegens onvolkomen cessie-retrocessie	302.500		
III. Aan de kredietinstelling toevertrouwde waarden	303.000	197,198,591	223,092,601
A. Waarden gehouden onder fiducieregeling	303.100	3,109,201	2,402,879
B. Open bewaring en gelijkgestelde	303.200	194,089,390	220,689,722
IV. Te storten op aandelen	304.000	36,780	36,635

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
		(in duizenden)	
		05	10
2. SCHEMA VAN DE RESULTATENREKENING			
I. Rente-opbrengsten en soortgelijke opbrengsten	401.000	5,569,218	10,094,066
waaronder : uit vastrentende effecten	401.001	1,744,624	2,385,760
II. Rentekosten en soortgelijke kosten (-)	502.000	(3,974,971)	(8,695,418)
III. Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten	403.000	451,262	1,247,007
A. Aandelen en andere niet-vastrentende effecten	403.100	14,153	12,936
B. Deelnemingen in verbonden ondernemingen	403.200	426,593	1,209,554
C. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	403.300	6,667	16,290
D. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren	403.400	3,849	8,227
IV. Ontvangen provisies	404.000	970,680	772,260
V. Betaalde provisies (-)	505.000	(219,251)	(222,475)
VI. Winst (verlies(-)) uit financiële transacties	506.000	(820,815)	(34,442)
A. Uit het wissel- en handelsbedrijf in effecten en andere financiële instrumenten	506.100	(655,500)	(12,826)
B. Uit de realisatie van beleggingseffecten	506.200	(165,315)	(21,616)
VII. Algemene beheerskosten (-)	507.000	(1,894,021)	(1,635,032)
A. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	507.100	748,562	894,742
B. Overige beheerskosten	507.200	1,145,459	740,290
VIII. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa (-)	508.000	(46,981)	(46,397)
IX. Terugneming van waardeverminderingen (Waardeverminderingen(-)) op vorderingen en terugneming van voorzieningen (voorzieningen(-)) voor de posten buiten-balanstelling "I. Eventuele passiva" en "II. Verplichtingen met een potentieel kredietrisico"	509.000	(365,985)	(255,338)
X. Terugneming van waardeverminderingen (Waardeverminderingen(-)) op de beleggingsportefeuille in obligaties, aandelen en andere vastrentende of niet-vastrentende effecten	510.000	(508,226)	(156,765)
XI. Besteding en terugneming van voorzieningen voor andere risico's en kosten dan bedoeld in de posten buiten-balanstelling "I. Eventuele passiva" en "II. Verplichtingen met een potentieel kredietrisico"	411.000	91,983	35,203
XII. Voorzieningen voor andere risico's en kosten dan bedoeld in de posten buiten-balanstelling "I. Eventuele passiva" en "II. Verplichtingen met een potentieel kredietrisico" (-)	512.000	(2,966,517)	(463,150)
XIII. Onttrekking (Toevoeging(-)) aan het fonds voor algemene bankrisico's	513.000		
XIV. Overige bedrijfsopbrengsten	414.000	654,352	137,394
XV. Overige bedrijfskosten (-)	515.000	(61,053)	(48,001)
XVI. Winst (Verlies(-)) uit de gewone bedrijfsuitoefening vóór belasting	416.000	(3,120,325)	728,912

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
		(in duizenden)	
		05	10
2. SCHEMA VAN DE RESULTATENREKENING			
XVII. Uitzonderlijke opbrengsten	417.000	151,470	5,520
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op oprichtingskosten, immatriële en materiële vaste activa	417.100		
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa	417.200	37,827	
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten	417.300	1,797	2,318
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa	417.400	111,595	3,119
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten	417.500	251	83
XVIII. Uitzonderlijke kosten (-)	518.000	(1,035,304)	(1,361,015)
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	518.100		
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa	518.200	1,011,855	1,351,515
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten	518.300		
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa	518.400	21,428	7,570
E. Andere uitzonderlijke kosten	518.500	2,021	1,930
XIX. Winst (Verlies(-)) van het boekjaar vóór belastingen	419.000	(4,004,159)	(626,583)
XIXbi A. Overboeking naar de uitgestelde belastingen (-)	519.100	95,360	
B. Onttrekking aan de uitgestelde belastingen	419.200		
XX. Belastingen op het resultaat	520.000	74,669	(45,285)
A. Belastingen (-)	520.100	(27,841)	(69,468)
B. Regularisering van belastingen en terugneming van belastingvoorzieningen	420.200	102,510	24,183
XXI. Winst (Verlies(-)) van het boekjaar	421.000	(3,834,130)	(671,868)
XXII. Overboeking naar de belastingvrije reserves (-)	522.000	(24)	(34)
Onttrekking aan de belastingvrije reserves	422.000	2,330	63,557
XXIII. Te bestemmen winst (verlies(-)) van het boekjaar.	423.000	(3,831,824)	(608,345)

NR.	0462.920.226		7.
		Boekjaar	Vorig boekjaar
		(in duizenden)	
	Codes	05	10
RESULTAATVERWERKING			
A. Te bestemmen winstsaldo (Te verwerken verliessaldo(-))	600.100	(3,831,824)	(608,325)
1. Te bestemmen winst (Te verwerken verlies(-)) van het boekjaar	600.101	(3,831,824)	(608,347)
2. Overgedragen winst (Overgedragen verlies(-)) van het vorige boekjaar	600.102		22
B. Onttrekking aan het eigen vermogen	600.200		(608,325)
1. aan het kapitaal en de uitgiftepremies	600.201		
2. aan de reserves	600.202		(608,325)
C. Toevoeging aan het eigen vermogen (-)	600.300		
1. aan het kapitaal en de uitgiftepremies	600.301		
2. aan de wettelijke reserve	600.302		
3. aan de overige reserves	600.303		
D. Over te dragen resultaat	600.400	3,831,824	
1. Over te dragen winst (-)	600.401		
2. Over te dragen verlies	600.402	3,831,824	
E. Tussenkost van de vennoten in het verlies	600.500		
F. Uit te keren winst (-)	600.600		
1. Vergoeding van het kapitaal (a)	600.601		
2. Bestuurders of zaakvoerders (a)	600.602		
3. Andere rechthebbenden (a)	600.603		

(a) alleen voor de vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid naar Belgisch recht

3. TOELICHTING

I. STAAT VAN DE VORDERINGEN OP KREDIETINSTELLINGEN

(actiefpost III)

A. Voor de post in zijn geheel :

1. - vorderingen op verbonden ondernemingen
 - vorderingen op ondernemingen waarmee
 een deelnemingsverhouding bestaat

	Boekjaar	Vorig boekjaar
Codes	05	10
010	19,246,602	20,732,687
020	67,199	369,220

2. - achtergestelde vorderingen

	Boekjaar	Vorig boekjaar
Codes	05	10
030	8,057	83,789

B. Overige vorderingen (op termijn of met opzegging) op
 kredietinstellingen (actiefpost III B.)

1. Handelsonderzoek dat voor herfinanciering in aanmerking komt
 bij de centrale bank van het (de) land(en) van vestiging
 van de kredietinstelling

	Boekjaar	Vorig boekjaar
Codes	05	10
040		

2. Uitsplitsing van deze vorderingen naar hun resterende looptijd :

- . tot drie maanden
- . meer dan drie maanden tot één jaar
- . meer dan één jaar tot vijf jaar
- . meer dan vijf jaar
- . met onbepaalde looptijd

	Boekjaar
Codes	05
050	24,262,654
060	3,152,364
070	2,330,126
080	549,539
090	76,820

II. STAAT VAN DE VORDERINGEN OP CLIENTEN

(actiefpost IV)

1. Vorderingen

- op verbonden ondernemingen
- op ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat

	Boekjaar	Vorig boekjaar
Codes	05	10
010	25,632,520	24,917,086
020	75,581	100,778

2. Achtergestelde vorderingen

	Boekjaar	Vorig boekjaar
Codes	05	10
030	253,523	580,002

3. Handelspapier dat voor herfinanciering in aanmerking komt bij de centrale bank van het (de) land(en) van vestiging van de kredietinstelling

	Boekjaar	Vorig boekjaar
Codes	05	10
040		

4. Uitsplitsing naar resterende looptijd :

- . tot drie maanden
- . meer dan drie maanden tot één jaar
- . meer dan één jaar tot vijf jaar
- . meer dan vijf jaar
- . met onbepaalde looptijd

	Boekjaar
Codes	05
050	38,050,966
060	6,374,476
070	9,294,283
080	25,320,117
090	4,573,897

5. Uitsplitsing van de vorderingen naar hun aard :

- . handelspapier (inclusief eigen accepten)
- . vorderingen uit leasing en soortgelijke vorderingen
- . leningen tegen forfaitair lastenpercentage
- . Hypotheekleningen (*)
- . andere leningen op termijn van meer dan één jaar
- . overige vorderingen

	Boekjaar
Codes	05
100	175,431
110	556,038
120	1,015,246
130	9,614,999
140	33,780,274
150	38,471,751

6. Geografische uitsplitsing van de vorderingen (**)

- . vorderingen op België
- . vorderingen op het buitenland

	Boekjaar
Codes	05
160	48,879,849
170	34,733,890

7. Analytische gegevens in verband met de hypotheekleningen met reconstitutie

bij de instelling of waaraan levensverzekerings- en kapitalisatie-overeenkomsten zijn gekoppeld :

- a) . aanvankelijk geleende kapitalen
- b) . reconstitutiefonds en wiskundige reserves in verband met deze leningen
- c) . netto-omloop van deze leningen (a-b)

	Boekjaar
Codes	05
180	
190	
200	

(*) Het geëffectiseerd volume aan hypothecaire leningen via Home Loan Invest bedraagt op 31/12/2009 12.838.758.133,96 euro.

Dit bedrag zit niet meer inbegrepen in deze post.

(**) Handelspapier wordt uitgesplitst onder verwijzing naar de begunstigde van het krediet

III. STAAT VAN DE OBLIGATIES EN ANDERE VASTRENTENDE EFFECTEN

(actiefpost V)

1. Obligaties en effecten uitgegeven door :

- verbonden ondernemingen
- ondernemingen waarmee een deelnemings-
verhouding bestaat

	Boekjaar	Vorig boekjaar
Codes	05	10
010	12,034,933	6,818,321
020	4,831	4,947

2. Obligaties en effecten die achtergestelde vorderingen vertegenwoordigen

	Boekjaar	Vorig boekjaar
Codes	05	10
030	367,312	71,579

3. Geografische uitsplitsing van de volgende posten :

- V.A. . publiekrechtelijke emittenten
- V.B. . andere emittenten

	België	Buitenland
Codes	05	10
040	17,311,841	12,372,652
050	10,131,515	4,975,789

4. Noteringen en looptijden

- a) . Genoteerde effecten
- . Niet genoteerde effecten

	Boekwaarde	Marktwaarde
Codes	05	10
060	44,416,395	43,636,807
070	375,402	

- b) . Resterende looptijd tot één jaar
- . Resterende looptijd van meer dan één jaar

	Boekjaar
Codes	05
080	7,351,386
090	37,440,411

5. Uitsplitsing naargelang de obligaties en effecten behoren tot de :

- a) . handelsportefeuille
- b) . beleggingsportefeuille

	Boekjaar
Codes	05
100	6,525,656
110	38,266,141

6. Voor de handelsportefeuille :

- . het positieve verschil tussen de hogere marktwaarde en de aanschaffingswaarde van de obligaties en effecten die tegen marktwaarde worden gewaardeerd
- . in voorkomend geval, het positieve verschil tussen de hogere marktwaarde en de boekwaarde van de obligaties en effecten die worden gewaardeerd overeenkomstig artikel 35 ter, §2, tweede lid

	Boekjaar
Codes	05
120	105,528
130	

7. Voor de beleggingsportefeuille

- . het positieve verschil van alle effecten waarvan de terugbetalingswaarde groter is dan hun boekwaarde
- . het negatieve verschil van alle effecten waarvan de terugbetalingswaarde kleiner is dan hun boekwaarde

	Boekjaar
Codes	05
140	3,103,613
150	1,290,571

8. Gedetailleerde opgave van de boekwaarde van de beleggingsportefeuille

a) AANSCHAFFINGSWAARDE

Per einde van het voorgaande boekjaar

Mutaties tijdens het boekjaar :

. aanschaffingen

. overdrachten (-)

. aanpassingen met toepassing van artikel 35 ter, §4 en 5 (+/-)

. omrekeningsverschillen (+/-)

Per einde van het boekjaar

b) OVERDRACHTEN TUSSEN PORTEFEUILLES

1. Overdrachten

. van de beleggingsportefeuille naar de handelsportefeuille (-)

. van de handelsportefeuille naar de beleggingsportefeuille (+)

2. Weerslag op het resultaat

c) WAARDEVERMINDERINGEN

Per einde van het voorgaande boekjaar

Mutaties tijdens het boekjaar :

. geboekt

. teruggenomen want overtollig (-)

. afgeboekt (-)

. overgeboekt van een post naar een andere (+/-)

. omrekeningsverschillen (+/-)

Per einde van het boekjaar

d) BOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR

(a) + b)1. - c)

	Boekjaar	
Codes	05	
010	27,639,928	
020	18,987,948	
030	(7,244,514)	
040	(1,236,016)	
050	846,129	
099	38,993,475	
110		
120		
130		
200	172,470	
210	575,524	
220	(64,707)	
230	(11,475)	
240	55,522	
250		
299	727,334	
399	38,266,141	

IV. STAAT VAN DE AANDELEN EN ANDERE NIET-VASTRENTENDE EFFECTEN

(actiefpost VI)

1) Geografische uitsplitsing van de emittenten van effecten :

- . Belgische emittenten
- . buitenlandse emittenten

	Boekjaar
Codes	05
010	1,076
020	524,611

2. Noteringen

- . Genoteerde effecten
- . Niet genoteerde effecten

	Boekwaarde	Marktwaarde
Codes	05	10
030	513,679	513,679
040	12,008	

3. Uitsplitsing naargelang de aandelen en effecten behoren tot de :

- . handelsportefeuille
- . beleggingsportefeuille

	Boekjaar
Codes	05
050	513,679
060	12,008

4. Voor de handelsportefeuille :

- . het positieve verschil tussen de marktwaarde en de aanschaffingswaarde van de effecten die tegen marktwaarde worden gewaardeerd
- . het positieve verschil tussen de marktwaarde en de boekwaarde van de effecten die worden gewaardeerd overeenkomstig artikel 35 ter. §2, tweede lid

	Boekjaar
Codes	05
070	24,614
080	

5. Gedetailleerde opgave van de boekwaarde van de beleggingsportefeuille

a) AANSCHAFFINGSWAARDE

- Per einde van het voorgaande boekjaar
- Mutaties tijdens het boekjaar :
 - . aanschaffingen
 - . overdrachten (-)
 - . andere wijzigingen (+/-)
- Per einde van het boekjaar

	Boekjaar
Codes	05
100	13,905
110	8,506
120	(2,617)
130	(40)
199	19,754

b) OVERDRACHTEN TUSSEN PORTEFEUILLES

- 1. Overdrachten
 - . van de beleggingsportefeuille naar de handelsportefeuille(-)
 - . van de handelsportefeuille naar de beleggingsportefeuille (+)
- 2. Weerslag op het resultaat

200	
210	
220	

c) WAARDEVERMINDERINGEN

- Per einde van het voorgaande boekjaar
- Mutaties tijdens het boekjaar :
 - . geboekt
 - . teruggenomen want overtollig (-)
 - . afgeboekt (-)
 - . overgeboekt van een post naar een andere (+/-)
 - . omrekeningsverschillen (+/-)
- Per einde van het boekjaar

300	8,071
310	1,268
320	(3,859)
330	
340	
350	2,266

d) BOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR

(a) + b) 1. - c)

399	7,746
499	12,008

V. STAAT VAN DE FINANCIËLE VASTE ACTIVA

(actiefpost VII)

A.1. Uitsplitsing van de actiefposten VII.A,B,C

a) economische sector van de volgende posten :

- A. Deelnemingen in verbonden ondernemingen
 B. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat
 C. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behorer

Codes	kredietinstellingen		andere ondernemingen	
	Boekjaar 05	Vorig boekjaar 10	Boekjaar 15	Vorig boekjaar 20
010	6,853,871	7,036,257	6,591,928	6,884,935
020	467,451	467,450	21,545	21,247
030	12,624	25,067	61,653	72,756

b) notering

- A. Deelnemingen in verbonden ondernemingen
 B. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat
 C. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behorer

Codes	genoteerd	niet-genoteerd
	05	10
040	767,311	12,678,488
050	10,799	478,197
060	63,030	11,247

A.2. Gedetailleerde opgave van de boekwaarde per einde van het boekjaar van de actiefposten VII.A, B en C

A. AANSCHAFFINGSWAARDE

- Per einde van het voorgaande boekjaar
 Mutaties tijdens het boekjaar
 . aanschaffingen
 . overdrachten en buitengebruikstellingen (-)
 . overboekingen van een post naar een andere (+/-)
 Per einde van het boekjaar

B. MEERWAARDEN

- Per einde van het voorgaande boekjaar
 Mutaties tijdens het boekjaar
 . geboekt
 . verworven van derden
 . afgeboekt (-)
 . overboekingen van een post naar een andere (+/-)
 Per einde van het boekjaar

C. WAARDEVERMINDERINGEN

- Per einde van het voorgaande boekjaar
 Mutaties tijdens het boekjaar
 . geboekt
 . teruggenomen want overtollig (-)
 . verworven van derden
 . afgeboekt (-)
 . overboekingen van een post naar een andere (+/-)
 Per einde van het boekjaar

D. NETTO-BOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR (A + B - C)

	verbonden (VII.A.)	Ondernemingen	
		waarmee een deelnemingsverhouding bestaat (VII.B.)	andere (VII.C.)
100	15,233,914	508,817	220,483
110	1,021,906	500	88
120	(521,264)	(238)	(126,314)
130			
199	15,734,556	509,079	94,257
200			
210			
220			
230			
240			
299			
300	1,312,722	20,120	122,660
310	1,010,999		856
320	(34,967)	(36)	(2,824)
330			
340			(100,710)
350			
399	2,288,757	20,083	19,980
499	13,445,799	488,996	74,277

ARTIKEL 29, 1 NIET-OPGEVRAAGDE BEDRAGEN OP DEELNEMINGEN EN AANDELEN

	Ondernemingen		TOTAAL
	verbonden (VII.A.)	waarmee een deelnemingsverhouding bestaat (VII.B.)	
IIB Finance Ireland	1,314		
KBC Dublin Capital Plc	30		
KBC Private Equity	34,876		
African Export-Import Bank			555
Mode Natie			5
Mts Belgium			
Totaal	36,220		560
			36,780

B. Uitsplitsing van de actiefpost VII D.

1. Achtergestelde vorderingen op :

- . verbonden ondernemingen
- . andere ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat

2. Bedrag van de door genoteerde effecten vertegenwoordigde achtergestelde vorderingen

3. Gedetailleerde opgave van de achtergestelde vorderingen

	kredietinstellingen		andere ondernemingen	
	Boekjaar	Vorig boekjaar	Boekjaar	Vorig boekjaar
Codes	05	10	15	20
010	953,624	817,291	308,007	421,172
020	75,000	75,000		
030				

NETTO-BOEKWAARDE PER EINDE VAN HET VOORGAANDE BOEKJAAR

Mutaties tijdens het boekjaar

- . Toevoegingen
- . Terugbetalingen (-)
- . Geboekte waardeverminderingen (-)
- . Teruggenomen waardeverminderingen
- . Wisselkoersverschillen (+/-)
- . Overige (+/-)

NETTO BOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR

GECUMULEERDE WAARDEVERMINDERINGEN PER EINDE VAN HET BOEKJAAR

	verbonden ondernemingen	ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat
	Codes	15
100	1,238,463	75,000
110	136,692	
120	(111,509)	
130		
140		
150	(2,015)	
160		
199	1,261,631	75,000
200		

C. Verklaring in verband met de geconsolideerde jaarrekening :

A. Informatie die door alle kredietinstellingen moet worden ingevuld :

* Overeenkomstig de bepalingen van het koninklijk besluit van 23 september 1992 op de geconsolideerde jaarrekening van de kredietinstellingen stelt de kredietinstelling een jaarrekening en een geconsolideerd jaarverslag op : JA / NEEN *

* De kredietinstelling stelt om één van de volgende redenen noch een geconsolideerde jaarrekening noch een jaarverslag op :-

- de kredietinstelling controleert niet, alleen of gezamenlijk, één of meer dochterondernemingen naar Belgisch of buitenlands recht -
- hoewel zij is onderworpen aan de bepalingen van het besluit van 23 september 1992, is de kredietinstelling vrijgesteld van de verplichting -
- om een geconsolideerde jaarekening en een geconsolideerd jaarverslag op te stellen, omdat de kredietinstelling zelf een dochter is -
- van een moederonderneming die een geconsolideerde jaarrekening opstelt en openbaar maakt (artikel 4 van het koninklijk besluit van 23 september 1992) -
- Verantwoording van de naleving van de voorwaarden als bedoeld in artikel 4 van voornoemd besluit:-
- Naam, volledig adres van de zetel en, indien het om een vennootschap naar Belgisch recht gaat, het BTW-nummer of het nationaal -
- identificatienummer van de moederonderneming die de geconsolideerde jaarrekening opstelt en openbaar maakt op grond waarvan de vrijstelling werd toegestaan :-

B. Informatie die enkel door de kredietinstelling moet worden ingevuld indien zij een dochter of een gezamenlijke dochter is

. Naam, volledig adres van de zetel en, indien het om een vennootschap naar Belgisch recht gaat, het BTW-nummer of het nationaal identificatienummer van de moederonderneming(en) en vermelding of die moederonderneming(en) een geconsolideerde jaarrekening opstel(t)(len) en openbaar ma(a)k(t)(en) waarin de jaarrekening van de instelling door consolidatie wordt opgenomen ** :

- KBC Groep NV, Havenlaan 2, 1080 Brussel, Ondernemingsnummer 0403.227.515

. Indien de moederonderneming(en) onder buitenlands recht ressorte(e)r(t)(en), vermelding van de plaats waar voornoemde geconsolideerde jaarrekening verkrijgbaar is ** :

* Schrappen wat niet past.

** Wordt de jaarrekening van de instelling op verschillende niveaus geconsolideerd, moet de informatie, enerzijds, worden verstrekt voor het grootste geheel en, anderzijds, voor het kleinste geheel van ondernemingen waarvan de instelling deel uitmaakt als dochter en waarvoor een geconsolideerde jaarrekening wordt opgesteld en openbaar gemaakt.

VI.Par.1. LIJST VAN DE ONDERNEMINGEN WAARIN DE KREDIETINSTELLING EEN DEELNEMING BEZIT.

Hieronder worden de ondernemingen vermeld waarin de kredietinstelling een deelneming bezit in de zin van het koninklijk besluit van 23 september 1992 alsook de andere ondernemingen waarin de kredietinstelling maatschappelijke rechten bezit ten belope van ten minste 10 % van het geplaatste kapitaal.

Naam, zetel, B.T.W.-nummer of nationaal identificatienummer	Maatschappelijke rechten				Gegevens over het laatste boekjaar waarvoor de jaarrekening beschikbaar is (in duizend)			
	rechtstreeks			door dochter-onderneming	Jaarrekening op	Munt-eenheden	Eigen vermogen (+) of (-)	Netto-resultaat (+) of (-)
	Soort	Aantal	%	%				
A. Verbonden Ondernemingen								
AKB Absolut Bank Moskou RU -	Gewone	175,255,720	95.00	0.00				
Antwerpse Diamantbank NV Antwerpen BE, 0404.465.551	Gewone	7,686,400	100.00	0.00				
CBC BANQUE SA Brussel BE, 0403.211.380	Gewone	1,838,956	100.00	0.00				
CENTEA NV Antwerpen BE, 0404.477.528	Gewone	184,561	99.56	0.00				
Ceskoslovenska Obchodná Banka a.s. Bratislava SK,-	Gewone	5,000	100.00	0.00				
Ceskoslovenska Obchodni Banka a.s. (CSOB) Praag CZ,-	Gewone	5,855,000	100.00	0.00				
CIBANK AD Sofia, BG -	Gewone	5,695,260	81.69	0.00				
Covent Garden Real Estate NV Zaventem, BE, 0872.941.897	Gewone	750	50.00	0.00	31-dec-08	EUR	2,382	5,732
Fidabel NV Brussel, BE, 0417.309.044	Gewone	1	0.80	0.00	31-dec-08	EUR	143	1
Gearlon Plc Dublin IE,-	Gewone	40,000	100.00	0.00	31-dec-07	USD	173	51
IIB Finance Ireland Dublin IE,-	Ordinary	2,166,999	99.99	0.00				
	Ordinary AUD	700,000	100.00	0.00				
	Ordinary EUR	366,000,000	100.00	0.00				
	Ordinary GBP	104,000,000	100.00	0.00				
	Ordinary USD	116,000,000	100.00	0.00				

VI.Par.1. LIJST VAN DE ONDERNEMINGEN WAARIN DE KREDIETINSTELLING EEN DEELNEMING BEZIT.

Hieronder worden de ondernemingen vermeld waarin de kredietinstelling een deelneming bezit in de zin van het koninklijk besluit van 23 september 1992 alsook de andere ondernemingen waarin de kredietinstelling maatschappelijke rechten bezit ten belope van ten minste 10 % van het geplaatste kapitaal.

Naam, zetel, B.T.W.-nummer of nationaal identificatienummer	Maatschappelijke rechten				Gegevens over het laatste boekjaar waarvoor de jaarrekening beschikbaar is (in duizend)			
	rechtstreeks			door dochter-onderneming	Jaarrekening op	Munt-eenheden	Eigen vermogen (+) of (-)	Netto-resultaat (+) of (-)
	Soort	Aantal	%	%				
K & H Bank Zrt. Budapest HU,-	Reg. Sh. HUF 2000	73,709,164,412	100.00	0.00				
KB Consult NV Brussel BE, 0437.623.220	Gewone	364,543	99.95	0.00	31-dec-08	EUR	955	-8
KBC Alternative Investment Management Belgium NV Brussel BE, 0883.054.940	Gewone	4,699,530	99.99	0.01				
KBC Asset Management NV Brussel BE, 0469.444.267	Klasse A	2,580,644	44.75	7.11				
KBC Bank Deutschland AG Bremen DE,-	Gewone Genusrechte	567,300 97,791,500	100.00 100.00	0.00 0.00				
KBC Bank Funding LLC II New York US,-	Common Shares	1,000	100.00	0.00				
KBC Bank Funding LLC III New York US,-	Common Shares	1,000	100.00	0.00				
KBC Bank Funding LLC IV New York US,-	Common Shares	1,000	100.00	0.00				
KBC Bank Funding Trust II New York US,-	Common Shares	1,000	100.00	0.00				
KBC Bank Funding Trust III New York US,-	Common Shares	1,000	100.00	0.00				
KBC Bank Funding Trust IV New York US,-	Common Shares	1,000	100.00	0.00				
KBC Bank Ireland Limited Dublin IE,-	Ordinary	372,038,509	100.00	0.00				
KBC Clearing NV Amsterdam NL,-	Gewone	30,491	100.00	0.00				

VI.Par.1. LIJST VAN DE ONDERNEMINGEN WAARIN DE KREDIETINSTELLING EEN DEELNEMING BEZIT.

Hieronder worden de ondernemingen vermeld waarin de kredietinstelling een deelneming bezit in de zin van het koninklijk besluit van 23 september 1992 alsook de andere ondernemingen waarin de kredietinstelling maatschappelijke rechten bezit ten belope van ten minste 10 % van het geplaatste kapitaal.

Naam, zetel, B.T.W.-nummer of nationaal identificatienummer	Maatschappelijke rechten				Gegevens over het laatste boekjaar waarvoor de jaarrekening beschikbaar is (in duizend)			
	rechtstreeks			door dochter-onderneming	Jaarrekening op	Munt-eenheden	Eigen vermogen (+) of (-)	Netto-resultaat (+) of (-)
	Soort	Aantal	%	%				
KBC Commercial Finance NV Brussel BE, 0403.278.488	Gewone	120,000	100.00	0.00				
KBC Consumer Finance IFN sa Boekarest BG,-	Gewone	133,934	99.95	0.00				
KBC Credit Investments NV Brussel, BE 0887.849.512	Gewone	4,999,999	99.99	0.00				
KBC Financial Holding Inc. Wilmington US,-	Gewone	1,000	100.00	0.00				
KBC Financial Products UK Limited Londen GB,-	Gewone	350,100,000	100.00	0.00				
KBC Groep NV Brussel, BE, 0403.227.515	Gewone	3,917,845	1.10	0.00				
KBC Ifima NV Rotterdam NL,-	Gewone	10,585	100.00	0.00				
KBC Investments Hong Kong Limited Hong Kong, HK,-	Gewone	130,000,000	100.00	0.00				
KBC Investments Limited Londen, UK,-	Gewone	170,000,000	100.00	0.00				
KBC Lease Holding NV Leuven BE, 0403.272.253	Gewone	167,595	99.99	0.01				
KBC Lease (UK) Limited Guildford GB,-	Ord. Shares of 1 GBP	7,327,865	34.00	66.00				
KBC North American Finance Corporation Delaware US,-	Ordinary	1,000	100.00	0.00				
KBC Peel Hunt Limited Londen GB,-	Gewone	51,303,594	100.00	0.00				

VI.Par.1. LIJST VAN DE ONDERNEMINGEN WAARIN DE KREDIETINSTELLING EEN DEELNEMING BEZIT.

Hieronder worden de ondernemingen vermeld waarin de kredietinstelling een deelneming bezit in de zin van het koninklijk besluit van 23 september 1992 alsook de andere ondernemingen waarin de kredietinstelling maatschappelijke rechten bezit ten belope van ten minste 10 % van het geplaatste kapitaal.

Naam, zetel, B.T.W.-nummer of nationaal identificatienummer	Maatschappelijke rechten				Gegevens over het laatste boekjaar waarvoor de jaarrekening beschikbaar is (in duizend)			
	rechtstreeks			door dochter-onderneming	Jaarrekening op	Munt-eenheden	Eigen vermogen (+) of (-)	Netto-resultaat (+) of (-)
	Soort	Aantal	%	%				
KBC Pinto Systems NV Brussel BE, 0473.404.540	Gewone	2,793	49.42	10.60				
KBC Private Equity NV Brussel BE, 0403.226.228	Gewone	445,416	100.00	0.00				
	Gewone - 25% volstort	73,502	100.00	0.00				
KBC Real Estate Luxembourg SA Luxemburg LU, -	Gewone	99,947	99.95	0.05				
KBC Real Estate NV Brussel BE, 0404.040.632	Gewone	638,358	100.00	0.00				
KBC Securities NV Brussel BE, 0437.060.521	Gewone	1,898,517	99.95	0.05				
KBC Structured Finance Limited Melbourne AU,-	Gewone	500,000	100.00	0.00	31-dec-08	AUD	462	97
KBC Verzekeringen NV Leuven BE, 0403.552.563	Gewone	1	0.00	0.00	31-dec-08	EUR	2,657,156	-706,115
Kredyt Bank SA Warschau PL,-	Gewone PLN	217,327,103	80.00	0.00				
Ligeva NV Mortsel BE, 0437.002.519	Gewone	1	0.02	99.98				
Luxembourg Offices Securitisations SA Luxemburg LU,-	Gewone	99	99.00	1.00	31-dec-08	EUR	-11	-11
Mezzafinance NV Brussel BE, 0453.042.260	Gewone	1	0.02	99.98				
Old Broad Street Invest NV Brussel, BE, 0871.247.565	Gewone	503,000	99.41	0.59				
Omnia CVBA Leuven BE, 0413.646.305	Gewone	1	0.01	0.00	31-dec-08	EUR	1,047	283

VI.Par.1. LIJST VAN DE ONDERNEMINGEN WAARIN DE KREDIETINSTELLING EEN DEELNEMING BEZIT.

Hieronder worden de ondernemingen vermeld waarin de kredietinstelling een deelneming bezit in de zin van het koninklijk besluit van 23 september 1992 alsook de andere ondernemingen waarin de kredietinstelling maatschappelijke rechten bezit ten belope van ten minste 10 % van het geplaatste kapitaal.

Naam, zetel, B.T.W.-nummer of nationaal identificatienummer	Maatschappelijke rechten				Gegevens over het laatste boekjaar waarvoor de jaarrekening beschikbaar is (in duizend)			
	rechtstreeks			door dochter-onderneming	Jaarrekening op	Munt-eenheden	Eigen vermogen (+) of (-)	Netto-resultaat (+) of (-)
	Soort	Aantal	%	%				
Real Estate Participations NV Zaventem BE, 0473.018.817	Gewone	500	50.00	0.00	31-dec-08	EUR	6,155	2,630
Valuesource NV Brussel, BE, 0472.685.453	Gewone	1	0.01	0.00	31-dec-08	EUR	1,652	127
Zagiel a.s. Lublin PL,-	Gewone	479,281	100.00	0.00				
B. Ondernemingen waarmee deelnemingsverhouding bestaat >=20% en <= 50%								
Banking Funding Company NV Brussel BE, 0884.525.182	Gewone	12,870	20.93	0.00	31-dec-08	EUR	682	94
BCC Corporate NV Brussel BE, 0883.523.807	Gewone	5,747	23.95	0.00	31-dec-08	EUR	2,398	203
Bedrijvencentrum Rupelstreek NV Aartselaar BE, 0427.329.936	Gewone	5,000	33.33	0.00	31-dec-08	EUR	279	-148
Brand and Licence Company NV Brussel BE, 0884.499.250	Gewone	123	20.00	0.00	31-dec-08	EUR	130	25
Isabel NV Brussel BE, 0455.530.509	Gewone	253,322	25.33	0.00				
Nova Ljubljanska Banka d.d. Ljubljana SL,-	Gewone	2,722,634	30.57	0.00				
Xenarjo cvba Mechelen BE, 0899.749.531	Gewone	673	24.99	0.00	31-dec-08	EUR	702	0

VI.Par.1. LIJST VAN DE ONDERNEMINGEN WAARIN DE KREDIETINSTELLING EEN DEELNEMING BEZIT.

Hieronder worden de ondernemingen vermeld waarin de kredietinstelling een deelneming bezit in de zin van het koninklijk besluit van 23 september 1992 alsook de andere ondernemingen waarin de kredietinstelling maatschappelijke rechten bezit ten belope van ten minste 10 % van het geplaatste kapitaal.

Naam, zetel, B.T.W.-nummer of nationaal identificatienummer	Maatschappelijke rechten				Gegevens over het laatste boekjaar waarvoor de jaarrekening beschikbaar is (in duizend)			
	rechtstreeks			door dochter-onderneming	Jaarrekening op	Munt-eenheden	Eigen vermogen	Netto-resultaat
	Soort	Aantal	%	%			(+) of (-)	(+) of (-)
C. Ondernemingen waarmee deelnemingsverhouding bestaat >=10% en <= 20%								
Bedrijvencentrum Leuven NV Heverlee BE, 0428.014.676	Gewone	40	9.52	0.00	31-dec-08	EUR	2,053	31
Bedrijvencentrum Regio Roeselare NV Roeselare BE, 0428.378.724	Gewone	500	18.52	0.00	31-dec-08	EUR	525	84
Bedrijvencentrum Vilvoorde NV Vilvoorde BE, 0434.222.577	Gewone	338	9.31	0.00	31-dec-08	EUR	1,257	56
Bedrijvencentrum Westhoek NV Ieper BE, 0430.383.258	Gewone	200	11.85	0.00	31-dec-08	EUR	476	-19
Bedrijvencentrum Zaventem NV Zaventem BE, 0426.496.726	Gewone	350	11.64	0.00	31-dec-08	EUR	195	4
BEM NV Brussel BE, 0461.612.904	Gewone	1,500	6.47	0.00	31-dec-08	EUR	5,890	522
BH-Capital a.s. Prostejov CZ,-	Gewone	717,300	14.06	0.00	31-dec-08	CZK	519,381	15,707
De Beitel NV Lier BE, 0869.799.196	Gewone	25	16.34	0.00	31-dec-08	EUR	114	18
Designcenter De Winkelhaak Borgerhout BE, 0470.201.857	Cat. B	124	10.84	0.00	31-dec-08	EUR	2,136	81
Europay Belgium CV Brussel BE, 0434.197.536	Gewone	4,857	14.17	1.81	31-dec-08	EUR	1,354	13,594
Retail Estates NV Ternat BE, 0434.797.847	Gewone	347,886	7.90	1.80	31-mrt-09	EUR	158,982	11,253
Visa Belgium CVBA Brussel BE, 0435.551.972	Gewone	22	12.29	2.24	01/01/2008 - 30/09/2009	EUR	15,796	39,593

VI §2 LIJST VAN DE ONDERNEMINGEN WAARVOOR DE KREDIETINSTELLING ONBEPERKT AANSPRAKELIJK IS IN HAAR HOEDANIGHEID VAN ONBEPERKT AANSPRAKELIJKE VENNOOT OF LID :

	Naam, volledig adres van de zetel en indien het om een onderneming naar Belgisch recht gaat, het ONDERNEMERSNUMMER	Eventuele codes (*)
Codes	05	10
	IIB Finance Unltd., Sandwith Street, Dublin 2	C
	KBC Clearing, Oudezijds Voorburgwal 302, NL-1012 GL Amsterdam	C
	KBC Asset Management, Havenlaan 2, B-1080 Brussel , 0469.444.267	C
	KBC Asset Management International Ltd, Joshua Dawson House, Dawson Street, Dublin 2	C
	KBC Asset Management Ltd, Joshua Dawson House, Dawson Street, Dublin 2	C
	KBC Financial Services (Ireland) Ltd, KBC House, 4 George's Dock IFSC, Dublin 1	C
	KBC Fund Managers Ltd, Joshua Dawson House, Dawson Street, Dublin 2	C
	KBC Securities, Havenlaan 12, B-1080 Brussel, 0437.060.521	C
	Antwerpse Diamantbank NV, Pelikaanstraat 54, 2018 Antwerpen 0404.465.551	C
	Eperon Asset Management Ltd, Dawson Street, Dublin 2	C

(*) De jaarrekening van de onderneming :

- A. wordt openbaar gemaakt door neerlegging door de onderneming bij de Nationale Bank van België;
- B. wordt daadwerkelijk openbaar gemaakt door de onderneming in een andere Lid-Staat van de EG, zoals voorgeschreven door artikel 3 van richtlijn 68/151/EEG;
- C. wordt door integrale of evenredige consolidatie opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van de kredietinstelling die is opgesteld, gecontroleerd en openbaar gemaakt overeenkomstig het koninklijk besluit van 23 september 1992 op de geconsolideerde jaarrekening van de kredietinstellingen.

VII. STAAT VAN DE OPRICHTINGSKOSTEN EN IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

(actiefpost VIII)

A. Gedetailleerde opgave van de oprichtingskosten

Netto-boekwaarde per einde van het voorgaande boekjaar

Mutaties tijdens het boekjaar :

- . Nieuwe kosten
- . Afschrijvingen (-)
- . Andere (+/-)

Netto-boekwaarde per einde van het boekjaar

waarvan

- kosten van oprichting of kapitaalverhoging
kosten bij uitgifte van leningen en andere oprichtingskosten
- herstructureringskosten

	Boekjaar
Codes	05
010	
020	
030	
040	
099	
110	
120	

B. Immateriële vaste activa**a) AANSCHAFFINGSWAARDE**

Per einde van het voorgaande boekjaar

Mutaties tijdens het boekjaar :

- . aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa
- . overdrachten en buitengebruikstellingen (-)
- . overboekingen van een post naar een andere (+/-)

Per einde van het boekjaar

b) AFSCHRIJVINGEN EN WAARDEVERMINDERINGEN

Per einde van het voorgaande boekjaar

Mutaties tijdens het boekjaar

- . geboekt
- . teruggenomen want overtollig (-)
- . verworven van derden
- . afgeboekt (-)
- . overgeboekt van een post naar een andere (+/-)

Per einde van het boekjaar

c) NETTO-BOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR (a) - b))

	goodwill	overige immateriële vaste activa	waaronder provisies te vergoeding van aanbrenç van verrichtingen art 27 Bis *
Codes	05	10	15
210	1,639	1,827	
220		238	
230			
240	39		
299	1,678	2,065	
310	1,639	766	
320		266	
330			
340			
350			
360	39	42	
399	1,678	1,074	
499	0	991	

VIII. STAAT VAN DE MATERIËLE VASTE ACTIVA
 (actiefpost IX)

		Terreinen en gebouwen	Installaties, machines en uitrusting	Meubilair en rollend materieel	Leasing en soortgelijke rechten	Overige materiële vaste activa	Activa in aanbouw en vooruitbetalingen
	Codes	05	10	15	20	25	30
a) AANSCHAFFINGSWAARDE							
Per einde van het voorgaande boekjaar	010	1,111,060	15,970	88,010	11,039	209,913	
Mutaties tijdens het boekjaar							
. aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	020	27,300	624	142	3,708	1,827	
. overdrachten en buitengebruikstellingen (-)	030	(5,498)	(2,238)	(12,890)		1,569	
. overboekingen van een post naar een andere (+/-)	040	(412)				412	
Per einde van het boekjaar	099	1,132,450	14,356	75,262	14,747	213,721	
b) MEERWAARDEN							
Per einde van het voorgaande boekjaar	110	65,660					
Mutaties tijdens het boekjaar							
. geboekt	120						
. verworven van derden	130						
. afgeboekt (-)	140						
. overgeboekt van een post naar een andere (+/-)	150						
Per einde van het boekjaar	199	65,660					
c) AFSCHRIJVINGEN EN WAARDEVERMINDERINGEN							
Per einde van het voorgaande boekjaar	210	605,035	14,215	57,724	1,219	99,436	
Mutaties tijdens het boekjaar							
. geboekt	220	29,337	1,246	4,438	465	11,229	
. teruggenomen want overtollig (-)	230						
. verworven van derden	240						
. afgeboekt (-)	250	(2,415)	(2,377)	(12,821)		(1,374)	
. overgeboekt van een post naar een andere (+/-)	260	(200)				200	
Per einde van het boekjaar	299	631,757	13,084	49,341	1,684	109,491	
d) NETTO-BOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR							
(a) + b) - c)	399	566,353	1,272	25,921	13,063	104,230	
waarvan							
. terreinen en gebouwen	410						
. installaties, machines en uitrusting	420				13,063		
. meubilair en rollend materieel	430						

IX. OVERIGE ACTIVA

(actiefpost XI)

Uitsplitsing indien onder deze post een belangrijk bedrag voorkomt

	05
Codes	Boekjaar
010	
020	
030	
040	
050	
060	
070	

X. OVERLOPENDE REKENINGEN

(actiefpost XII)

1. Over te dragen kosten

2. Verworven opbrengsten

Codes	05
	Boekjaar
110	18,916
120	14,246,660

XI. STAAT VAN DE SCHULDEN AAN KREDIETINSTELLINGEN

(passiefpost I)

A. Voor de post in zijn geheel :

- schulden aan verbonden ondernemingen
- schulden aan andere ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat

	Boekjaar	Vorig boekjaar
Codes	05	10
010	2,615,051	4,810,467
020	72,219	3,718

B. Voor de schulden die niet onmiddellijk opeisbaar zijn, uitsplitsing naar hun resterende looptijd (passiefposten I.B. en C.)

- . tot drie maanden
- . meer dan drie maanden tot één jaar
- . meer dan één jaar tot vijf jaar
- . meer dan vijf jaar
- . met onbepaalde looptijd

	Boekjaar
Codes	05
110	21,560,369
120	7,139,125
130	53,168
140	3,690
150	6,090

XII. STAAT VAN DE SCHULDEN AAN CLIËNTEN

(passiefpost II)

1. Schulden aan :

- verbonden ondernemingen
- andere ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat

	Boekjaar	Vorig boekjaar
Codes	05	10
210	32,013,337	30,040,352
220	130,100	131,865

2. Geografische uitsplitsing van de schulden :

- aan België
- aan het buitenland

	Boekjaar
Codes	05
310	56,612,516
320	54,969,102

3. Uitsplitsing naar resterende looptijd

- . onmiddellijk opeisbaar
- . tot drie maanden
- . meer dan drie maanden tot één jaar
- . meer dan één jaar tot vijf jaar
- . meer dan vijf jaar
- . met onbepaalde looptijd

	Boekjaar
Codes	05
410	27,594,620
420	28,142,584
430	5,452,431
440	14,942,124
450	5,838,457
460	29,611,402

XIII. STAAT VAN DE IN SCHULDBEWIJZEN BELICHAAMDE SCHULDEN

(passiefpost III)

1. Schuldbewijzen die, naar weten van de kredietinstelling, schulden zijn :

- aan verbonden ondernemingen
- aan ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat

	Boekjaar	Vorig boekjaar
Codes	05	10
010	1,753,196	12,236
020	29,886	500

2. Uitsplitsing naar resterende looptijd

- . tot drie maanden
- . meer dan drie maanden tot één jaar
- . meer dan één jaar tot vijf jaar
- . meer dan vijf jaar
- . met onbepaalde looptijd

	Boekjaar
Codes	05
110	8,982,340
120	588,600
130	2,740,948
140	613,797
150	

XIV. STAAT VAN DE OVERIGE SCHULDEN

(passiefpost IV)

1. Vervallen schulden mb tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten tav :
- a) het belastingbestuur
 - b) de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid

2. Belastingen :

- a) te betalen belastingen
- b) geschatte belastingsschulden

	Boekjaar
Codes	05
210	
220	
230	150,847
240	49,288

3. Overige schulden

Uitsplitsing indien onder deze post een belangrijk bedrag voorkomt

- . te betalen vakantiegeld, bezoldigingen en andere personeelskosten
- . te betalen dividenden
- . andere

	Boekjaar
Codes	05
310	195,565
320	
330	953,583
340	

XV. OVERLOPENDE REKENINGEN

(passiefpost V)

1. Toe te rekenen kosten

2. Over te dragen opbrengsten

	Boekjaar
Codes	05
010	17,204,900
020	96,293

XVI. VOORZIENINGEN VOOR OVERIGE RISICO'S EN KOSTEN

(passiefpost VI. A. 3.)

Uitsplitsing indien onder deze post een belangrijk bedrag voorkomt

- . verbintenskredieten
- . juridische geschillen en operationele betwistingen
- . voorziening voor diverse risico's en toekomstige uitgaven
- . voorziening voor invaliditeitsuitkeringen
- . voorziening posities afgeleide producten en effecten
- . andere

	Boekjaar
Codes	05
110	56,749
120	91,474
130	4,548
140	10,303
150	89,276
160	3,030,342

XVII. STAAT VAN DE ACHTERGESTELDE SCHULDEN

(passiefpost VIII)

A. Voor de post in zijn geheel

- schulden aan verbonden ondernemingen
- schulden aan andere ondernemingen
waarmee een deelnemingsverhouding bestaat

	Boekjaar	Vorig boekjaar
Codes	05	10
210	3,779,511	3,706,016
220		

B. - kosten verbonden aan
achtergestelde schulden

	Boekjaar
Codes	05
310	531,051

C. Volgende gegevens voor elke achtergestelde lening : (vervolg van passiefpost VIII)

Volg-nummer	Munt	Bedrag			Vervaldag of modaliteiten voor de looptijd	a) omstandigheden waarin de onderneming deze lening vervroegd moet terugbetalen b) Voorwaarden voor de achterstelling c) Voorwaarden voor de omzetting
0001	GBP	46,949	46,949	272	19/12/2003-perpetueel Uitgifte KBC Bank Hybride Tier 1 - emissie	a) Fiskale herkwalficatie Terugbetaling vanaf 19/12/2019 mogelijk c) Verplichte omzetting in winstbewijzen KBC Bank in geval van Supervisory Event
0002	EUR	1,244,934	1,244,934	272	14/05/2008-perpetueel Uitgifte KBC Bank Hybride Tier 1 - emissie	a) Fiskale herkwalficatie Terugbetaling vanaf 14/05/2013 mogelijk c) Call-optie na 5 jaar, daarna jaarlijks
0003	EUR	250,000	250,000	273	01/08/2006-01/08/2016 Uitgifte KBC Bank	a) Fiscale herkwalficatie
0004	EUR	2,479	2,479	272	10/04/1998-01/04/2010 Uitgifte KBC Bank	a) Fiskale herkwalficatie
0005	EUR	700,000	700,000	272	27-06-2008 - perpetueel Uitgifte KBC Bank Hybride Tier 1 - emissie	a) Fiskale herkwalficatie Terugbetaling vanaf 27/06/2013 mogelijk c) Call-optie na 5 jaar, daarna jaarlijks
0006	EUR	16,113	16,113	272	01/04/1998-01/04/2010 Uitgifte KBC Bank	a) Fiskale herkwalficatie
0007	HUF	6,267	6,267	273	On-tap (1.707,5 mio HUF) Doorlening KBC IFIMA	a) Fiskale herkwalficatie
0008	EUR	3,156,663	3,156,663	272	Achtergestelde Certificaten Doorlopende uitgiftes Uitgifte KBC Bank	a) Onvoorwaardelijk
0009	EUR	161,322	161,322	272	Achtergestelde Termijnrekeningen Doorlopende uitgiftes Uitgifte KBC Bank	a) Onvoorwaardelijk
0010	USD	242,102	242,102	273	On-tap Doorlening KBC IFIMA	a) Fiskale herkwalficatie
0011	USD	5,657	5,657	273	On-tap Doorlening KBC International Finance	a) Fiskale herkwalficatie
0012	EUR	1,855,534	1,855,534	273	Doorlopende uitgiftes Doorlening KBC IFIMA	a) Fiskale herkwalficatie
0013	EUR	300,000	300,000	273	14/12/2005-14/12/2015 Doorlening KBC IFIMA	a) Fiskale herkwalficatie call-optie vanaf 14/12/2010
0014	EUR	27,077	27,077	273	Doorlopende uitgiftes Doorlening KBC International Finance	a) Fiskale herkwalficatie
0015	CZK	94,436	94,436	273	18/05/2005-18/05/2016 Doorlening KBC IFIMA (2.500 mio CZK)	a) Fiskale herkwalficatie
0016	EUR	99,582	99,582	273	18/05/2005-18/05/2016 Doorlening KBC IFIMA (3.000 mio SKK)	a) Fiskale herkwalficatie
0017	EUR	48,131	48,131	273	21/12/2005-21/12/2020 Doorlening KBC IFIMA (1.450 mio SKK)	a) Fiskale herkwalficatie
0018	EUR	280,000	280,000	272	30/06/1999-perpetueel Doorlening KBC Bank Funding Trust (280 mio EUR)	a) Fiskale herkwalficatie en solventietest

C. Volgende gegevens voor elke achtergestelde lening : (vervolg van passiefpost VIII)

Volg-nummer	Munt	Bddrag			Vervaldag of modaliteiten voor de looptijd	a) omstandigheden waarin de onderneming deze lening vervroegd moet terugbetalen b) Voorwaarden voor de achterstelling c) Voorwaarden voor de omzetting
0019	EUR	300,000	300,000	272	10/11/1999-perpetueel Doorlening KBC Bank Funding Trust (300 mio EUR)	a) Fiskale herkwalificatie en solventietest
0020	USD	416,493	416,493	272	02/11/1999-perpetueel Doorlening KBC Bank Funding Trust (600 mio USD)	a) Fiskale herkwalificatie en solventietest
0021	USD	104,123	104,123	273	07/02/2005-07/02/2025 Doorlening KBC IFIMA (150 mio USD)	a) Fiskale herkwalificatie

XVIII. STAAT MET BETREKKING TOT HET KAPITAAL**A. MAATSCHAPPELIJK KAPITAAL**

1. Geplaatst kapitaal (passiefpost IX.A.)

- per einde van het vorige boekjaar
- wijzigingen tijdens het boekjaar :
Kapitaalverhoging

- per einde boekjaar

2. Samenstelling van het kapitaal

2.1. Soorten aandelen

2.2. Aandelen op naam of aan toonder

Op naam : KBC Groep

KBC Verzekeringen N.V.

totaal aandelen op naam

Aan toonder

	bedragen	Aantal aandelen
Codes	05	10
010	5,698,440	xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
020	3,250,000	
030		
040		
050		
060		
099	8,948,440	xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
110	8,948,440	915,228,482
120		
130		
140		
150		
160	xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx	915,228,481
170	xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx	1
		915,228,482

B. NIET GESTORT KAPITAAL

Aandeelhouders die nog moeten volstorten

TOTAAL

	niet opgevraagde bedragen	opgevraagde, niet gestorte bedragen
Codes	05	10
210		
220		
299		

C. EIGEN AANDELEN gehouden door :

- de kredietinstelling zelf
- haar dochters

D. VERPLICHTINGEN TOT UITGIFTE VAN AANDELEN

1. Als gevolg van de uitoefening van conversierechten
 - . bedrag van de lopende converteerbare leningen
 - . bedrag van het te plaatsen kapitaal
 - . maximum aantal uit te geven aandelen
2. Als gevolg van de uitoefening van inschrijvingsrechten
 - . aantal inschrijvingen in omloop
 - . bedrag van het te plaatsen kapitaal
 - . maximum aantal uit te geven aandelen

E. TOEGESTAAN, NIET GEPLAATST KAPITAAL

	bedrag van het kapitaal in bezit	overeenstemmend aantal aandelen
Codes	05	10
310		
320		
410		
420		
430		
440		
450		
460		
510	750,000	

F. AANDELEN BUITEN KAPITAAL waarvan

- aandelen gehouden door de kredietinstelling zelf
- aandelen gehouden door haar dochters

	aantal aandelen	Eraan verbonden stemrecht
Codes	05	10
610		
620		

XIX. UITSPLITSING BALANS EURO - VREEMDE MUNTEN

	In Euro	In vreemde munten
TOTAAL ACTIEF		
Codes	05	10
010	158,575,711	41,793,852
TOTAAL PASSIEF		
020	151,645,665	48,723,898

XX. FIDUCIAIRE VERRICHTINGEN ALS BEDOELD IN ARTIKEL 27 TER, §1, DERDE LID

Betrokken actief- en passiefposten	Boekjaar
Codes	05
110	
120	
130	
140	
150	
160	
170	
180	
190	
200	
210	
220	
230	

XXI. Staat van de gewaarborgde schulden en verplichtingen

Zakelijke zekerheden die door de instelling werden gesteld of onherroepelijk beloofd op haar eigen activa

- (1) Bedrag van de inschrijving of boekwaarde van de bezwaarde gebouwen, wanneer deze lager ligt
 (2) Bedrag van de inschrijving
 (3) Boekwaarde van de verpande activa
 (4) Bedrag van de betrokken activa

	Hypotheken (1)	Panden op het handelsfonds (2)	Panden op andere activa (3)	Zekerheden gevestigd op toekomstige activa (4)
Codes	05	10	15	20
a) als waarborg voor schulden en verplichtingen van de kredietinstelling				
1. Passiefposten				
Mobiliserings	010		15,006,217	
Vast pand kredietfaciliteit Europese Investeringsbank	020		362,163	
Asset pledge requirement KBC New York	030		29,672	
Pand Nationale Bank België	040		5,233,089	
Diversen	050		23,112	
2. Posten buiten-balanstelling				
Opties en futures	110		4,488,256	
	120			
	130			
	140			
	150			
b) als waarborg voor schulden en verplichtingen van derden				
1. Passiefposten				
Diversen	210			
	220			
	230			
	240			
	250			
2. Posten buiten-balanstelling				
	310			
	320			
	330			
	340			
	350			

XXII. STAAT VAN DE EVENTUELE PASSIVA EN VAN DE VERPLICHTINGEN MET EEN POTENTIEEL KREDIETRISICO

(posten I en II van de buiten-balanstelling)

	Boekjaar	Vorig boekjaar
Codes	05	10
. Totaal van de eventuele passiva voor rekening van verbonden ondernemingen	010 37,682,649	43,512,499
. Totaal van de eventuele passiva voor rekening van ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	020 84,292	132,709
. Totaal van de verplichtingen ten aanzien van verbonden ondernemingen	030 7,115	14,730
. Totaal van de verplichtingen ten aanzien van ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	040	

XXIII. GEGEVENS MET BETREKKING TOT DE BEDRIJFSRESULTATEN

(posten I tot XV van de resultatenrekening)

	Boekjaar	Vorig boekjaar
Codes	05	10
A.1. Werknemers ingeschreven in het personeelsregister		
a) Aantal op de afsluitingsdatum ingeschreven personen	100 10,817	11,658
b) Gemiddeld personeelsbestand berekend in voltijdse equivalenten	101 9,924	10,543
c) Aantal gepresteerde uren	102 13,893,865	14,741,635
A.1.Bis. Uitzendkrachten en ter beschikking van de onderneming gestelde personen		
a) Totaal aantal op de afsluitingsdatum	110	
b) Gemiddeld aantal tewerkgestelde personen in voltijdse equivalenten	111	12
c) Aantal gepresteerde uren	112 22	22,288
d) Hieraan verbonden personeelskosten	113	826
2. Personeelskosten		
a) Bezoldigingen en rechtstreekse sociale voordelen	210 522,438	644,936
b) Patronale bijdragen voor sociale verzekeringen	220 152,714	155,544
c) Patronale premies voor bovenwettelijke verzekeringen	230 40,838	60,845
d) Andere personeelskosten	240 29,228	30,299
e) Pensioenen	250 3,344	3,118
3. Voorzieningen voor pensioenen		
a) toevoegingen (+)	310 48,550	24,224
b) bestedingen en terugnemingen (-)	320 (33,261)	(21,040)
B. 1. Overige bedrijfsopbrengsten		
Uitsplitsing van post XIV van de resultatenrekening indien onder deze post een belangrijk bedrag voorkomt	410	
	420	
	430	
2. Overige bedrijfskosten		
(post XV van de resultatenrekening)		
. belastingen en taksen	510 38,366	45,196
. overige bedrijfskosten	520 22,687	2,805
Uitsplitsing van de overige bedrijfskosten indien onder deze post een belangrijk bedrag voorkomt	610	
	620	
	630	
C. Bedrijfsresultaten met betrekking tot verbonden ondernemingen		
. Opbrengsten	710 4,606,244	7,494,122
. Kosten	720 4,393,559	4,901,667

XXIII. GEGEVENS MET BETREKKING TOT DE BEDRIJFSRESULTATEN (VERVOLG)

D. Uitsplitsing van de bedrijfsopbrengsten volgens hun oorsprong

	Boekjaar		Vorig boekjaar		
	Belgische vestigingen	Buitenlandse vestigingen	Belgische vestigingen	Buitenlandse vestigingen	
	Codes 05	10	15	20	
I. Rente-opbrengsten en soortgelijke opbrengsten	010	4,679,951	889,267	7,704,937	2,389,129
III. Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten					
. Aandelen en andere niet-vastrentende effecten	110	14,135	18	12,909	27
. Deelnemingen in verbonden ondernemingen	120	426,593		1,209,554	
. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	130	6,667		16,290	
. Andere aandelen die tot de financiële vaste activa behoren	140	3,849		8,226	1
IV. Ontvangen provisies	210	895,318	75,362	677,912	94,348
VI. Winst uit financiële transacties					
. uit het wissel- en handelsbedrijf in effecten en andere financiële instrumenten	310	(692,022)	36,522	15,661	(28,487)
. uit de realisatie van beleggingseffecten	320	(160,009)	(5,306)	(11,882)	(9,734)
XIV. Overige bedrijfsopbrengsten	410	649,694	4,658	131,739	5,655

Opmerkingen :

- 1) Voor buitenlandse vestigingen moet in de toelichting bij het standaardformulier een uitsplitsing voorkomen per categorie van werkzaamheden en per geografische markt voor zover deze markten, vanuit het oogpunt van de organisatie van de verkoop van producten en de dienstverlening die tot de gewone werkzaamheden van de kredietinstelling behoren, onderling aanzienlijk verschillen.
- 2) Posten III B. en C. van de resultatenrekening moeten in de bijlage bij het standaardformulier geografisch worden uitgesplitst onder verwijzing naar de plaats van de hoofdzetel van de betrokken ondernemingen

Geografische uitsplitsing van de posten III.B., C. en D. van de resultatenrekening

III. Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten

	B. Deelnemingen in verbonden ondernemingen	C. Deelnemingen in ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	D. Andere financiële vaste activa	TOTAAL
België	330,405	5,769	2,375	338,549
Duitsland	14,294			14,294
Egypte			28	28
Frankrijk				
Groot-Brittannië			727	727
Hongarije	25,548			25,548
Ierland				
Luxemburg				
Nederland	23,867		241	24,108
Panama			15	15
Polen				
Portugal			463	463
Singapore		898		898
Slovakije	6,238			6,238
Taiwan				
Tsjechië	26,241			26,241
Totaal	426,593	6,667	3,849	437,109

XXIV. OPGAVE VAN DE BUITEN-BALANSTELLINGVERRICHTINGEN OP TERMIJN OP EFFECTEN, DEVIEZEN EN ANDERE FINANCIËLE INSTRUMENTEN DIE GEEN VERPLICHTINGEN MET ZICH BRENGEN MET EEN POTENTIEEL KREDIETRISICO IN DE ZIN VAN POST II VAN DE BUITEN-BALANSTELLING

SOORTEN VERRICHTINGEN	Codes	BEDRAG OP DE AFSLUITINGSDATUM VAN DE REKENINGEN	MET VERMELDING VAN DE NIET ALS DEKKING BESTEMDE VERRICHTINGEN
		05	010
1. OP EFFECTEN			
- termijnaankopen en -verkopen van effecten en waardepapier	010	7,335	7,335
2. OP DEVIEZEN (a)			
- termijnwisselverrichtingen	110	81,858,148	81,857,467
- valuta- en renteswaps	120	80,202,536	80,126,596
- futures op valuta	130	250	250
- opties op valuta	140	16,018,008	16,018,008
- contracten op termijnwisselkoersen	150		
3. OP ANDERE FINANCIËLE INSTRUMENTEN			
1. TERMIJNRENTEVERRICHTINGEN (b)			
- renteswap-overeenkomsten	210	537,330,426	536,824,019
- interest-future-verrichtingen	220	18,694,056	18,694,056
- rentecontracten op termijn	230	6,281,863	6,281,863
- opties op rente	240	99,093,427	99,093,427
2. ANDERE AAN- EN VERKOPEN OP TERMIJN (c)			
- andere optieverrichtingen	310	9,999,117	9,999,117
- andere future-verrichtingen	320		
- andere termijnaankopen en -verkopen	330	17,059	
Becijfering van de impact op de resultaten van een derogatie op de waarderingsregel van art. 36 BIS, &2, met betrekking tot de termijnrenteverrichtingen			
Categorieën termijnverrichtingen	Codes	Bedrag op afsluitingsdatum van de rekeningen (b)	Verskil tussen de marktwaarde en de boekwaarde (d)
		05	010
1) in het kader van het thesauriebeheer	410	13,220,043	(27,917)
2) in het kader van het ALM-beheer	420	21,278,640	(1,228,032)

(a) Bedragen die moeten worden geleverd

(b) Nominaal/notioneel referentiebedrag

(c) Aankoop/verkoopprijs overeengekomen tussen de partijen

(d) + : positief verschil tussen marktwaarde en reeds geboekte resultaten

- : negatief verschil tussen marktwaarde en reeds geboekte resultaten

XXV. UITZONDERLIJKE RESULTATEN

- A.
- . Meerwaarden bij de overdracht van vaste activa aan verbonden ondernemingen
 - . Minderwaarden bij de overdracht van vaste activa aan verbonden ondernemingen

	Boekjaar
Codes	05
010	
020	

- B.
- Andere uitzonderlijke opbrengsten (post XVII.E. van de resultatenrekening):
Uitsplitsing indien onder deze post een belangrijk bedrag voorkomt

	Boekjaar
Codes	05
110	
120	
130	
140	
150	
210	
220	
230	
240	
250	

- Andere uitzonderlijke kosten (post XVIII.E. van de resultatenrekening):
Uitsplitsing indien onder deze post een belangrijk bedrag voorkomt

XXVI. BELASTINGEN OP HET RESULTAAT

- A. Uitsplitsing van post XX.A. van de resultatenrekening
1. Belastingen op het resultaat van het boekjaar
 - a. Verschuldigde of betaalde belastingen en voorheffingen
 - b. Geactiveerde overschotten van betaalde belastingen en voorheffingen
 - c. Geraamde belastingssupplementen (opgenomen onder passiefpost IV) als belastingschulden
 2. Belastingen op het resultaat van vorige boekjaren
 - a. Verschuldigde of betaalde belastingssupplementen
 - b. Geraamde belastingssupplementen (opgenomen onder passiefpost IV) of belastingssupplementen waarvoor een voorziening werd gevormd (opgenomen onder passiefpost VI. A.2.)

	Boekjaar
Codes	05
310	8,074
320	(13,100)
330	26,606
410	5,365
420	896

- B. BELANGRIJKSTE VERSCHILLEN TUSSEN DE WINST VÓÓR BELASTINGEN
zoals deze blijkt uit de jaarrekening EN DE GERAAMDE BELASTBARE WINST, met afzonderlijke vermelding van deze die voortspruiten uit het tijdsverschil tussen de vaststelling van de boekhoudkundige winst en de fiscale winst (in de mate waarin het resultaat van het boekjaar op belangrijke wijze werd beïnvloed op het stuk van de belastingen)

- Het verschil tussen de winst vóór belastingen en de geraamde belastbare winst spruit voort uit
- mutaties in belastbare reserves en voorzieningen
 - het specifieke fiscale regime van toepassing op meer- en minderwaarden van aandelen
 - de toepassing van het DBI-regime op ontvangen dividenden.
 - verworpen uitgaven (andere dan waardeverminderingen, minderwaarden op aandelen en vennootschapsbelasting)

	Boekjaar
Codes	05
510	2,930,846
520	868,462
530	(414,570)
540	35,751
550	

XXVI. BELASTINGEN OP HET RESULTAAT (VERVOLG)**C. INVLOED VAN DE UITZONDERLIJKE RESULTATEN OP DE BELASTINGEN OP HET RESULTAAT VAN HET BOEKJAAR**

	Boekjaar
Codes	05
010	(100,648)
020	974,028
030	(1,797)

D. BRONNEN VAN BELASTINGLATENTIES (in de mate waarin deze informatie belangrijk is om een inzicht te verkrijgen in de financiële positie van de kredietinstelling)

1. Actieve belastingslatenties :
- . gecumuleerde fiscale verliezen die aftrekbaar zijn van latere belastbare winsten

	Boekjaar
Codes	05
110	103,747
120	737
130	
140	
150	
210	9,124
220	
230	
240	
250	

2. Passieve belastingslatenties :

XXVII. ANDERE TAKSEN EN BELASTINGEN TEN LASTE VAN DERDEN

- A. Belasting over de toegevoegde waarde, egalisatiebelasting en speciale taks in rekening gebracht tijdens het boekjaar :
1. Aan de onderneming (aftrekbaar)
 2. Door de onderneming

	Boekjaar	Vorig boekjaar
Codes	05	10
310	8,413	15,862
320	27,589	27,972
410	158,907	165,475
420	162,541	208,647

- B. Ingehouden bedragen ten laste van derden bij wijze van :
1. Bedrijfsvoorheffing
 2. Roerende voorheffing

XXVIII. NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN DIE NIET IN VOORMELDE AFDELING NOCH IN DE POSTEN BUITEN-BALANSTELLING WORDEN BEDOELD

	Boekjaar	
	Codes	05
A. Belangrijke verplichtingen tot aankoop van vaste activa	010	
	020	
	030	
	040	
Belangrijke verplichtingen tot verkoop van vaste activa	110	
	120	
	130	
	140	
B. Belangrijke geschillen (*) en andere belangrijke verplichtingen (**):	210	
	220	
	230	
	240	
C. In voorkomend geval, een beknopte beschrijving van het aanvullend rust- of overlevingspensioen ten behoeve van de personeels- of directieleden met opgave van de maatregelen om de daaruit voortvloeiende kosten te dekken (***):	310	
	320	
	330	
	340	
Pensioenen die door de kredietinstelling zelf worden gedragen		
. Geschat bedrag van de verplichtingen die voor de kredietinstelling voortvloeien uit reeds gepresteerd werk	410	
. Grondslag van dit bedrag en wijze waarop het wordt berekend	420	

(*) Hieronder volgt een toelichting met betrekking tot de belangrijkste hangende rechtsgeschillen. Vorderingen die tegen KBC Bank en haar maatschappijen ingesteld worden, worden gewaardeerd naargelang van hun risico-inschatting (waarschijnlijk, mogelijk of onwaarschijnlijk).

Voor de dossiers met risico-inschatting *waarschijnlijk verlies*, worden voorzieningen aangelegd.

Als de vordering slechts als mogelijk wordt ingeschat (de dossiers met risico-inschatting *mogelijk verlies*) worden geen voorzieningen aangelegd, maar er wordt wel een toelichting gegeven in de jaarrekening wanneer ze een betekenisvolle invloed zouden kunnen hebben op de balans (dat is wanneer de vordering kan leiden tot een mogelijke uitstroom van meer dan 25 miljoen euro).

Alle andere vorderingen (met risico-inschatting *onwaarschijnlijk verlies*), ongeacht hun orde van grootte, die maar een gering of geen risico vertonen, hoeven niet te worden vermeld. Toch wenst KBC, om redenen van transparantie, ook de actuele status van de belangrijkste dossiers in deze categorie toe te lichten.

De belangrijkste dossiers worden hierna opgesomd. De informatie wordt beperkt gehouden om de positie van de groep in lopende rechtszaken niet te hinderen.

Waarschijnlijk verlies:

In maart 2000 werden Rebeo NV en Trustimmo NV, twee dochtervennootschappen van Almafina NV (vroeger een dochtervennootschap van Gevaert NV, maar thans een dochtervennootschap van KBC Bank NV), samen met vier voormalige bestuursleden van Broeckdal Vastgoedmaatschappij NV, voor de burgerlijke rechtbank te Brussel gedagvaard door het Ministerie van Financiën van de Belgische Staat met het oog op de betaling van 16,7 miljoen EUR belastingen verschuldigd door voornoemde vastgoedvennootschap. In november 1995 werd deze vennootschap omgezet in een zogenaamde kasgeldvennootschap en werd deze verkocht aan Mubavi België NV, een dochtervennootschap van Mubavi Nederland NV (een Nederlandse vastgoedinvesteringsgroep failliet verklaard in 2005), wat op dat moment zelf een volkomen legale transactie was. Volgens het Ministerie van Financiën zou deze koper geen werkelijke investeringen en geen juiste belastingaangiften hebben gedaan. Broeckdal Vastgoedmaatschappij NV heeft deze fiscale vorderingen evenwel betwist en is in december 2002 zelf gestart met een procedure tegen het Ministerie van Financiën van de Belgische Staat voor de burgerlijke rechtbank in Antwerpen. De burgerlijke rechtszaak hangende voor de Brusselse rechtbank wordt geschorst totdat een eindspraak wordt geveld in de fiscale procedure hangende voor de rechtbank in Antwerpen. Er werd een provisie van 25,8 miljoen euro aangelegd om het potentieel risico in te dekken.

In 2008 viel het provisiebedrag nog onder de toelichtingsdrempel van 25 miljoen euro.

Mogelijk verlies :

In 2002 werd een eis van 100 miljoen euro ingesteld tegen KBC Bank door de aandeelhouders van een holding die 100%-aandeelhouder was van NV Transport Coulier, dat destijds een belangrijk transportbedrijf was in de petrochemische sector, maar in 1992 failliet werd verklaard. De eisers stellen dat de bank diverse fouten zou hebben begaan die tot het faillissement zouden hebben geleid. Op 14 oktober 2005 volgde een vonnis van de rechtbank, waarbij de eisen onontvankelijk werden verklaard. Op 30 juni 2006 volgde hoger beroep. Er mag ten vroegste een uitspraak worden verwacht in het eerste kwartaal van 2010.

Onwaarschijnlijk verlies:

In het correctionele proces dat op 3 april 2009 werd ingeleid tegen elf (vroegere) bestuurders en personeelsleden van KBC en Kredietbank Luxembourgaise (KBL) op betichting van medewerking aan belastingontwijking bedreven door cliënten van KBC Bank en KBL, heeft de correctionele rechtbank van Brussel op 8 december 2009 beslist dat de strafvordering onontvankelijk is. De rechtbank is van oordeel dat, gezien de bijzonder twijfelachtige omstandigheden waarin de stukken die de openbare aanklager heeft ingediend in handen van het gerecht zijn gekomen, die stukken niet in aanmerking konden worden genomen als bewijsstukken in een gerechtelijke procedure. Na een nauwkeurig onderzoek naar de manier waarop de betwiste documenten bij de processtukken zijn gevoegd, heeft de rechtbank beslist dat het strafonderzoek niet op een billijke en onpartijdige wijze is gevoerd. De rechtbank heeft hiervoor een heel omstandige motivering gegeven. Het openbaar ministerie tekende beroep aan op 10 december 2009.

ČSOB (en voor één eis ook KBC Bank) is partij in een aantal rechtszaken die gerelateerd zijn aan de Overeenkomst voor de Verkoop van een Onderneming, die op 19 juni 2000 werd gesloten tussen Investiční a Poštovní banka (IPB) en ČSOB, en aan de garanties die in dit verband werden verleend door de Tsjechische Republiek en de Tsjechische Nationale Bank. In één van deze procedures heeft ČSOB met betrekking tot vernoemde garanties op 13 juni 2007 een arbitrageprocedure bij de Internationale Kamer van Koophandel opgestart tegen de Tsjechische Republiek met betrekking tot het betalen van (omgerekend) 62 miljoen euro plus rente. In dit kader heeft de Tsjechische overheid een tegeneis, voorlopig begroot op (omgerekend) 1 miljard euro plus rente, geformuleerd. Internationaal gerenommeerde advocatenkantoren zijn na onderzoek in formele juridische adviezen tot het besluit gekomen dat deze tegeneis ongegrond is. Een uitspraak wordt verwacht in de tweede helft van 2010.

()**

De bank garandeert onherroepelijk alle per 31.12.2009 bestaande verplichtingen van de hierna vermelde ondernemingen, die daardoor van bepaalde publicatieverplichtingen vrijstelling kunnen verkrijgen onder sectie 17 van de Ierse Companies Amendment Act 1986.

KBC Bank Ireland Plc
KBC Asset Management International Limited
KBC Asset Management Limited
KBC Financial Services (Ireland) Limited
KBC Fund Managers Limited
Eperon Asset Management Ltd

De bank garandeert onherroepelijk alle per 31.12.2008 bestaande verplichtingen van de hierna vermelde ondernemingen, die daardoor een vrijstelling krijgen voor publicatie op geconsolideerde basis.

KBC Asset Management NV
KBC Securities NV
Antwerpse Diamantbank NV

(*)**

Voor alle personeelsleden is voorzien in een stelsel van bijkomende pensioenvoorzieningen, omvattende ouderdomspensioenen, overlijdenskapitaal, pensioenen voor overlevende echtgenoot en wezenpensioenen.

Het bedrag van deze voorzieningen is afhankelijk van de gemiddelde eindbezoldiging, het aantal jaren dienst en de leeftijd op het ogenblik van pensionering, dit in het kader van een "te bereiken doel".

Deze pensioenvoorzieningen worden volledig door de werkgever gefinancierd bij middel van jaarlijkse toelagen die ten laste van het resultaat komen. Die toelagen, berekend op actuariële basis volgens de "aggregate cost"-methode, worden overgemaakt aan OFP Pensioenfondsen KBC en aan OFP Pensioenfondsen Directie KBC, belast inzonderheid met het beheer van de gevormde reserves met de betaling van de bijkomende pensioenvoorzieningen en met de desbetreffende administratie.

De leden van het Directiecomité genieten eveneens van een bijkomende pensioenvoorziening die op soortgelijke principes berust. Daarvoor is een groepsverzekering afgesloten.

Daarnaast is voorzien in een aanvullend pensioenplan (systeem kapitalisatie) op basis van uitsluitend persoonlijke bijdragen van de personeelsleden via inhouding op weddebetalingen. De bank waarborgt een kapitalisatie van de gestorte bijdragen tegen een rentevoet van 4,75 % per jaar, voor de periode t/m 30 juni 1999 en een rentevoet van 3,75 % vanaf 1 juli 1999, dit op het ogenblik van de uitkering.

Het beheer van de aldus gevormde reserves, de uitbetaling ervan en de administratie is toevertrouwd aan OFP Pensioenfondsen KBC en OFP Pensioenfondsen Directie KBC.

XXIX. FINANCIËLE RELATIES MET

- A. DE BESTUURDERS EN ZAAKVOERDERS
 B. DE NATUURLIJKE OF RECHTSPERSONEN DIE DE INSTELLING RECHTSTREEKS OF ONRECHTSTREEKS
 CONTROLEREN MAAR GEEN VERBONDEN ONDERNEMINGEN ZIJN
 C. DE ANDERE ONDERNEMINGEN DIE DE ONDER B. VERMELDE PERSONEN RECHTSTREEKS OF ONRECHTSTREEKS
 CONTROLEREN
 D. INFORMATIE IN HET KADER VAN ARTIKEL 134 VAN DE VENNOOTSCHAPSWET

- A. 1. Vorderingen op bovenvermelde personen
 2. Passiva in hun voordeel
 3. Andere betekenisvolle verplichtingen aangegaan in hun voordeel

Belangrijkste voorwaarden met betrekking tot A1, A2 en A3.

- B. 1. Bedrag van de rechtstreekse en onrechtstreekse bezoldigingen en van de
 ten laste van de resultatenrekening toegekende pensioenen, voor zover
 deze vermelding niet uitsluitend of hoofdzakelijk betrekking heeft
 op de toestand van een enkel identificeerbaar persoon
 - aan bestuurders en zaakvoerders
 - aan voormalige bestuurders en zaakvoerders

- D. Toelichting inzake werkzaamheden van de erkende commissaris en prestaties verricht
 door vennootschappen waar de erkende commissaris een beroepsmatig samenwerkings-
 verband mee heeft. In toepassing van artikel 134 van het wetboek van vennootschappen
 wordt hieronder vermeld: het totaal bedrag aan vergoedingen betaald door KBC Bank NV
 aan Ernst&Young en aan de vennootschappen waarmee hij beroepshalve in samen-
 werkingsverband staat :
 - Bezoldiging voor de wettelijke controle-opdracht
 - Vergoedingen betaald voor andere controle opdrachten
 - Vergoedingen betaald voor belastingadviesopdrachten
 - Vergoedingen betaald voor overige non-revisorale opdrachten

Codes	Boekjaar
	05
510	2,709
520	
530	
610	1,889
620	4,215
810	2,923
820	207
830	35
840	

- E. Transacties met verbonden ondernemingen

Transacties met verbonden ondernemingen zijn allen aan marktconforme voorwaarden afgesloten.

SOCIALE BALANS (*)

Nummers van de paritaire comités
die voor de onderneming bevoegd zijn:

310

I. STAAT VAN DE TEWERKGESTELDE PERSONEN

A. WERKNEMERS INGESCHREVEN IN HET PERSONEELSREGISTER

1. Tijdens het boekjaar en het vorige boekjaar	Codes	1. Voltijds (boekjaar)	2. Deeltijds (boekjaar)	3. Totaal (T) of totaal in voltijdse equivalenten (VTE) (boekjaar)	4. Totaal (T) of totaal in voltijdse equivalenten (VTE) (vorig boekjaar)
Gemiddeld aantal werknemers	100	6,679	3,606	9,168 (VTE)	9,763 (VTE)
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	101	9,439,043	3,006,306	12,445,349 (T)	13,399,061 (T)
Personeelskosten (in duizenden EUR)	102	503,451	160,347	663,798 (T)	790,903 (T)
Voordelen bovenop het loon (in duizenden EUR)	103	11,951	3,806	15,757 (T)	14,106 (T)

2. Op de afsluitingsdatum van het boekjaar

a. Aantal werknemers ingeschreven in het personeelsregister

b. Volgens de aard van de arbeids-overeenkomst

Overeenkomst voor een onbepaalde tijd
Overeenkomst voor een bepaalde tijd
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk
Vervangingsovereenkomst

c. Volgens het geslacht en het studieniveau

Mannen:
* lager onderwijs
* secundair onderwijs
* hoger niet-universitair onderwijs
* universitair onderwijs
Vrouwen:
* lager onderwijs
* secundair onderwijs
* hoger niet-universitair onderwijs
* universitair onderwijs

d. Volgens de beroepscategorie

Directiepersoneel
Bedienden
Arbeiders
Andere

Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
105	6,440	3,631	8,947.7
110	6,440	3,631	8,947.7
111			0.0
112			
113			
120	4,159	846	4,703.9
1200			
1201	866	456	1,146.1
1202	2,320	316	2,535.6
1203	973	74	1,022.2
121	2,281	2,785	4,243.8
1210			
1211	398	1,014	1,053.4
1212	1,347	1,402	2,371.4
1213	536	369	819.0
130	75	1	75.8
134	6,365	3,630	8,871.9
132			
133			

B. UITZENDKRACHTEN EN TER BESCHIKKING VAN DE ONDERNEMING GESTELDE PERSONEN

Tijdens het boekjaar

Codes	1. Uitzendkrachten	2. Ter beschikking van de onderneming gestelde personen
150		
151	22	
152	340	

(*) De aantallen en de bedragen in de sociale balans zijn exclusief de buitenlandse kantoren.

II. TABEL VAN HET PERSONEELSVERLOOP TIJDENS HET BOEKJAAR

A. INGETREDEN

Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
a. Aantal werknemers die tijdens het boekjaar in het personeelsregister werden ingeschreven			
205	94	11	102.4
b. Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst			
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	93	11	101.4
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	1		1.0
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk			
Vervangingsovereenkomst			
210			
211			
212			
213			

B. UITGETREDEN

Codes	1. Voltijds	2. Deeltijds	3. Totaal in voltijdse equivalenten
a. Aantal werknemers met een in het personeelsregister opgetekende datum waarop hun overeenkomst tijdens het boekjaar een einde nam			
305	680	218	836.6
b. Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst			
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	679	218	835.6
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	1		1.0
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk			
Vervangingsovereenkomst			
310			
311			
312			
313			
c. Volgens de reden van beëindiging van de overeenkomst			
Pensioen	255	36	281.9
Brugpensioen			
340			
341			
Afdanking	33	9	39.4
342			
Andere reden	392	173	515.3
343			
waarvan : het aantal werknemers dat als zelfstandigen ten minste op halftijdse basis diensten blijft verlenen aan de onderneming			
350	1		1.0

III. INLICHTINGEN OVER DE OPLEIDINGEN VOOR DE WERKNEMERS TIJDENS HET BOEKJAAR
Totaal van de formele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven voor de werknemers ten laste van de werkgever

1. Aantal betrokken werknemers
2. Aantal gevolgde opleidingsuren
3. Nettokosten voor de onderneming (in duizenden EUR)
 waarvan brutokosten rechtstreeks verbonden met de opleiding
 waarvan betaalde bijdragen en stortingen aan collectieve fondsen
 waarvan ontvangen tegemoetkomingen (in mindering)

Codes	Mannen	Codes	Vrouwen
5801	2,841	5811	2,746
5802	74,781	5812	85,656
5803	7,518	5813	7,267
58031	7,330	58131	7,084
58032	189	58132	182
58033		58133	

Totaal van de minder formele en informele voortgezette beroepsopleidingsinitiatieven voor de werknemers ten laste van de werkgever

1. Aantal betrokken werknemers
2. Aantal gevolgde opleidingsuren
3. Nettokosten voor de onderneming (in duizenden EUR)

Codes	Mannen	Codes	Vrouwen
5821	1,979	5831	2,098
5822	32,937	5832	49,813
5823	2,555	5833	2,709

Totaal van de initiële beroepsopleidingsinitiatieven ten laste van de werkgever

1. Aantal betrokken werknemers
2. Aantal gevolgde opleidingsuren
3. Nettokosten voor de onderneming (in duizenden EUR)

Codes	Mannen	Codes	Vrouwen
5841		5851	
5842		5852	
5843		5853	

Waarderingsregels KBC Bank NV

1. Algemeen

De boekhoudprincipes en waarderingsregels zijn in overeenstemming met de Belgische boekhoudwetgeving en de bepalingen van het Koninklijk Besluit van 23 september 1992 op de jaarrekening van de kredietinstellingen.

De jaarrekening wordt afgesloten per 31 december. Ze wordt opgesteld na winstverdeling.

2. Waarderingsregels

OMREKENING VAN DEVIEZEN

Alle monetaire bestanddelen uitgedrukt in vreemde valuta worden omgerekend in tegenwaarde Euro tegen de contantkoers op balansdatum. De negatieve en positieve waarderingsverschillen, met uitzondering van die welke betrekking hebben op de financiering van aandelen en deelnemingen in deviezen en op dotatiekapitaal tav buitenlandse kantoren, worden opgenomen in het resultaat.

De niet-monetaire bestanddelen worden gewaardeerd op basis van de wisselkoers op datum van hun aanschaffing, of in voorkomend geval, op basis van de wisselkoers waartegen de voor de betaling van de prijs gebruikte vreemde munt werd aangekocht.

Voor transacties waarvoor een funding (lending) werd aangegaan, wordt - bij afwezigheid van een wisselkoers - de dagkoers genomen.

In deviezen uitgedrukte opbrengsten en kosten worden in het resultaat verwerkt tegen de koers die gold op het tijdstip van hun erkenning. De bij voorbaat gedekte kosten en opbrengsten in deviezen worden geboekt in Euro op basis van de vaste koers.

Omrekening van financiële staten voor buitenlandse kantoren gelegen buiten de Euro zone:

De omrekening van balansposten gebeurt aan de slotkoers die van toepassing is op afsluitdatum. De omrekening van de resultatenrekening gebeurt op basis van gemiddelde koersen. Hierbij wordt elk maandelijks resultaat omgerekend in Euro tegen de omrekeningskoers die van toepassing is op elk betrokken maandeinde.

Het omrekenen van de resultatenrekening op basis van gemiddelde koersen, leidt tot een omrekeningsverschil op balansdatum. Dit omrekeningsverschil wordt als koersresultaat in de resultatenrekening verwerkt.

VORDERINGEN

Op voorhand geïnde rentes en soortgelijke opbrengsten (waaronder de bijkomende vergoedingen zoals de fees bij buitenlandse kredieten) ,voor de ganse periode van het krediet, kunnen niet onmiddellijk in het resultaat geboekt worden, en worden alsdus geboekt op een overlopende rekening. Per maandeinde wordt het verworven gedeelte overgeboekt naar het resultaat.

Aangerekende dossierkosten worden onmiddellijk in het resultaat opgenomen bij aanvang van de desbetreffende kredieten, kredietverzekeringspremies worden jaarlijks bij betaling in het resultaat opgenomen.

Verschuldigde commissies op de verleende bankgaranties (vooraf betaalbaar) worden onmiddellijk in het resultaat opgenomen. De door KBC Bank toegekende commissies voor bemiddeling inzake kredieten worden in het resultaat genomen op het ogenblik van uitbetaling van het krediet.

Vorderingen uit voorschotten en gelddeposito's worden in de balans opgenomen volgens het terbeschikking gestelde bedrag. Het verschil tussen de ter beschikking gestelde gelden en de nominale waarde (disconto) wordt lineair geprorateerd als rente-opbrengst via de overlopende rekeningen.

Looptijdgebonden commerciële kredieten, afbetalingskredieten, woningkredieten en leasingvorderingen worden in de balans opgenomen voor het niet-afgeloste kapitaalsaldo verhoogd met de vervallen doch niet-betaalde renten en de nog te betalen diverse kosten door cliënten. Verworven niet vervallen renten (op voorhand geïnde renten) worden pro rata temporis in het resultaat geboekt via een overlopende rekening.

De overige vorderingen worden in de balans opgenomen voor hun nominale waarde.

De in het kader van effectiseringsoperaties overgedragen kredieten, waarbij de overdracht van de activa kan beschouwd worden als verkoop in overeenstemming met de richtlijnen van de CBFA, behoren niet langer tot de activa van de bank en mogen bijgevolg ook niet op de balans van KBC Bank voorkomen. In de orderekeningen dient dit bedrag wel geregistreerd te worden. Gedurende de looptijd van de effectiseringstransactie dient per einde maand de registratie in de orderekeningen aangepast te worden in functie van de terugbetalingen van de kredieten door de cliënten. De desgevallend gerealiseerde meerwaarde op de verkoop van de geëffectiseerde vorderingen wordt onmiddellijk in resultaat genomen op het moment van de verkoop.

Indien de verkoopprijs geheel of gedeeltelijk bestaat uit een variabel gedeelte, afhankelijk van de bedrijfswinst van de koper, zal dit gedeelte slechts in resultaat worden genomen wanneer deze bedrijfswinst bekend is en dit gedeelte bijgevolg vast komt te staan.

Bij een synthetische effectisering wordt enkel het (krediet)risico van de onderliggende (krediet)portefeuille verplaatst naar een derde partij door middel van bijvoorbeeld een credit default swap en niet door de effectieve overdracht/verkoop van de (krediet)vorderingen. De kredieten blijven met andere woorden op de balans staan. Verrichtingen ter indekking van eigen kredietvorderingen worden hierbij geboekt als ontvangen of gestelde borgtochten. Verrichtingen in kader van de tradingportefeuille worden geboekt als interest rate swaps. Beide types verrichtingen worden naar de markt gewaardeerd met opname in het resultaat, behoudens verrichtingen op een illiquide markt: hier worden de positieve waarderingsverschillen op een overlopende rekening geboekt, de negatieve in resultaat.

Voor kredieten met onzeker verloop worden globale waardeverminderingen, geïndividualiseerde waardeverminderingen en waardeverminderingen voor economisch samenhangende dossiers aangelegd. Alle renten en diverse tegoeden die gedurende drie maanden nadat ze eisbaar zijn geworden onbetaald blijven, worden niet als resultaat erkend.

De berekening van de niet-geïndividualiseerde waardeverminderingen voor binnenlandse kredieten met onzeker verloop is gebaseerd op het onzeker kapitaal, het doorstroompercentage (het gedeelte van de portefeuille onzeker verloop dat ooit dubieus kan worden) en het verliespercentage. De percentages zijn gevormd op basis van hun voortschrijdend gemiddelde over de laatste twaalf maanden.

IBNR verliezen worden erkend om rekening te houden met geleden maar nog niet gerapporteerde verliezen op normale kredieten.

Voor dubieuze en oninbare kredieten worden specifieke waardeverminderingen op individuele basis aangelegd en toegerekend aan de actiefpost van de jaarrekening waarin de risico's voorkomen, teneinde de verliezen te dekken die als vaststaand of waarschijnlijk worden beschouwd met betrekking tot de uitstaande kredieten. De vervallen renten en kosten worden gereserveerd.

Worden als oninbaar en dubieus aangemerkt, die kredieten waarvan de saldi eisbaar zijn en waarvoor men overgaat tot minnelijke of gerechtelijke uitwinning.

Het bedrag van de eventuele waarborg is gelijk aan het bedrag van de inschrijving in hoofdsom. De persoonlijke borgstelling wordt voor het uitwinbare bedrag opgenomen in de boekhouding. Telkens wanneer de kredietnemer een aflossing doet, dient het actuele waarborgbedrag te worden aangepast. In geval van onvoldoende waarborg bij kredieten wordt er een risicopremie aangerekend. Dat gebeurt via de aanrekening van een verhoogde rentevoet. Deze opbrengst wordt pro rata temporis in het renteresultaat geboekt

Voor landenrisico's worden voorzieningen aangelegd die voldoen aan de door de CBFA opgelegde norm terzake. Daarbovenop legt de bank aanvullende voorzieningen aan die ze in het kader van het beheer van de landenrisico's nodig acht. Het betreft risico's met betrekking tot landen of groepen van landen waarvan de economische, financiële, juridische of politieke toestand van die aard is dat de boeking van een waardevermindering uit voorzichtigheidsoverwegingen raadzaam is.

De waardeverminderingen voor landenrisico's worden opgedeeld naar de aard van de tegenpartij (kredietinstelling versus niet-kredietinstelling) en als correctiepost opgenomen onder de respectieve rubrieken Vorderingen op Kredietinstellingen of Vorderingen op Cliënten.

Belastinglatenties worden geboekt voor alle tijdelijke belastbare verschillen tussen de fiscale en boekhoudkundige waarde m.u.v. actieve belastinglatenties op fiscaal overdraagbare verliezen of overdraagbare notionele interestaftrek die omwille van het voorzichtigheidsprincipe niet worden

geboekt. De te boeken belastinglatenties worden berekend aan de hand van de belastingvoeten die geldig zullen zijn op het moment van realisatie van de activa of de verplichtingen waarop ze betrekking hebben.

EFFECTEN

De effecten worden bij aankoop geboekt tegen de aanschaffingsprijs exclusief de kosten en onder aftrek van de intekencommissie. De aanschaffingskosten worden onmiddellijk in het resultaat opgenomen.

- *Beleggingsportefeuille*

Vastrentende beleggingseffecten worden geboekt tegen hun aanschaffingswaarde, verminderd of vermeerderd met het verlopen gedeelte van het agio of disagio. Het verschil tussen de aanschaffingswaarde en de terugbetalingswaarde wordt pro rata temporis over de resterende looptijd van de effecten als rentebestanddeel in resultaat genomen. De inresultaatsneming geschiedt op geactualiseerde basis, uitgaande van het reële rendementspercentage bij aankoop.

Perpetuele leningen worden gewaardeerd tegen de aanschaffingsprijs of de beurswaarde indien deze lager is.

Wanneer de terugbetaling van een effect onzeker of dubieus is, wordt een waardevermindering geboekt overeenkomstig de principes die gelden voor de waardering van vorderingen.

In geval van verkoop wordt de boekwaarde van de verkochte effecten bepaald volgens een systeem van individualisatie der effecten. Winsten of verliezen worden onmiddellijk in het resultaat opgenomen.

Beursgenoteerde aandelen en andere niet-vastrentende effecten worden maandelijks gewaardeerd tegen hun aanschaffingswaarde of hun marktwaarde op balansdatum indien deze lager is. De andere effecten worden minstens jaarlijks gewaardeerd op basis van de jaarrekening van het afgelopen jaar. De dossierbeheerders zorgen er voor dat belangrijke negatieve evoluties in de loop van het jaar ook opgevangen worden.

Op aandelen die tegen een koersdaling zijn ingedekt door een optie, worden geen waardeverminderingen geboekt.

- *Handelsportefeuille*

De effecten die behoren tot de handelsportefeuille worden gewaardeerd tegen de marktwaarde. De waarderingsverschillen die hieruit voortvloeien worden in de resultatenrekening geboekt in rubriek VI. 'Winst (Verlies) uit financiële transacties'.

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Onder de participaties of deelnemingen van KBC Bank worden opgenomen de maatschappelijke rechten (aandelen) die in andere vennootschappen worden aangehouden om met deze ondernemingen een duurzame en specifieke band te scheppen.

Indien geen sprake is van een duurzame band en de aandelen verworven worden met het oog op wederverkoop, dan wordt deze belegging niet als een onderdeel van de FVA beschouwd maar als een onderdeel van de beleggingsportefeuille gekwalificeerd, en dit onafhankelijk van de omvang van de participatie en de invloed die men eventueel via deze participatie op het beleid van de betreffende ondernemingen zou kunnen uitoefenen.

Deelnemingen en aandelen die tot de financiële vaste activa behoren, worden geboekt tegen hun aanschaffingsprijs.

Waardeverminderingen worden uitsluitend toegepast in geval van een duurzame minderwaarde of waardeverlies, vastgesteld op basis van de financiële positie, de rendabiliteit en de vooruitzichten van de desbetreffende vennootschap.

De deelnemingen, aandelen en deelbewijzen die behoren tot de financiële vaste activa kunnen worden geherwaardeerd indien zij, in functie van hun nut voor de onderneming, een vaststaande en duurzame meerwaarde vertonen.

De al dan niet in effecten belichaamde achtergestelde vorderingen op verbonden ondernemingen en ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat, worden gewaardeerd volgens dezelfde principes als de niet-achtergestelde vorderingen.

OPRICHTINGSKOSTEN EN IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

Alle in het KB op de jaarrekening van de kredietinstellingen vermelde oprichtingskosten worden als beheerskosten onmiddellijk ten laste gelegd van het boekjaar.

Geactiveerde goodwill wordt lineair afgeschreven over een periode van 5 jaar, tenzij anders beslist door de Raad van Bestuur.

Voor intern ontwikkelde software gelden volgende regels: alle kosten van continuïteitsdossiers worden onmiddellijk in resultaat genomen, alsook onderzoekskosten van investeringsdossiers. Ontwikkelingskosten (zowel interne als externe) van investeringsdossiers worden echter geactiveerd als immaterieel vast actief en afgeschreven over een periode van 5 jaar. Investeringsdossiers zijn grootschalige projecten die een belangrijk businessdoel of –model introduceren of vervangen. Systeemsoftware volgt het afschrijvingsritme van de hardware en wordt op drie jaar lineair afgeschreven. Standaardsoftware en door een derde partij ontwikkelde gecustomiseerde software of maatsoftware en hun implementatie worden geactiveerd en lineair afgeschreven over de economische levensduur. Software ontwikkeld voor KBC Hoofdkantoor wordt sedert 2000 geactiveerd in hoofde van KBC Exploitatie NV

Binnen KBC Bank geboekte immateriële vaste activa worden tegen aanschaffingsprijs inclusief bijkomende kosten geactiveerd en pro rata temporis afgeschreven tijdens het eerste jaar van investering.

MATERIËLE VASTE ACTIVA

Alle materiële vaste activa worden opgenomen tegen aanschaffingswaarde, verminderd met de gecumuleerde afschrijvingen. Ze worden opgenomen tegen aanschaffingswaarde, inclusief de bijkomende, direct toewijsbare kosten (aanschaffingskosten, niet-afrekbare BTW en dergelijke).

De afschrijvingspercentages zijn berekend op basis van de verwachte economische levensduur en worden lineair toegepast. Alle materiële vaste activa worden pro rata temporis afgeschreven vanaf het gebruiksklaar zijn van de activa. De bijkomende kosten worden mee afgeschreven over de levensduur van het actief. Voor de bijkomende kosten mbt de aanschaffing van terreinen wordt een waardevermindering geboekt.

Bij verkoop van materiële vaste activa worden de gerealiseerde winsten of verliezen onmiddellijk in resultaat genomen. Bij een vernietiging wordt het resterende af te schrijven bedrag onmiddellijk ten laste genomen van de resultatenrekening.

Materiële vaste activa die een zekere en duurzame waardevermeerdering vertonen ten opzichte van de boekwaarde kunnen worden geherwaardeerd. Deze meerwaarde wordt afgeschreven over de gemiddelde residuele gebruiksduur van de betrokken activa.

SCHULDEN

Schulden uit bekomen voorschotten of gelddeposito's worden in de balans opgenomen ten belope van de ter beschikking gestelde gelden, in voorkomend geval vermeerderd of verminderd met het verschil tussen deze waarde en de terugbetalingsprijs voor het reeds gelopen gedeelte. Het verschil tussen de ter beschikking gestelde gelden en de nominale waarde wordt als rente pro rata op actuariële basis in het resultaat opgenomen.

VOORZIENINGEN VOOR RISICO'S & KOSTEN

Voorzieningen voor risico's en kosten zijn bedoeld om naar hun aard duidelijk omschreven verliezen of kosten te dekken die op balansdatum waarschijnlijk of zeker zijn, maar waarvan het bedrag niet vaststaat.

- Pensioenen

Betreft de verplichtingen inzake rust- en overlevingspensioenen, brugpensioenen en andere gelijkaardige pensioenen of renten (die hoofdzakelijk verband houden met vervroegde uitdiensttredingen en eindeloopbaanregelingen).

- Belastingen

Deze voorziening dekt de verplichtingen die kunnen voortkomen uit een wijziging van de belastbare basis of van de berekening van de belasting. Ze wordt aangelegd voor verwachte belastingsupplementen (nog niet ingecohierde belastingen) m.b.t. reeds afgesloten boekjaren voor het betwist gedeelte van de belastingen.

- Overige risico's en kosten

Deze post is residuair ten opzichte van bovenstaande voorzieningen en bevat onder meer voorzieningen voor juridische betwistingen, verbinteniskredieten en indirecte belastingen.

FINANCIËLE INSTRUMENTEN*- Waardering van handels- en niet-handelsactiviteiten*

Ingeval van handelsactiviteiten gebeurt minstens per einde maand een erkenning van het niet-gerealiseerde revaluatieresultaat. Deze revaluatie houdt rekening met de eventueel reeds erkende geproorateerde rentestromen. Bij verkoop, liquidatie of expiratie is er steeds een onmiddellijke erkenning van het positieresultaat. Ingeval van illiquide munten of effecten worden geen positieve revaluatieresultaten erkend.

De bestaande autonome directionele of strategische posities die de marktenzaal via derivaten inneemt met het oog op het realiseren van resultaten via meerwaarden of rentemarges op lange termijn, worden overeenkomstig de principes van illiquide renteposities gewaardeerd.

Ingeval van niet-handelsactiviteiten gebeurt voor de rente-instrumenten alleen een pro rata erkenning van de gerealiseerde resultaten over de overeenstemmende looptijd. Niet-renteinstrumenten (b.v. premies van aandelenopties) worden symmetrisch gewaardeerd met de ingedekte positie. Niet-handels-activiteiten in het kader van het globale valutarentebeheer op lange termijn (macro-hedging) worden bijkomend gewaardeerd volgens het 'lower of cost or market' principe, en dit gezamenlijk met de bijhorende balansproducten. Resultaten van gelijkaardige verrichtingen in het kader van het globale euroALM-rentebeheer worden uitsluitend op proratabasis erkend.

Vooraf betaalde optiepremieën worden slechts op vervalddag of bij liquidatie in resultaat genomen, met uitzondering van de optiepremieën in verband met caps, floors en collars afgesloten vanuit een hedgingoptiek (pro rata erkenning). In tussentijd worden zij geboekt onder de overige activa of passiva. Optiepremieën van handelsactiviteiten worden minstens per einde maand gerevalueerd.

- Waardering van derivaten

Alle derivaten worden steeds in de daartoe bestemde posten buiten balans geregistreerd op de transactiedag. De buitenbalansposten worden afgeboekt zodra de resultaten op de transactie definitief gekend zijn, ook al vangt bij bepaalde renteproducten de onderliggende looptijd pas op dat moment aan (b.v. FRA).

Handelsverrichtingen worden naar de markt gewaardeerd en de mark-to-market wordt onder de handelsresultaten gerapporteerd. Niet-handelsverrichtingen worden op pro-ratabasis onder de renteresultaten opgenomen. Dit is het geval voor de te betalen en te ontvangen rente bij renteswaps en valutarenteswaps. Ook het swapverschil bij FX-swaps (en FX-outrights) wordt op pro-ratabasis in de resultaten opgenomen. Bij rentefutures en FRA's worden de gerealiseerde resultaten gespreid in de resultaten opgenomen over de looptijd van het onderliggende, afgedekte bestanddeel. Equityswaps worden verwerkt als renteswaps. In praktijk worden de equityswaps (net als opties) alleen geboekt onder de handelsportefeuille en dus naar de markt gewaardeerd. KBC Bank maakt gebruik van de derogatie aan het artikel 36bis van het Koninklijk Besluit betreffende de jaarrekening van kredietinstellingen. Deze derogatie, verkregen van de CBFA, maakt het mogelijk om

rentederivaten die niet voldoen aan de dekkingscriteria op pro-ratabasis in de resultatenrekening te verwerken (rentederivaten gedefinieerd als ALM of Thesaurie).

- Hedging criteria voor termijnrenteverrichtingen:

De algemene criteria zijn beschreven in artikel 36 bis van het KB op de jaarrekening van de kredietinstellingen van. 23 september 1992:

- het gedekte bestanddeel of het gedekte homogeen geheel moet de instelling blootstellen aan een renteschommelingsrisico;
- de dekkingsverrichtingen moeten van bij het begin als zodanig in de boeken zijn gekwalificeerd;
- er moet een nauwe correlatie zijn vastgelegd tussen de waardeschommelingen van het gedekte bestanddeel en van de als dekking bestemde verrichting; voor de als dekking bestemde opties moet de correlatie tussen de variaties van het gedekte en die van de onderliggende waarde vaststaan.

Daarbovenop zijn er nog specifieke eigen criteria. Al deze criteria zijn cumulatief: zodra één criterium niet langer is voldaan krijgt de hedgingverrichting het karakter van handelsverrichting en een dusdanige boekhoudkundige verwerking.

Vervroegd beëindigde hedgingcombinaties met afgeleide producten krijgen het karakter van handelsverrichting zodra de onderliggende af te dekken positie verdwijnt.

Toekomstige renteposities kunnen afgedekt worden indien er een redelijke zekerheid bestaat dat de toekomstige positie zich effectief zal voordoen. Bovendien dienen bedrag, looptijd en rentevooraarden al voldoende vast te staan.

- Berekening van niet-gerealiseerde herwaarderingsresultaten

De waardering van derivaten gebeurt steeds op contractniveau; positieve en negatieve waarderingsverschillen worden niet boekhoudkundig gecompenseerd. Enkel voor de berekening van het vereist eigen vermogen m.b.t. marktrisico's gebeurt een netting van het marktrisico per tegenpartij.

Voor rentetermijnproducten en hiermee gelijkgestelde (namelijk valutatermijnproducten) bestaat de waardering in een berekening van de netto actuele waarde van de toekomstige, gekende kasstromen op basis van één unieke rentecurve per munt; deze rentecurve wordt bankwijd gehanteerd. Eventuele correcties m.b.t. operationele en liquiditeitsrisico's worden in mindering gebracht op de initiële revaluatieberekening. Opties worden gewaardeerd conform de gangbare waarderingsmodellen. Voor rentetermijnproducten wordt steeds van een liquide markt uitgegaan, in zoverre de onderliggende munten liquide zijn.

De aanmerking van een tegenpartij als dubieus of oninbaar in het kader van de kredietverlening wordt doorgetrokken naar de vorderingen en verplichtingen uit buitenbalansproducten t.o.v. deze tegenpartijen. Voor de vorderingen worden eventueel waardeverminderingen toegepast; voor de verplichtingen worden voorzieningen aangelegd.

3. Wijziging van de waarderingsregels

Belastinglatenties worden geboekt voor alle tijdelijke belastbare verschillen tussen de fiscale en boekhoudkundige waarde zoals hierboven vermeld.

Bespreking van de vennootschappelijke jaarrekening KBC Bank NV per 31/12/2009

De vennootschappelijke jaarrekening is volgens de Belgische boekhoudkundige normen opgesteld (BGAAP).

Algemeen

Als belangrijke gebeurtenis van 2009 dient het akkoord dat KBC-groep gesloten heeft met de Belgische overheid in verband met gestructureerde kredieten vermeld te worden.

Tegen betaling van een garantiepremie heeft KBC-groep een garantie gekocht van de Staat die 90% van het risico op wanbetaling dekt, na een eerste eigen-verliestranche. Door deze verzekering is de invloed van toekomstige marktwaardering van het CDO-risico aanzienlijk verminderd.

De transactie is voor KBC-groep als volgt gestructureerd:

- De eerste eigen-verliestranche wordt bepaald op EUR 3,2 miljard (notioneel; alle kredietverliezen worden gedragen door KBC-groep, echter zonder invloed op winst-en-verlies, aangezien dit reeds is gedekt door geboekte waardeverliezen in het verleden)
- Verliezen geleden binnen een tweede tranche van EUR 2,0 miljard boven de eerste tranche, worden gecompenseerd door de Staat voor 90% (KBC behoudt 10% risico), tegen intekening op nieuwe KBC Groep NV aandelen aan marktwaarde.
- Alle verdere verliezen (tot EUR 14,8 miljard) worden gecompenseerd door de Staat in cash voor 90%. KBC-groep behoudt 10% risico.

Van de EUR 20 miljard risico bij de KBC-groep, bevindt zich EUR 16 miljard bij de KBC Bank-groep. Hiervan is 12 miljard gedekt door de staatsgarantie.

KBC Bank NV neemt in 2009 in totaliteit EUR -1.042 mln (voor belastingen) ten laste van de garantiepremie.

Met hoger akkoord zal de potentieel negatieve invloed van de betreffende risico's op toekomstige resultaten en solvabiliteit grotendeels geëlimineerd worden. In het kader van de informatieverstrekking zoals bedoeld in artikel 96 6° van het wetboek van vennootschappen wordt op basis van het voorgaande bevestigd dat het opstellen van de jaarrekening met toepassing van de waarderingsregels in de veronderstelling van continuïteit, gerechtvaardigd is.

Balans

KBC Bank NV (x1000 EUR)	31/12/2009	31/12/2008	verschil
Actief	200.369.563	210.016.401	-9.646.838
Kas, tegoeden bij centrale banken	4.690.485	1.306.922	3.383.563
Vorderingen op kredietinstellingen	32.657.548	38.674.605	-6.017.057
Vorderingen op cliënten	83.613.739	94.013.018	-10.399.279
Obligaties en andere vastrentende effecten	46.822.955	39.589.374	7.233.581
Aandelen en andere niet-vastrentende effecten	525.687	619.507	-93.820
Financiële vaste activa	15.345.703	15.821.175	-475.472
Oprichtingskosten, immateriële en materiële vaste activa	711.830	725.084	-13.254
Overige activa	1.736.039	1.905.023	-168.984
Overlopende rekeningen	14.265.577	17.361.693	-3.096.116
Passief	200.369.563	210.016.401	-9.646.838
Schulden aan kredietinstellingen	34.305.793	48.359.379	-14.053.586
Schulden aan cliënten	111.581.619	113.990.244	-2.408.625
In schuldbewijzen belichaamde schulden	12.925.686	5.039.370	7.886.316
Overige schulden	1.349.283	1.602.602	-253.319
Overlopende rekeningen	17.301.192	19.890.563	-2.589.371
Voorzieningen voor risico's en kosten en uitgestelde belastingen	3.365.100	667.728	2.697.372
Achtergestelde schulden	9.357.862	9.699.357	-341.495
Eigen vermogen	10.183.028	10.767.158	-584.130

Balanstotaal

Het balanstotaal daalt met EUR 9,6 miljard tot EUR 200,4 miljard. Algemeen werden er in 2009 inspanningen geleverd om het balanstotaal naar beneden te brengen met als doel de risico gewogen activa te drukken en het vereist kapitaal te beperken. Tevens werden herschikkingen doorgevoerd om de liquiditeit van de onderneming te verbeteren.

Op 31/12/2009 bedroeg het aandeel van de tegoeden op het buitenland 53,37 % van het balanstotaal (57,48 % per einde 2008). De buitenlandse kantoren hielden ca 18,17 % van de totale activa van de bank aan, wat een toename is met 2 % t.o.v. einde 2008

Verrichtingen met kredietinstellingen

De interbancaire vorderingen daalden met EUR 6,0 miljard tot EUR 32,7 miljard. De interbancaire schulden daalden met EUR 14,1 miljard tot EUR 34,3 miljard nog sterker waardoor het netto beroep op bankiers kon worden afgebouwd (31/12/2008 : EUR 9,7 miljard; 31/12/2009 : EUR 1,6 miljard).

Vorderingen op cliënten

De vorderingen op cliënten daalden met EUR 10,4 miljard tot EUR 83,6 miljard. De belangrijkste reden van de daling was een bijkomende effectiseringsoperatie van woningkredieten ten belope van EUR 6,7 miljard via Loan Invest, het effectiseringsvehicle van KBC. Daarnaast is er een afbouw van de activiteiten in de buitenlandse branches (EUR -4,0 miljard) en bij de reverse repo's (EUR -2,9 miljard). Abstractie gemaakt van hogere bewegingen is er in KBC België een toename van de kredietverlening met EUR 4,5 miljard, voornamelijk woningkredieten en kredietverlening aan dochterondernemingen.

Obligaties en andere vastrentende effecten

De totale portefeuille vastrentende effecten en waardepapier is met EUR 7,2 miljard tot EUR 46,8 miljard gestegen. De effecten uitgegeven door openbare besturen maken 67,7 % van de portefeuille uit.

De beleggingsportefeuille steeg met EUR 10,4 miljard tot EUR 38,6 miljard. Van deze toename heeft EUR 3,6 miljard betrekking op leningen aan (Belgische) openbare besturen. Daarnaast werd voor EUR 5,3 miljard belegd in notes uitgegeven door Loan Invest naar aanleiding van de bovengenoemde effectiseringsoperatie van woningkredieten. Belangrijk is dat deze notes mobiliseerbaar zijn bij de Europese Centrale Bank.

De tradingportefeuille, bestaande uit voornamelijk overheidspapier en papier uitgegeven door kredietinstellingen, is in 2009 met EUR 3,2 miljard afgenomen tot EUR 8,2 miljard.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa daalden met EUR 475 miljoen tot EUR 15,3 miljard. Het is de resultante van enerzijds kapitaalsverhogingen bij dochtermaatschappijen (+ EUR 627 miljoen; voornamelijk CSOB Slovakia naar aanleiding van de overname van het belang van CSOB Tsjechië) en anderzijds zijn er voor EUR 1,0 miljard waardeverminderingen op de participaties geboekt.

Andere posten van het actief

De post 'Aandelen en andere niet-vastrentende effecten' bestaat voornamelijk uit een tradingportefeuille.

De overige activa dalen met EUR 0,2 miljard tot EUR 1,7 miljard. De post bevat voornamelijk de herwaardering van de trading valuta- en renteopties.

De overlopende rekeningen bevatten voornamelijk de verworven intresten en de herwaardering van derivaten. De post daalde als gevolg van de daling van de activa-volumes en de volumes uitstaande derivaten.

Schulden aan cliënten en in schuldbewijzen belichaamde schulden

Het totaal van de cliëntenwerkmiddelen steeg met EUR 5,5 miljard tot EUR 124,5 miljard per einde 2009. Het is een resultante van diverse bewegingen. Voor de particulieren is er een shift van korte termijndeposito's naar de spaarrekening als gevolg van de rentedalingen waardoor korte termijnbeleggingen niet meer interessant zijn. Bovenop is er nog een lichte stijging van de spaarrekeningen. Met betrekking tot corporates en markets is er een achteruitgang maar deze worden gecompenseerd met tegoeden die door dochterondernemingen bij KBC worden geplaatst.

Voorziening voor overige risico's en kosten en uitgestelde belastingen

De voorziening voor risico's en kosten stijgt in 2009 met EUR 2,7 miljard tot EUR 3,4 miljard. De voornaamste reden is de verhoging van de voorziening met betrekking tot geleden verliezen bij dochterondernemingen als gevolg van de financiële crisis.

Achtergestelde schulden

Het totaal van de uitstaande achtergestelde schulden daalden licht tot EUR 9,4 miljard en omvatten

- niet converteerbare obligaties : EUR 6,2 miljard;
- overige achtergestelde ontleningen op termijn : EUR 3,2 miljard.

In 2009 werden er twee call opties uitgeoefend op perpetuele leningen van EUR 300 miljoen en JPY 5 miljard. Tevens werd er een terugkoopprogramma voor hybride leningen uitgevoerd. Deze afbouw werd gedeeltelijk gecompenseerd door nieuwe uitgiftes van voornamelijk achtergestelde certificaten en termijnrekeningen via het kantorennet.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen daalde in 2009 met EUR 584 miljoen tot EUR 10.183 miljoen. Het is een resultante van voornamelijk de toename met EUR 3,250 miljoen als gevolg van een doorgevoerde kapitaalverhoging en de incorporatie van het verlies van het boekjaar ad EUR 3,832 miljoen.

Andere posten van het passief

De overige schulden bevatten voornamelijk schulden met betrekking tot betaalde optiepremies, belastingen, bezoldigingen en sociale lasten. Er was een daling met EUR 0,3 miljard tegenover eind 2008.

In de overlopende rekeningen worden voornamelijk de te betalen intresten en de herwaarderingen van derivaten geboekt. De post daalde als gevolg van de daling van de passiva-volumes en de volumes uitstaande derivaten.

Posten buiten balansstelling

Eventuele passiva

De posten buiten balansstelling met een effectief kredietrisico daalden met EUR 7 miljard tot EUR 48,2 miljard.

Deze daling situeert zich bijna integraal bij de overige borgtochten en omvat voornamelijk de verstrekte garanties ten voordele van dochterondernemingen.

Verplichtingen met een potentieel kredietrisico

De beschikbare marge op betekende kredietlijnen steeg met EUR 3,1 miljard tot EUR 42 miljard voornamelijk als gevolg van een lagere benutting van de kredietlijnen.

Resultatenrekening

KBC Bank NV (x1000 EUR)	31/12/2009	31/12/2008	verschil
Courante bruto-opbrengst	1.976.123	3.160.998	-1.184.875
Werkingskosten	-1.347.703	-1.592.036	244.333
Waardeverminderingen en voorzieningen	-3.748.745	-840.050	-2.908.695
Winst uit de gewone bedrijfsuitoefening	-3.120.325	728.912	-3.849.237
Uitzonderlijke resultaten	-883.834	-1.355.495	471.661
Belastingen	172.335	18.238	154.097
Te bestemmen resultaat van het boekjaar	-3.831.824	-608.345	-3.223.479

Het verlies van het boekjaar bedraagt EUR –3.832 miljoen. Evenals in 2008 werd het resultaat sterk getekend door elementen die met de financiële crisis verband houden.

(x1000 EUR)	31/12/2009	31/12/2008	verschil
Netto renteresultaten	1.594.247	1.398.648	195.599
Opbrengsten uit niet-vastrentende effecten	451.262	1.247.007	-795.745
Netto provisies	751.429	549.785	201.644
Resultaten uit financiële transacties	-820.815	-34.442	-786.373
Courante bruto-opbrengst	1.976.123	3.160.998	-1.184.875

De bruto-opbrengst bedraagt EUR 1.976 miljoen, wat 37% lager is dan in 2008. Het is voornamelijk een gevolg van de lagere dividendeninkomsten van verbonden ondernemingen en de realisatie van minderwaarden van specifieke financiële instrumenten en obligatieportefeuilles (o.a. betaalde garantiepremie met betrekking tot de overeenkomst met de Belgische overheid (EUR -1.042 mln) . De impact van deze elementen verbonden met de financiële crisis konden deels worden gecompenseerd door een verbeterd renteresultaat (EUR +196 miljoen, verbetering rentemarge + hogere volumes voor alle producten uitgezonderd de korte termijn deposito's). Niettegenstaande het moeilijke beleggingsklimaat kon er een stijging van de commissie-inkomsten uit effectentransacties worden gerealiseerd en zette de dealingroom goede resultaten neer.

De werkingskosten (inclusief 'afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa', 'overige bedrijfskosten' en 'overige bedrijfsopbrengsten') dalen in 2009 met EUR +244 miljoen of 15% tot EUR -1.348 miljoen. De daling is voornamelijk het gevolg van een strikte kostencontrole op alle kostencomponenten die KBC Bank in 2009 doorvoerde (personeelskosten door o.a. FTE-reductie, werkingskosten, ...).

De waardeverminderingen en voorzieningen bedragen in 2009 EUR -3.749 miljoen. Het betreft voornamelijk de verhoging van de voorziening met betrekking tot geleden verliezen bij dochterondernemingen als gevolg van de financiële crisis en waardeverminderingen op effecten o.a. de CDO- en ABS-portefeuille.

De stijging van de waardeverminderingen op kredieten (EUR -111 miljoen) situeert zich voornamelijk op de internationale kredietportefeuille bij de buitenlandse branches. De waardeverminderingen op kredieten aan Belgische retail cliënten en lokale ondernemingen kende maar een beperkte stijging en blijven nog steeds op een laag niveau.

De negatieve uitzonderlijke resultaten in 2009 (EUR -884 miljoen) werden evenals in 2008 voornamelijk bepaald door de aanleg van waardeverminderingen op participaties van verbonden ondernemingen (EUR -1.012 miljoen). De gevolgen van de financiële crisis op de waarde van de dochterondernemingen in 2009 maakte een bijkomende afwaardering noodzakelijk.

Het werd beperkt gecompenseerd (EUR +128 miljoen) door de realisatie van netto meerwaarden bij verkochte participaties en door het terugnemen van in 2008 geboekte waardeverminderingen op bepaalde participaties als gevolg van het herstel van de beurkoers.

De positieve bijdrage van de belastingen in het netto resultaat (EUR +172 miljoen) is voornamelijk een gevolg van eenmalige elementen. Er is de herziening van de belastingen op vorig boekjaar met betrekking tot de nieuwe DBI-regeling die DBI-overschotten bij een fiscaal negatief resultaat overdraagbaar maakt. Daarnaast werden als gevolg van de aanpassing van de waarderingsregels een positieve belastingslatentie op belaste voorzieningen en waardeverminderingen geboekt.